

SZABÓ JÓZSEF

DEVIZAHITEL

HOL AZ (i)GAZSÁG?

**HITELES
MOZGALOM**

SZABÓ JÓZSEF

DEVIZAHITEL
HOL AZ (i)GAZSÁG?

Köszönet a családomnak, feleségemnek és két lányomnak a türelemért
és elnézést azért, hogy évekig elhanyagoltam őket.

Köszönöm a sorstársaimnak, küzdőtársaimnak
barátaimnak
a rengeteg kérdést és javaslatot,
a sok munkát és segítséget!

A Hiteles Mozgalom
az Arany Liliom Alapítvány munkaszervezetként tevékenykedik

Minden eladott könyv árból
150 forinttal támogatom az Alapítványt,
azért, hogy a négy éve tartó munka folytatódjon.

Első kiadás – 2014. november

Borító terv: Gabriel Newlee
Fotó: Csécsei Ilona

Nyomda munka: Vasas Nyomda

ISBN ISBN 978-963-12-1009-5

Várom a javaslatokat, észrevételeket: devizahiteligazsag@gmail.com

Tartalomjegyzék

Első rész.....	7
01 adj kölcsön.....	7
02 az igazi devizakölcsön.....	9
03 a mintha deviza	10
04 az árfolyamrés.....	11
05 PITEE és Kásler per	14
06 Hatóságok, hivatalok, hatalmasságok közönye.....	18
07 Európában egyedülálló módon megmentve.....	19
08 Novemberi moratórium	24
09 jogegységi 2013 - kiszolgálva a bankszektor érdekeit	27
10 Kúriai döntés egészen máshogy - 2012	33
11 Kúriai döntés 2014 – megtámadva.....	35
12 A 2006-os események	39
13 A lakosság eladósítása.....	43
14 Ezer milliárdok	47
15 Az Ügyészség pereit a bankok ellen.....	50
16 Banki bírságok	55
17 termék ellenőrzés, jóváhagyás	59
18 Közjegyzők az érdeünkben.....	61
19 Bankok és Magyar Állam per	63
20 Két tanulmány a Corvinusról és egy meglepő megoldási javaslat.....	65
21 Bízgatás	73
22 A rejtélyes negyedik szereplő	79
23 Forintosítás	81
Második rész	84
01 adj kölcsön.....	84
02 az igazi devizakölcsön.....	85
03 a mintha deviza	86
04 az árfolyamrés.....	88
05 PITEE és Kásler per	89
06 Hatóságok, hivatalok, hatalmasságok közönye.....	101
07 Európában egyedülálló módon megmentve.....	113
08 Novemberi moratórium	124
09 jogegységi 2013 - kiszolgálva a bankszektor érdekeit	127
10 Kúriai döntés egészen máshogy - 2012	139
11 Kúriai döntés 2014 – megtámadva.....	145
12 A 2006-os események	154
13 A lakosság eladósítása.....	163
14 Ezer milliárdok	165
15 Az Ügyészség pereit a bankok ellen.....	166
16 Banki bírságok	172

17 termék ellenőrzés, jóváhagyás	175
18 Közjegyzők az érdeünkben.....	177
19 Bankok és Magyar Állam per	178
20 Két tanulmány a Corvinusról és egy meglepő megoldási javaslat.....	180
21 Bízattatás	183
22 A rejtélyes negyedik szereplő	186
23 Forintosítás	189
Utószó.....	191

Kedves olvasó!

Képzeletben itt ülsz mellettem és segítesz kérdéseiddel megjegyzéseiddel nekem, hogy elmeséljem ezt az igaz történetet. A bankok devizahitel néven ismertté vált termékét, a termékkel megcélzott nép (ügyfelek, emberek, fogyasztók, adósok, jelzálog kötelezettek, felperesek – mikor éppen minek neveznek bennünket) viselkedését és sorsát valamint a hatalom, a pénzügyi, a politikai és a közhatalom szerepét és tevékenységét.

A könyv első részét alapfogalmak tisztázásával kezdjük majd belevetjük magunkat a cselekmények események sűrűjébe. Rövid fejezetekben tárjuk fel az igaz történeteket. Mint egy krimisorozatban, az egyes részek, fejezetek önállóan is megállják a helyüket, azonban egymás után sorban megismerkedve velük, kirajzolódik a teljes kép. Magyarország ma. Jelenkép 2014.

A könyv második része kiegészítéseket, további információkat, háttér anyagokat és hivatkozásokat tartalmaz. A könyv minden állítását a hivatkozások által is igazolni tudjuk.

Lehet a könyvet olvasni folyamatosan elejétől a végéig és lehet olvasni úgy is, hogy azt a fejezetet mely különösen érdekel Téged, egyből megnézed a második részben.

Javaslom, hogy egy üres lapot használj könyvjelzőnek, ha kérdés merül fel benned, fel tudod írni, ha megtalálod a választ, ki tudod pipálni. A nyitva maradt kérdéseket meg küld el nekem, lehet, hogy szükség lesz rá egy következő könyvnél.

Első rész

01 adj kölcsön

Sokan mondják, hogy a most (2014 ősz) születő jogszabályok, Kúriai döntések a bankokat mentik, a devizahiteles mentés kifejezés egyszerű félrevezetés, megtévesztés.

A mostani döntések három dologról szólnak: árfolyamrész, árfolyamváltozás és kamatemelés.

Ahhoz hogy megértsük miről van szó, mi történik, elsőként ismerkedjünk meg alapfogalmakkal. Ahogy haladunk előre a könyvben, szép lassan választ kapunk a kérdésre is: kinek az érdekeit szolgálják ezek a kormányzati lépések. Pénzkölcsön az amikor pénzt kérünk kölcsön, mondjuk tíz millió forintot négy évre:

o o o o o o o o o o

Úgy állapodunk meg, hogy az első évben egy millió, a második évben kétmillió forintot fizetünk vissza. Aztán a harmadik évben három milliót, a negyedik évben pedig a maradék négy milliót.

1. év	o
2. év	o o
3. év	o o o
4. év	o o o o

Négy év alatt az összes kölcsön kapott pénzt visszafizettük. Apránként törlesztjük a kölcsön kapott pénzt.

A pénzt nem szokták csak úgy, ingyen kölcsön adni, kamatot kérnek érte.

Nevezük most díjnak azt, amit a pénz használatáért fizetünk. Első évben fizetjük a legtöbb díjat, mert akkor mind a tízmillió forint nálunk van. Mivel a visszafizetések miatt a kölcsönünk, az adósságunk összege egyre kevesebb, csökken évről évre a díj is. Három, kettő, egy millió és az utolsó évben nincs egyáltalán díj:

1. év	o x x x
2. év	o o x x
3. év	o o o x
4. év	o o o o

Minden évben ugyanakkora összeget fizetünk, négy millió forintot. A négy év alatt visszafizetett összes díj hat millió forint. Ez a mi költségünk, kaptunk tíz millió forintot, visszafizettünk tizenhatmilliót. Ebből tízmillió a kölcsön összege volt, hatmillió meg a kölcsönt nyújtó a díjbevétele.

Ez egy nagyon leegyszerűsített számpélda, azonban a valóságban is így van, hónapról hónapra változatlan a havi törlesztő részlet. A törlesztő részleten belül pedig csökken a kamatrész és növekszik a törlesztés összege.

Minden pénzkölcsönnél vannak olyan adatok, melyek közlését, írásban történő rögzítését, törvény írja elő.

Tartalmazni kell a kölcsönszerződésnek a kölcsön összegét (a kölcsön tárgyát), ez most tíz millió forint. Tartalmazni kell törlesztő részletek összegét, számát és gyakoriságát. Most a törlesztő részlet négy millió forint volt, évente egyszer kellett fizetni és összesen négy törlesztés volt.

Az hogy egy kölcsönszerződésnek minden költséget, minden díjat tartalmaznia kell, az nagyon szigorú előírás.

Annyira szigorú, hogy úgy rendelkezik a törvény, hogy semmis az a kölcsönszerződés, mely nem tartalmaz minden

költséget. A szerződésnek tartalmaznia kell azt is, hogy a fizetendő díj milyen körülmények miatt változhat meg. Vagyis, mikor fordulhat elő az, hogy összesen nem hat millió forint díjat kell fizetni, hanem mondjuk nyolcat.

1. év	o	x	x	x
2. év	o	o	x	x
3. év	o	o	o	x
4. év	o	o	o	o

Az utolsó két évben kölcsönt adó emelte a díjat és évi négy millió forint helyett már öt milliót követelt. Megteheti ezt?

Ezt hívják a kölcsönszerződés egyoldalú módosításának. Azt amikor a bank egyeztetés nélkül emeli a díjakat, a kamatokat, költségeket. Nagyon pontosan le kell írni a szerződésben ennek a lehetőségét, mikor minek kell bekövetkeznie és ha valami bekövetkezik, akkor az milyen hatással van a díjakra. Ezt hívják hivatalosan ok-listának. Találó név, azon okok felsorolása, melyek a díjak változását teszik lehetővé a bank számára. Aki kölcsön felvételén gondolkodik, annak nagyon pontosan tudnia kell, hogy milyen körülmények bekövetkeztek, milyen mértékben emelkedhet a törlesztés összege.

Van még két fontos adat, amit tartalmaznia kell minden kölcsönszerződésnek Ez a kamat éves mértéke és a THM, a Teljes Hiteldíj Mutató.

A kamat egyszerű, nemde? Ha kölcsön kértem egy évre egymillió forintot és az éves kamat 10%, akkor összesen egy év múlva egymillió-egyszázezer forintot kell visszafizetnem. Ha van kamat, akkor mi szükség van erre a THM-re?

Azért van szükség a THM-re, mert a bankok nem csak a kamatokkal kérik el a kölcsön árát. Nézzük az alap esetünket, a tízmillió forint kölcsönt négy évre. A törlesztés négy év alatt, évi négy millió forinttal:

1. év	o	x	x	x
2. év	o	o	x	x
3. év	o	o	o	x
4. év	o	o	o	o

Ezek az adatok pontosan elegendők a THM kiszámításához, ha kevesebb lenne, nem lehetne kiszámítani, több pedig nem szükséges hozzá. Ennek a kölcsönnek a THM-je a hivatalos képlettel számolva 21,86%.

De hát nem is tudjuk, hogy mennyi a kamat? Azt sem tudjuk, hogy van-e kezelési költség?

Ezek nem szükségesek a THM kiszámításához!

A THM számításához csak az szükséges, hogy ténylegesen mennyi pénzt kaptál és ténylegesen mennyit fizetsz vissza a törlesztő részletekkel. Vannak olyan kölcsönök, ahol a bank nem kér semmilyen kamatot, kezelési költséget. Azt mondja, adok tíz millió forintot, te add vissza ezt 4 év alatt, évente fizess két és fél milliót.

Tehát pontosan annyit fizetsz vissza amennyit kaptál?

Igen, ám van benne egy trükk. Ugyanis a bank kér a szerződéskötéskor költséget, mondjuk hitelebírálati díjat. Az igaz, hogy a szerződésben szereplő összeget kell csak visszafizetni, de valójában mégis többet fizetsz vissza, mint amennyit ténylegesen kaptál. Amennyiben a hitel bírálati díj egy millió forint, akkor a THM 4,35%.

Nincs kamat mégis van THM!

Azért van THM, mert a számítás képletébe nem a tízmillió forintot kell beleírni (a kölcsönszerződés összegét), hanem a kezdeti költségekkel csökkentett összeget. Ez a kezdeti költség egymillió forint volt, így a képletbe kilencmillió forint került.

A bankok gondolom, vegyesen használják a különböző költség formákat...

A legkülönbözőbb néven szednek be pénzt már a kölcsön aláírásakor, sőt már előtte is és a kamaton kívül is többféle költséget is felszámolnak hónapról hónapra. A THM abban segít nekünk, hogy két vagy több kölcsön ajánlatot össze tudjunk hasonlítani. Az a kedvezőbb számunkra, melynek a THM-je kisebb.

Feltéve, ha a kamatemelés lehetősége is azonos két, vagy több bank ajánlatában.

Ez nagyon fontos, mivel előnybe kerül az a bank a többivel szemben, melyik alacsony kamattal, ezáltal alacsony THM-mel adja el a kölcsöneit, aztán amint csak lehet (amikor elérte a bank a kívánt adós ügyfél számot és már kihelyezte a célul kitűzött tíz vagy százmilliárd forint kölcsönösszeget) emeli a kamatot.

A példában szereplő tízmilliós kölcsönnek az éves kamata 21,86%. Más néven a kamatláb 21,86%.

Ha valaki hosszú időre szeretne kölcsönt, és ilyen magas a kamatláb, akkor nagyon sok kamatot kell fizetnie, mert nagyon magas a törlesztő részlet.

Ilyenkor jól jön a bank ajánlata, az alacsony kamatozású devizakölcsön.

02 az igazi devizakölcsön

Az igazi devizakölcsön esetén devizát, mondjuk ötvenezer svájci frankot kérünk kölcsön. Az előző példához hasonlóan legyen a futamidő most is négy év és évente egyszer fizetünk törlesztő részletet. Svájcban kisebb az infláció, kevesebb kamatot kell ezért fizetni.

1. év	o o o o o	o o o o o	o x x x x
2. év	o o o o o	o o o o o	o o x x x
3. év	o o o o o	o o o o o	o o o x x
4. év	o o o o o	o o o o o	o o o o x

Összesen hatvanezer svájci frankot kell visszafizetni a kapott ötvenezer svájci frank után. Az összes díj tízezer svájci frank.

Ezekből az adatokból most is számolható a THM?

Természetesen, egy igazi svájci frank kölcsön esetén a THM képletébe a deviza adatokat kell írni, svájci frankot. Negyvenezer a kölcsön összege és tizenötezer az évenkénti törlesztő részlet. A THM 7,71%.

Ez az az eset, amikor egy berni vagy genfi lakos be megy a város egyik bankjába és kölcsönt vesz fel. Ez az az eset, amikor egy budapesti, mátészalkai, vagy dombóvári lakos bemegy a bankba és valódi svájci frank kölcsönt vesz fel.

Szükségem van akkor az ilyen kölcsönhöz deviza bankszámlára?

Az egyik megoldás valóban az, hogy rendelkezned kell egy deviza számlával. Erre a számlára utalja a bank a deviza kölcsönt, az ötvenezer svájci frankot és erről a számláról emeli le évente a tizenötezer svájci frank összegű törlesztéseket.

Mi van akkor, ha nincs deviza számlám?

Akkor a bank átváltja a devizát forintra és forint összeg jelenik meg a forint bankszámládon, illetve a bank a forintszámládat terheli meg és az összeget átváltás után könyveli el a deviza kölcsön törlesztéseként. Ezt általában tranzakciónak hívják. Ez viszont már egy külön kölcsön kategória.

Ez miben jelentkezik meg?

Ebben az esetben a THM-t nem deviza összegek alapján kell számolni, hanem forint összegek alapján.

Mindenki ilyen deviza kölcsönt vett fel Magyarországon?

Vannak olyan kölcsönök is, melyeknél a bank csak úgy számol mintha deviza kölcsön lenne. A svájci frank ilyenkor csak az elszámolás része. Nincs deviza vétel és nincs deviza eladás, csak számolás van.

03 a mintha deviza

A mintha deviza kölcsönök esetén (pl. CHF elszámolású kölcsön) a deviza árfolyama csak az elszámolásban szerepel. A korábbi forintkölcsön példában lévő tízmillió forint kölcsönt a díjakkal együtt úgy fizettük vissza, hogy négy éven keresztül évi négy milliót fizettünk.

Deviza elszámolásnál a bankkal a szerződésben úgy állapodunk meg, hogy a devizakölcsön alacsony kamatát fogja csak felszámolni, viszont a törlesztő részlet a deviza árfolyamával változni fog.

Így csak évi három millió forintot kell fizetnünk négy éven keresztül.

1. év	o	o	x
2. év	o	o	x
3. év	o	o	o
4. év	o	o	o

Ha nem változik az árfolyam, akkor csak kétmillió forint az összesen fizetendő díj, lényegesen kevesebb, mint a forintkölcsönnél. Ennek a kölcsönnek a THM-je 7,71%, ugyanannyi, mint az előző példában az igazi devizakölcsön esetén.

Mi van akkor, ha romlik a forint árfolyama?

Forint tartós romlása esetén egyre többet kell fizetni:

1. év	o	o	x			
2. év	o	o	x	x		
3. év	o	o	o	x	x	
4. év	o	o	o	x	x	x

Lehet olyan helyzet is, hogy többet kell fizetnünk, mintha rendes forintkölcsönt vettünk volna fel. Most az árfolyamromlás miatt összesen 18 milliót fizettünk vissza, míg mi 12 millióra számítottunk a szerződéskötéskor. Kimondottan azért választottuk a deviza elszámolást, hogy 16 millió helyett csak 12 milliót kelljen fizetnünk.

Ha nagyon emelkedik a törlesztő részlet, akkor még mindig van olyan lehetőség, hogy felmondjuk a kölcsönszerződést és visszafizetjük az éppen aktuális adósságunkat....

Sajnos ez nem ilyen egyszerű, a bankok a kölcsön összegét is devizában tartják nyilván, úgy mintha tényleg devizát adtak volna kölcsön. A kölcsön futamidejének elején a kölcsön összege alig csökken. Ha ezt az alig csökkent összeget megszorozzuk az árfolyammal, akkor könnyen szembesülünk azzal, hogy kaptunk tízmillió forint kölcsönt, visszafizettünk három milliót és még tartozunk közel tíz és fél millió forinttal.

Ilyen az igazi forintkölcsön esetén nem fordulhat elő.

Valóban, forintkölcsön esetén nem lehet az adósság nagyobb, mint a kölcsön összege.

Ezeket az információkat, ezt a kockázatot nem mondták el a szerződésalkötés idején, azt sem említették, hogy várható-e árfolyamromlás. Legtöbbször a CHF elszámolású kölcsönüket 150 árfolyam környékén vették fel, most 2014 novemberében az árfolyam közel 260. Ez több mint 70%-os emelkedés!

A példában a negyedik évre a törlesztés a duplájára nőtt, a kezdeti három milliőről hat millióra. A valóságban több százezer család szembesült azzal, hogy a törlesztő részletük a duplájára, vagy jóval több mint a duplájára nőtt.

Ez hogyan lehetséges? Hiszen az árfolyam nem 100%-kal hanem „csak” 70%-kal nőtt?

A bankok kivétel nélkül mind jócskán megemelték a kamatokat és szinte mind emelték az árfolyamrészt is.

Nem pont erről van most szó, a bankok elszámoltatásával kapcsolatban?

A kormány, a Parlament és a Kúria a sok jelentős probléma és törvénytelenység közül, kizárólag ezzel a kettővel foglalkozik most: és kamatemelés és árfolyamrés.

A kamatemelést már értem, de mi az hogy árfolyamrés?

04 az árfolyamrés

Zsebünkben egy 20.000 forintossal sétáljunk el egy pénzváltóhoz. Ilyen pénzváltó általában van a városok központjában és a nagyobb bevásárló központokban is. Ha átváljuk a 20 ezrest egy másik valutára, aztán pár másodperc után visszaváljuk, akkor nem annyit kapunk vissza, mint amennyi pénzünk volt.

Ez természetes, a pénzváltó első alkalommal eladási árfolyammal számol, a második alkalommal pedig vételi árfolyammal.

Úgy nevezik, hogy első alkalommal eladja nekünk a valutát, a második alkalommal pedig megveszi tőlünk. Az eladási árfolyam magasabb mint a vételi árfolyam. Ez biztosítja a pénzváltó költségeit és természetesen a hasznát. Semmilyen más díjat, költséget nem kell fizetni, ez az árfolyam közti különbség, az eladási és a vételi árfolyam közti különbség, elég bevételt biztosít a pénzváltó vállalkozónak.

Neki bevétel, nekünk pedig költség.

Ezt nevezik árfolyamrésnek: az eladási és vételi árfolyam közti különbséget. Az eladási és vételi árfolyam között, középen van a közép árfolyam. Ez volt tehát a valuta váltás, amikor készpénzt váltunk.

Van a pénznek egy másik formája is, ez a számlapénz, a banki folyószámlán lévő pénz. Amennyiben van forint bankszámlánk és deviza számlánk is, mondjuk CHF számla, akkor az egyik számlánkról utalhatunk összeget a másik számlánkra. A forint számlánkról utalunk 20.000 Ft-t a deviza számlára, majd vissza utaljuk az összeget a forintszámlánkra.

Megint kevesebb pénzünk lesz.

A bank ismét kétféle árfolyammal számol, deviza eladási árfolyammal és deviza vételi árfolyammal. Hasonló az eljárás mint az előbb. Itt is árfolyamrésnek nevezzük az eladási és a vételi árfolyam különbségét.

De mi a kölcsön felvételkor nem kaptunk sem a kezünkbe, sem a bankszámlánkra svájci frankot (eurót, japán jent).

Van egy harmadik fajtája is a pénzváltásnak. Tételizzük fel, hogy nincs deviza számlád, csak forintszámlád van a bankban, melyhez van bankkártyád is. Ezzel a kártyával tudsz külföldön is fizetni. Mondjuk Svájcban, Bernben veszel egy karórát ajándékba a kedvesednek...

Ezt ki tudom fizetni a magyar forintos bankkártyával. Vajon milyen árfolyammal számolja ki a bank az óra árát? Hiszen csak forintot tud levonni a számlámról, az óra ára viszont CHF-ben van megadva.

A bankok általában ilyen esetben konverziós árfolyammal számolnak.

Ha nem utazol ki Svájcba órát venni, hanem az interneten rendeled meg és bankkártya használatával fizetsz, akkor szintén konverziós árfolyammal számol a bank. Igazi devizahitelnél a bank nem tudja a kölcsön összegét a számlára utalni, ha nincs CHF bankszámlád. Ekkor konvertálást követően a forint összeg jelenik meg a folyószámládon. A bank vételi árfolyammal számol, mert a kölcsön kapott deviza összeget (a kölcsön tárgya) megveszed a banktól. A havi törlesztések esetén fordított a helyzet. Nem tudja a bank megterhelni a CHF bankszámládat, nem tudja leemelni a törlesztő részletet, mert nincs ilyen számlád. Ugyanúgy konvertálást követően fizetsz, mint amikor az interneten vásárolsz.

A bankok ezt a háromféle pénzváltást használják: valuta (készpénz) pénzváltónál, deviza (számlapénz) bankszámláid között, konvertálás (számlapénz) két különböző devizájú bankszámlák között.

Mindhárom esetben egyforma az árfolyamrés?

Valuta esetén, papírpénzzel van dolgunk. Ezt a pénzt tárolni, szállítani és őrizni kell. Ezért a valuták esetén magas árfolyamrést alkalmaznak a bankok. Számlapénz esetén nincsenek ilyen jellegű költségek, ezért kisebb az árfolyamrés is, töredéke, mint amit valuták esetén használnak. A konvertálási árfolyamrés általában kevesebb mint a banki valuta esetén és magasabb mint a deviza esetén.

Érdemes megnézni a kedvenc bankunknál, milyen árfolyamréssel számolnak.

Minél nagyobb az árfolyamrés, annál nagyobb költséget jelent nekünk, és annál nagyobb bevételt jelent a banknak illetve a pénzváltónak. Egy egyszerű számpéldával erről meggyőződhetünk.

Ha az iménti ötvenezer CHF-re egy évre van szükségünk és a kamat 10%, akkor egy év múlva ötven-ötezer CHF-et kell visszafizetnünk.

Többet fizetünk vissza, mert a kölcsönt a kamattal növelten kell visszafizetni.

Elsőként a közép árfolyam ne változzon, legyen 200 Ft. Ehhez képest a bank alkalmazzon 2% árfolyamrést az eladási és vételi árfolyamhoz is. Így a két árfolyam 196 Ft és 204 Ft.

A bank a kölcsön folyósításakor $50.000 \text{ CHF} \times 196 = 9.800.000$ forintot fog fizetni, mivel vételi árfolyammal számol. Egy év elteltével $55.000 \text{ CHF} \times 204 = 11.220.000$ forintot kell visszafizetni, mivel a bank eladási árfolyammal számol.

Mennyi forintot kapunk a banktól és mennyit kell visszafizetni, ha nincs árfolyamrés?

A bank a kölcsön folyósításakor középárfolyammal számolva $50.000 \times 200 = 10.000.000$ forintot fog fizetni.

Egy év elteltével a bank szintén középárfolyammal számol, $55.000 \times 200 = 11.000.000$ forintot kell fizetni.

Ha van árfolyamrés, akkor kevesebb forintot kapunk és több forintot fizetünk vissza. A folyósításakor az árfolyamrés miatt 200.000 forinttal kapunk kevesebbet, míg a visszafizetéskor 220.000 forinttal fizetünk többet.

Tehát az árfolyamrés összesen 440.000 forint költséget okozott.

Az árfolyamrés minden esetben költséget okoz. Minél nagyobb az árfolyamrés, annál nagyobb a költségünk.

Amikor egy magánszemély vagy kisvállalkozás belföldi célú
devizahitelt vett fel, akkor a hitelfelvétel pillanatában
a deviza csak egy elszámolási eszköz volt.

A hitelfelvevő nem a devizát kapta meg,
hanem annak forintosított ellenértékét,
és forintban is fizet egészen a futamidő végéig.
Tehát nincs mögötte export-import kereskedelmi vagy fizetési forgalom.

Ezekben az esetekben pedig
a devizavételi és –eladási árfolyamok alkalmazásával
a bankok több százalékpontos,
extra nyereségre tesznek szert úgy,
hogy nincs mögötte sem valós költség,
sem valós kockázat.

Az ügyfelek ráadásul teljesen ki vannak szolgáltatva:
nem rendelkeznek megfelelő pénzügyi műveltséggel,
sem árfolyam-előrejelzési kapacitásokkal, elemzésekkel.

05 PITEE és Kásler per

Az árfolyamréssel kapcsolatban két nagyon jelentős per volt 2013-ban. Mindkettő eljutott a Kúriához (ez a Legfelsőbb Bíróság utódja). Mindkét esetben a legnagyobb hazai bank, az OTP volt az alperes. Az OTP volt a pervesztes. A PITEE per néven ismert perben az adós azt állította, hogy a szerződés teljes mértékben semmis, mert nem tartalmaz minden költséget a szerződés. A kölcsönszerződésben nincs feltüntetve az árfolyamrés nagysága, nincs megadva, hogy az árfolyamrés mekkora költséget okoz.

Mi a PITEE?

Pénzügyi Ismeretterjesztő és Érdek-képviselői Egyesület, a vezetője Dr. Lázár Dénes. Ebben a perben nem a PITEE volt a felperes, hanem Dr. Lázár Dénes, mint ügyvéd képviselte az adóst. Ugyan a PITEE több pert is indított a bankok ellen (közérdekű pereket), azonban ezt hívják PITEE pernek.

Azt már tudjuk, a korábbi számolások után, hogy az árfolyamrés költség.

Na éppen ez volt a perben a fő kérdés, mi az, hogy költség?

A bírósági tárgyalásokról annyit kell tudni, hogy a bíróság döntését csak egyszer lehet megfellebbezni. Utána már nincs fellebbezési lehetőség, viszont a Kúriához, a legmagasabb bírói fórumhoz lehet fordulni, ha a pervesztes fél úgy ítéli meg, hogy az eljárás során a bíróságok hibáztak. Az OTP szerint a bíróságok tévesen értelmezték a költség szót az árfolyamréssel kapcsolatban, ezért az OTP a Kúriához fordult. Bármilyen hihetetlennek tűnik is, ebben a perben a Kúria megállapította, hogy nem tudja értelmezni, hogy mit jelent a költség szó! Így nem tudja azt sem megállapítani, hogy az árfolyamrés költséget okoz-e?

Ez tényleg teljes képtelenségnek tűnik! Mit tett a Kúria?

Kérdésekkel fordult a Legfőbb Ügyészhez, hogy segítsen értelmezni a költség szó fogalmát, és mondja meg, hogy az árfolyamrés használata a bankkölcsön felvevőjének okoz-e költséget? A Kúria ugyanezeket a kérdéseket tette fel a bankok állami felügyeletének, az akkor még létező Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, a PSZÁF-nek. A PSZÁF nem csak a bankokat felügyeli, hanem kizárólagos pénzügyi fogyasztóvédelmi hatóság is. Ez azt jelenti, hogy a kölcsön felvevője panaszával nem fordulhat más állami fogyasztóvédelmi szervezethez, csak egyedül a PSZÁF-hez. Polt Péter legfőbb ügyészként, hosszas fejtegetés után azt írta a Kúriának, hogy az árfolyamrés nem okoz költséget az adósnak. Így ezt nem kellett feltüntetnie a bankokban a szerződésekben.

Hogy jutott erre a lehetetlen állításra Polt Péter?

Sorról-sorra, szóról-szóra elemeztük főügyészi „szakvéleményt”. Kiderült, hogy félremagyarázza a Legfőbb Ügyész a THM képletét, új kifejezéseket alkot, összekeveri szavak értelmét, idegen szavakat használ teljesen feleslegesen, mindezeket azért, hogy egy teljesen nyilvánvaló tényt kiforgasson és a valósággal ellentétes végkövetkeztetésre juthasson. A szakértői véleményének első része teljesen korrekt megállapításokat tartalmaz, majd csúztatások által, szándékosan egymás mellé tett valótlan állításokkal, eléri a kívánt célt. Kimondja, az árfolyamrés nem okoz az adósnak költséget, az árfolyamrést a kölcsönszerződésnek nem kell tartalmaznia.

Mi volt a PSZÁF álláspontja?

A PSZÁF a Kúriának küldött válaszában elsőként sommásan közli, hogy meggyőződésük, a kölcsönszerződések jogszerűek. Ezt követően bankpánikkal és államcsóddal fenyegeti meg a Kúriát és az egész magyar társadalmat, ha nem „átgondolt” döntéseket hoznak.

Ezt nem a bankok lobbizerve, hanem a Bankszövetség írta, hanem a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete! Az az állami szerv, mely fogyasztóvédelmi feladatot lát el!

A PSZÁF a Kúriának írt levelében, hasonlóan Polt Péterhez, elsőként nagyon pontos, korrekt megállapításokat tesz. Utána szintén keveri az árfolyam változását és az árfolyamrést. Megállapítja hogy a vételi árfolyamok nem részei a szerződésnek. Ez utóbbi állításánál (szándékosan vagy véletlenül), vételi árfolyamot ír eladási árfolyam helyett. Így

azt állítja valójában, hogy a törlesztések alkalmával használt eladási árfolyamok nem részei a kölcsönszerződéseknek. A PSZÁF szerint az árfolyamrész mértéke nem befolyásolja az adós törlesztési terheit!

A PSZÁF azt állítja, ha növeli az árfolyamrész időközben a bank, akkor nem növekszik a havi törlesztő részlet?

Azért kezdtük ezt a könyvet pár egyszerű számítással, hogy mindenki számára teljesen egyértelműek legyenek a valótlan, minden alapot nélkülöző állítások. A matematikai tények cáfolják a PSZÁF állításait, olyan számítások cáfolják, melyet egy ötödikes is el tud végezni.

A két Kúriának írt szakértői véleményt elemezve megdöbbentő következtetésre jutunk. Polt Péter legfőbb ügyész is és a Szász Károly vezette PSZÁF is félrevezette a Kúriát szakértői anyagainak valótlanosságaival és a megalapozatlan, hazug végkövetkeztetéssel.

Ott volt a Kúria asztalán a kérdés: költséget okoz-e az árfolyamrész? Tartalmaznia kell-e az árfolyamrész a kölcsönszerződésnek? Semmis-e teljes egészében a kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza az árfolyamrész nagyságát? Ott volt a Kúria asztalán Polt Péter és Szász anyaga. Mindkettő szerint az árfolyamrész nem okoz költséget, nem kell tartalmaznia a kölcsönszerződéseknek az árfolyamrész nagyságát. Ugyanezt állította az OTP is. Ott volt a Kúria asztalán a PITEE beadványa és a másodfokú bíróság döntése: a szerződés semmis, mert nem tartalmaz minden költséget, az árfolyamrész pedig költséget okoz.

Ugyanezt állította a mi elemzésünk is és a többi civil érdekvédő akik írtak a Kúriának ebben a kérdésben.

Izgatottan várom, miként döntött a Kúria?

Nagy sajtó érdeklődés kísérte az ítélet kihirdetését és a magyarázatát. A kúriának azonban sikerült úgy megfogalmaznia a választ, hogy egy napon keresztül a tévék, a rádiók, az internetes és nyomtatott újságok pont az ellenkezőjét közölték, mint amit a Kúria döntött.

A Kúria rögzítette, hogy nem ért egyet a Legfőbb Ügyész szakmai véleményével, mert az árfolyamrész igenis a kölcsönszerződés elválaszthatatlan része, az árfolyamrész igenis költség, melyet a szerződésnek tartalmaznia kell. A Kúria ítéletében nincs azonban olyan mondat, hogy a kölcsönszerződés semmis. Van viszont olyan mondat, hogy a szerződést érvényessé teszi („érvényessé nyilvánítja”) azzal, hogy utólag beírja a kölcsönszerződésbe azt a hiányzó adatot, melynek hiánya a szerződés semmisségét okozza.

Van tehát egy kölcsönszerződés melyet 2006 novemberében megkötöttek...

...és kiderült, hogy ez a kölcsönszerződés semmis, mert nem tartalmaz minden költséget. Ezért a Kúria közel 7 évvel a szerződéskötés után, 2013 júliusában a hiányzó adatot beírja a szerződésbe. Aztán elégedetten hátradől, megállapítva, hogy: így ni, a szerződés már tartalmaz minden költséget, már nem semmis.

Megtehet ilyent egy bíróság?

A legmagasabb szintű hazai bíróság, a Kúria úgy ítélte meg, hogy erre meg van a jogi lehetősége. Azért is tehet szerinte ilyent, mert az adósok nem tiltakoztak beadványukban, hogy ne írja be a Kúria a hiányzó költség adatot a szerződésbe.

Hogy tiltakoztak volna korábban, mikor nem is sejtették, hogy mit tervez a Kúria!

Nagyon jelentős ez a kifejezés: jogkövetkezmény levonása. Ebben a perben az adósok kérték a jogkövetkezmény levonását. A bíróság saját belátása szerint szabadon dönthet (a törvényi kereteken belül), hogy milyen jogkövetkezményt hoz, nem köti őt a pernyertes fél elgondolása, beadványa, kérése. Ezt használta ki a Kúria. A pert követően ezer számra érkeztek a bíróságra olyan keresetek, melyben kérték a szerződés teljes semmisségének a kimondását, mivel nem tartalmaz minden költséget, viszont nem kérték a jogkövetkezmény bírósági meghatározását. Az ítélethirdetést követően írtunk egy levelet a Kúriának, melyben négy észrevételt tettünk, cáfoltuk az indoklásait. Sajnos nem kaptunk ezekre választ.

A Kúria annyira fontosnak tartotta a perben megállapítottakat, hogy elvi határozatot adott ki, mely így kezdődik: „A lakossági, fogyasztási kölcsönszerződésben a kétnemű devizaárfolyam (vételi és eladási árfolyam) alkalmazása során felmerülő különbözet költségnek minősül, mely mértéke feltüntetésének hiánya a szerződés semmisségét eredményezi.”

Ez nagy siker, végül is a Kúria nem fogadta el Polt Péter legfőbb ügyész és Szász Károly PSZÁF álláspontját.

A devizahiteles érdekvédők felháborodtak azon, hogy be akarták csapni mindketten a Kúriát. Rajtuk kívül még hét szervezet írta alá azt a levelet, melyben Áder János Köztársasági Elnököt kértük, hogy mentse fel Polt Pétert és Szász Károlyt. Két hónap telt el, mire megérkezett a Köztársasági Hivatal válasza: Elnök úrnak nincs erre hatásköre. A levelünket továbbította a KEH Lázár János Miniszterelnökséget vezető államtitkárnak. Tőle illetve hivatalától választ sem kaptunk.

A Kásler per (Kásler Árpád mint adós perelte be az OTP-t) az árfolyamrésszel kapcsolatban egészen mást vizsgált. Ritka az, amikor teljesen közérthető egy bírói ítélet. A Kásler perben a másodfokú bíróság nagyon szépen, érthetően fogalmazott: Devizaértékesítés – eladás és vétel – nem történik, ezért eltérő vételi és eladási árfolyamot, vagyis árrést a hitelező nem alkalmazhat. „Mintha vétel” és „mintha eladás” jogilag nem létezik – értelmezhetetlen –, a „virtuális szolgáltatásért” pedig legfeljebb „virtuális ellenérték” jár.”

Erről van szó most is az elszámolási törvény kapcsán: az árfolyamrés tisztességtelen!

A mostani elszámolási törvényig még sok minden történt. A per megjárta ugyanis az Európai Unió Bíróságát, az EU Curiát is. Az OTP azzal támadta meg a másodfokú ítéletet, hogy azt állította, tisztességtelenség miatt az árfolyamrés egyáltalán nem vizsgálható, mert az a főszolgáltatások közé tartozik. Ezt a kérdést a magyar Kúria nem tudta saját maga eldönteni (az uniós elvek szerint egy szerződés főszolgáltatásának tisztessége nem kérdőjelezhető meg). Nagyon hosszas várakozás, tétlenség után hozott döntést a Kúria 2014 júniusában: deviza alapú kölcsönszerződések esetén nem kerül sor pénz átváltására csak átszámítás van. Átszámításért a pénz átváltásakor szokásos díjazás nem jár. A különmű árfolyam (vételi és eladási) alkalmazásából a pénzügyi intézményeknek bevétele, a fogyasztóknak pedig költsége keletkezik. A fogyasztó fizet egy szolgáltatásért viszont, nincs ellenszolgáltatás, és ez tisztességtelen.

Nem értem! Van egy Kúriai döntés, mely szerint az árfolyamrés költség amit nem melleleg „kifelejtettek” a bankok a szerződésekből és van egy másik döntése a Kúriának, mely szerint nincs semmilyen pénzváltás, így az egész árfolyamrés tisztességtelen! Hogy van ez???

A kúria úgy tette érvényessé a semmis szerződést, hogy a hiányzó árfolyamrést beírta a szerződésbe. Amúgy nem lenne itt semmi ellentmondás. Mert nézzük, mi is történt? A bank köt egy szerződést, melyben felsorolja a költségeket. Egy költséget viszont kifelejt (így kedvezőbbnek tűnik a termék, könnyebb eladni). Aztán kiderül az is, hogy olyanért számít fel díjat, amiért nem nyújt szolgáltatást.

Csak azért lehet tőlünk pénzt kérni, amiért nyújtanak is valamit?

Ez alapvető, nagyon régi elv. Törvény ezt határozottan kimondja. Nemcsak azt, hogy egy szerződésnek tartalmaznia kell azt hogy szolgáltatással szemben ellenszolgáltatásnak kell állnia, hanem azt is hogy a kettőnek arányban kell lennie egymással.

Nem lehetne ezt érthetőbben?

Ha beviszed a kocsid a szervizbe szűrő és olajcserére, akkor a szerviznek ki kell cserélnie a szűrőt is nem csak az olajt, mert mindkettőt kifizetted. A szolgáltatás a szűrő ára és a szűrő kicserélése. Az ellenszolgáltatás, hogy Te fizetsz érte. Az arányosság azt jelenti, hogy nem kérhet el 100.000 forintot egy 20 perces munkáért a szerviz, mert aránytalan lenne az elvégzett munkával összehasonlítva.

Kiderült egyetlen bank esetén az árfolyamrésszel kapcsolatban súlyos törvénytelenység. Mi a helyzet a többi bankkal? Az állami hatóságok végeztek ezek után általános ellenőrzést az árfolyamrésszel kapcsolatban?

Az egykori Igazságügyi Palota Justitiája
az igazságosság jelvényeit tartja,
jobbában pallost, baljában pedig az igazság mérlegét
és törvénykönyveket.

Justitia a pallossal a jót és a rosszat választja el,
illetve a pallos az élet és a halál feletti bírói hatalomra is utal.

A mérleg az elfogulatlanságot és az igazságtevést jelképezi.
Két serpenyője egyrészt arra utalhat,
hogy az ítékezés az egymással szembenálló érdekek
kiegyenlítésére törekszik,
másrészt pedig a megsértett jogrend helyrebillentésére,
továbbá kifejezi
a törvény előtti egyenlőséget.

Kívánom, hogy megértsük és megérezzük:
ezen épület és az azt őrző Justitia látható jele
a magyar nemzet mindenkor tanúsított
törvénytiszteletének, igazságszeretetének,
amelyben mi, egykori és mai bírák
örömmel osztozunk- mondta Darák Péter.

Jelképesen a helyére került Justitia szobra a Kúria leendő épületében - MTI, 2013. április 5.

06 Hatóságok, hivatalok, hatalmasságok közönye

A kúria kimondta a Kásler-OTP perben, 2014 júliusában, hogy a kölcsönszerződésben az árfolyamrés tisztességtelen szerződési pont. Az OTP nem számolhat a kölcsönszerződéssel kapcsolatban egyszer vételi, máskor meg eladási árfolyammal.

A Kúrián folyó eljárás több mint két évig tartott!

A Kúria döntése előtt két évvel volt a másodfokú bírósági eljárás, tehát 2012 áprilisában pontosan ismert volt már, hogy az árfolyamrés tisztességtelen lehet a többi bank esetében is.

Levélben fordultunk 2012 májusában több állami hivatalhoz, hatósághoz valamint a Parlament Fogyasztóvédelmi Bizottságához. Összehangolt vizsgálatot kezdeményeztünk minden banknál, minden pénzintézetnél.

Kezdeményeztük, hogy az összes szerződést számolják át MNB középárfolyammal, a túlfizetéseket kamatostul utalják az adósok folyószámlájára.

A PITEE perben a másodfokú ítélet 2012. decemberében született meg, májusban még nem tudtuk, hogy a szerződések teljes mértékben semmisek lehetnek azért, mert nincs bennük feltüntetve az árfolyamrés okozta költség..

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletétől Dr. Kolozsi Sándor ügyvezető tájékoztatott. Csupa elutasítás: nem alkothatnak véleményt bírósági ítéletről, de nem is ismerik a tárgyalás során benyújtott iratokat, nem ismerik a felek perben kifejtett álláspontját. Nem kívánnak semmilyen következtetéseket levonni a per megállapításairól.

Ez elég meglepő. Van egy több millió fogyasztót érintő banki visszaélés, és a leginkább érintett Hatóság, a Felügyelet semmit, de semmit nem csinálhat?

A helyzet még ennél is sokkal súlyosabb. A válaszból kiderül, hogy a PSZÁF nem állapíthatja meg egy banki kölcsönszerződésről, hogy az érvényes-e vagy érvénytelen. Azt sem vizsgálhatja, hogy a bankok jogszerűen végzik-e a tevékenységüket. Végül közli Kolozsi úr, hogy még vizsgálatot sem indíthatnak a bankoknál.

Ha én meg úgy ítélem meg, hogy itt bűncselekmény történt, forduljak a rendőrséghez, mert ők aztán nem fognak.

Mit válaszolt a Gazdasági Versenyhivatal?

A Gazdasági Versenyhivaltól Gyürki Gizella vizsgáló tanácsos elég gyorsan válaszolt. A felvetett problémákra sajnos egyáltalán nem reagált, javasolta, hogy aki úgy véli, hogy a szerződések törvénytelenek, vagy a bank nem a szerződés szerint jár el, forduljon a bíróságra. A válaszlevél hosszasan részletezi, hogy összehangolt kamatemelés miatt 7 bank ellen folyik kartell vizsgálat a GVH-nál.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság egyáltalán nem válaszolt a levelünkre.

Valóban ennyire közömbösek ezek az állami szervek? Valóban nem tehettek semmit?

A PSZÁF már 2012-ben indíthatott volna pert, közérdekű pert (ez minden, annál a banknál lévő „egyforma” kölcsönszerződésre hatással van) is a bankok ellen. Tájékoztathatta volna a Parlamentet arról, hogy szeretne nagyobb hatáskört, mivel szeretne utána járni a dolgoknak, mivel szerintem nagyon erős a gyanú arra, hogy több százmilliárd forinttal megkárosítottak több százezer családot.

Bőven lett volna arra idő, hogy az elmúlt 2,5 évben feltárják az árfolyamrésszel kapcsolatos és az összes többi banki törvényteleniséget, tisztességtelenséget. 2012 előtt is voltak már jelzések bőven, akkor sem lépett a PSZÁF, egész egyszerűen nem végezte el a feladatát.

A PSZÁF elfogadhatatlan válaszára a Hiteles Mozgalomtól Jakus Mariann küzdőtársam válaszolt. Szenvedélyes hangvételű levelében nem csak az árfolyamrés problémakörére tér ki. Levelére válasz nem érkezett. Egyértelműen kijelenthetjük, hogy 2012 nyarán a PSZÁF már minden banki kölcsöntermékkel kapcsolatos problémáról tudott.

Felmerült az a kérdés a PITEE per kapcsán, hogy ha az árfolyamrés okozta költséget eltitkolták a bankok a szerződésekben, akkor a THM tartalmazza-e?

2013. januárjában a THM pontosságával kapcsolatos vizsgálatokról érdeklődtünk a PSZÁF-nél. Pár hét elteltével Szabadfalvi István ügyfélszolgálati főosztályvezető válaszolt. A válaszában közli, hogy a PSZÁF kiemelten vizsgálta

az egyoldali szerződésmódosítások (ez alatt az önkényes banki kamat és egyéb költségemeléseket kell érteni) jogszerűségét és a THM számítását is ellenőrizték. 2012-ben négy banknál és négy más pénzintézetnél vizsgálták, hogy a THM számítását és hogy a THM a megadott maximális érték alatt van-e? Közölte, a THM-mel kapcsolatban kisebb számítási eltéréseket találtak, pénzügyi bírságokat szabtak ki. Arra nem tért ki a válaszában, hogy az árfolyamrész-THM összefüggést vizsgálták-e?

Megtudtuk a válaszleveléből, hogy a bankoknak nem kell elküldeniük az árazási irányelveket a PSZÁF-hez, még tájékoztatás céljából sem (az árazási irányelvben írják le a bankok, hogy mikor és hogyan emelhetik pl. a kamatlábakat, ezek az árazási irányelvek számunkra, ügyfelek számára titkosak). Végül Szabadfalvi úr közölte, ha kíváncsiak vagyunk a vizsgálatokra, akkor ezeket keresgéljük meg a honlapjukon, mert ami nyilvános, azt felteszik oda.

Később is próbáltuk az érintett Hivatalokat, Hatóságokat vizsgálat elvégzésére ösztönözni (ha már maguktól nem jut eszükbe) de csupa elutasítást kaptunk. Minisztériumokkal, MNB-vel, parlamenti bizottságokkal hasonlóképpen jártunk.

Nagyon érdekes, hogy 2013 januárjában szinte minden teljes mértékben rendben volt, 2014 nyarára meg már sem az árfolyamrész, sem a kamatemelés nem tisztességes. Sőt, meg kell menteni a (újra) a devizahitelesek! Mi történt bő egy év alatt?

07 Európában egyedülálló módon megmentve

2012 nyarán a kormány a saját honlapján összesítette a devizahitelek érdekében tett lépéseit. Ezek közül kiemelem most a legfontosabbakat:

- végtörlesztés
- árfolyamgát
- Nemzeti Eszközkezelő
- Szociális Családiház-építési Program (Ócsa)
- korlátozott ingatlan árverezés 2014.december 31.-ig
- referencia kamatozás bevezetése

Ezt követően a hivatalos kormányzati propaganda az volt, hogy „a kormány már jelentős segítséget nyújtott eddig is a végtörlesztéssel vagy az árfolyamgáttal, melyekkel családok százezrei jutottak ki a devizahiteles csapdából”. A kormányzati hangvétel ekkor sok esetben mérhetetlenül lekezelő volt az adósokkal szemben. Minden magyar állampolgár levelet kapott, nem mástól mint magától Orbán Viktortól, mely tartalmazza, hogy „Európában egyedülálló módon kimentettük a devizahitelesek”. Óriás plakátok jelentek meg az utak szélén, kisebbek a villamosokon, a buszokon.

Nem okozott ez megrökönyödést a devizahitelek körében?

Nagy volt a felháborodás. Minden jelentős devizahiteles érdekvédő szervezet aláírta egy közös nyilatkozatot, melyben határozottan állítjuk, hogy egyáltalán nincs megoldva a probléma. Sajnos levelünknek semmilyen visszhangja nem volt. Viszont 2012-ben magas állami kitüntetést kapott Kovács Levente a Bankszövetség főtitkára, megkapta a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét (ismeretem szerint ő lett a második állami kitüntetett a Bankszövetségből, korábban Felcsúti Péter kapta meg a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztii keresztjét, még 2006-ban).

Aztán szép lassan kezdtek új szempontok is megjelenni a kormányzat részéről.

Volt a PITEE per, melyben 2012. decemberében másodfokon a bíróság (Fővárosi Törvényszék) kimondta, hogy kölcsönszerződés teljes egészében semmis, mert az nem tartalmaz minden bank által adósra terhelt költséget. A törvény szerint azonban a szerződésnek minden költséget tartalmaznia kell.

Az, hogy perekkel teljes semmiséget lehessen elérni a bíróságokon, semmiképpen sem felelt meg a bankrendszernek!

2013 márciusában jelentkeztek az első hírek, hogy a kormány ismét a már megmentett devizahitelek (újabb) megmentésén dolgozik és tárgyal a Bankszövetséggel. Megtudtuk, hogy a kormány elkötelezett a devizahitelek megmentése érdekében. Pár hónappal később elhangzott Orbán Viktor miniszterelnök szájából, hogy ki kell vezetni a devizahitel intézményét a magyar pénzügyi rendszerből. Ekkor jelent meg a tisztességes bankrendszer igényei is. Az új kormányzati elvárás már visszautasítja azt a cinikus magatartást, hogy hát ilyen a bokszt, így működik a pénzvilág, az okosabb becsapja a butábbat.

Bekerült a közbeszédbe két klasszikus jogelv. Az egyik szerint a megkötött szerződéseket minden áron teljesíteni kell. A másik szerint amennyiben a külső feltételekben olyasfajta radikális változás következik be, amely teljesen új helyzetet eredményez, akkor ezeket a szerződési feltételeket át lehet és át kell alakítani, át kell tárgyalni.

Az hogy az árfolyamrész nincs feltüntetve a kölcsönszerződésben, az hogy nincs deviza vétel és nincs deviza eladás, az ugyebár nem „radikális változása a külső feltételeknek”?

Valamint az sem a „külső feltétel megváltozása”, hogy a bankok nem írták be a szerződésekbe érthetően és ellenőrizhetően, hogy mikor emelhetik meg a kamatokat. Ezek mind-mind a szerződéskötés óta jelen vannak a szerződésekben. A törvénytelen ség, a tisztességtelen ség teljesen függetlenek attól, hogy a nemzetközi pénzügyi rendszer, a világot átszövő bankok mohósága miatt kitört a „gazdasági válság” 2008-ban (ezt nevezik amerikai jelzáloghitel válságnak). A bankok felelőtlen kölcsönnyújtásának következményeként csak az USA-ban 2007-ben közel 1,3 millió ingatlant árvereztek.

Majd a könyv vége felé megnézzük, hogy 2007-ben, sőt még 2008-ban is, milyen eredményes volt a bankok hatalmas reklám kampánya. Gözerővel folyt a lakosság meggyőzése, vegyenek fel deviza elszámolású kölcsönöket. Közben odaát már kiteljesedett a válság.

2013 augusztusában megfogalmazódott az a kormányzati igény, hogy a bankok önként, minden állami kényszer nélkül módosítsák a devizahitel-szerződéseket, úgy hogy a deviza kikerüljön belőlük, úgy hogy tisztességesek legyenek.

A bankok kaptak egy ultimátumot: dolgozzák át a szerződéseket 2013. november 1.-ig. Tárgyaljanak az ügyfelekkel, az adósaikkal, tegyenek nekik javaslatot. 2013 októberében kapott a Kúria Orbán Viktortól egy feladatot. Dolgozzon ki jogegységi határozatot, mert mégiscsak elfogadhatatlan, hogy egyik bíróság másként ítél mint a másik. Orbán Viktor kérte, a Kúria tegyen rendet a bíróságokon.

Mi lett az ultimátummal? Mit dolgozott ki a Kúria rendrakás címén?

1.

Az emberek agyát és figyelmét le kell foglalni
másod- és harmadrangú problémákkal.
Ennek érdekében figyelmüket el kell vonni
a valós és súlyos szociális gondokról,
mégpedig olyan hírekkel, amelyek társadalmi jelentősége
kicsi ugyan, de érzelmileg erősen megérintik őket.
Támaszkodjunk a bulvársajtóra, amely hű szolgánk lesz.

2.

A nép úgy kell tekintszen politikai vezetőire,
mint a nemzet megmentőire.
Ennek érdekében (elsősorban a média segítségével)
hamis riasztások és nemlétező fenyegetések
tömkelegét kell rájuk zúdítani,
amelyek miatt aggódni, később szorongani kezd.
Ha a szorongás elérte a kritikus szintet,
lépj közbe és oldd meg
a (máskülönben nemlétező, illetve
általad gerjesztett) problémákat.
Hálások lesznek, s önmaguk fogják
kérni szabadságjogaik csorbítását.

3.

A nemzetnek mindig készen kell lennie arra,
hogy valami rosszabb következik.
Ennek sulykolása érdekében használd fel
a „fehér” propagandát (vagyis nyíltan
a kormány irányítása alatt álló médiumokat),
a „szürkét” (azokat a sajtótermékeket,
amelyek csak részben állnak kormánybefolyás alatt),
s a „feketét” (amelyekről senki sem gondolná,
hogy valójában a hatalom szolgálatában állnak).
Ezek karöltve azon kell munkálkodjanak,
hogy egy olyan kormány képét vetítsék a lakosság szeme elé,
amely minden erejével azon munkálkodik,
hogy a jövő egét beárnyékoló sötét fellegek
legalább egy részét elhessentsék a nemzet feje felől.
A kemény, megszorító intézkedéseket fokozatosan kell bevezetni,
mert így az emberek hozzászoknak a rosszhoz, sőt:
örülnek, hogy még mindig nem a legrosszabb következett be.

4.

A nemzetet meg kell győzni, hogy minden rossz,
ami aktuálisan történik,
az kizárólag azért van, hogy a szebb jövőt biztosítsuk számára.
Vagy ha nem a számára, akkor a gyermekei számára.
Az emberek reménytelenül idealisták és hiszékenyek,
akik ezt az érvet
(„majd a következő generációknak sokkal jobb lesz,
nekünk ezért kell áldozatokat hoznunk”) évszázadokon keresztül
hajlandó benyelni és elfogadni.

5.

Az embereket le kell szoktatni a gondolkodásról,
s arról, hogy a történetekben felfedezzék
az ok-okozati kapcsolatokat.
Ennek érdekében a politikai vezetők
egyszerűen kell megfogalmazzák az üzeneteiket,
már-már infantilis módon,
minimális szókinccsel,
rövid mondatokban.
A hallgatóság ily módon megszokja
a felületességet,
naív lesz és hajlamos az információs
bevetések elfogadására.

6.

Minden adandó alkalommal
az emberek érzelmeire kell hatni,
nem a racionális gondolkodásukra.
Bátorítani kell mindenféle emocionális megnyilvánulást,
mert az érzelmeket sokkal könnyebb manipulálni,
mint a rációt.

7.

Az embereket a lehető legnagyobb tudatlanságban
és műveletlenségben kell tartani,
mert így nem lesznek motiváltak magasabb ideálok é
s összetettebb tervek megvalósításában.
Butítsd le az oktatásügyet, tedd korrupttá
és hozd a működésképtelenség küszöbére.
Egy ilyen iskolarendszer
a közvélemény manipulálásának ideális eszköze.

8.

A népet el kell zárni az objektív, korrekt
és teljes tájékozódás/tájékoztatás minden forrásától.
Ennek érdekében pénzügyileg támogatni kell azokat a médiumokat,
amelyek butítják és félretájékoztatják az embereket,
s gazdaságilag el kell lehetetleníteni azokat,
amelyek ennek ellenkezőjét próbálják elérni.

9.

A nyájszellem erősítése prioritás!
Az egyénben fel kell ébresztetni
a szégyen- és tehetetlenség-érzetet,
s választható (pontosabban választandó!)
alternatívaként ezzel szembe kell állítani
az igazodási, csatlakozási kényszert.
Az egyéniségeket nélkülöző nyájat mindig könnyebb
irányítani, ellenőrizni és befolyásolni.

10.

Mindent meg kell tenni
az egyének megismerése érdekében.
Ezt elérendő belső (és titkos)
nyilvántartásokat kell felfektetni
az egyén különféle (ízlésbeli, politikai, ideológiai, viselkedési)
preferenciáiról, opcióiról, egyszóval teljes pszichológiájáról.
Törekedni kell arra, hogy jobban megismerjük az egyént,
mint ahogy ő ismeri önmagát.
Fel kell használni a társadalomtudományok
(szociológia, lélektan, csoportképzés pszichológiája, stb.)
legújabb vívmányait céljaink elérése érdekében,
de ezeket a lépéseket a legnagyobb titokban kell tartani.
Megfoghatatlan, érzelmi töltetű, nagy és közös célokat kell kitűzni,
amelyek alkalmasak arra, hogy lelkesítsék a tömegeket.
Ha nyilvánosságra kerülnek,
ezeket a törekvéseinket határozottan
(ha kell: erőszakosan) tagadni és cáfolni kell.

08 Novemberi moratórium

A bankok kaptak tehát egy határidőt, hogy rendezzék a devizahiteleket. Mit lépett a bankszektor?

Készített egy megoldási javaslatot, melyet nem sikerült megszereznünk, csak annyit tudunk róla, hogy a kormány nem fogadta el. Azonban a Bankszövetség honlapjára felkerült ebben az időben egy szakmai tanulmány, mely bepillantást tesz lehetővé abba, hogy mi is lehetett a bankárok elképzelése. Ezt a tanulmányt két Corvinus Egyetemen oktató pénzügyi szakember írta. Nagyon egyedi ez az elképzelés, sajnos igazából ez nem került be a köztudatba, nem volt társadalmi vita sem róla. A Bankszövetség, hogy igazolni tudja a kormány felé, hogy próbál megoldást találni, meghívott több civil érdekvédőt, szervezetet. Tette ezt azért is, mert akkor Orbán Viktor is a civilekkel történő egyeztetésre hívta fel a figyelmet.

Voltatok a Bankszövetségnél tárgyalni?

Több szervezetet is meghívott a Bankszövetség magához, 20-20 perces váltással mehettünk be. A Hiteles Mozgalom részéről hárman vettünk részt ezen a megbeszélésen. Az előre megírt szövegünket felolvastuk, majd után próbáltunk érvelni azért, hogy a bankszektor vállalja fel végre, hogy hiba történt a szerződéskötések idején, vállaljon felelősséget tetteért, a jogszerűtlen, tisztességtelen szerződések következményeiért. Világossá tettük, hogy amennyiben nem vállal felelősséget a bankszektor a tetteiért, akkor úgy tekintjük, hogy az eljárásuk szándékos volt, nem véletlenül hoztak létre ilyen szerződéseket, hanem előre eltervezett módon. Sajnos nem alakult ki értelmes párbeszéd, nem voltak kíváncsiak véleményünkre, megoldási javaslatainkra

Ugyanezen a napon a Klubrádióban szerepelt délután 60 percen keresztül Kovács Levente a Bankszövetség főtitkára. A tőle megszokott módon elkezdte sorolni a bankrendszer valótlan állításait. Mivel épp kocsiban voltam, lehetőségem volt betelefonálni az élő adásba. Bekapcsoltak és elkezdtem megcáfolni a Kovács úr állításait, aztán csak azt vettem észre, hogy már nem vagyok adásban, egész egyszerűen lekeverték miközben beszéltem. A rádióműsort este megkerestem a Klubrádió honlapján és egy kis filmetcskét készítettem belőle, ott ahol a Kovács úr valótlanosságot állít, adatokkal, idézetekkel cáfoltam az állítását. Természetesen írásban kértem lehetőséget a Klubrádiótól, hogy a tisztesség és a kiegyensúlyozott tájékoztatás érdekében nekem illetve más érdekvédőknek is biztosítsanak 60 perces élő adást. A levélre nem kaptam választ. Hiába telefonáltam ezek után, soha többet nem engedtek beszélni a Klubrádióban, pedig korábban kétszer is beszélgettek élő adásban velem. Úgy látszik tiltó listára kerültem Bolgár úrnál.

Lett valami eredménye a kormány moratóriumának?

Semmi. Láthatóan nem vették komolyan a kormány nyomásgyakorlását. Pedig a kormány elég egyértelműen és keményen fogalmazott: „A kialakult helyzetet erkölcsi szempontból a bankok kötelessége megoldani, mert a szerinte rosszhiszeműen megkötött szerződések olyan szabályokat tartalmaztak, amelyek alapján baj esetén az összes kockázatot az embereknek kell viselniük.” Valamint: „A bankok erkölcsi kötelessége a devizahitel-szerződések módosítása.”

Ezért a kormánynak lépnie kellett.

Orbán Viktor megkérte az igazságszolgáltatás vezetőit, hogy tegyenek rendet a bíróságokon, mert jogi zűrzavar van, ugyanazt a jogi helyzetet egymásnak ellentmondóan ítélik meg a bírók, még egy bírósági épületen belül is. Érezhető volt számunkra, amíg nincs egységes jogi megítélés, nem tud a kormány lépni. Ekkor az volt a cél, hogy „hozzanak egy olyan állásfoglalást, ami után a bírók az azonos tényállásokat, azonos élethelyzeteket azonos módon fogják megítélni, és azonos ítéletek szülehetnek.”

Ez teljes mértékben jogállami hozzáállásnak tűnik.

Alapvető állampolgári jog a bírósági eljárás indíthatósága, a nyilvános tárgyalás és a független bírói munka. Mint tudjuk, mostanra ez az elképzelés arra változott, hogy az adósok lehetőleg ne perelhessék egyáltalán a bankokat. Az akkori elképzelés valóban jó volt.

Akinek a kölcsönszerződés szövegével, a bankok szerződésteljesítésével problémája van és a bank szóba sem áll vele, nem hajlandó a szerződésen változtatni, annak alkotmányos joga pert indítania. Valóban jogos elvárás az, hogy egységes legyen a bírók szemlélete, jogi álláspontja.

A labda a Kúriához került

A törvény előtt mindenki egyenlő.

Az Unió politikáiban biztosítani kell
a fogyasztók védelmének magas szintjét.

Mindenkinek joga van ahhoz,
hogy ügyeit az Unió intézményei,
szervei és hivatalai
résztrehajlás nélkül,
tisztességes módon
és ésszerű határidőn belül intézzék.

Mindenkinek,
akinek az Unió joga által biztosított
jogait és szabadságait megsértették,
az e cikkben megállapított feltételek mellett
joga van a bíróság előtti
hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra,
hogy ügyét a törvény által
megelőzően létrehozott
független és pártatlan bíróság
tisztességesen,
nyilvánosan
és ésszerű időn belül tárgyalja.
Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget
tanácsadás, védelem
és képviselő igénybeviteléhez.

Azoknak,
akik nem rendelkeznek
elégletes pénzeszközökkel,
költségmentességet kell biztosítani,
amennyiben az igazságszolgáltatás
hatékony igénybeviteléhez
erre szükség van.

09 jogegységi 2013 - kiszolgálva a bankszektor érdekeit

Sajnos nem ritkán előfordul, hogy két teljesen egyforma esetben, ugyanazon törvények figyelembe vételével két bíró teljesen más döntést hoz. Az egyik esetben a fogyasztó nyer a másik esetben a bank.

Teljesen jogosan, a vesztes fél felháborodik azon, hogy egy másik bírónál megnyerte volna a pert és mondjuk nem veszti el a saját otthonát és nem tartozik még hajléktalanul is 5-10 millió forinttal a banknak.

Minden perben egyszer lehetőség van fellebbezni, azonban utána már jogerős a következő bírósági ítélet, pontosabban nagyon szűkek a további lehetőségek. A bíró szint csúcán a Kúria áll. Egyik feladata, hogy észlelje, ha a fenti eset előfordul, ha a bíróságok össze-vissza ítélnék. Ekkor megvizsgálja, hogy mi okozza az eltérő ítéleteket létrejöttét, majd döntést hoz. Ez a döntés a „jogegységi határozat”.

A neve is mutatja, egységesen kell a jogot alkalmazni a bíróságoknak ezt követően azokban a perekben, melyre kihat a jogegységi határozat. Ez annyira fontos, hogy az Alaptörvényünk, az alkotmányunk rögzíti hogy a Kúria „biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz”

Mi alapján dönt a Kúria? Mi alapján hoz jogegységi határozatot?

Nem megyünk bele most a jogi érvelésekbe, viszont megnézzük azt tényyszerűen, hogy miként alakult ki a Kúria véleménye. Egy-egy fontos kérdésben a Kúria milyen döntést hozott és kinek az álláspontját fogadta el ezzel? Összevetjük tehát a Fővárosi Ítéltábla álláspontját, a Bankszövetségnek dolgozó „szakértők” véleményét és a Kúria meghozott döntését. A döntés, megismétlem, azért nagyon fontos, mert kötelező minden per tárgyalásakor a bírókra nézve.

Kezdjük az egyik legfontosabbal! Ezek a deviza alapú hitelek, devizakölcsönök vagy forintkölcsönök?

Idézetek az egyik féltől:

A deviza alapú kölcsönöket forintkölcsönnek tartjuk. Devizaforrások közvetlenül nem kapcsolhatók az egyes kölcsönügyletekhez, a deviza alapú kölcsönszerződések alapján a bank és az adós között tényleges devizamozgás nem volt.

A hitelkihelyezés mögötti közgazdasági háttér az adós kötelezettsége szempontjából közömbös.

Annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy a deviza alapú kölcsön forint- vagy devizakölcsön-e, a szerződés tartalma irányadó.

A szerződés tartalmát a hatályos Ptk. 523. § (1) bekezdése rögzíti, eszerint kölcsönszerződés alapján a hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

Amennyiben az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A fogyasztó számára pedig egyértelműen a felvett összeg forinthitelkénti elfogadása a kedvezőbb.

Idézetek a másik féltől:

A pénztartozás teljesítéseként annyi, a teljesítés helyén és idején ténylegesen forgalomban lévő pénzt kell adni (leróni), amennyi megfelel a tartozás szerződésben meghatározott (kírótt) összegének. A pénztartozás kapcsán tehát meg kell különböztetni a kirovó pénznemet és a lerovó pénznemet.

A pénztartozás mértékének meghatározása a kirovó összeg meghatározásával történik, az így meghatározott fizetési kötelezettséget kell a lerovó pénznemmel teljesíteni.

Effektivitási kikötésnek nevezzük, ha a szerződés úgy rendelkezik, hogy a tartozást ténylegesen valamely, a fizetés helyének pénznemétől eltérő pénznemben kell leróni. Effektivitási kikötés esetén, amikor a lerovó pénznem a kirovóval megegyező külföldi fizetőeszköz, akkor az adósnak a tartozása teljesítéséhez be kell szereznie azt; ilyen kikötés hiányában, amikor a törvényben meghatározott főszabály érvényesül, azaz a tartozást a hazai pénznemben kell teljesíteni, akkor csupán egy számítást kell végezni a lerovó pénznemben fizetendő összeg meghatározása érdekében.

A Kúria döntése erről a kérdésről:

A deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). A deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a tartozás devizában van meghatározva, ugyanakkor a hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az adós pedig forintban köteles törleszteni, tehát mind a hitelező, mind az adós a devizában kirótt pénztartozását forintban rója le. Nincs akadálya annak, hogy a felek úgy állapodjanak meg, miszerint mindkét fél a kötelezettségének a kirovó pénznemben (effektivitási kikötés) köteles eleget tenni, tehát mind a folyósításra, mind a törlesztésre a kirovó pénznemben kerül sor. Ebből következően a devizakölcsönnek két fajtája létezik: az effektivitási kikötéssel el nem látott kölcsön (deviza alapú kölcsön) és az effektivitási kikötéssel ellátott deviza kölcsön.

Az első idézetek most a Fővárosi Ítéltábla álláspontjai voltak, a második fél idézetei most két ügyvéd által készített anyagból származik, melyek a Bankszövetség saját folyóiratában jelent meg. Mindkettő anyag közvetlenül a Kúria jogegységi határozatának meghozatala előtt lett közzé téve.

A Kúria a bankszektor véleményét tette magáévá és figyelmen kívül hagyta az Ítéltábla álláspontját. Pedig az ítéltábla külön hangsúlyozta: „Összegezve: azt látjuk helyesnek, ha az ügylet jellegadó tartalma szempontjából – a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezési szabályra is figyelemmel – nem a teljesítés módjának (kirovó-lerovó pénznem, értékállandósági kikötés) tulajdonítunk jelentőséget, hanem a felek által a szerződés szerint teljesítendő szolgáltatásnak. A szolgáltatás pedig (rendelkezésre bocsátás és visszafizetés) mindig forintban történik. Minderre tekintettel a deviza alapú kölcsönt forintkölcsönnek tekintjük.”

Ha a Kúria a bíróságoknál a legfelsőbb szint, a csúcs, akkor az Ítéltábla hol helyezkedik el?

Egy szinttel van alatta. Összesen három szint van. Például a Fővárosban vannak a Kerületi Bíróságok, van a Fővárosi Törvényszék és van a Fővárosi Ítéltábla. Meg van határozva, hogy egy pert hová lehet beadni, melyik szintre, a Kerületi Bíróságra vagy a Törvényszékre?

A tárgyalások után a bírói döntést (végzést) hoz. Ezt hívják első foknak, ez ellen egyszer lehet fellebbezni. Ezt követően jön az eggyel magasabb szint. Kerületi Bíróság után a Fővárosi Törvényszék, illetve a Fővárosi Törvényszék után a Fővárosi Ítéltábla. Olyan nincs, hogy mind a három bírói szinten végig menjen egy per, csak két szint lehetséges minden egyes perben.

És a fővároson kívül, az ország többi részén hány bíróság van?

Az alsó szinten járási bíróságok vannak, ezt követi összesen 19 törvényszék és ezek felett 4 ítéltábla van. A lényeg most az esetünkben, hogy az ítéltáblának, mint másodfokú bíróságnak, a hozzá kerülő ügyek kapcsán konkrét ismerete van a folyamatban lévő perekről. Ismerik az adósok álláspontját és a bankok álláspontját is. Tudják, hogy ki milyen bizonyítékot adott elő, miként válaszolt a másik fél felvetéseire, állításaira. A tárgyalóteremben egyaránt meg tudják kérdezni a bank alkalmazottját, képviselőjét és az adóst illetve ügyvédjét. A Kúria bírának nincs ilyen közvetlen, gyakorlati tapasztalata.

Ehhez a Kúriai döntéshez annyit még hozzá kell tenni, hogy az Ítéltábla érvényben lévő illetve a szerződéskötések idején érvényben lévő törvényekre hivatkozik, míg a bankszektor véleményét írók 1941-ből származó jogi írásokra hivatkoznak leggyakrabban. Innét származhatnak a „lerovó” és „kirovó” szavak is. Sem a szerződéseket szabályzó polgári törvény (Ptk.) sem a bankokat szabályzó hitelintézeti törvény (Hpt) nem tartalmazza ezeket a szavakat. Nem láttam olyan szerződést, melyben ezek a szavak szerepelnének. Ugyanez igaz az „effektivitási kikötés” kifejezés esetén is. Sem a törvények, sem a szerződések nem tartalmazzák ezt a kifejezést.

Varga István így fogalmazta ezt meg 2014.11.07.-én a Magyar Nemzetben: „A Kúria egy korhadt kapaszkodót említ ugyan, a kirovó és a lerovó pénz fogalmát (egyikben számolnak, a másikon fizetnek). Csakhogy e szavak sem a polgári törvénykönyvben, sem az 1,3 millió szerződés egyikében sem találhatók meg, legközelebbi előfordulása a náci Németországnak szállító magyar cégek birodalmi márka és a pengő elszámolása jogelméleti leírásában található.”

Viszont a Kúria átvette a bankszektor szavait és álláspontját. Előfordult ez más vitatott pontnál is?

Jelentős eltérés van abban a kérdésben is, hogy mi az adós érdeke, ha semmis, ha érvénytelen az egész kölcsönszerződés úgy ahogy van.

Idézetek az egyik féltől:

A szerződések érvénytelennek nyilvánítása súlyos következményekkel jár: az adósok tartozása egy összegben azonnal esedékessé válik.

Idézetek a másik féltől:

Amennyiben a deviza alapú kölcsönszerződések bármely okból érvénytelenek, a legtöbb esetben igaz, hogy az eredeti állapot helyreállítása az adósnak nem érdeke, mert ez esetben a tartozást azonnal egy összegben kell visszafizetnie. Ha azonban a deviza alapú kölcsönszerződés alapján hosszú éveken át a törlesztés megtörtént, és már csak 1-2 év van hátra, az adósnak érdeke lehet az érvénytelen szerződés alapján az eredeti állapot helyreállítása és az ennek megfelelő elszámolás.

A Kúria döntése:

A bíróságnak érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződések esetében azért kell elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására törekednie, mert az esetek nagy részében ez a megoldás szolgálja mindkét szerződő fél, de főként az adósok érdekét, akiknek a még fennálló tartozása más érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása esetén egy összegben azonnal esedékessé válna.

Az első idézet most a bankszektor véleménye, a második fél most a gyakorlati tapasztalattal rendelkező Fővárosi Ítéltábláé. A Kúria teljesen figyelmen kívül hagyta, hogy az esetek eltérőek, előfordulhat, hogy a semmisség kimondása a fogyasztónak kimondottan előnyös. Figyelmen kívül hagyja, hogy a fogyasztó szempontjait kell előtérbe helyezni. Még a lehetőségét sem adja meg annak, hogy a fogyasztó, az adós eldöntse, hogy jó-e neki a semmisség kimondása?

Hogyan alakultak a vélemények az árfolyamrész jogszerűségével kapcsolatban? Melyik fél álláspontját fogadta el a Kúria?

Idézetek az egyik féltől:

A hazai és az idegen pénznem közötti mozgás technikailag kétféle módon történhet. Effektivitási kikötés esetén az adósnak a kapott devizaösszeget át kell váltania forintra, és ugyanígy hiteltörlesztéskor a forintot át kell váltania a lerová pénznemre. Az átváltás egy pénzügyi szolgáltatás, amelynek során a szolgáltatás nyújtója megvásárolja az ügyfél által felkínált, illetve eladja az igényelt devizát. A pénzváltók az általános piaci gyakorlat szerint a devizavásárlásra és a devizaeladásra eltérő árfolyamokat határoznak meg, a kettő közötti rés fedezi működési költségeiket és biztosítja nyereségüket.

Effektivitási kikötés hiányában a devizatartozás megfizetése (folyósítás vagy törlesztés) forintban történik. Ekkor a lerovandó összeget a devizában fennálló tartozás forintra való átszámítása útján kell meghatározni. Az átszámítás szintén csak valamilyen árfolyam alkalmazása útján végezhető el, ebben az esetben azonban már nem evidens a kétféle árfolyam alkalmazása.

Az átszámítás a devizahitelek szerves eleme, és az átszámítás során alkalmazandó árfolyam meghatározása terén a felek szabadok, annak sincs akadálya, hogy a folyósításra és a törlesztésre eltérő árfolyamot határozzanak meg. Az árfolyamrész léte, illetve változása jelentéktelen mértékben növeli az adósok terhét, ennek alkalmazása a szerződés alapján teljesen egyértelmű, mértékének alakulása pedig átlátható módon követhető az adósok számára.

Idézetek a másik féltől:

Deviza alapú hitelről akkor beszélhetünk, amikor a fogyasztó által a hiteligénylésben forintban kért kölcsönösszeget a bank a megtett ajánlatával elfogadja azzal, hogy a kért forintösszeget az irányadónak tekintett devizára átszámolja és könyveiben ekként is tartja nyilván, ugyanakkor a kölcsönösszeget forintban folyósítja, míg az adós az ugyancsak devizában kiszámolt, majd forintra átszámított törlesztőrészletet – az aktuális árfolyamnak megfelelően – fizeti meg. A konstrukció lényege tehát nem a kirovó és lerová pénznem különbözősége.

A Kúria döntése:

Deviza alapú kölcsönszerződéseknél két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának. Vannak olyan deviza alapú kölcsönszerződések, melyek a kölcsönt devizában határozzák meg és a szerződés egyéb rendelkezései nem

hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben – tipikusan – a kölcsönt nyújtó pénzintézet vételi árfolyamán kell átszámítani forintra. Ezt az összeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsön adott devizájának megfelelő összeget és annak járulékait kell visszafizetnie forintban, az aktuális eladási árfolyam figyelembe vételével (ha tehát 10.000 euró a kölcsön összege 10.000 eurónak és járulékeinak megfelelő forint összeget).

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzintézet deviza vételi árfolyama figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva.

Az elsőként idézett fél, a bankszektore (az általa feltámasztott effektivitási kikötés kifejezés egyértelművé teszi). Két csoportot állít fel, az egyiknél történik átváltás, a másiknál csupán átszámítás van. Az átváltásnál „nem evidens a kétféle árfolyam alkalmazása.” Az evidens szó jelentése: szemmel látható, magától értetődő, magyarázatra nem szoruló, nyilvánvaló, világos.

A második idézet az Ítéltábláé. Az Ítéltábla álláspontja kizárólag átszámításról ír, meg sem említi az átváltás szót. Nem foglalkozik sem vételi sem eladási árfolyammal, nem szerepel az álláspontjában az árfolyamrész szó sem.

A Kúria a döntésében szintén két csoportot határoz meg, ezzel a bankszektor véleményét teszi magáévá.

Nem volt semmilyen lehetősége a civileknek hozzászólni a készülő anyaghoz?

A Kúria döntése után pár nappal készült el elemzésünk, melyet Dr. Welmann Györgynek a Kúria Polgári Kollégiumának a vezetőjének küldtünk el. Felhívtuk a figyelmét, hogy alapkifejezések nincsenek még pontosan meghatározva, a bankkölcsön folyósítást teljesen tévesen úgy fogják fel, mintha tényleg áramlana a pénz és nem úgy ahogy valójában van, nyilvántartási tételek egy mérlegben. Írtunk arról is, hogy miként lehet befektetési szolgáltatásként felfogni ezeket a deviza elszámolási kölcsönöket

Miért veszi figyelembe jobban a bankszektor véleményét a Kúria? Miért hagyja figyelmen kívül a fogyasztók érdekeit? Miért nem teszi magáévá az Ítéltábla álláspontját?

A Kúria az imént említett jogegységi határozatát 2013. december közepén hozta meg, az Ítéltábla egy héttel korábban hozta nyilvánosságra az álláspontját. A bankszektor véleménye október-november környékén került fel a Bankszövetség honlapjára.

Ez utóbbiból nézzünk pár sort:

Az a kérdés pedig, hogy az árfolyamrész költség-e, kizárólag azért kapott nagy figyelmet, mert egy kellően át nem gondolt fogyasztóvédelmi jogszabály azt mondja ki, hogy semmis a kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza világosan a hitelfelvevőt terhelő költségeket és azok mértékét.

Felvetődik az a kérdés, hogy miért minősíti a jogszabály egy költségelem hiánya miatt a szerződést teljes egészében érvénytelennek. A szerződésekre vonatkozó általános szabályok alapján egyértelmű, hogy a hitelező csak olyan költséget tud felszámítani, amit a szerződésben kikötött.

Miért nem elég az a „szankció”, hogy olyan költség nem számítható fel, amit a szerződés nem jelöl meg egyértelműen? Végiggondolta-e a jogalkotó, hogy mik a következményei annak, ha a szerződések érvényessége bizonytalanná válik, probléma esetén utólag megkérdőjelezhető?

Kinek jó az, ha jogszabályi úton, mesterségesen növeljük az érvénytelen szerződések számát?

A szerződések érvénytelennek nyilvánítása súlyos következményekkel járt volna: az adósok tartozása egy összegben azonnal esedékessé válik; a fizetendő összeg meghatározásának módja körül viták alakulnak ki, amely bizonytalanságot eredményez a teljes érintett hitelállomány tekintetében; a bankok követeléseit biztosító zálogjogok megszűnnek, a hitelek biztosíték nélkül maradnak.

Két szerzője van ennek a „szakmai anyagnak”: Dr. Gárdos István és Dr. Nagy András. Mindketten a Gárdos Füredi Mosonyi Tomori Ügyvédi Iroda munkatársai.

Miért fontos, hogy hol dolgoznak ezek a szerzők?

Elég komoly befolyással rendelkező ügyvédi irodáról van szó. A honlapjukon feltüntetik, büszkék arra, hogy munkatársai számos törvény létrehozásában részt vettek: csődtörvény, biztosítási törvény és a nemrég hatályba lépett új Polgári Törvénykönyv. Ezen kívül az iroda tagja közül többen oktatnak egyetemeken (Eötvös Loránt Tudományegyetem, Corvinus Egyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem).

Milyen erkölcsi normát képviselnek ezek az elismert jogászok? Nyugodtan lehet csalni, eltagadni egy szerződésben (mit egyben, több százezerben) egy jelentős költséget, minden befolyást latba vetni, hogy a semmiséget ne vegye figyelembe a Kúria?

Jogos a kérdés!

Mit tanítanak az egyetemeken a hallgatóknak ennek az ügyvédi irodának a munkatársai? Lehet hazudni a szerződésben, lehet valótlanul állítani, aztán ha rájönnek, akkor sincs semmi baj, csak a jogtalan összeget kell visszaadni, nincs semmi más következmény! Aki meg nem veszi észre hogy becsapják, az meg megérdemli, hogy átvágják.

Olvasd még egyszer: „át nem gondolt fogyasztóvédelmi jogszabály”....

Ennek a példátlanul cinikus és fogyasztó ellenes világképnek, ha elterjed, elég elképesztő következményei lehetnek. Nyugodtan minden bolti pénztáros, minden vásárlónak tévesen 100-500-1000 forinttal adjon vissza kevesebbet, mint ami jár. Ha észleli a vevő, akkor egy bocsika és egy mosoly kíséretében adja oda a visszajáró pénzt. Ha nem veszi észre a vevő, vagy már csak otthon, akkor tiszta nyereség.

Így jártál...

Nyeresség a pénztárosnak, kár a vevőnek. Felelősségre vonásra meg nem kell gondolni, „nem elég az a szankció, hogy vissza kell adni a pénzt?” Úgy látszik, ez ennek a két kiváló jogi szakembernek az erkölcsi szintje.

Ugyanúgy jogtalan átszámítás során alkalmazott árfolyamrésszel pénzhez jutni, mint úgy pénzhez jutni, hogy tévesen adnak vissza a bolt pénztárában. Ha szándékosan történik, akkor az csalás. Az indokolatlan árfolyamrés esetén nyereség a banknak, kár az adósnak.

A most folyó K&H kontra Magyar Állam perben az elemzés egyik írója, Nagy András képviseli a bank érdekeit. Az elmarasztaló másodfokú ítélet ellen a Raiffeisen Bank az Alkotmánybírósághoz fordult.

Na, melyik ügyvédi iroda képviseli a bankot az Alkotmánybíróságon, ki írta a 75 oldalas beadványt?

Igen, Ők!

Miért ne képviselhetne egy ügyvédi iroda egy bankot egy perben?

Nem ezzel van gond. Aki már volt devizahiteles bírósági tárgyaláson, az tudja hogy milyen képtelen valótlanosságokkal, milyen cinikus hozzáállással és a fogyasztót lekezelő stílusban nyilatkoznak, kinyilatkoznak. A két szerző teljesen világosan kinyilvánította a bankszektor véleményét. A kölcsönszerződéseket érvényben kell tartani, el kell kerülni, hogy a szerződések semmisek legyenek.

Nagyon-nagyon elszomorító, mélységesen lehangoló, azonban egyértelmű tény, hogy a Kúria a bankszektor érdekeit helyezte az Igazság elé és a „becsapott és megtévesztett emberek” a fogyasztók érdekei ellen döntött.

Egy évvel korábban, 2012-ben is hozott döntést a Kúria. Akkor egészen más körülmények között.

A jogszabályok megalkotását a társadalmon belül,
illetve a társadalom és a környezete között fennálló viszonyrendszerek
rögzítésének szükségessége indokolja.

Mivel megszámlálhatatlan mennyiségű viszony áll fenn egy társadalomban,
illetve egy társadalom és a környezete között,
a jogszabályok száma is végeláthatatlanul duzzad.

A végén egy, a társadalmat teljesen átszövő, átláthatatlan szövevényt alkotnak,
megnehezítve a rugalmas alkalmazkodást a változásokhoz.

Ebben az esetben tehát a szabályozás csak gátolja az új dolgok létrejöttét.

Mondhatnánk azt is, hogy a szabályok
a kelleténél később születnek,
és később is szűnnek meg.

A jogi és a gazdasági szabályozó rendszerek is
a sektorszemléletet követik,
ezért az elkülönülő szabályok és szabályozók
alkalmatlanok az összefüggő ügyek
komplex szabályozására, a környezeti, társadalmi
és gazdasági kérdések együttes kezelésére.

A szabályozásnak pozitívan kell hatnia
a társadalom értékeinek alakulására,
az erkölcsére és a viselkedésére.

Az átláthatatlan mennyiségű jogszabályt
a szakterületi integrációknak megfelelően
csökkenteni kell,
a maradékot pedig
átfogóvá kell tenni.

Életszerű szabályozást kell kialakítani,
aminek magában kell foglalnia a
rugalmasságot és a méltányolhatóságot.

10 Kúriai döntés egészen máshogy - 2012

2012 nyarán már észlelte a bírói vezetés, hogy jelentős számú deviza alapú hitelszerződés érvényességét érintő per indult az ország bíróságain. Hamar nyilvánvaló vált azonban, hogy a bírók nincsenek felkészülve, így a Magyar Bíróképző Akadémián oktatást szerveztek a bíróknak. Az oktatást a Bankszövetség munkatársai tartották.

Jól értem, a tisztességtelen bankok munkatársai oktatták a bírókat? Azok akik „megtévesztettek és becsaptak egymillió embert”?

Valamiért ezt a megoldást választották, az nem jutott az eszükbe a szervezőknek, hogy a Magyar Nemzeti Bankot vagy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletét kérjék meg oktatásra. Pár hónappal később már arról számoltak be a híradások, hogy a Kúria joggyakorlat elemző csoportot állított fel. A csoport a bankok egyoldalú szerződésmódosítási joggyakorlatáról készített munkaanyagot.

Ez az egyoldalú szerződésmódosítás nem az, ami miatt most a bankok tömegével perlik a Magyar Államot?

De igen, ez ugyanaz a probléma halmaz. Levelet írtunk a Kúriának és elkértük a munkaanyagot, hogy véleményyt tudjunk róla alkotni. Megkaptuk!

A munkaanyagot hivatalból elküldték többek között a Legfőbb Ügyésznek, a Bankszövetségnek, a PSZÁF-nek, egyetemek jogi karára és mindenkinek aki csak kérte. Mi nagyon részletes szakmai elemzést küldtünk el a Kúriának, azonban nem csak mi, hanem több más civil érdekvédő csoport, szervezet.

Történt valami, lett hatása a civilek fellépésének?

A Kúria elemző csoportja átdolgozta a munkaanyagot, majd ezt követően a nagy érdeklődésre való tekintettel hihetetlen lépést tett. A Kúria 2012.11.26-ra konferenciára hívta a banki károsultak ügyeivel foglalkozó civil szervezeteket és az állami szervek képviselőit!

A konferencia kimondottan nem devizahiteles volt, ki sem lehetett ejteni a deviza szót. Kizárólag csak az egyoldalú szerződésmódosításról lehetett véleményt mondani. A Hiteles Mozgalom részéről hárman szólaltunk fel. Ketten írásban is tettünk kiegészítést, mivel csak 3-3 perc állt a rendelkezésünkre a Konferencián (minden szervezet 10 perc hozzászólási időt kapott)

Bán Tamás írásos kiegészítése most, a Bankok - Magyar Állam perek idején nagyon-nagyon aktuális: „Jelen levelemmel szeretném nyomatékosítani, hogy ilyen típusú kölcsönszerződés a munkaanyagban is felsorolt jogszabályokat, irányelveket figyelembe véve nem jöhetne létre:

„Más a helyzet az olyan változó kamatozású kölcsönszerződések esetén, amikor a pénzügyi intézmény a kamat számításának módját a szerződésben előre nem közli a fogyasztóval, hanem az ok-listában szereplő valamely körülmény megváltozására hivatkozva emeli a kamatot (ún. kamat-kiigazító kikötések). Ebben az esetben a pénzügyi intézmény a szerződés egyoldalú módosításának előre kikötött jogával él, egyoldalú hatalmasságot, alakító jogot gyakorol (valódi egyoldalú szerződésmódosítási jog). A rendes üzleti kockázatát a 7. és 10. c) pontban kifejtettek szerint azonban a fogyasztóra nem háríthatja át.” - átdolgozott munkaanyag 6.d) 7. bekezdés – (részlet a munkaanyagból)

Az idézett részlet ezzel a tartalommal és terjedelemmel gyakorlatilag legalizálja a pénzügyi szektor azon gyakorlatát, amely nélkülözi a világos, egyértelmű, tételes, objektív, tényleges, arányos, átlátható, szimmetrikus feltételek alkalmazását. A bíróságok előtt lévő hitelek, - talán nem túlzás – kivétel nélkül ilyen szerződésbe lettek foglalva. Világos, hogy a Kúria szeretné elkerülni a kölcsönszerződések tömeges semmissé nyilvánításának lehetőségét, de ezek a szerződések minden esetben jogszabályba ütköznek és tisztességtelenek. Megoldási javaslatnak kizárólag a bírói úton történő szerződésmódosítást tartom elfogadhatónak.

Néhány gondolat a saját írásbeli kiegészítésemből:

„A bank teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy a szerződéseket senki sem ellenőrizheti. Sem az egyedi szerződést, sem az ÁSZF-t, sem az Üzletszabályzatot.

2012-ben Magyarországon az a jóhiszemű és erkölcsös üzleti viselkedés, hogy az erősebb, szakmailag tájékozottabb fél ott csapja be a másikat ahol csak tudja? Miért nem vigyáz a másik magára? Miért nem veszi észre a csapdákat? Magyarország két hatalmi ága már közel két éve kimondta, a bankok megtévesztettek és becsaptak egymillió magyar állampolgárt. A bankszektor egyrészt elismerte a felelősségét és elfogadta a végtörlesztést, az ezzel járó költséget, másrészt elképesztő módon intézkedett arról, hogy a lehető legkevesebben élhessenek vele. Intézkedett arról, hogy a legkevesebben menekülhessenek a "deviza" hitel csapdájából. A harmadik hatalmi ág meg erről az egésztől mintha nem akar tudomást venni!

Évekig húzódnak a perek azzal, hogy melyik szintű bíróság jogosult eljárni, illetve az egész macera egyáltalán bírósági vagy PSZÁF hatáskör? A bíróságok sorra dobják vissza a beadott kereseteket, óriási illeték kiszabásával, ezzel is megfélemlítve a lakosságot a perek megindításától.

A bankszektor folyamatosan vezeti félre a bíróságokat, mert tudja, hogy a bírónak fogalmuk sincs arról, mi a THM szerepe, mi az „árfolyamrés” és az „árfolyam emelkedés” valamint mi a kettő közötti különbség?

A bíróság, mint szervezet, Magyarország egyik legfontosabb hatalmi ága. Véleményünk szerint nem korlátozhatja tevékenységét, nem alakíthatja a tevékenységét a bankrendszer elvárásainak megfelelően. Az alaptörvény ezt nem teszi lehetővé.”

A Kúria a beérkezett írásbeli észrevételek, a konferencián elhangzottak után hozta meg végleges véleményét.

Óriási különbség a két eljárás között, 2012-ben teljesen nyílt volt, lehetővé tette, hogy a minden oldal véleményét alkothasson, civilek, ügyvédek, egyetemek, hatóságok, bankok lobby szervezete. 2013-ban pedig az ismertek szerint, bezárkózva, főként a Bankszövetség álláspontját elfogadva, a civileket teljesen kizárva....

Pár nappal a konferencia után, december elején már levelet írtunk a Kúria Elnökének, hogy a következő évre, 2013-ra jelölje ki a joggyakorlat elemző csoport feladatának a „devizahitelezés” tárgykörét. Ez sajnos nem történt meg, nem hozott létre a Kúria elnöke devizahiteles jogegységi csoportot és nem szerveztek civilekkel konferenciát. Valószínű, hogy ezt az előre mutató kezdeményezést valakik nem nézték jó szemmel.

Valószínűleg túl jól sikerült a Kúria konferenciája a civilekkel....

Még 2014 elején is érdeklődtünk a Kúria Elnökénél, hogy tervezik-e a devizahitelezés problémakörének teljes vizsgálatát, valamint konferencia szervezését civil érdekvédők bevonásával? A válasz elutasító volt: 2014-ben a kölcsönszerződések érvénytelenségének jogkövetkezményei kérdéskör vizsgálata várható a Kúrián. Ezzel kapcsolatban (mit látnak problémának, mi a véleményük) hiába kértünk információt, munkaanyagot a Kúriától, nem kaptunk.

2013 nyarán a bíróságokon felmerült kérdések, problémák tisztázására konferenciát szerveztek a bírónak, összesen 200 bíró részvételére számítottak. Hivatalosan is jelezték, hogy a konferencia után nagyszámú devizahiteles ügy kerül elbírálásra. A konferencián nem vehettünk részt, érdeklődő levelünkre mereven elutasító választ kaptunk.

Sikerült megtudni legalább utólag valamit erről a konferenciáról?

Semmit sem tudunk, a Kúria nem adott tájékoztatást. Sem az oktatók személyéről, sem tárgyalt témákról. A Kúria bezárkózott. A nyitottság, a civilekkel történő együttműködés sajnos csak nagyon rövid ideig tartott. Nem itt tartanánk, ahol most tartunk, ha marad a nyitott szemlélet és a párbeszéd.

Egy biztos, egy tény, a tervekkel ellentétben nem lettek 2013 végén nagy számban elbírálva a bíróságokon a devizahiteles keresetek. A konferencia bármilyen is volt is, nem érte el a célját. A bírói kar összességében kudarcot vallott (tisztelet a kivételt jelentő bírónak), éveken keresztül nem tudta magát felkészíteni arra, hogy 20-30 oldalas, százezrével megkötött lakossági kölcsönszerződésekről korrekt, vállalható szakmai döntést hozzon.

Olyan megoldást kellett hát keresni, mely „nem terheli” a bíróságokat. Ehhez az új célhoz kellett egy újabb jogegységi határozat...

11 Kúriai döntés 2014 – megtámadva

A 2013 végén hozott jogegységi határozat a bankrendszer igényeit elégítette ki. Nagyon sok kérdéssel egyáltalán nem is foglalkozott. A Kásler-OTP per még nem fejeződött be, viszont már tudható volt, hogy gyors megoldásra készül a Kormány. Az Alkotmánybírósághoz fordult a Kormány, felhatalmazást kért arra, hogy törvénnyel nyúlhasson be a kölcsönszerződésekbe. Az egész Alkotmánybírósági eljárás elkésztető volt, a leglényegesebb kérdésekkel egyáltalán nem foglalkozott. Tudni kell, hogy minden perben kizárólag csak azzal foglalkozhat a bíró, ami a keresetben elő van terjesztve, alkotmánybíróságnál pedig, amilyen kérdést tesznek fel, csak olyan kérdést vizsgálnak meg. A Kúria továbbra is elzárkózott attól, hogy konferenciát szervezzon, vagy legalábbis komoly szakmai munkára kérje a joggyakorlat elemző csoportot.

Mit lehetett ebben a helyzetben tenni?

2014 májusában négy levelet írtunk a Kúriának. Ebben cáfoltuk a 2013 végén hozott jogegységi határozatuk több pontját is. Sajnos a Kúria, azon kívül, hogy udvariasan megköszönte a leveleinket semmit sem csinált a felvetett problémákkal. Még arra sem vette a fáradságot, hogy megvizsgálja ezeket, hogy kérdéseket tegyen fel, hogy ütköztesse a felek nézeteit, álláspontjait. A bankokét és az adósokét.

Viszont 2014 nyarán, a Kásler per tárgyalását követően hozott egy újabb jogegységi határozatot. Emlékezzünk ismét arra, hogy a jogegységi határozat minden esetben, az Alaptörvényben rögzítve van, kötelező a bíróságok számára.

Miket mond ki ez a Kúriai döntés?

Szinte szó szerint idézem, mivel külön magyarázat nélkül is könnyedén érthető:

1. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

2. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés akkor tisztességtelen, ha az nem felel az alábbi hét elveknek:

egyértelmű és érthető megfogalmazás elve;

tételes meghatározás elve;

objektivitás elve;

ténylegesség és arányosság elve;

átláthatóság elve;

felmondhatóság elve;

szimmetria elve.

Ezen elvek alapján az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét szabályozó szerződéses rendelkezések akkor nem tisztességtelenek, ha azok a fogyasztó számára világosan és érthetően meghatározzák, hogy az ok-listában megjelölt körülmények változásai milyen módon és mértékben hatnak ki a fogyasztó fizetési kötelezettségére; egyben pedig lehetővé teszik annak ellenőrizhetőségét, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra a szerződéses rendelkezések betartásával az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor.

3. A folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztésekkor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazása tisztességtelen, mert ezekkel szemben nem áll a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás, így az számára indokolatlan költséget jelent. E rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert alkalmazásuk gazdasági indoka a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, nem átlátható. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé

Anélkül, hogy megvizsgálta volna hogy milyen devizahitelek vannak, a Kúria sommásan kijelentette, hogy minden esetben tisztességtelen az árfolyamrás.

Ha azt mondja a Kúria, hogy a hó piros, a 2 meg páratlan, akkor nem lehet elérni később, hogy bíróság kimondja az igazságot, a hó fehérré, a 2 meg páros szám?

A bíróságok számára a jogegységi határozatban megállapítottak alkalmazása kötelező. Egy dolgot tehetnek csak a bírók, az Alkotmánybírósághoz fordulhatnak.

Az Alaptörvényünk (régi nevén Alkotmány) úgy rendelkezik, hogy magánszemély is alkotmánybírósághoz fordulhat, ha egy bírósági döntés vagy egy bíróság működését befolyásoló törvény esetén fennáll az alkotmányellenesség vagy nemzetközi jog megsértésének esete. A saját peremmel kapcsolatban Alkotmánybírósághoz fordultam a 2014-es jogegységi határozat alkotmányellenes pontjai miatt. Az alkotmánybíróság főtárgya, majd válaszevelemre az Alkotmánybíróság egyik bírójának úgy ítélte meg, hogy még korai az alkotmányjogi panaszom, mivel a peremben a jogegységi határozatot még nem alkalmazta a bíróság. Így aztán ezzel a beadvánnyal egyáltalán nem foglalkoztak.

A helyzet ezután még rosszabbá vált, mivel a kormány egy hét alatt törvénybe forgatta és elfogadtatta a parlamenttel a jogegységi határozatot. A helyzet azért lett rosszabb, mert törvény pontjai ellenében nem lehet bíróságon perelni. A bíró kimondja, hogy minden törvényes, és ami törvényes az nem lehet tisztességtelen.

A törvény kimondja, hogy a „deviza alapú” kölcsönök esetében az árfolyamrész tisztességtelen, a bankoknak ki kell számolni minden egyes kölcsönszerződés esetében, hogy mennyi pénz jár vissza az adósoknak. A törvény vélelmezi, hogy a bankok kamatláb és egyéb költségemlése tisztességtelen, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési pontok nem felelnek meg a megfogalmazott hét feltételnek. A bankok kaptak lehetőséget, hogy bíróságon igazolják, hogy a törvény vélelme nem igaz, a kölcsönszerződésükben minden tisztességes.

Az árfolyamkockázatról és a többi általunk vitatott pontról, mintha nem is létezne, nem foglalkozott sem a Kúria sem a Kormány.

Az adósoknak milyen lehetőségük van, ha úgy ítélik meg, hogy a törvény hátrányos számukra?

Megint csak ugyanaz az egyetlen hazai lehetőség van, az Alkotmánybírósághoz való fordulás.

Alkotmányjogi panaszt adtam be a 2014-es 38-as törvény alkotmányellenes pontjai miatt is. Az én panaszomat is és az összes sorstársam panaszát, az ügyvédek által beadott panaszokat és az általunk létrehozott devizahiteles érdekvédő szervezetek alkotmányjogi panaszát mind-mind visszautasította Dr. Bitskey Botond az Alkotmánybíróság főtárgya. Hiánypótlást írt elő, azért mert „nem terjesztettek elő kellő, alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indoklást”.

Mi az hogy „kellő”? Mit jelent az „alkotmányjogi érv”?

Mivel mindenki majdnem teljesen szó szerint ugyanezt a választ kapta, függetlenül attól, hogy egyszerű adós vagy évtizedek óta praktizáló ügyvéd, függetlenül attól, hogy a beadvány mit tartalmaz és miként van megfogalmazva, nagyon valószínű hogy üres kifogásról van szó. Az alkotmánybíróság főtárgya mondvacsínált okkal megfoszt bennünket alkotmányos jogunktól: az Alkotmánybíróság „alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját”, valamint „alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját”.

Az Alkotmánybíróságról szóló törvény: „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz”. Az Alaptörvényben, az Alkotmánybíróságról szóló törvényben nem szerepel „alkotmányjogi érv” kifejezés, csak az „alkotmányjogi panasz”, mint egy fontos demokratikus állampolgári jog. Sehol sem szerepel „kellő” szó sem, így olyan feltételnek kell megfelelnünk, mely kizárólag az Alkotmánybíróság főtárgyának a fejében van megfogalmazva. Az Alkotmánybíróság honlapján található egy tájékoztató arról, hogy miként kell egy alkotmányjogi panaszt benyújtani. Erre azért is szükség van, mert nem kell ügyvéd (jogi képviselő) ahhoz, hogy panaszt nyújtsunk be. Ebben a tájékoztatóban sem szerepelnek a főtárgy úr kifejezései, „alkotmányjogi érv” és a „kellő”.

Így teljes egészében az Alkotmánybíróság főtárgyának hatalmában áll, hogy egy panaszt tovább enged-e vagy sem?

Nem hinném, hogy ilyen hatalmat kívántak volna a kezébe adni. Teljesen kiüresíti alkotmányos jogainkat.

Tartok tőle, hogy mire a mi kiegészítésünk (a „hiánypótlásra”) beérkezik, már meg is hozza az Alkotmánybíróság a döntését. Ha megállapítja, hogy a törvény tisztességes, akkor a mi beadványainkkal már nem fog foglalkozni, hiszen már megállapította egyszer, hogy a törvények alkotmánynak megfelelnek.

A törvény vélelmezi, hogy valamennyi bank valamennyi „egyedileg meg nem tárgyalta” szerződési feltétele sem felel meg a szerződésmódosításról szóló hét elvnek, mindegyik tisztességtelen. Amelyik bank úgy ítéli meg, hogy esetében a parlamenti képviselők vélelme nem megalapozott, akkor lehetőségük van szűk határidőn belül beperelniük a Magyar Államot.

Mi az hogy „egyedileg meg nem tárgyalta”?

Az uniós elvek szerint csak az egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételt lehet tisztességtelenség miatt támadni bíróságon, amit a szerződéskötés során a felek megtárgyaltak, az mindenképpen tisztességes ezen elv alapján. A bankok természetesen azt állítják, hogy mindent, de mindent megtárgyaltak a kedves ügyféllel, míg az adósok állítják, hogy csak felolvasta a banki ügyintéző, a közjegyző a szerződést, semmi beleszólásuk sem volt. Van még az Általános Szerződési Feltétel (ÁSZF) és van még az Üzletszabályzat. A bankok szerint ezeket is mind megtárgyalták, az adósok szerint pedig egy sort sem láttak ezekből, a szerződéshez sem csatolták ezeket. A bírónak azt is el kell majd dönteni, hogy „megtárgyalás-e” ha a banki alkalmazott „felolvast” egy szerződést. Ezt a kérdést tegyük most félre, maradjunk a vélelmezett tisztességtelenségnél. A bankok szerint visszamenőleges jogalkotás történt. Ahhoz, hogy meg tudjuk ezt ítélni, vissza kell mennünk egy kicsit az időben.

A magyar banki szektor
arra mindig nagy hangsúlyt helyezett,
hogy az összes szerződése
mindenkor a mindenkori jogszabálynak megfeleljen.

Ezt egyébként
a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
folyamatosan ellenőrzi,
tehát ha valamelyik bank hibát követett volna el,
akkor a PSZÁF ezt már régesrég kiszúrta volna
és már régesrég megbírságolta volna.

Magyarországon bank nem vezetett be olyan terméket,
nem csinált olyan szerződés módosítást
amit PSZÁF kifogás után életben hagyott volna.
A PSZÁF ezeket nagyon gyorsan megteszi.
Tehát alapvetően jogszerűtlenség nincsen.

Én azért egy dolgot látok,
jogerősen Magyarországon bank
jogi pert még ügyfelekkel szemben
nem vesztett el.

Ha egész egyszerűen egy ügyfél
nem érti meg akkor ez
a Bankszövetség álláspontja szerint – úgy kell neki?

Nem, de hát
más a jogszerűsége
és más az érthetősége.

12 A 2006-os események

Az előző évekre jellemző forinterősödés 2005 végére megtört. Újra 165 Ft volt a CHF árfolyama, míg előtte tartósan és folyamatosan, egészen 155-ig erősödött a forint. A bankrendszernek lépnie kellett, mielőtt szárnyra kel, hogy akár kockázatosak is lehetnek a devizahitelek. 2006. januárjában ezért a Bankszövetség egy tanulmányt adott ki a devizahitelezés kockázatairól.

Természetesen nem jellemző a társadalom nagy részére, hogy Bankszövetségi írások olvasásával és értelmezésével töltse az idejét. A elérendő cél érdekében ezért a Bankszövetség egy elég hosszú MTI közleményt is kiadott, a sajtó pedig készségesen közvetítette a Bankszövetség üzenetét. Az egyik leglátogatottabb hírportál, az Origó már cikkének címében is közölte, amit közölnie „kellett”: „Nem kell félni a devizahitelektől”. Az alcím összefoglalja a lényeget: „A Magyar Bankszövetség szerint ugyanis az euro árfolyama két éven belül várhatóan nem közelíti meg a 270-275 forintot...”.

A tanulmány kitér arra is, hogy a forint felülértékelt állapotban van.

Ez az árfolyamjóslat mennyi ideig állta meg a helyét?

Gyenge fél évig!

2006 nyarán ugyanis több éves csúcsot döntött az EURO árfolyama, meghaladta a 280 forintot. A CHF pedig egészen 180 forintig emelkedett.

Akkor a lakosság el kezdhett félni a devizahitelektől...

Mindenképpen el kellett kerülni, hogy a deviza elszámolású kölcsönt felvenni szándékozók, kérdezősködjének a valós kockázatokról a bankfiókokban, hogy a már kölcsönrel rendelkezők fontolgassák a szerződések átalakítását tiszta forintkölcsönre. Újabb kampány indult a sajtóban.

A HVG elismert, komoly gazdasági lap. Ezt írja 2006 nyarán: „Azok, akik hosszú futamidejű devizahitelt vettek fel, kedvezőbb helyzetben vannak, mert esetükben az árfolyam-ingadozások hosszú távon kiegyenlítődnek, a rövid futamidejű hitelek esetében azonban veszteségekkel kell kalkulálni. A bankok szerint azonban a devizahitelek még most is előnyösebbek a forinthiteleknél.”

A Haszon Magazin gazdasági és pénzügyi szaklap, kimondottan az állampolgároknak és nem a szakmának írónak a cikkei, elemzései. Írásuk 2006 karácsonyán ezzel a címmel jelent meg: „Továbbra is svájci frankban lesz érdemes hitelt felvenni magánszemélyeknek és vállalkozóknak egyaránt.”

A devizahitelezésről a PSZÁF kiadott egy fogyasztóvédelmi tájékoztató füzetet 2006 szeptemberében (erre az időpontra a forint a 180-as szintről még csak a 170-re erősödött vissza a CHF-kal szemben).

A füzet címe: „A PSZÁF a fogyasztókért – Deviza hitelek - Tényleg értem?”.

Tájékoztatójában a PSZÁF csupán 15%-os árfolyamromlás lehetőségével számol. Meg sem említi, hogy a forint felértékelődött helyzetben van, és ezért forintgyengülés várható.

A PSZÁF kiadvány megállapítja először is azt, hogy van devizavétel és van deviza eladás: „Mivel tehát a bank a devizában nyilvántartott hitelt forintban folyósítja, azt át kell váltani forintra.” Utána már csak „mintha váltás” van a tájékoztató füzetben: „Ehhez a bank devizavételi árfolyamot alkalmaz, mintha megvásárolná az ügyféltől azt a devizaösszeget, amelynek ellenértékét forintban kifizeti. A hitel törlesztésekor ugyanez fordítva játszódik le. Amikor Ön a törlesztőrésztletet fizeti forintban, a bank azt deviza eladási árfolyamon számítja át devizára, mintha eladta volna Önnek a törlesztéshez szükséges devizaösszeget. Van bank, amelyik ezért az átváltásért külön díjat is felszámol (átváltási vagy konverziós díj).”

A PSZÁF nem hívja fel arra a figyelmet, hogy tisztességtelen a mintha deviza vétel és a mintha deviza eladás!

Márpedig ez tisztességtelen, hiszen törvény mondja ki most, 8 évvel később!!!

Ha most törvénytelen, akkor 2006-ban is törvénytelennek kellett lenni, mert a szerződéskötés pillanatában érvényben lévő törvények alapján kell megítélni a tisztességtelenséget is.

A tájékoztatóban nincs megmutatva, hogy az elmúlt években a forint árfolyama miként változott. Nincs sem táblázat, nincs grafikon. A tájékoztatóban semmilyen módon nincs megemlítve, még utalás sincs rá, hogy a CHF elszámolású kölcsön kockázatosabb lenne, mint az EUR elszámolású.

2005 decemberében a Gazdasági Versenyhivatal a jelzáloghitelezéssel kapcsolatban ágazati vizsgálatot folytatott.

Miért tartott szükségesnek a GVH vizsgálatot?

Erre kitér a vizsgálati anyag bevezetője: „Az ágazati vizsgálat indítása előtt a banki kamatok és a nagymértékben növekvő nyereség, az EU átlagnál lényegesen magasabb kamatmarzsok utaltak arra, hogy a versenyben a különböző versenyterületek közül az „árverseny”-ben nem mutatkoznak kellően a hatásos versenyszituáció jellemzői. Emellett több bejelentés, valamint az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának átirata is a banki szolgáltatásokon belül a lakáshitelezési piac GVH általi vizsgálatát igényelte.”

A kamatmarzs az kamatfelárat jelenti?

A hitelek kamatait összevetik a betéti kamatokkal. A két kamat különbségét szokták kamatmarzsoknak nevezni. Ha magas kamatot fizetsz a kölcsönöd után, akkor lehet hogy azért, mert a betétes is magas kamatot kap. Ekkor természetesen a kamatod nagyrészt a betéteshez kerül. Ha a betétes kevés kamatot kap, akkor a pénzéd javarészt a banknál marad. Ha fizetsz a forint kölcsönöd után 20% kamatot, a betétes meg 5% kamatot kap, akkor a banké a két kamat különbsége. Ez a kamatmarzs.

A kamatfelárat inkább a referencia kamatozású kölcsönöknél használják. ezekenél a kölcsönöknél a fizetendő kamat úgy van meghatározva hogy egy banktól független mutatóhoz adnak hozzá egy konkrét értéket, ez a kamatfelár. Példa: 4,2% Libor + 2,0% kamatfelár = 6,2% kölcsönkamat. A kamatmarzs (vagy kamatrés) tehát egészen más jellegű mutatószám.

A kormány előtt a magas banki kamatmarzsok már korábban is ismertek voltak, ezért Kormány adót vetett ki a 2004-ben a bankokra.

Nem Orbán Viktor adóztatta meg a bankokat elsőként a banki különadóval?

Az első bankadó azért született mert az Orbán kormány által létrehozott „kamattámogatású” lakáskölcsönökkel a bankok visszaéltek.

A GVH megállapításai olyan súlyosak voltak, hogy a Kormány külön vizsgálóbizottságot hozott létre 2006-ban. A vizsgálati eredmény nagyon keményen fogalmaz: "A Bizottság álláspontja szerint az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége jelentős piaci hatalmat teremt a pénzügyi szolgáltatók oldalán, éppen ezért indokolt lehet a szerződésmódosítási lehetőség szabályozási szintű korlátozása."

Ez az egyoldalú szerződésmódosítás a kamatok önkéntes emelését jelentik, melyről most született törvény?

Ez nem egy új „felfedezés”, ez már régóta ismert. Csak éppen a kormányok 2006 után évekig úgy tettek, mintha ez a probléma nem létezne. Akkor, 2006-ban sajnálatos módon végül a kormány nem a törvényi szabályzás mellett döntött, hanem önszabályzásra kérte fel a bankokat, úgy gondolta a bankok közti verseny pótolja az állami szigort: „Problémák orvoslására a verseny erősítése a kívánatos a szabályozás eszközeivel szemben, és ahol ez utóbbi nem nélkülözhető, ott a szolgáltató intézmények önszabályozását szorgalmazza az állami kötelezéssel szemben.”

Tehát 2006-ban tudta a kormány, hogy lépnie kell, szabályozni kell a bankrendszer?

A jelenlegi társadalmi tragédiát elkerülhettük volna, ha 2006-ban megszületnek azok a törvények, melyek csak 4-5 évvel később születnek meg.

Azok a kérdések, melyekről most tárgyalnak a bíróságok az bankok – Magyar Állam perekben, már 2006 óta, kormánybizottsági szinten ismertek voltak: „Ma általánosan alkalmazott, jellemző üzletszabályzati és általános szerződési feltétel: a bank jogosult a hitel ügyleti kamatát, egyéb költségét és erre vonatkozó szerződési feltételeit egyoldalúan módosítani, ha a bankközi hitelkamatok, a fogyasztói árinдекс, a jegybanki alapkamat, az állampapírok hozama, a lakossági hitelek kockázati tényezőinek alakulása és a bank forrás-, valamint hitelszámla-vezetési költsége

változik. Az egyoldalú szerződésmódosítás ilyen feltétele a gyakorlatban a pénzügyi intézmény javára korlátlan, indoklás nélküli módosítást alapoz meg.”

A bankok most eljuttatják a társadalom és a bírói kar előtt, hogy „a csúnya kormány utólagosan hoz tisztességtelenségi szempontokat, ők igazán nem tehetnek semmiről, mindig minden törvényt pontosan betartottak”. Ez egyáltalán nem igaz, 2006 óta bizonyítottan tudják a bankok, hogy tisztességtelenek a szerződések költség és kamatemelésre vonatkozó pontjai.

A kormány végül nem dolgozott ki törvényeket a bankok megsabályozására 2006-ban. A kormánybizottság nem foglalkozott a devizahitelezés problémáival, azonban a PSZÁF a kockázatismertetéssel kapcsolatban ajánlásokat adott ki 2006. szeptemberében és novemberében. Ebben sorra hívja fel a figyelmet mindazokra, melyektől most családok százezrei szenvednek: megfelelő tájékoztatás költségekről és kockázatokról, az ügyfelek teherbíró képességének vizsgálata, a törlesztő részletek megemelkedhetőségének bemutatása, egyoldalú szerződésmódosítás (költség- és kamatemelés) mikor lehetséges és mitől függ, a kölcsönigény elbírálásánál a család jövedelme legyen a szempont ne a záloggal terhelt ingatlan értéke.

A tapasztalatok egyaránt azt bizonyítják, hogy a bankokat nem érdekelte, hogy mit ajánl a PSZÁF

Több ezer milliárd forint kölcsönt akartak kihelyezni a bankok, azt is leginkább CHF elszámolással. Ez csak úgy volt lehetséges, ha a kockázatokról egyáltalán nem adnak tájékoztatást, figyelmen kívül hagyják, hogy mi a család teherbíró képessége, egyedül csak arra ügyelnek, hogy megfelelően nagy legyen az ingatlan értéke, mely a kölcsön fedezetét adja.

Az egyre nagyobb lakossági eladósodás, főként a jelzáloghitelek elterjedése az Európai Unió nagy részére jellemző volt. 2006 októberében adott ki egy állásfoglalást az Európai Parlament a jelzáloghitelekkel kapcsolatban. Ez a Zöld könyv. Ennek legfőbb célja az volt hogy egységes piac legyen Európában a pénzügyi szolgáltatások terén: „Európai Bizottság szeme előtt olyan integráció lebeg, mely az Unió bármely polgárának lehetővé teszi, hogy saját országában vagy más országban ingatlant vásárolva eldönthesse, saját országában, abban az országban, ahol az ingatlan található, vagy egy harmadik országban keres ehhez megfelelő pénzügyi intézetet.” Azonban a Zöld könyv nem csak a célt határozta meg. Egyrészt megállapítja, hogy 2000-2005 közti recesszió ideje alatt Európában a jelzáloghiteleknek köszönhetően lehetett növelni a gazdaságot és a foglalkoztatást. Másrészt felhívja arra a figyelmet, hogy az EU legtöbb polgára számára egy jelzáloghitel felvétele élete legnagyobb pénzügyi döntése, ezért kiemelten fontosnak kell a fogyasztóvédelemnek.

Az Európai Parlament határozottan kimondja: „A szerződés előtti információknak pontosnak és érthetőeknek kell lenniük, és a lehető legátfogóbb és legteljesebb képet kell nyújtaniuk.”

A lakosság eladósodása Magyarországon is jelentős megnőtt 2000 után, vagy mindig is sok adósságunk volt? Hatással volt a gazdasági növekedésre, a GDP-re, hazánkban is a lakosság egyre nagyobb kölcsönfelvétele?

Mit jelent a felelős hitelezés?

Jelenti azt, hogy a források kihelyezésével
a hitelintézet gondosan jár el
és a gyűjtött betétek biztonságban vannak,
a pénzt az elhelyező tulajdonos megkapja, ha kéri.
Ez evidencia.

De mi van azokban az esetekben,
ha a hitelező nem bank,
nem gyűjt betéteket,
hanem mondjuk saját tőkéjét,
vagy refinanszírozott forrásokat helyez ki.
Ezt a szolgáltatót nem köti a betétekért viselt felelősség,
tehát ebben az esetben a felelős hitelezés
nem a betétekért viselt felelősségben testesül meg.

Fordítani kell a megközelítésem:
a felelős hitelezés nem a forrásnyújtókkal szemben viselt felelősség,
hanem az adóssá váló ügyfelekkel szemben viselt felelősség.
Nem bizonyul távlatos felfogásnak,
ha a hitelező csak addig jut el,
hogy folyósítja a hitelt és ráteszi a kezét a biztosítékokra.
Sem a vállalti hitelek, sem a lakossági hitelek esetében
nem járható hosszú távon az az út,
mely mentén olyan jelszó olvasható:
„butának lenni nem tilos!”
Természetesen a butaságot megtiltani nem lehet,
de üzleti tervet nem szabad erre építeni.
Nem csak az a fontos, hogy eladjuk a terméket,
hanem az is, hogy mi történik annak felhasználása, használata során,
s nem mondhatjuk azt, hogy ez nem tartozik a szolgáltatóra,
ez egyéni szociális probléma.

Ellenkezőleg,
éppen, hogy nem egyéni szociális probléma,
ha az eladósodás, a könnyű hitelfelvételi lehetőség
közvetlen veszélyforrássá válik az adós egzisztenciája számára.
A felelőtlenül adott – felvett hitel megbukik, magával rántva vállalkozást,
annak alkalmazottait, családokat,
családok életének tárgyi feltételeit.
Az utcára került ember,
az elveszett otthonok problémáinak kezelése
társadalmi problémává válik.

Dr. Schiffer Péter a PSZÁF főigazgató helyettese volt 2007 májusában,
amikor egy előadásban a pénzügyi szolgáltatók társadalmi felelősségéről tartott előadást.

13 A lakosság eladósítása

A rendszerváltozásig a lakosságot megtakarítás jellemezte. Az államadósságot is nagyrészt a lakossági megtakarítás finanszírozta. A rendszerváltozás után a korábbinál is egyre kevesebb bankkölcsönt vett fel a lakosság. A kilencvenes évek végére csak minden tízedik új lakás építéséhez vettek fel kölcsönt. A lakásépítés önmagában is visszaesett, alig 20.000 lakás épült csak 1999-ben.

Ennyi lakásépítés kevésnek számít?

Akkoriban hazánkban kicsivel kevesebb mint négymillió lakás volt (most kicsivel több van mint négymillió lakás – pont a bankkölcsönök miatt). A hozzáértő szakemberek úgy számolnak, hogy egy lakás, egy családi ház nagyjából 100 évig tartható fenn gazdaságosan. Utána már jobban megéri újat építeni, mint teljesen felújítani, teljesen átépíteni. Ha nincs építkezés, romlik a lakásállomány állapota. Ahhoz hogy a műszaki állapot szint fennmaradjon, évente 40.000 új lakást kell építeni. Az építkezés azért is szükséges, mert munkahelyeket hoz létre, fellendül az építőipar és növekszik a GDP.

A kölcsönök felvételét azonban nehezítette az ezredforduló környékén, hogy a piaci kamatozású lakáscélú kölcsön kamata 25% volt, az államilag támogatott kölcsön kamata sem volt sokkal kevesebb 20%-nál. 2000-ben a kormány változást kívánt elérni, ezért jelentősen átalakította a lakástámogatást, melynek eredményeképpen a lakosság egyre több kölcsönt vett fel.

Az Állami Számvevőszék tanulmánya erről az időről megállapítja, hogy a bankok átalakították piaci viselkedésüket, árazási modelljüket. A nyugat- Európára jellemző konzervatív modellt felváltotta az akvizíciós modell (délkelet-ázsiai és észak-amerikai viselkedés). A konzervatív modellben a bank úgy viselkedik mint egy bármilyen más szolgáltató, minden egyes terméknek saját ára van, minden termékért fizetnie kell annak, aki igénybe veszi azt. Az akvizíciós modellre jellemzőik a rejtett árak, a feltételekhez kötött árkedvezmények. Ugyan versenyeznek az ügyfelekért a bankok, de a tájékoztatás háttérbe szorul és a reklám veszi át a helyét.

Volt egy kecsegtető lakossági piac, volt felkészülés a bankok részéről. Mi lett az eredmény?

A nyilvántartásokban két féle lakossági kölcsönt különböztetnek meg. A lakás építésére, vásárlására, felújítására szolgáló kölcsönöket kiemelik az összes kölcsön közül. A kölcsönök összege milliárd forintban:

év elején lakáscélú kölcsön	összes kölcsön
2000	550
2002	1.290
2004	3.400
2006	5.500

Ez igazán szédületes növekedés

Ekkor, 2006-ban, készült egy elemzés, mely azt állapította meg, hogy a magyar háztartások adósságaránya (a GDP-hez mért arány) nagyon alacsony. Kevesebb mint a fele a fejlett, az eurót már bevezető országokban lévőnek.

A lakáscélú kölcsönök csak a GDP 10%-t teszik ki, míg ez az érték Németországban több mint 50%. A bankok így bőven láttak még lehetőséget a további kölcsön kihelyezésére.

Ráadásul, még azt is megállapították, hogy hazánkban lényegesen magasabb kamatrés (kamatmarzs, a betéti és hitelkamatok különbsége) érhető el mint a többi uniós országban, és nincs olyan magas fokú banki szabályozás és állami ellenőrzés mint pl. Németországban.

A lakosság kölcsönfelvétele még tovább nőtt:

év elején lakáscélú kölcsön	összes kölcsön
2000	550
2006	5.500
2009	10.800

2006 után, három év alatt megduplázták a lakosság adósságát! Ebben nagymértékben szerepet játszottak a deviza elszámolású kölcsönök!

A 2000-ben a kamatok (kamatláb) nagyon magasak voltak, a Kormány által bevezetett kamattámogatású kölcsönök csak a lakáscélú kölcsönök esetén voltak elérhetők. A gépkocsi kölcsönöknél egyből megjelentek a „devizahitelek”. Amint szigorították a kamattámogatású lakáscélú forintkölcsönök elérhetőségét, úgy lett egyre jelentősebb a lakáskölcsönöknél is a devizakölcsön.

év elején lakáscélú deviza	összes deviza
2000	17
2006	2.300
2009	7.500

Most hány kölcsönszerződés van még életben? Ezek mekkora összeget tesznek ki?

Talán már nem meglepő, hogy másként csoportosítjuk majd az adatokat. Ennek oka, hogy a különböző helyen illetve különböző időpontban készült kimutatások, az adatsorok nem következetesek, ugyanazt esetenként másként hívják (aztán a fogalmakat gyakran össze is keverik...).

Jelzálog hitelnek nevezzük azt, amikor ingatlan fel van ajánlva a banknak arra az esetre, ha az adós nem fizet.

Hasonlóan, mint a zálogházban, ha nem fizetsz, akkor a zálogba helyezett tárgy elvesz.

Jelzálog hitel a korábban említett lakás célú kölcsön és a szabad felhasználású kölcsön. A többi kölcsön, az áru vásárlási kölcsön, gépjármű, hitelkártya, folyószámla hitelkeret stb.

A 2013 év végi állomány:

Az összes kölcsönszerződés 5 millió 900 ezer darab, mely együtt 6.800 milliárd forint adósságot jelent.

Összesen 1 millió 200 ezer ingatlanon van jelzálog (forint és deviza), nagyjából minden negyedik lakás valamilyen jelzáloggal terhelt. Ezeken az ingatlanokon összesen 5.500 milliárd forint összegű jelzálogkölcsön van.

A deviza elszámolás kölcsönök száma 730 ezer, mely 3.700 milliárd forintot tesz ki.

Összesen 484 ezer ingatlanon van devizához kötött jelzálog, tehát majdnem minden tízedik lakás deviza jelzáloggal terhelt. Közülük a nem fizetők száma 83 ezer, ez több mint 22%-t jelent. A deviza jelzáloggal terhelt ingatlanokon összesen 3.400 milliárd forint kölcsön van.

Azzal, hogy sikerült a lakosságot nagymértékben eladósítani, két legyet ütöttek egy csapással. Az egyre növekvő államadósságot már nem tudta a lakosság a megtakarításaival finanszírozni, így a lakosság mellett az állam is kiszolgáltatottá vált a befektetőknek, a hitelezőknek. Kiszolgáltatott, sarokba szorított...

Több ezer milliárd forintokról van szó. Mihez lehet hasonlítani ezeket a hatalmas összegeket?

Mikor a FED csökkent a kamatlábakat,
a kereskedelmi bankok is így tesznek,
ezért kölcsöneik olcsóbbá válnak.
Mikor a FED emeli a kamatlábakat, a hitelek drágulnak.

Egy alacsony kamatú környezetben
nagy valószínűséggel több ember kölcsönöz pénzt,
amit aztán használatba is hoz,
és ezáltal „gazdasági növekedést” (tágulást) hoz létre.

Egy magas kamatú környezetben,
kevesebben engedhetik meg maguknak,
hogy pénzt kölcsönözzenek,
így kevesebbet tudnak forgalomba hozni
és a gazdasági növekedés lelassul
vagy meg is fordul (szűkülés).
Ez a sokat emlegetett „üzleti ciklus”,
és a Szövetségi Tartalék
a kamatlábak manipulációjával,
így tud „gázt adni” a pénz bővülésének
és az szűkülésének egy bizonyos fokig.

Tisztán kell értenünk azt,
hogy az adósság önmagában is
egy nagyon aktív eszköze a társadalom irányításának,
de nem úgy mint azt legtöbbször gondolnánk.

A monetáris rendszerben, a teljes szerkezet
az emberek részvételén alapszik.
A szerkezet mindig hierarchikus,
így azoknak akik a piramis tetején állnak,
mindig több részesedés jut
mint az alján található nagy többségnek.

Ezért az embereket arra motiválni,
hogy dolgozzanak, és rettegjenek
az állásuk elvesztése miatt,
ezáltal engedelmesek legyenek,
egy pozitív körülmény azoknak
akik a piramis csúcsán állnak.

Az a személy akinek „szüksége” van a munkára,
sokkal valószínűbb,
hogy alacsonyabb bérért is hajlandó dolgozni,
és kevésbé valószínű, hogy problémákat fog okozni.

Az egyik legmegbízhatóbb módja az emberek munkára bírásának
és az alárendeltség fenntartásának,
hogy eladósítják őket.

Az a személy akinek sok adóssága van,
sokkal engedelmesebb lesz a rendszerrel szemben,

mint az akinek nincsen.

Az „adósrabszolgaság” eme módszeréről keveset beszélnek,
vagy egyszerűbben még csak nem is gondolkodnak rajta.
Minden létező dollárt elméletileg egyszer
vissza kell fizetni a bankrendszernek,
és annak érdekében,
hogy azt a pénzt visszafizessék az eladósodott félnek
meg kell „keresnie”, általában „munkabér” vagy „profit” útján,
ennél fogva szükséges az emberi szolgálat/szolgaság.

14 Ezer milliárdok

Mennyi ezer milliárd forint?

Ha egymillió embernek van fejenként ezer forintja, akkor az ezer-millió forint. Ezt hívják milliárd forintnak.

Ha egymillió embernek van egymillió forintja fejenként, akkor az ezer milliárd forint.

Mivel hazánk lakossága (kissé felkerekítve) 10 millió fő, amennyiben van mindenkinek 1.000.000 forintja, akkor az kerekén 10 ezer milliárd forintot tesz ki.

Ez pontosan az az összeg, amennyi adóssággal rendelkezett a lakosság 2009-ben!

Tegyük az adott év lakossági adóssága mellé annak az évnek a GDP-jét

év elején	lakosság adósság	GDP
2000	550	13.100
2006	5.500	23.700
2009	10.800	25.600

Szeretnek a közgazdászok mindent a GDP-hez arányosítani. Hogyan változott ez az arányszám?

Emlékeztetőül, a tanulmány azt állapította meg 2006-ban, hogy a magyar lakosság adóssága csak alig haladja meg a GDP 20%-t.... van még lehetősége a bankoknak.

év elején	lakosság adósság / GDP
2000	4%
2006	23%
2009	42%

Megállapíthatjuk tehát, legalább ebben az egyben sikerült utolérnünk a „fejlett nyugatot”, a lakosság eladósodottságában.

Azonban nem csak a lakosság van eladósodva azonban, hanem az államunk is. Ezt államadósságnak hívják, vagy ahogy az MNB adataiban szerepel, „az államháztartás kötelezettségei”. A lakosság és az állam adóssága:

év elején	lakosság adósság	államadósság
2000	550	8.000
2006	5.500	16.400
2009	10.800	22.400
2013	9.100	29.100

A 2000 évhez mérve a GDP-nk a duplájára nőtt, a lakosság adóssága közel húszszorosára, az államadósság jóval több mint a háromszorosára!

Az ezermilliárdokat érdemes összehasonlítani néhány költségvetési számmal is. Az idei, a 2014-es költségvetésből nézzünk pár adatot.

A központi költségvetés teljes bevétele 10.700 milliárd forint a (a kiadás kicsit több, leginkább ezért nő az államadósság).

A tervek szerint fizetünk idén a költségvetésbe 3.000 milliárd forint ÁFÁ-t és 1.600 milliárd forint SZJÁ-t. Az összes nyugdíj járulék, mely a nyugdíjasokhoz kerül, kevesebb mint 3.000 milliárd forint. Az összes egészségbiztosítási bevétel, mely az egészségügyhöz kerül, kevesebb mint 1.900 milliárd forint.

Ezekkel a számokkal érdemes összevetni az adósságok számait és alakulását. A lakosságét is és az államunkét is.

Jócskán megnőtt az adósságunk, ki adta a pénzt kölcsön? Minden pénz külföldi befektetőktől jött?

Az MNB adatai tartalmazzák a lakosság pénzügyi vagyonának (banki betét, biztosítások stb) változását is. Tegyük a vagyon adatokat a lakosság adóssága mellé.

év elején	lakosság adósság	lakosság pénzügyi vagyon
2000	550	8.900
2006	5.500	20.800
2009	10.800	26.600
2013	9.100	32.900

Lényegesen nagyobb mértékben nőtt a lakosság pénzügyi vagyona, mint a lakosság adóssága!

A lakosság adóssága 13 év alatt 8.550 milliárd forinttal nőtt, a lakosság pénzügyi vagyona pedig 24.000 milliárd forinttal!

Hatalmas a különbség, az ország közel fele épp, hogy napról napra élni, nincs semmilyen jelentős megtakarítása, félre tett pénze. Hogy alakult ki ez az elosztási torzulás? Miért nő az államadósságunk ha nő a GDP? Minden ország el van adósodva? Ezekre a kérdésekre ebben a könyvbe nem tudunk kitérni. Azonban két éve megvizsgáltuk ezeket a problémákat és a barátaimmal készítettünk egy másfél órás filmet. Ez bárki számára elérhető, a címe: Jelenkép 2012.

Természetesen aki küszködik a havi törlesztő részletekkel, akinek a deviza elszámolású kölcsöne tönkre tette életét annak nincs semekkora pénzügyi vagyona. Lassan már ingatlan vagyona sem lesz.

Míg akinek van bőven, az is vesz fel néha kölcsönt, persze csak akkor ha jól megéri....

Tény, hogy ők éltek leginkább a végtörlesztés lehetőségével.

Volt probléma ezekkel a kölcsönszerződésekkel?

A felelőtlen költségvetési gazdálkodás
a legrosszabb erkölcsi üzenet,
amit az állam a polgárainak küldhet.

Hiszen elképzelhetetlen,
hogy egy felelősen gondolkodó családanya
hónapról hónapra adósságokra építse fel a háztartás kiadásait,
ráadásul úgy,
hogy tudja,
semmilyen lehetősége sincs az adósságai rendezésére.

Az állam mögött azonban ott állnak az adófizetők,
a még meg sem született,
de máris eladósodott generációk.

A jövőt elzálogosító költségvetési tervezésnek
semmi köze sincs a fenntarthatósághoz,
hiszen az éppen
a jövő generációk lehetőségeinek megőrzéséről,
ha ugyan nem a lehetőségek bővítéséről szól.

15 Az Ügyészség perei a bankok ellen

Két olyan perről volt tudomásunk 2013 végén, mely megjárta a Kúriát illetőleg az elődjét a Legfelsőbb Bíróságot. Az egyik, a Partiscum Takarékszövetkezet pere, nagy nyilvánosságot kapott 2011-ben.

Ügyészség kontra bankok per. Nagyon érdekesen hangzik. Nyertünk?

Ezt a két pert az ügyészség megnyerte. Több kérdés is felmerült bennünk azonban a perekkel és az ügyészséggel kapcsolatban, ezért az alábbi kérdéseket tartalmazó levelet küldtük el a Legfőbb Ügyészségnek:

Szeretnénk választ kapni az alábbi kérdésekre:

- 1. A sikeres pereket követően, a problémákat megismerve, miért nem indított az Ügyészség a többi pénzügyintézet ellen is vizsgálatot illetve pert?*
- 2. Ellenőrizték-e, hogy a pervesztes pénzügyintézetek változtattak-e szerződési gyakorlatukon?*
- 3. Ellenőrizték-e hogy a pénzügyintézetek eleget tettek-e a bírósági ítéletben előírtaknak?*
- 4. Hány lakossági bejelentés érkezett az elmúlt öt évben az ügyészséghez lakossági deviza és forint kölcsön ügyben?*
- 5. Van-e folyamatban jelenleg ügyészségi eljárás, vizsgálat lakossági deviza és forint kölcsönnel kapcsolatban?*
- 6. Az elmúlt hónapok bírósági ítéletei nem vetették még fel az Ügyészségnél azt a gondolatot, hogy nagy értékű, bünszervezetben elkövetett csalásról van szó? Akkor sem merült fel ilyen gondolat, amikor évekkal ezelőtt elhangzott a Parlamentben, hogy a bankok „megtévesztették és becsapták” a magyar állampolgárokat, amikor elhangzott a Magyarország miniszterelnökének szájából, hogy „az nem megy, hogy egy országban egymillió embert becsapjanak” a devizahitelezés kapcsán a bankok?*
- 7. Milyen terveik vannak a devizahitelezéssel kapcsolatban?*
- 8. Fenn tartják véleményüket, hogy a deviza elszámolású forintkölcsönöknél a vételi-eladási árfolyam alkalmazása (az árfolyamrés) a kölcsönfelvevőnek nem okoz költséget és hogy az árfolyamrést nem a bankok határozzák meg saját maguk?*

A levelünkre a Legfőbb Ügyészség kommunikációs és sajtóosztályáról Dr. Fazakes Géza sajtószóvivő ügyész válaszolt: az ügyészségnek nincs lehetősége arra, hogy a pénzügyintézeteket ellenőrizze és vizsgálja. Egyedül arra van hatásköre, hogy az ÁSZF-ben szereplő tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása miatt perelje a bankokat.

Ezt nem hiszem el! A nagyhatalmú ügyészség nem vizsgálhatja a bankokat?

2008 és 2013 között 28 pert indítottak az ügyészségek. Egy kivételével minden per jogerősen befejeződött. A válaszlevél nem tartalmazza, hogy ezek a perek hogyan végződtek, tájékoztatásként megkaptuk viszont, ha kíváncsiak vagyunk a perek, a közérdekű perek ítéleteire, nézzünk utána a bíróságokon.

Szerintem az ügyészség honlapján kellene ezeknek a pereknek mind szerepelni. Lássá mindenki, hogy az ügyészség miért perelte a bankokat. Miért nem volt a közérdekű perek esetén nagyobb tájékoztatás?

Ha a bíróság előírta, hogy a banknak sajtóban vagy a honlapján közzé kell tennie a bíróság ítéletét, akkor ezt az ügyészség ellenőrizte, megtörtént-e. A sajtó meg valamiért nem tartotta olyan fontosnak azt a témát, hogy 4-5 év alatt szép sorjában 27 pert indított az ügyészség bankok ellen. Nem tartották fontosnak így be sem számoltak ezekről a perekről. Azt sem tudjuk, hogy mik voltak támadva ezekben a perekben, miket vizsgált a bíróság és milyen ítéletekkel zárultak a perek. Annak ellenőrzése, hogy a bankok eleget tettek-e a bírósági ítéletekben foglaltaknak, nem feladata az Ügyészségnek. Így ezzel nem is foglalkoztak.

Gondolom, a PSZÁF-nek meg nem szóltak, hogy: hé Felügyelet, nyertünk a bank ellen nézzetek a körmére!

Arra a kérdésre, hogy az elmúlt öt évben a lakosságtól hány feljelentés érkezett az ügyészségekre összesen, azt a választ kaptuk, hogy ennek a megválaszolása „meghaladja a közérdekű adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettséget”. Azt viszont megtudtuk, hogy 2013 novemberében fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségével kapcsolatban az ügyészségeknél 24 kérelem volt elbírálás alatt.

Tudunk olyanról, hogy az ügyészségek devizahiteles perben egy lakossági feljelentést is komolyan vettek volna?

Csak olyanról van tudomásom, hogy nem látja indokoltnak az ügyészség vizsgálat lefolytatását. A saját feljelentésemre is ez a válasz érkezett 2011-ben. A Fővárosi Főügyészség azt közölte, hogy még ha egy polgári perben a bíróság meg is állapítja, hogy a bank tisztességtelen, illetve jó erkölcsbe ütköző szerződést kötött, önmagában ez nem alapozza meg a csalás esetét, mivel nem tételezhető fel, hogy a bankot haszonszerzési cél vezette, és haszonszerzés miatt ejtette tévedésbe a fogyasztót. Ezért aztán a Fővárosi Főügyészség a rendelkezésre álló iratokból (amiket tőlem kaptott), megállapította, hogy minden rendben, nincs bűncselekmény.

A Főügyészség feltételezi, hogy a bankok jóhiszeműen kötöttek százezer számra törvénytelen és tisztességtelen szerződéseket? Meg sem fordul a fejében, hogy szándékosan, haszonszerzés, több ezer milliárd forintnyi haszon megszerzése érdekében csapták be az embereket?

Valóban fel lehet tételezni, hogy egymástól független események véletlen összejátszása hozta létre a tisztességtelen szerződéseket. Figyelmetlenség, nem megfelelő körültekintés, a kedvezőtlen folyamatok alulbecslése és sorolhatnánk. Ebben az esetben azonban, amikor kiderül hogy baj van, akkor önként szoktak jelentkezni a vállalatok. Figyeljete emberek, baj van, véletlenül, tévedésből nem lett teljesen megfelelő az általam gyártott termék. Ilyenkor szokták az utógégyarak százezer számra és millió számra visszahívni a szakszervizekbe az autókat hogy alkatrészeket cseréljenek, vezérlő egységekben programokat frissítsenek.

Tudják az autógégyarak, hogy egy-két baleset és a balesetet követő vizsgálatok rossz fényt vethetnek a márkára. A balesetet szenvedetteknek pedig horribilis kártérítést kell fizetni.

Az valóban elképzelhetetlen hazánkban, hogy a bankok sűrű elnézések közepette, behívják az ügyfeleiket, hogy javasoljuk a szerződés módosítását: a legújabb elemzéseink után rájöttünk, hogy ez a szerződés Önnek rendkívül nagy kárt fog okozni. Természetesen az eddig okozott kárt megtérítjük. Mi hibáztunk, nem mértük fel alaposan a szerződéskötéskor a kockázatokat.

Több ilyen megoldási lehetőség is lett volna az elmúlt években, ezeket felsoroltuk Bankszövetségnek küldött levelünkben 2012 végén. A bankok nem hogy a felelősségüket nem ismerik el, a bírósági tárgyalásokon a legképtelenebb hazugságokkal próbálják a bírót félrevezetni. Az ügyészség számára már teljesen nyilvánvalónak kellene lennie, hogy egyáltalán nem beszélhetünk a bankok vétlenségéről, naivitás feltételezni, hogy a bankok jóhiszeműen jártak el.

Mint tudjuk, Polt Péter legfőbb ügyész szándékosan félre akarta vezetni a Kúriát az árfolyamrésszel kapcsolatban. Nem csoda hát, ha az ügyészség nem nyomoz ebben a csalássorozatban.

Megtudtuk még a sajtószóvivő válaszeleveléből, hogy az ügyészségek 9 esetben vizsgálják, hogy ÁSZF érvénytelenségével kapcsolatban pert indítsanak. Nincs tudomásunk arról, hogy 2013 decembere után indított-e bankok ellen pert az ügyészség. Szintén „nem közérdekű adatok átadására” irányult az a kérdésünk, hogy az ügyészségnek a devizahitelezéssel kapcsolatban milyen tervei vannak. Így nem ismertette a terveit az ügyészség. A válaszelevel megírása óta eltelt majd egy év, a devizahitelezéssel kapcsolatban kiderült, hogy az árfolyamrés teljes egészében tisztességtelen, a bankok kamatemelései törvénytelenek voltak, az ügyészség részéről még sem tudunk semmilyen lépésről, semmilyen vizsgálat kezdeményezéséről.

A fogyasztók megkárosítása több ezer milliárd forint, az ügyészség meg nem talál magának feladatot még mindig?

Az utolsó kérdésünk az árfolyamrésre vonatkozott: Még mindig nem költség az ügyészség szerint? Válaszként megint megkaptuk, hogy ez a kérdés nem „közérdekű adatok átadására irányul, hanem az ügyészségtől jogkérdésben kér állásfoglalást.” Az ügyészség meg nem kívánt nekünk jogi állásfoglalást adni az árfolyamrésszel kapcsolatban. Az ügyészség hozzáállást az sem változtatta meg, hogy a Gazdasági Versenyhivatal több évi vizsgálat után rekordbírságot szabott ki a legnagyobb hazai bankokra. Összejátszva, egymással egyeztetve a forint hitelek kamatát

felemelve gátolták meg, hogy forintkölcsön felvételével végtörleszthessék az emberek a deviza elszámolású kölcsönüket.

Jellemző, hogy a bankok pénzbírságokat kapjanak?

A bankok gyakran jobban képesek megítélni ügyfeleik kockázatosságát,
mint maguk a hitelfelvevők, akik számára elvileg
minden információ rendelkezésre áll a saját helyzetükről.

Ennek ellenére nem biztos, hogy a bankok minden esetben törekedni fognak
a teljes ügyfélkockázati felmérésre és
az ennek megfelelő banki stratégia kialakítására.

Sor kerülhet olyan helyzetekre, amikor a bankok nem élnek
a rendelkezésre álló információkkal,
pl. a hosszú távú érdekekkel szemben
a rövid távú szempontok aránytalanul erős előtérbe helyezése miatt.

A hagyományos elmélettől eltérő megközelítések azzal is számolnak,
hogy a bankok működését áthatják a különféle egyéni és csoportérdekek
(pl. a banki vezetők bonusz érdekeltsége, az ügynökhálózat érdekeltsége, stb),
amelyek érdekeltté tehetik a szereplőket.

A fentiek fényében értelmezhető az ún.
ragadozó hitelezés (predatory lending) jelensége.

A „ragadozó hitelezés” régóta közkeletű kifejezés,
amelyet a subprime válság óta meg gyakrabban használnak,
ennek ellenére nincsen általánosan elfogadott definíciója.

Király Julia fordításában: „rablóhitelezés”.

A „ragadozó hitelezés” eredeti értelmezésben olyan magatartás,
mellyel jelentős előnyöket biztosítanak a hitelezőknek
(illetve a hitelezésben részt vevő egyéb szereplőknek, pl. a közvetítőknek)
a megtévesztett hitelfelvevő kárára.

A definíció kísérletek sokszor a „ragadozó hitelezés”
sajátos eszközeinek felsorolásával igyekeznek meghatározni a fogalmat.

Ezek az eszközök
az ügyfél hiányos vagy félrevezető tájékoztatásától kezdve
az uzorakamaton keresztül
a nem hitelképes ügyfelek eladásáig terjednek,
melynek célja esetleg a fedezetkent szolgáló ingatlan megszerzése.

A közép-kelet-európai térségben megjelenő
devizahitelezési boom folyamán a ragadozó hitelezés máshogyan működött.

Itt a bankok nem a magas uzorakamat alkalmazásával,
hanem éppen a hitelkamat szint „mesterséges” leszorításával próbáltak
pótlólagos keresletet teremteni.

A devizahitelezéssel elért hitelkamat szint-csökkenés
olyan ügyfeleket csatornázott be a rendszerbe,
akik a magas hazai kamatszintet nem tudtak volna megfizetni,
az alacsonyabb devizakamatot azonban igen.

16 Banki bírságok

Már a végtörlesztés bejelentésének pillanatától egyből törvénytelenül egyeztették stratégiájukat a bankok. Megállapodtak, ahogy csak lehet, gátolják, hogy a lakosság forintkölcsönök felvételével tudja végtörleszteni deviza elszámolású kölcsöneit és megállapodtak abban is, hogy ezt az időszakot nem használják ki arra, hogy egymástól ügyfeleket szerezzenek. Döntöttek, hogy nem csinálnak „árversenyt”, kedvező forintkamatokkal nem szereznek friss ügyfeleket a versenytárs bank devizahitelei között.

A Gazdasági Versenyhivatal több éves vizsgálat szabott ki bírságokat:

Budapest Bank	283.500.000 Ft
CIB Bank	835.400.000 Ft
Citibank Europe plc. Magyarországi Fióktelep	800.000 Ft
Erste Bank	1.725.700.000 Ft
Kereskedelmi és Hitelbank	983.300.000 Ft
Magyar Takarékszövetkezeti Bank	1.000.000 Ft
MKB Bank	783.000.000 Ft
OTP Bank	3.922.400.000 Ft
Raiffeisen Bank	583.600.000 Ft
UCB Ingatlanhitel	63.200.000 Ft
UniCredit Bank	306.300.000 Ft

Talán mondani sem kell, a bankok nem fogadták el a GVH határozatát és beperelték a Gazdasági Versenyhivatalt. A perek még nem fejeződtek be.

Kaptak ebből a bírságból valamekkora összeget a károsultak is?

Közel 9,5 milliárd forint bírságot szabott ki a GVH erre a 11 bankra. Sem a kormány, sem a Parlament nem tett olyan lépést, hogy az összeg egy részét a devizahitelezés károsultjaira fordítsák!

Van erre is példa? Van olyan, hogy a bírságból kapnak a károsultak?

A tengerentúlról találunk erre példákat.

A világ legnagyobb bankbírságát 2013 végén az USA legnagyobb bankja kapta. Az bírság összefüggésben van a jelzálogpiaci visszaélésekkel, melynek közvetlen következménye volt a 2007-ben indult „gazdasági válság”.

JP Morgan 13 milliárd USD 2.900 milliárd forint

Ez a bírság az amerikai igazságügyi minisztériummal kötött egyezség része.

Megegyezett a bírság összegéről a bank és a minisztérium?

Az USA-ban nem érdeke a bankoknak, hogy bíróságok vizsgálják a tevékenységüket. Inkább fizetnek bírságot, csak elkerülik a bírósági eljárást, a nyilvános tárgyalásokat. Természetesen egyúttal a bankok vezetői a személyes felelősségre vonást is szeretnék elkerülni. (Olaszországban ez nem sikerült, 3,5 év börtönre ítélték az Olasz Bankszövetség pár évvel ezelőtti elnökét, rajta kívül még két bankár megy dutyiba). Nálunk ilyen nyilvános egyezség elképzelhetetlen (magyar bankárok börtönben?) Az egyezség hiánya nem csak a bankok miatt van így, hanem a kormány, a minisztériumok és a hatóságok, a hivatalok hozzáállása miatt is.

A JP Morgan által kezelt vagyon (eszközök értéke) több mint 2.400 milliárd USD. Ez több mint 540.000 milliárd forint. Hazánk GDP-je (mindaz amit előállít az ipar, a mezőgazdaság, a szolgáltatások stb.) 30.000 milliárd forint. A JP Morgan 18-szor nagyobb vagyont kezel, mint hazánk GDP-je. A bírság, melyről megállapodott a minisztériummal, a mi éves GDP-nk tizedrésze. A válság kezdete óta a hat legnagyobb amerikai bank 103 milliárd dollárt költött

bírságokra. Ez több mint 23.000 milliárd forint, ez már közelíti a mi éves GDP-nket. Ez bírsághalmaz majdnem annyi, mint a mi teljes államadósságunk.

Az elmúlt két évben a JP Morgan összesen már közel 4 milliárd dollár bírságot fizetett, ennek felét a kényszerértékesítési szabálytalanságok miatt a kilakoltatott adósoknak fizették.

Kényszerértékesítési szabálytalanságok? Nálunk biztos nincs ilyen!

A fenti bírságrekord hamarosan meg fog dőlni, mivel világ legnagyobb bankbírságát hamarosan a Bank of Amerika fogja fizetni, szintén peren kívüli megállapodás keretében.

Bank of Amerika 16 milliárd USD 3.600 milliárd forint

A banknak a bírság közel felét az ügyfeleinek okozott kár mérséklésére kell fordítania. A Bank of Amerika idén, 2014-ben, egy másik megállapodás keretében már fizetett a Szövetségi Lakásfinanszírozási Ügynökségnek 9,5 milliárd USD-t.

Ezek az amerikai bírságok összefüggésben vannak az ingatlan jelzálog kölcsönökkel. Mi a helyzet Európában?

Európában a LIBOR manipulálása miatt szabtak ki hatalmas bírságokat.

Deutsche Bank	725 millió EUR	220 milliárd forint
Royal Bank of Scotland	610 millió USD	140 milliárd forint
Barclays	450 millió USD	100 milliárd forint

A Libort, a bankközi kamatlábat, a bankok egymás közti hitelezés során alkalmazott kamatlábaiból határozzák meg. A megbírságolt bankok hamis adatokat közöltek, hogy ezzel számukra hasznot hozóan befolyásolják a Libor nagyságát.

Volt már, hogy nálunk is többször megbírságoltak egy bankot?

A legnagyobb hazai bank, az OTP bírságainak néztünk utána.

A PSZÁF a „fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt” a „panaszkezelésre vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt” az elmúlt években folyamatosan, szinte havi rendszerességgel bírságolta az OTP-t, leginkább 100.000 Ft és 300.000 Ft értékben, de előfordultak időnként vaskosabb bírságok is: 1-2-3 milliósak.

Azonban nem csak a PSZÁF szabott ki bírságokat az OTP-re. A GVH 2009-ben azért szabott ki bírságot több bankra, mert korlátozták a versenyt a bankkártyák piacán. A legnagyobb bírságot ekkor is az OTP kapta, 281 millió forintot. A GVH 2007-ben két esetben is nagyobb összeggel bírságolta meg az OTP-t, mert a „fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított”. Az egyik bírság 132 millió forint, a másik 30 millió forint volt. A GVH a fogyasztók megtévesztése miatt 2006-ban 100 millió forint bírságot szabott ki az OTP-re. A fenti nagyobb összegek mellett gyakran előfordultak kisebb összegű bírságok is a GVH részéről.

Idén márciusban 35 bank kapott bírságot az MNB-től, mert jogszerűtlen módon emelték a fogyasztók díjait, költségeit. Az OTP 60 millió forint bírságot kapott.

Öt olyan jogerős perről tudunk, melyben az OTP pert veszített. Az egyik perben a Legfőbb Ügyészség volt.

Miként működhetnek még mindig olyan bankok Amerikában, Európában és hazánkban is, melyek folyamatosan megszegik a törvényeket és az egyre nagyobb bírságok sem érik el a céljukat? Hiába minden, nem követnek tisztességes, törvényes banki tevékenységet.

A Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesülettel közösen kezdeményeztük az OTP tevékenységi engedélyének visszavonását. Ez még az előtt történt, hogy törvény mondta volna ki, hogy az árfolyamrés és a kamatemelések tisztességtelenek.

Nem tudok arról, hogy az OTP-t felfüggesztették volna...

Kezdeményezésünkkel valóban nem arattunk az MNB-nél osztatlan sikert. Az MNB Jogértvényesítési Főosztálya válaszolt 2014 júliusában. Az MNB eljárás megindításáról "kizárólag saját hatáskörben és hivatalból dönt". Az MNB "ügyfél kérésére nem folytat le eljárást". A beadványban foglaltakat „megvizsgáljuk, értékeljük és amennyiben indokoltnak látjuk, megteesszük a szükséges intézkedéseket”.

Pár hónap elteltével egy másik levél is jött az MNB-től. Ezt a Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ küldte. Ez az a részleg, melynek kimondottan az a feladata, hogy velünk fogyasztókkal, az általunk jelzett problémákkal, visszaélésekkel foglalkozzon. „Az MNB a folyamatos felügyelet keretében az eddigiekben is és mindenkor, folyamatosan figyelemmel kíséri a Bank működését, jogszabályi előírásoknak való megfelelését. Amennyiben az MNB olyan súlyú hiányosságokat észlel a Bank tekintetében, amely intézkedés alkalmazására ad jogalapot és egyúttal az MNB úgy ítéli meg, hogy valamely intézkedés foganatosítása szükséges, a Bankkal szemben a jogsértés súlyával arányos felügyeleti eszközök alkalmazásával jár el.”

Hogyan köthettek több százezer tisztességtelen kölcsönszerződést a bankok, ha „folyamatos felügyelet” volt? Nem tartalmaz a levél valamiféle önkritikát?

Erről szó nincs!

Még arra sem hajlandó az MNB, hogy a korábbi PSZÁF-re kimondják, hogy végezhetne volna jobban a munkáját az elmúlt tíz évben. Az MNB-t egyáltalán nem érdekli az a felsorolás, melyet a levelünk tartalmaz. „Intézkedések alkalmazására kizárólag a folyamatos felügyelet gyakorlása során ismert tények alapján, illetve az MNB által hivatalból megindított és lefolytatott eljárás(ok) eredményeképpen kerülhet sor, az közvetlenül nem kérelmezhető.” Így aztán az MNB nem indít semmilyen vizsgálatot sem az OTP sem pedig másik bank ellen. Becsaptak több millió magyar állampolgárt több ezer milliárd forinttal, azonban ez nem elég egy vizsgálat elindításához a MNB-nél sem. Ahogy láttuk, az Ügyészségeknél sem.

Hogyan lehet ennyi probléma ezekkel a bankkölcsönökkel? Nem ellenőrzik ezeket megfelelően? Nincs vizsgálat mielőtt a bankok elkezdik kínálni az Ügyfeleiknek?

Az ember legfőbb vágya egy olyan világ eljövetele,
amelyben az elnyomástól,
valamint a nyomortól megszabadult emberi lények szava
és meggyőződése szabad lesz.

Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van.

Minden személynek joga van az élethez,
a szabadsághoz
és a személyi biztonsághoz.

Minden személynek joga van saját maga
és családja egészségének
és jólétének biztosítására alkalmas életszínvonalhoz,
nevezetesen élelemhez, ruházathoz, lakáshoz,
orvosi gondozáshoz, valamint
a szükséges szociális szolgáltatásokhoz,
joga van a munkanélküliség, betegség, rokkantság,
özvegyiség, öregség esetére szóló,
valamint mindazon más esetekre szóló biztosításhoz,
amikor létfenntartási eszközeit
akaratától független körülmények miatt elveszíti.

Az egyenlő munkáért mindenkinek,
bármilyen megkülönböztetés
nélkül egyenlő bérhez van joga.

Minden személynek,
mint a társadalom tagjának joga van a szociális biztonsághoz;
minden személynek ugyancsak igénye van arra,
hogy - az államok erőfeszítési
és a nemzetközi együttműködés eredményeképpen
és számot vetve az egyes országok szervezetével
és gazdasági erőforrásaival - a méltóságához é
s személyiségének szabadon való kifejlődéséhez szükséges
gazdasági, szociális és kulturális jogait kielégíthesse.

17 termék ellenőrzés, jóváhagyás

Ha vásárolsz egy hajszárítót, akkor mire figyelsz?

Mekkora a teljesítménye? Hogyan néz ki? Milyen hangos és milyen nehéz? Megnézem, hogy mennyire lehet tartós.

Számít a biztonság is?

Természetesen! Ne rázzon meg az áram és ne égjen le a motorja. Piacon és parkolóban ezért nem veszek elektromos terméket.

Fontos, hogy be legyen vizsgálva, hogy engedélyezve legyen. Ezt jelöli a termékeken a CE felirat, megfelel az európai előírásoknak. Ha két nap múlva elromlik akkor mit csinálsz?

Fogom a blokkot és a garancia papírt és vissza viszem a boltba, vagy a szervizbe. Itt vagy megjavítják vagy kicserélik.

Mit csinálsz ha azt mondja az üzlet, ahol vásároltad, hogy nem cseréli ki. Megvetted a tiéd, azt csinálsz vele amit akarsz. Miért nem nézted meg alaposan, hogy mit veszél?

Káromkodom egy cifrát és megkeresek egy fogyasztóvédelmi irodát.

Mit csinálsz, ha nem romlik el, viszont megráz az áram amikor használod?

Akkor valami minősítő intézethez megyek, ahol kérem, hogy vizsgálják be és ha szükséges tiltsák be a forgalmazását. Karácsony környékén minden évben jelennek meg cikkek, hogy karácsonyfa díszeket tiltanak be, mert veszélyesek, van amikor gyerekjátékokat tiltanak be, mert mérgező a festékük, vagy az anyaguk.

A deviza elszámolású kölcsönöknél a bankszektor, a lobbizervezetük a Bankszövetség és az ügyvédek a perekben és a médiában mind a mai napig egyfolytában állítják, hogy a PSZÁF mindent jóváhagyott, folyamatosan ellenőrzi őket és ha hibáztak volna már réges-rég szóltak volna, intézkedtek volna. Ez az állítás nem igaz. Ez hazugság!

Elsőként azonban csak szóbeszédnek tűnt nekünk is, hogy nincsenek ezek a banki termékek jóváhagyva. 2011-ben írásban jelentkeztem a Parlament Fogyasztóvédelmi bizottságánál, hogy szeretném tájékoztatni a bizottságban dolgozó parlamenti képviselőket a devizahitelek helyzetéről és arról hogy komoly társadalmi katasztrófa előtt állunk, ha nem hoznak döntéseket. Szerencsére a bizottság elnöke, Simon Gábor nyitott volt, és találkozót szervezett számunkra, melyre meghívott több civil érdekvédőt.

Utána, amikor minket érintő témával kívánt foglalkozni a Fogyasztóvédelmi Bizottság, hosszú hónapokig meghívót küldött nekünk, civileknek. Ezeken a találkozók, bizottsági üléseken találkoztam olyan kiváló érdekvédőkkel, mint Barabás Gyula (Széchenyi Hitelszövetség), Dr. Madari Tibor (Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesület), Dr. Damm Andrea jogász, Kovács László (Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesülete), Makkos Albert közgazdász, Simó Endre (Magyar Szociális Fórum).

A 2011. szeptember 13. Fogyasztóvédelmi bizottsági ülésen 15 kérdést tettem fel a PSZÁF-nek. Az ülésen jelen volt a PSZÁF igazgatója is, így kénytelen volt válaszolni.

Mi az hogy kénytelen volt?

Sajnos a korábbi egyéni megkeresésekre a PSZÁF ritkán adott egyértelmű, használható válaszokat, kényes kérdésekre pedig egyáltalán nem válaszolt. Egy parlamenti bizottsági ülésen elhangzó kérdésekre mégis csak kell válaszolnia – gondoltam. A válaszból egyértelműen kiderült, hogy a bankoknak csak a működési engedélyt kell a PSZÁF-től megszerezni, a pénzügyi termékeket, így a bankkölcsönöket, beleértve a devizakölcsönöket is, nem kell jóváhagyni a PSZÁF-fel. Az Üzletszabályzatot is csak ezért kell benyújtani a PSZÁF-hez, mert lennie kell ilyennek, azonban a PSZÁF a tartalmát nem vizsgálja.

Vagyis ezeket a kölcsöntermékeket nem minősítették, nem ellenőrizték. Nincsenek szabványok sem előírások. Nem beszélhetünk semmiféle jóváhagyásról sem.

Nincsenek jóváhagyva, de ez nem mulasztás, mivel nem is lehet pénzügyi termékek jóváhagyását kérni. A bankrendszer az európai jogalkotóktól olyan lehetőséget kapott, hogy olyan kölcsönterméket dobna piacra, amilyent csak akarnak. Ez semmilyen más termékénél nem lehetséges. Mindenhol vannak követelmények, melyeket előírások, szabványok tartalmaznak, azonban a pénzügyi világ valamiért kivétel.

A bankoknak van valamilyen állami felügyelete. Oda is lehet menni, nem?

Korábban a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete volt, mely ezt a feladatot elvégezte, mára már beolvadt a Magyar Nemzeti Bankba. Sajnos nem terjed ki a hatásköre pénzügyi termékek vizsgálatára, nem foglalkozhat kölcsönszerződések szövegével sem. A feltett 15 kérdésre adott válaszból mindez nagyon egyértelműen kiderül.

Akkor csak van valamilyen nagyobb, országos Fogyasztóvédelmi egyesület, valamilyen elismert civil szervezet?

Ezen a Parlamenti bizottsági ülésen részt vett az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) elnöke, Dr. Morvay György. Határozottan kijelentette, hogy a devizahitelek megfelelnek az uniós és a hazai jogszabályoknak, a szerződéseket a bíróságon megtámadni nem lehet.

Ez a mostani fejlemények tükrében eléggé elhibázott kijelentésnek tűnik!

Főként azért, mert az OFE a legnagyobb független fogyasztóvédelmi egyesület, éves szinten több százmillió forintból gazdálkodik.

Lehet, hogy nincs pénzügyi területen tapasztalatuk...?

A honlapjukon nagyon kevés információ található meg a szakmai véleményükről, a tevékenységükről. Annyi azonban kiderül, hogy van pénzügyi részlegük, a Pénzügyi Szolgáltatási Bizottság, mely fogyasztói érdekképviselőt lát el, részt vesz a PSZÁF (illetve már MNB) fogyasztói fórumában, részt vesz az MNB és (korábban a PSZÁF) szakmai továbbképzésein.

Akkor lehet, hogy valamiképpen nem tudtak a tisztességtelen szerződési pontokról?

A honlapjukon feltüntették, hogy tisztességtelen szerződési feltételek miatt 2008-ban közérdekű pert indítottak elsőként az OTP, majd a K&H Bank ellen. Sajnos a honlapjukon nem tüntették fel, hogy ezek a perek miként fejeződtek be. Az ez irányú kérdést tartalmazó e-mail-ünkre pedig nem válaszoltak. Az OFE elnöke Dietz Gusztávné tagja volt a 2006-os kormánybizottságnak, ő képviselte a bizottságon belül a fogyasztók érdekeit.

Teljes mértékben érthetetlen, hogy Morvay elnök úr miért állított valótlanúságot, nagyon jól tudta az OFE, hogy a bankok tisztességtelen szerződéseket írtak alá a fogyasztókkal, hiszen saját maguk is pert indítottak két bank ellen.

Nem annyira érthetetlen. Ez nagyon gyorsan kiderült a Fogyasztóvédelmi bizottságának ülése után. Az egyik feltett kérdésem: „Milyen vizsgálatra, vizsgálatokra alapozza a PSZÁF és a Magyar Nemzeti Bank, hogy az összes, deviza elszámolású hitellel foglalkozó pénzügyi intézmény összes szerződése és a bankok eljárási gyakorlata megfelel a hazai és uniós előírásoknak?”

És a PSZÁF-tól kapott válasz: „Ezzel kapcsolatban arról tájékoztatom, hogy a Fogyasztóvédelmi Bizottság 2011. szeptember 13. napján tartott ülésén valamennyi szakértő egyhangúlag azon véleményét fejtette ki, hogy a pénzügyi intézmények deviza alapú hitelekre vonatkozó szerződéseinek általános értelemben nem ellentétesek a hazai, illetőleg a közösségi jogi szabályzással.”

A „valamennyi szakértő” az OFE elnöke volt egy személyben.

A PSZÁF nem végzett semmilyen átfogó vizsgálatot, meghallotta a füle, amit meg akart hallani és már készen is volt a válasz. Ez természetesen évekig vissza-visszatért a sajtóban: nincs jogi probléma a devizahitelekkel.

Azért volt valamiféle ellenőrzés. Hiszen a közjegyzők is átvizsgálták a szerződéseket, mielőtt aláírtuk, vagy nem?

18 Közjegyzők az érdeünkben

Minden jelzálog szerződést közjegyzők olvastak fel és írtak alá. Valójában mi a közjegyzők szerepe?

Ha két fél köt egy kölcsönszerződést, maradjunk most a bankkölcsön szerződésnél, és az adós nem fizet, akkor a bank követelheti az adóstól hogy fizessen. Elsőként követeli az elmaradt törlesztő részletek megfizetését, majd felmondja a kölcsönszerződést. A felmondást követően az aktuális adósság, az elmaradt törlesztő részlet fizetések (törlesztő részlet tartozások) és a felszámított késedelmi kamatok mind-mind tartozások lesznek. Ha nincs közjegyzői irat, akkor a banknak bírósághoz kell fordulnia, hogy végrehajtást, bírósági végrehajtást kérjen.

A banknak bíróságon kell pert indítania?

A per folyamán a banknak kell bizonyítania, hogy mennyi összeggel tartozik neki az adós. Az adós ezt az összeget megkérdőjelezheti, ő is bizonyítékokat adhat be a bíróságra. Végül a bíróság dönt. A döntés ellen mindkét fél fellebbezhet, úgy mint egy normális bírósági eljárás során.

Ha van közjegyzői irat, akkor nem kell a banknak bírósághoz fordulnia?

Ez esetben a bank ír a közjegyzőnek egy levelet, a közjegyző pedig kiállít egy okiratot és indulhat ezzel a végrehajtás. A teljes bírósági eljárás kimarad.

Ez nem hátrányos az adósnak?

Az adósnak nincs lehetősége tiltakozni, csak egy dolgot tehet, ő indít pert bíróságon a végrehajtási eljárás ellen. Mivel a közjegyzői eljárás hátrányos helyzetbe hozza az adósokat, törvény szabályozza, hogy milyen körülmények között állíthat ki egy közjegyző okiratot.

A közjegyzőnek kinek az érdekét kell figyelembe venni? A bankét vagy a fogyasztót?

A közjegyzőnek pártatlannak kell lennie, a törvény előírása szerint kell eljárnia. A törvény szerint a közjegyzőnek meg kell tagadnia a közreműködést a szerződéskötéssel kapcsolatban, ha a szerződés szövege jogszabályba ütközik, jogszabály megkerülésére irányul, illetve ha a szerződés tisztességtelen. Amennyiben aggályosnak érzi a szerződés némely pontját, köteles felhívni erre felhívni a szerződő felek figyelmét, és ezt a felhívást az általa kiállított iratban fel kell tüntetni.

Akkor most minden közjegyzői közokirat megkérdőjelezhető, mivel törvény mondta már ki, hogy a kölcsönszerződések tisztességtelenek, nem felelnek meg a szerződéskötéskor érvényben lévő jogszabályoknak?

Ez olyan kérdés, melyről kevés szó esik. Nagyon sokan feltételezik, hogy a közjegyzők egyszerűen csak felolvasták a bank által megírt kölcsönszerződést és nem értelmezték, nem véleményezték. Vagyis nem végezték el a törvény által megkövetelt feladatukat. A bank kölcsönszerződését közokirattá minősítették azért, hogy az adós nemfizetése esetén elkerülje a bank a peres eljárást és könnyedén az ingatlanhoz juthasson.

Az Európai Unió Bírósága foglalkozik már ezzel a kérdéssel, mivel idén januárban egy Erste perrel kapcsolatban fordult a Fővárosi Törvényszék az unióhoz. Azóta sajnos semmilyen előrelépés nem történt az ügyben. Az igazság malmai ott is lassan forognak.

Tehát a közokirat egyértelműen a bankok érdekében születtek.

A legszebb az egészben, hogy a közjegyzők díját az adósok fizették meg.

Nagy összeg ez?

Esetemben ez 83.000 Ft volt.600.000 kölcsönszerződéssel számolva, közel 50 milliárd forintot kerestek a közjegyzők a lakosság deviza elszámolású jelzálogkölcsönein.

Olyan világban élünk,
ahol a népesség 40%-a
napi két dollárnál kisebb összegből él,
és ebből egymilliárd embernek naponta
egy dollárral kell beérnie.

Ezzel szemben a világ népességének gazdagabbik 20%-a,
az összes megtermelt jövedelem 75%-át birtokolja,
ezen belül pedig a gazdagok fele
az összes jövedelem 54%-át tudhatja magáénak.
A megtermelt javak és a szolgáltatások 96%-át
a népesség 5%-a fogyasztja el.

A világ száz legnagyobb jövedelemmel rendelkező
országának és vállalatbirodalmának listáján
58 ország és 42 vállalatbirodalom szerepel,
és a legnagyobb vállalatbirodalom
a 28. helyen áll a rangsorban.

Olyan világban élünk,
ahol a 225 leggazdagabb ember vagyona akkora,
mint a Föld legszegényebb 3 milliárd emberének éves jövedelme,
és a három leggazdagabb ember
nagyobb vagyonnal rendelkezik,
mint a legszegényebb 48 ország
éves bruttó gazdasági összterméke.

Olyan világban élünk,
ahol a munkakorú népesség 30%-a nem kap munkát,
ahol 1,1 milliárd ember nem jut egészséges ivóvízhez,
ahol 900 millió ember rendszeresen éhezik,
és közülük
naponta 24 ezer – azaz 3,6 másodpercenként egy ember – éhen hal.

19 Bankok és Magyar Állam per

Két devizahitelezésben élenjáró nagy hazai bank, az Erste és a Raiffeisen, esetében a Fővárosi Ítéltábla már meghozta az ítéletét. Ez másodfokú, így a két bank már csak a Kúriához fordulhat. Ahhoz a Kúriához melynek a jogegységi határozatát foglalta törvénybe a Parlament. Elég kicsi így annak az esélye, hogy a Kúria pár hónappal ezelőtti döntésének ellentmondana a bankok esetleges beadványa kapcsán. De mint tudjuk, nemrég volt példa arra, hogy a Kúria megmásította korábbi döntését. Az Erste már bejelentette, hogy a Kúriához fordul.

A Fővárosi Ítéltábla példamutató módon a döntéseit felteszi a saját honlapjára, ebből következnek majd részletek. Így a könyv vége felé mindenki véleményt tud már alkotni, már csak a józan paraszti ész mentén is, az Ítéltábla megállapításairól.

Az OTP a legnagyobb hazai bank, az esetükben született ítéletet miért nem vizsgáljuk?

Az OTP pere azért nincs most nagyító alatt, mert az OTP csoport peréit tárgyaló bíróság az Alkotmánybírósághoz fordult. Az OTP perére és az Alkotmánybírósági eljárásra ebben a könyvben nem tudunk még kitérni.

Mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a problémahalmazból a bankok-állam per kizárólag csak az egyoldalú költség- és kamatemelkedést vizsgálja. Vagyis azt, amivel a könyv elején kezdtük: Mikor fordulhat elő az, hogy összesen nem hat millió forint kamatot kell fizetni, hanem mondjuk nyolcat.

1. év	o	x	x	x
2. év	o	o	x	x
3. év	o	o	o	x
4. év	o	o	o	o

Néhány a fontosabb megállapítások közül:

Szerződési pont lehet úgy is tisztességtelen, hogy nem sért semmilyen törvényi jogszabályt.

Több olyan bírósági tárgyaláson voltam, ahol a bíró kerek-perec utasította az adóst, hogy mutassa meg, hogy a szerződés melyik sora mely törvény melyik sorával ellentétes. Ha nem tudta ott helyben megmutatni ezt, akkor kapott 15 vagy 30 napot, hogy kiegészítse a beadott keresetét. Közölte aztán, ha nem tud ilyent mutatni, akkor a szerződése pontjai tisztességesek.

Akkor ez nagyon fontos megállapítás az Ítéltáblától!

Ez sajnos nem vigasztalja azokat, akik elvesztették évekkal ezelőtt a perüket a bírók „fogyasztóbarát” hozzáállása miatt. A törvények egyfajta keretet adnak meg és a bankoknak ezt a keretet a kölcsönszerződésekben tartalommal kell kitölteni. Erre a legjobb példa, hogy törvény írja elő, hogy a banki ügyfeleket tájékoztatni kell a kockázatokról. Erre mit csináltak a bankok? Beleírták a szerződésbe, hogy „a kockázatokat megismertem, megértettem és nyilatkozom, hogy tudomásul vettem”. Természetesen egy sor, egy mondat sincs a szerződésben a kockázat nagyságáról, mekkora kárt okozhat és bekövetkeztének mi a valószínűsége. Perekben nagyon gyakran értek el sikert a bíróknál a bankok, azzal, hogy eleget tettek a törvényi kötelezettségnek: „lám, ott van ni a mondat a szerződésben, szinte szóról-szóra megfelel a törvény szövegének, az adós meg alá írta”.

Na ez a jó kifejezés: tartalommal kell kitölteni.

Ami törvényes, az nem lehet tisztességtelen. Viszont ha a tartalom nem megfelelő, akkor a bank szerződése tisztességtelenség miatt bíróságon támadható.

Többféleképpen is meghatározták ebben a két perben a bírók, hogy az adóst a kölcsönszerződés aláírása előtt olyan helyzetbe kell hozni, hogy tisztában legyenek azzal, hogy milyen kötelezettséget vállálnak. Legyen olyan állapotban, hogy fel tudja mérni azt, miként növekedhet a törlesztő részlet és meg tudja állapítani, hogy tudni fogja-e fizetni.

A szerződésmódosítás lehetőségének olyannak kell lennie, hogy a banknak kötelező legyen csökkentenie is a kamatlábat, ha a körülmények változása éppen ellenkező irányú, mint ami lehetővé tette volna a banknak a kamatláb emelését.

Kinek kell ezt ellenőrizni? PSZÁF, bíróság, GVH, MNB?

Olyannak kell lennie a kölcsönszerződésben az esetleges kamat- és költség változás leírásának, hogy az adós is ellenőrizni tudja, a bank jogosan emelte-e a kamatot. Ha az emelés mértéke, mondjuk 0,5%, akkor az emelés indokolt volt-e, vagy esetleg csak 0,2%-t emelhetett volna a bank. Ha a bank nem változtat a kamatán, akkor azt is ellenőrizhesse az adós, hogy nem számolta-e el a bank a kamatcsökkentést.

Lehet, hogy egy kamatláb számoló képlet megadása lenne a célszerű a kölcsönszerződésben?

Az Ítéltábla felhívja a figyelmet arra, hogy egy képlet önmagában kevés, ha nincs mellette magyarázat akkor az adós számára nem érthető. Ugyanígy egy csupasz felsorolás is kevés a tisztességes tájékoztatáshoz.

Saját kölcsönszerződéssel kapcsolatban a bank úgy változtatta meg a kölcsönszerződést, hogy küldött egy levelet, melyben tájékoztat, hogy....

„A Bank a kedvezőtlen egyoldalú módosításra kizárólag az alábbi körülmények és feltételek bekövetkezése esetén jogosult:

- a Bank által igénybe vett technikai eszközök, ingatlanok használatáért, illetve bérletéért fizetett bankköltségek hátrányos változása
- dologi, informatika, biztonságtechnikai költségek
- számítástechnikai, adatvédelmi alkalmazások
- a szolgáltatásokra vonatkozó külső és belső folyamatokban, eljárásokban... történő változás
- a Bank működési költségeinek hátrányos változása
- postai-, távközlési, internet szolgáltatási változás
- külső szolgáltató díjai, jutalékai, költségei
- a bankközi elszámolásokhoz kapcsolódó díjak, jutalékok, költségek”

Összesen harminc szempontot sorol fel a bank az egyoldalú szerződésmódosítás során. Most nem soroltam fel mind. A bank ennyivel növeli meg azokat az okokat, melyek alapján emelheti a kamatot, vagy más költséget. A bank jócskán bővítette a saját érdekében az ok-listát.

Tehát így néz ki egy csupasz felsorolás. Ezt tényleg képtelenség ellenőrizni!

A világon nincs olyan bíróság, olyan pénzügyi szakember, aki meg tudná állapítani a fenti lista alapján, hogy a bank jogosan emelt akár 0.1% kamatot, vagy éppen 0,2%-t csökkentenie kellett volna. Az ítélet tartalmazza, hogy ha a bank azért emel kamatot, mert épp növelni szeretné a hasznát, vagy éppen más üzletágban keletkezett veszteséget szeretne ellensúlyozni vele, akkor a bank kamatváltoztatása mindenképpen tisztességtelen.

Az Ítéltábla felhívja még arra is a figyelmet, hogy ha egy szerződés a megkötésének pillanatában tisztességtelen, akkor bármilyen törvény is szülessen a későbbiek folyamán, a szerződés tisztességtelen marad.

Utólag létrejött törvénnyel nem válhat tisztességesse egy szerződés!

A tisztességtelen szerződési pont, olyan mint ha nem is létezne, figyelmen kívül kell hagyni.

Azért, hogy ezeket a bank – Magyar Állam közti pereket gyorsan végig lehessen tárgyalni, az összes adós által indított devizahiteles per tárgyalását felfüggesztették.

Hány pert érint ez?

A Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szerint országszerte mintegy 10.000 pert kellett felfüggeszteni.

A perek gyors lefolytatását nem csak a mi pereink felfüggesztése segítette, hanem kaptak a bíróságok 700 millió forintot. A probléma ezzel az, hogy a 10.000 egyéni per méltányos időn belüli lezárása érdekében sem a bírói vezetés, sem a kormány, sem a parlament semmit, de semmit nem tett. Mintha hirtelen az égből pottyant volna le 10.000 per. Mintha nem lett volna előbb 2.000 majd 4.000, utána 8.000 per.

Mennyivel tisztességesebb lett volna, az első 1000 pert normálisan, félkészült bírókkal végigtárgyalni, és ítéleteket hozni. A most ismertett és a perekben megállapított tisztességi elvek ismertek voltak évekkel ezelőtt is. Az egészben

az a megdöbbentő és mélységesen felháborító, hogy vannak már a bíróságokon perek 2-3-4 éve, melyekben a bírók nem mertek állást foglalni ezekben a kérdésekben. Miként beszélhetünk bírói függetlenségről, ha politikai súgás nélkül a bírók nem mernek dönteni? Az első ezer vesztes per után a bankok álltak volna elő korrekt megoldásokkal, hogy elkerüljék a drága pereskedést (nem csak nekünk drágák az ügyvédek, valószínűleg a bankok felé vastagabban fog a ceruzájuk), a fizetendő per illetéket és a bíróságok által kiszabott, ügyfeleknek fizetendő kártérítéseket. Így a könyv vége felé azonban nem kérdés, hogy ami történt, az miért épp úgy történt, ahogy.

Egészen biztos, hogy sok doktori és egyetemi tanulmány fog születni a következő években a devizahitelezés egyes közgazdasági, jogi területeiről.

20 Két tanulmány a Corvinusról és egy meglepő megoldási javaslat

Két tanulmányból szeretnék most idézni. Mindkettő a Corvinus Egyetem született, az egyik szerzője pénzügypolitikus egyetemi tanár, a másik egyetemi hallgató. Négy jelölést fogok használni az idézeteknél...

Tehát találgassam, hogy melyik állítás kitől származik? A legvégén tudom majd meg, hogy ki a szerzője az egyes idézeteknek...

A devizahitelezés története Magyarország rendszerváltás utáni jó két évtizedes társadalom-, ill. gazdaság- és pénzügy politikai hibasorozatának az „állatorvosi lova”. Nehéz lenne olyan komoly és tanítani való szakmai hibát megemlíteni, amelyet ne követtünk volna el ezen 22 éves időszakban. – (a)

Ez az eladósodás egy olyan gazdasági ciklusban történt, amikor a világgazdaság egy felfelé ívelő szakaszban volt és a piacokon jelenlevő tökebség következtében „öntötték” a pénzt a fejlődő és felzárkózó piacokra, így Magyarországra is. Ebben a szakaszban Európában a gazdaság általános bővülése ment végbe, Magyarországon azonban a szerkezeti problémák és a gazdaság hiányosságai miatt jelentős hitelfelvétel mellett ment végbe a mérsékelt bővülés és elsősorban fogyasztás vezérelt volt. Az állam ekkor prociklikus gazdaságpolitikát folytatva nem a hitelezést hűtötte, hanem maga volt az egyik legnagyobb hitelfeltevő. A hitelek közül pedig elsősorban jóléti intézkedéseket és drága infrastrukturális beruházásokat (autó-pályaépítés) finanszírozott. – (b)

A magyar devizahitelezés jogi alapját a jegybankelnök-váltást követő, 2001. évi CXIII. 1. § (3) szakaszában megfogalmazott ún. totális deviza-liberáció adta. Ekkor sajnos a liberalizálás mindenfajta (hitelfeltevő) alanyra és (hitelezési) tárgyra vonatkozó megkötését, korlátozását elmulasztották. – (a)

A mindenkori kormányzat hibái között említhető, hogy a jogszabályok fejlődése gyakran csak kullog az élet után, a jogszabály nem illeszkedik a valós élet elvárásaihoz. Ez a devizahiteles problémakörben úgy jelenik meg, hogy a devizahitelezés 2002-2008-as széles körű elterjedése után, 2010-ben született meg a jogszabályi háttere a devizahitel és a deviza alapú hitel megkülönböztetésének. Ez a valós élet utáni rohanás időnként hatalmas károkat képes okozni, mint ahogy az a devizahitelek esetében történt. A deviza alapú hitel, mint termék egészen 2010-ig nem is létezett jogszabályilag, addig ugyanis a hitelintézeti törvény csak a forint vagy a devizahitelt definiálta. Közgazdaságtani alapvetés, hogy a banküzem veszélyes üzem, és hasonlóképpen a jogalkotás szintjén ez a veszély úgy jelentkezik, hogy a jogszabály nem a felek szerződéses szabadságára bízta a szerződés feltételeinek megállapítását, hanem szigorúan előírja mit lehet és az attól való eltérést szankcionálja. Ebből adódik, hogy olyan terméket, amit a hitelintézeti törvény nem nevesít, nem szabad forgalomba hozni. – (b)

A Magyarországon tevékenykedő osztrák bankok anyavállalatainak tarsolyában lapult az adott helyzetre a „megoldás”. A svájcifrank-alapú hitelt az osztrák anyabankok találták ki még az 1990-es években, ekkor terjedt el mely az ország nyugati, tehát a svájci határ melletti részéről indult ki, ami abban a helyzetben azért nem vetett fel pénzügyi kockázatokat, mert az első adósok Svájcban szereztek jövedelmüket, így az eltérő devizanemből eredő

kockázatok fel sem merültek. Ahogy azonban a svájci frank kamatelőnye eljutott a magyar piacra is, az erre épülő termék „sikerre volt ítélve”. Ez a jelenség elsősorban a lakossági szegmensben jelent magas kockázatot, ugyanis a vállalati szférával ellentétben a lakosság jellemzően képtelen kezelni a külföldi devizából adódó árfolyamkockázatot. – (c)

A jelzálogalapú devizahitelek azonban nem az első megjelenése volt a magyarországi devizahiteleknek, ugyanis az autóhitelezésben már korábban elterjedtek. MKB Bank volt az első hitelforgalmazó, amelyik megjelent ezzel a termékkel (MKB Zrt., 2001). Éppen ebben az időszakban történt meg a devizahitelek törvényi háttérének a kidolgozása⁶. Az autóhitelek azonban jellemzően nem évtizedekre szólnak, hanem rövidebb, 3-5 éves időtartamra, ami rövidege miatt kisebb kitettséggel bír az árfolyamot befolyásoló hatásoknak. – (b)

A devizahitelezés eltérő lehet a devizanem szerint (EUR, CHF, JPY) és a folyósítás módja szerint, mely a bizonylati rendszert érinti. Alapvetően két fajtája ismert az adott devizán belüli folyósításnak, a deviza alapú és a (tisza, vagy deviza folyósítású) devizahitel. Ezek kialakulásakor csak az utóbbinak volt jogszabályi háttére, az előbbi, tehát a deviza alapú hitel jogszabályi említése, elismerése 2010-bent történt. – (b)

A jogszabályi háttér hiánya ellenére a legelterjedtebb devizahitel a deviza alapú, vagy deviza elszámolású hitel, amikor a deviza csak a nyilvántartásban szerepel, hiszen forintban kapja az igényelt összeget és forintban is törleszt, mivel ebben a pénznyomban keletkezik a jövedelme. Az „igazi”, vagy tiszta devizahitel folyósításakor az ügyfél devizát kap, majd a törlesztési periódusok során devizát vagy forintot törleszt. A következőkben a fenti különbség ellenére, a hazai szóhasználatnak megfelelően (és a tiszta devizahitel jelentéktelen mennyisége miatt) a devizahitel kifejezés alatt is deviza alapú hitelt értek majd. – (c)

A deviza alapú hitel lényeges kérdése, hogy milyen árfolyamon történjenek az átváltások és ki viseli az árfolyamkockázatot. Amikor a bankok árfolyamrész címén devizaváltó szolgáltatást nyújtanak, akkor annak elnevezése ellenére nem történik devizaváltás. Ez egyrészt abból látszik, hogy az ügyfél bankszámláján nem devizát írnak jóvá, hanem forintot (deviza könyvelés nincs). Másrészt ez a deviza-swap azon tulajdonságából következik, hogy mérlegen kívüli tétel, a deviza állományi viszonyokat nem változtatja meg. Így a banknak ugyanannyi forintja és devizája lesz a swap-ügylet előtt és után, az ügylet nem növeli a bank mérlegfőösszegét. – (c)

Az első általam szakmai hibának tulajdonított probléma abban rejlett, hogy a magyarországi gyakorlatban a devizahiteleket alacsony kamatozású forintbiteleknek tekintették. Ez a bankok részéről abban nyilvánult meg, hogy az ügyfelek, leendő adósok hitelképesség-vizsgálatánál, a havi törlesztőrészlet megállapításakor az árfolyamkockázattal nem számoltak, sőt bizonyos értelemben ki is zárták ennek a lehetőségét, amikor a törlesztőrészletet a jövedelemhez képest a legnagyobb arányban állapították meg, mintha az árfolyamkockázat nélküli hitel lett volna. – (b)

Megállapítható, hogy a pénzintézetek akkor is folyósítottak hitelt, amikor a prudens adósminősítés ezt nem engedte meg. Az adósminősítés pedig nem egy önkéntes tevékenység, hanem a hitelintézetek jogszabályi kötelezettsége. Egy hibás adósminősítés ezért akár arra is jogalapot szolgáltathat, hogy az adósok kártérítési pereket indítsanak a hitelintézetekkel szemben, ugyanis éppen a fenti szolgáltatás lehetett volna az utolsó banküzemtemi védelmi vonal, ami a hitelképtelen ügyfeleket kiszűrhetné volna. – (c)

További kutatásokat tesz szükségessé az a körülmény, hogy az ügynökök a jutalékukat mindkét féltől beszédtek, motivációjuk a kölcsönszerződés megkötésére olyan nagymértékben meghatározta a helyzetüket, hogy előfordulhat, hogy minden elérhető eszközzel létre kívánták hozni a megegyezést. Egyébként nem fordulhatott volna elő az a helyzet, hogy azt az adóst, akit az „utcaról betérve” hitelképtelennek minősítenek az adósminősítési eljárás keretén, egy ügynök „közbenjárására” már hitelképesnek nyilvánítják. Az ügynökökkel kapcsolatos iparági legenda, melyet természete miatt kutatni is nagyon nehéz, miszerint a banki középvezetők a rendszer működését ismerve, lehettek az értelmi szerzői és hasznélvezői a fenti ügynöki tevékenységgel foglalkozó közvetítőcégeknek, akár közvetlen, akár közvetett módon. Így könnyebben elképzelhető a fenti anomália, hogy egy hitelképtelennek minősített ügyfelet egy a fenti módszer szerint a „hátsó ajtón” hitelképesnek minősítettek. – (b)

Valószínűsíthető, hogy a lakosság árfolyamkockázat alatt a 2000-es évek néhány százalékos árfolyam-ingadozását értette, ami nem hozható kapcsolatba az árfolyamkockázat teljes közgazdasági jelentésével. Ennek a felfogásnak talán a későbbiek során fontos szerepe lehet, ugyanis a hitelezők bizonyos felelősséggel tartoznak a termékeik iránt és az az

állásfoglalás, miszerint „nem láthatták előre a válságot” és ezért mentesülnek a hiányos ügyfél-tájékoztatás következményei alól, nem tartható. Továbbá jogi szempontból sem elhanyagolható, hogy a szerződésben árfolyamkockázat alatt mást értettek a szerződő felek, tehát az ügyfelek feltételezhetően „nem azt az árfolyamkockázatot” (hanem a korábbi néhány százalékos elmozdulást) vállalták, amit most a hitelezők a szerződés mögé gondolnak (ezt jogi szempontból a szerződéses akarat különbségének nevezik). – (c)

Közgazdasági szempontból az érdekes mulasztás, hogy a hitelintézetek a CHF és az EUR árfolyamkockázatának feltárásához szóról szóra megegyező dokumentumot adtak a leendő adósok felvilágosítására, ami valótlan és félrevezető, ugyanis a két deviza kockázata szignifikánsan különbözik. Így a két különböző devizát övező lényegesen eltérő kockázat között semmiféle különbséget nem tettek az ügyfelek felvilágosítása során. A két deviza kockázatai között lévő különbség összemosásának pedig súlyos következményei vannak. Az eltérő gazdaságszerkezet és várható fejlődési pálya miatt a két deviza megítélése nagy mértékben különbözik. Ehhez társul Svájc bankrendszerének fejlettsége, ami a svájci frank keresletének kielégítését teszi lehetővé. Svájc ez utóbbi jellegéből fakad a helyi pénznem menedékdeviza státusza. – (b)

A kamatképzés az Európai Unió országaiban - Bulgária kivételével- átlátható, referenciakamat, Magyarországon mégis az a gyakorlat terjedt el, hogy kamatperiódusonként állandó, a fordulónapon azonban a hitelező felülvizsgálhatja és megváltoztathatja annak mértékét. A kamatemelés ok-listája meglehetősen tág és olyan általánosan került megfogalmazásra, hogy ellenőrizhetetlen annak betartása. – (c)

Amennyiben nem az átláthatatlan kamat meghatározás terjedt volna el Magyarországon, akkor a következő költségek áthárítása nem történhetett volna meg: az országgkockázat növekedése, a rövid swap-ügyletek veszteségeinek áttérhelése, a romló hitelportfólió, az adós romló besorolása...stb.

A referencialapú kamat meghatározás esetén a forrásköltség, a svájci jegybanki alapkamat átárazódása automatikus és nem a hitelező egyoldalú mérlegelésén múlik, hogy milyen veszteségét kívánja megfizettetni az adósokkal (pl. a romló hitelportfólió veszteségét). Tulajdonképpen a kétféle kamat meghatározás közötti alapvető különbség az adósok kiszolgáltatottsága, illetve az ezzel való hitelezői visszaélés lehetősége. – (b)

A Magyarországon ma előforduló szerződések egyoldalú módosítását megfogalmazó részek nem felelnek meg a törvény előírásainak, az átláthatóság, az arányosság, az objektivitás és a ténylegesség elvének. Ez azonban mindaddig következmények nélküli, amíg a felügyeleti szervek továbbra nem végzik a munkájukat vagy a perek során a bíróságok ítéletet nem hoznak. Mivel ezek folyamatban lévő peres eljárások, ezért kimenetelük még nem tisztázott, mindenesetre az átláthatatlan kamat meghatározás közgazdasági és jogi szempontból támadható része a szerződésnek, amire a pénzüzeteknek fel kell készülniük a jövőben. – (c)

Felmerülhet a közgazdász társadalom felelőssége is, hogy hogyan képes egy ilyen közgazdasági abszurdum - miszerint az árfolyamrész nem költség - megjelenni olyan tekintélyes szakmai folyóiratokban és intézmény nyilatkozataiban megjelenni mint pl.: a Hitelintézeti Szemle vagy a PSZÁF. Rövid úton belátható, hogy az adós számára az árfolyamrész felszámítása fizetési kötelezettség-növekedést jelent. Ez a teher a banküzemeltani elszámolásoktól függetlenül az adós számára költség. Ha pl. a vételi-eladási marzs 2%, akkor a befizetett összeg 1%-al csökkentett értéken kerül elszámolásra a CHF nyilvántartásban. Ennyivel többet kell fizetni, hogy ez a csökkenés kiegyenlítődjön. Ez emeli a befizetendő összeg nagyságát, többbe kerül a törlesztőrészlet, azaz költségként jelenik meg. A folyósításkor az eladási árfolyam esetében hasonló megfontolások érvényesek. – (b)

A devizaalapú hitelek kockázatosága lényegében megegyezik egy forint hitel és egy határidős ügylet kombinációjával. Az ilyen befektetésekhez jellemzően az ügyfél kockázattűrő képességét feltáró dokumentumokat kell kitölteni, míg a devizaalapú hiteleknél ezzel szemben egy kockázattűrő nyilatkozatnak hívt, általános elveket megfogalmazó dokumentumot kellett aláírni, az egyén pénzügyi képzettségével és kockázattűrő képességével nem törődtek. – (c)

Jean-Pierre Roth, a Svájci Nemzeti Bank elnökének 2004. július 2-án Járai Zsigmondnak írt levelében azt a kérdést teszi fel, hogy tisztában vannak-e a magyar adósok a devizahitelek árfolyamkockázatával? A választ keresve a Magyar Nemzeti Bank 2004-es stabilitási jelentésében azt találjuk, hogy az adósok „nincsenek tisztában az árfolyam-ingadozás tehernövelő hatásaival”, illetve a „törlesztő összeg emelkedésének valószínűsége nem alacsony”. – (b)

Az alapvető probléma a devizaalapú hitel, mint termék árfolyamkockázata. Maga a termék azért problémás, mert még egy tőkeáttételes devizás termék esetén is behatárolt, hogy egy befektető, spekuláns mennyit veszíthet, mi az a likvidációs szint, ahol a pozícióját automatikusan zárják és felszámolják. Legrosszabb esetben a vesztesége a teljes befektetett tőkéje és a közvetítői jutalék. A Magyarországon elterjedt devizaalapú hitelek esetében ezek az alapvető kockázatkezelési eszközök hiányoznak. Az adós elméleti veszteségének csak a fantázia, vagy a káoszelmélet törvényei szabhatnak határt. – (c)

Magyarország a 2004 –2008 közötti években realizált GDP-jének a 7.809 ezer Mrd forinttal való megnöveléséhez 142,2 %-nyi külső forrást (11.106 Mrd Ft) vett igénybe, ill. terhelt rá adósságként a lakosságára, vállalataira, önkormányzataira. Ezen belül a lakosság 2008. december 31-i állománya 6552 Mrd. Ft, azaz a teljes deviza-állomány 45,6 %-a lett. Egyszerűbben megfogalmazva: 2004-2008 között Magyarországon nem is volt valódi növekedés, ill. a „deviza-hitelezés infúziója” tartotta életben az alig vegetáló gazdaságot. Ha a deviza-, vagy forint-hitelezéssel, vagy egyéb módszerrel nem folytatódott volna a korábbi években (kevésbé) jellemző mesterséges konjunktúra-teremtés, akkor már 2008 őszén a magyar GDP ennyivel, kb. 7,3 %-kal, lett volna alacsonyabb. – (d)

Az államháztartás a 2000-es években túlköltekezett, fiskális alkoholizmusban tobzódott, ennek ellenére a gazdasági növekedés alacsony volt, ami ráadásul túlnyomórészt a külföldről beáramló tőkéből táplált fogyasztásból származott. A gyatra növekedési adottságok miatt a kormányzat a fogyasztás élénkítésében bízott, ezért nem állt érdekében hűteni a hitelezést. A kormányzat és az országgyűlés felelőssége különösen annak fényében kiemelkedő, hogy már a válság előtt is több állami szerv (GVH, PSZÁF, Állampolgári jogok biztosa) gondozásában készült jelentés született a hitelezési gyakorlat tisztességtelen, káros és törvénybe ütköző gyakorlatáról. – (c)

A kétezres évek középső harmadától kezdődő elhibázott gazdaságpolitika egyetlen növekedési lehetősége az eladósodásból finanszírozott fogyasztás volt. Ez a növekedéshajhászás vezetett oda, hogy a jogalkotó semmit nem tett a hitelfelvétel visszafogásáért és a szabályozó hatóságok is -habár semmiképpen nem menthetőek fel-ennek hatása alatt voltak. – (b)

Kérdéseket vet fel Járai Zsigmond állítása, miszerint a 2005-ben és 2006-ban az 1%-os GDP növekedés túlnyomórészt az eladósodásból került finanszírozásra. A volt jegybankelnök szerint a politikusok vagy intellektuálisan nem értették a problémát, vagy politikai érdekeltségük miatt nem akartak róla tudomást venni. – (c)

A szakmailag legjobb megoldás az lett volna, ha a magyar szellemi és politikai elit soha bele se ment, ill. menne, a totális, a hiteleken, az eladósodáson alapuló, jelentősebb – GDP-növekedést jelentősen meghaladó állomány-növekedéssel együtt járó - konjunktúraélénkítésbe, anipulációba, szakmai kalandorkodásba. – (a)

Mindenfajta, bármifajta (belső, avagy külső hitelre alapított) mesterséges konjunktúráteremtésért később, ill. egyszer majd (súlyos válsággal) meg kell fizetni. A felelőtlen túlköltekezés kockázatai soha, senkinél és sehol nem tűnnek el; csak éppen valahol, valamelyik (elégtelen) jövedelem tulajdonosnál, biztosan felhalmozódnak. – (d)

A 2008. előtti forint- árfolyamokban egy legalább 10 -15 %-os túlértékeltség, ill. bármikor bekövetkezhető, „reális leértékelődési veszély” volt beépítve. S ma már azt is tudjuk: 2008. és 2012. között ehhez még a svájci franknál egy jó ideig szintén tartósan tűnő, további 20%-os, valójában nem várt, leértékelődési potenciál is hozzájött. – (a)

Mindenfajta tőzsdei oktatás elsőként megtanított szabálya az, hogy a spekulációban soha senki sem lehet mindig csak nyertes. Ennek matematikai következményeként tanítják meg a második szabályt: a várható nyereség egy-harmadát elérő tényleges veszteségnél „ki kell szállni” az ügyletből, „zární kell a pozíciókat”. A magyar devizahitelezés legnagyobb problémáját ezen szabályok ismeretének – a politikai és szakmai elitjére, ill. a kamat- és árfolyam-spekulációba belement több százezer szerződőjére sajnálatos módon egyaránt jellemző - általános hiánya adja. A pénzügypolitika, ill. az alapfokú tőzsdézés szabályainak megfelelően, ezért kellett volna a lehető leggyorsabban végre hajtani a kulcsvalutákkal, ill. a kereszt-árfolyamaikkal kapcsolatos, tehát Magyarország által nem kontrollálható (időpontú és mértékű) veszteség-forrás felszámolását. Ez volt a 2011. februárjában, még 206 Ft-os CHF-árfolyam idején tett Surányi-Spruny-Barta javaslat lényege. A devizahitelezés rendezésére való „felkészülés” utolsó lehetséges, szakmailag is még elfogadható, időszaka 2008. július 22. és október 22.-27. között volt: ekkor ugyanis (először) robbant a forint árfolyam-leértékelődési „bomba-sorozata”. Sajnálatos módon, akkor a magyar politikai és szellemi elit ennél fontosabbnak tartott dolgokkal volt elfoglalva. Mind az euró-, mint a svájci frank hiteleknél volt még

később is 3-3 olyan időpont, amikor – ugyan egyre romló feltételek közepette, ám, azért még mindig „veszteség-minimalizáló” módon léphettünk volna ki. – (a)

A bizalom kapcsán az OTP vezérigazgató-helyettese, az árfolyamgátba belépő ügyfelek alacsony száma miatt nyilatkozott úgy: „Megértem, hogy az adósok többsége nem pénzügyi közgazdász, de kell annyi bizalomnak lenni, hogy valaki azt mondja, nem értem, de elhiszem, hogy előnyös, ha azt mondja a bankom és az állam is”. A banktisztviselő valószínűleg e nyilatkozatánál nem gondolt bele abba, hogy az amikor az adósok legutoljára nem értették a termék bonyolult konstrukcióját, magát a devizaalapú hitelt, és a bankokban bíztak, akkor a válság kitörése után emiatt kezdődött az egész devizahiteles vesszőfutás. – (c)

2008. őszétől az IMF, EU és a hitelminősítők, ill. a világ valamennyi komoly elemzője pontosan tudta és tudja, hogy Magyarország „fülig eladósodott”. „Mindenki” tudja, hogy adóssága nem csak a kb. 22 ezer Mrd. Ft körül ingadozó államadósságból áll. Ahhoz még pl. a lakosság, önkormányzatok és intézmények, akkor pl. 14,4 ezer Mrd. Ft-ot kitevő, devizahitelét is hozzászámolják. – (d)

A felügyeleti szervek felelőssége jelenlegi passzivitásukban is megnyilvánul, ugyanis hivatalból indíthatnának fogyasztóvédelmi, közérdekű pereket, amennyiben visszaélésekre okot adó körülményeket látnak. Pontosabban közérdekű pert indíthat a PSZÁF, a minisztériumok, az ügyészség, a jegyző és a fogyasztóvédelem, ráadásul az Európai Bíróság szorgalmazza is az ilyen pereket, mert nagyobb jogbiztonságot eredményez és az egész társadalmat érintően alacsonyabbak a tranzakciós költségei, mint az egyedi eljárásoknak. A perek alacsony számát nem csupán a probléma összetettsége, hanem a tranzakciós költségek (a perilleték, az bankjogi szaktudás hiánya) is indokolják. Közérdekű per nem csak akkor kezdeményezhető, amennyiben bizonyosak az esetleges jogszabályba ütköző gyakorlatokban, hanem az ilyen esetek felderítésére, tisztázására is alkalmasak. – (b)

2013. elejének árfolyamai mellett így a devizahitelezés „lezáratlanság” miatti egyszeri árfolyam (tőke) vesztesége a lakosság számára közel 900-1000 Mrd. Ft-ot jelent. S a megnövekedett forint-összegek miatt, ehhez még évente közel 250-300 Mrd. Ft többlet-kamat is adódik. Ez alapján tehát Magyarország valamennyi és deviza-hitelfeltevő nem-kormányzati intézményének és lakosának a 2012. végi egyszeri árfolyam-veszteségét 3.000 Mrd Ft-ra, ill. az éves kamat-többletét pedig kb. 900 Mrd Ft körüli összegre becsülhető. – (a)

A kisszámú, véges erőforrással rendelkező fogyasztóvédők munkáját a közismerten korrupt döntéshozókkal szemben csak egy magasabb civilizációs szintén lévő intézményes hatalom, az Európai Bíróság segítheti. A vita társadalmi méretűvé növelését az gátolja, hogy a vitában való érdemi részvételhez szükséges intellektuális képesség és szakértelem annyira speciális, hogy még a banki alkalmazottak (akik az ügyfelek felvilágosításáért feleltek volna) közül is kevesen rendelkeznek vele. Az „átlagember” számára pedig felfoghatatlan absztrakcióról van szó. A megfelelő tudás nélkül az adósok kiszolgáltatottak, ők a helyzet jogállamisághoz méltó rendezéséből annyit érzékelnének, hogy fizetési kötelezettségeik jelentősen csökkennek. – (b)

A felügyelet kudarcot vallott az egyszerűbb törvényi előírások pl. a THM mutató előírásának ellenőrzésében is. A K&H Bank és az OTP Bank éveken keresztül eltérően számolta a THM-et pedig a THM rendeletnek elsődleges célja az azonos elvek alapján számított kamatok összehasonlítása. Az OTP Bank Nyrt. eleget tett annak a felügyeleti iránymutatásnak, hogy a THM számítása során vegyék figyelembe a saját deviza-vételi és deviza-eladási árfolyamaik közötti eltérés (ún. „árfolyamrés”) százalékos értékét, és 2005 óta a devizahitel-szerződésekben feltüntetett THM értékét az árfolyamrés százalékos értékének figyelembevételével számolta ki. Ezzel szemben a K&H Bank Zrt. ennek a felügyeleti iránymutatásnak nem tett eleget, és a devizahitel-szerződésekben feltüntetett THM értékét az árfolyamrés értékének figyelembevétele nélkül számolta ki. – (c)

A probléma nagyságrendjének időben való felismerése segíthette volna magyar politikai és szellemi elitet abban, hogy belássa a „nemzeti összefogás” szükségességét. Ennek megjelenítőjeként azonnal létre kell(ett volna) hozniuk a különböző érintett érdekcsoportok képviselőit tömörítő, kétszintű „Nemzeti Deviza-hitelezési Konszolidációs Kerekasztalt”. – (d)

A hitelezők gyakorlata elsősorban az „ügyfél aláírta, megértette a szerződést, teljesítse a vállalt kötelezettséget” elven alapul, amivel alapvetően nem is lehet vitatkozni. A probléma inkább abban rejlik, hogy egy szerződés két egyenlő fél közös akaratának rögzítéséről szól, a jelenlegi szerződések pedig formailag és tartalmilag több jogszabályba

ütköznek, és olyan hitelezői erőfölényt biztosítanak, ami visszaélésekre adhat okot, és miként a Lengyelországgal történt összehasonlításból kiderül, ezek a visszaélések nem esetlegesek, hanem tömegessé is váltak. Ezek a visszaélések azért valósulhattak meg, mert a meg, mert a felügyeleti szervek az alapvető formai hibákat, hiányosságokat sem vették észre ill. kifogásolták. – (c)

Ha egy ország szellemi és politikai elitje hosszú évekig megengedi a lakosságának és intézményeinek, hogy azok a súlyos ismeret- és információ-hiányuk miatt és mellett is, bele merjenek menni a korlátozások nélkül, totálisan szabad, árfolyam- és deviza-spekulációkba, akkor legalább arra készítse fel őket és főleg, saját magát: mit tegyenek majd akkor, ha az „össznépi spekuláció” nyereségből veszteségbe fordul. – (a)

A bankok mikroprudenciális magatartásának hiányosságai vezethettek oda, hogy egy hitelezésben járatlan ügyfél akitől nem várható el, hogy prudensebben gondolkodjon mint az ebben a helyzetben professzionális szolgáltatóként eljáró pénzintézet, olyan szerződést írt alá, „amit elé tettek”. Ennek az alacsony pénzügyi műveltségnek a kihasználásáról árulkodnak azok a kölcsönszerződések, amiben pl. az ingatlanra vonatkozó opciós vételi jog kikötése szerepel. Ez a vételi jog az adós szerződésszegése esetén egyoldalú nyilatkozattal lehívható. Mivel azonban a vételi jog gyakorlásának a jogalkotó egy öt éves időbeli korlátot szabott, ezek öt éven túli lehívása, vagy meghosszabbítása törvénybe ütközik. – (b)

A végrehajtások és kilakoltatások társadalmi tragédiák tömegeit indítják majd el. A nem teljesítő hitelek 21%-os mutatója több mint százezer háztartást érint. Az állam lehetősége, hogy ennek a társadalmi költségeit csökkentse, mert racionális a megelőzés, mint a probléma utólagos kezelése. Az utcára került családok, illetve gyerekeik állami gondozásba vonása ugyanis nagyobb kiadást jelent, mint a megelőző módszerrel nyújtott szociális segítségnyújtás. Ennek az állami segítségnek alapvető vonása, hogy célja az össztársadalmi költség csökkentése, ennek ellenére nem kerülheti el a morális kockázat felmérését és kezelését. – (c)

Egy jogállam törvényeinek megszegése és az ügyfelek pénzügyi ismereteinek hiányával való visszaélés következményekkel jár. Azok a szereplők pedig, akár intézményi, akár természetes személy, amelyek a jogszabályok betartását hátráltatják, vagy megtevést a hatóságokat, visszaélést követnek el, melyek egy jogállamban büntetendő cselekmények. Jelenleg ezért a bíróságokon múlik, hogy az igazságszolgáltatás érvényt tud-e szerezni a törvényeknek. – (c)

A felügyelet felelőssége vitán felül áll, a felelősségre vonás pedig mind a mai napig nem történt meg, sőt várható, hogy a felügyeleti szervek vezető tisztségviselői mandátumuk kitöltése után „az elnézően kezelt” hitelintézetek vezetésében kapnak helyet, ahogy az korábban is előfordult. A PSZÁF MNB-be olvadása előtti elnökének, aktív szerepvállalása a devizahitelezés elterjedésében, mint korábban több kereskedelmi bank tisztségviselője elméletileg összeférhetlenség miatt kizárhatná, hogy ő legyen a legfontosabb felügyeleti szerv vezetője. – (b)

Az ügyfelektől legalább részben elvárható lett volna, hogy ne vakon higgyenek akár az olyan elvileg hiteles intézményi szereplőknek sem mint a kereskedelmi bankok. – (b)

Amikor a bankok a hitelek finanszírozása során azt állítják, hogy megemelkedett forrásköltségekkel szembesülnek, mert Magyarországra hiteleznek, és ezeket a költségeket továbbhárítják az adósokra, akkor ugyanazt a költséget az adósoknak kétszer kell megfizetniük. Egyszer a vállalt törlesztőrészletben, amikor pl.: svájci frankra váltják, ami azért szükséges, mert nem devizában, hanem forintban keletkezik a jövedelmük, másodjára pedig azt a közelebről nem definiált összeget fizetik meg, amit a bank saját hatáskörben forrásköltség növekedésnek nevez. A hitelezők jellemzően rövid forrásból finanszírozták a kiadott hitelt, és mivel ez a banki spekuláció veszteséges, ezért azt meg kívánják fizettetni az adóssal. Nem csupán azért abszurd a helyzet, mert ugyanazt a költséget kétszer kívánják megfizettetni az erről mit sem sejtő adóssal, hanem azért is, mert az adósoknak semmi közük nincs a banki forrásoldal szerkezetének összetételéhez. Erre jellemzően az „üzleti titok” választ kapják azok az ügyfelek, akik a banknál a felől érdeklődnek, hogy a válság utáni enyhülő pénzpiaci környezetben (a svájci jegybanki alapkamat közel 2 százalékpontos csökkenése) miért nem élvezik ennek előnyeit. – (c)

A megkérdőjelezhető gyakorlat a szerződésekben szereplő késedelmi kamat rendkívül magas mértéke. Az általánosan elterjedt 20% körüli kamat közel százszorosa a svájci jegybanki alapkamatnak, ami irreálisan magas. – (c)

Véleményem szerint az igazságszolgáltatásnak kellene kimondania, hogy miben hibásak a szerződések, azonban a korrupció itt is tetten érhető pl.: amikor az árfolyamrészről több hivatalos személy is határozottan állítja, hogy nem költség, pedig az ténykérdés, hogy az árfolyamrés költség. A Kúria 2013. júliusi döntése azt juttatta érvényre, hogy az igazságszolgáltatás is költségnek ismeri el. A költség kimondásával egyidejűleg a Kúria „belenyúlt a szerződésbe” és évekre visszamenőleg érvényessé tette azt az árfolyamrés százalékos megadásával. Ezután visszautalta az ügyet a másodfokú bírósághoz. A másodfokú bíróság pedig a Kúria által (egyébként kétségbe vonható módon) átírt szerződést más okból kifolyólag ismételten semmisnek nyilvánította. – (b)

Tekintettel arra, hogy a magyarországi felügyeleti szervek mennyire nem látták el törvényi feladataikat, továbbá a PSZÁF elnökének nyilatkozataiból az kiderült, hogy a hitelezők érdekeit előnyben részesíti a fogyasztóvédelemnél, logikusnak tűnik, hogy az elégedetlen adósok az Európai Unió fórumhoz forduljanak devizahiteles panaszukkal. Ezért könnyen előfordulhat, hogy a magasabb pénzügyi és fogyasztóvédelmi kultúrával rendelkező Európai Unió bírósága a magyar igazságszolgáltatásnál hitelesebb döntés hoz. – (b)

Ez így egyben, összerakva elég átfogó képet nyújt a devizahitelezés problémahalmazáról

Az (a) és a (d) jelölésű idézetek származnak az egyetemi tanártól, a (b) és a (c) jelűek pedig az egyetemi hallgatótól.

Corvinuson azonban írtak más hozzáállású tanulmányokat is.

2013 őszén, mint tudjuk, a bankszektor kapott egy határozott ultimátumot a Kormánytól. Ennek hatására a Bankszövetség elküldte a megoldási tervét a Kormánynak. Elsőként a Bankszövetségtől kértük el a tervüket, azonban a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz irányítottak bennünket. Az NGM viszont azt válaszolta, hogy a Bankszövetségtől kapott anyagok részben már aktualitásukat veszítették, és nem jelenthetnek kiindulási alapot. Annak ellenére, hogy egyik fél sem küldött anyagot, mégis megtudható, hogy miféle megoldást tervezett a Bankszövetség. A Hitelintézeti Szemle 2013 évi utolsó számában jelent meg két egyetemi docenstől egy különös megoldáscsomag. Benne: Az adósok azért perelnek, mert nem tudják elfogadni a veszteségeket, azért nem fizetik a törlesztőrészleteket a bankoknak, mert az állam ügyis megmenti őket. A már „megképződött” veszteséget az adósoknak el kell fogadni, nem lehet másra hárítani. A helyzet az adósok korábbi „rossz” döntése miatt alakult ki.

Itt szó sincs tisztességtelen szerződésekről, fogyasztóvédelemről, gyakorlatilag semmiről, amit a két korábbi tanulmány megállapít.

Itt csak kizárólag a megnövekedett terhek „igazságos” elosztásáról van szó. Folytatom: a nemfizető adósok kockázatot jelentenek a bankoknak és közvetlen az egész országnak. A szerzők megállapítják, hogy a sem a „devizaárfolyam teljes megszüntetése”, sem a kamatok drasztikus csökkentése nem hozhat érdemi javulást.

Akkor mi a megoldás szerintük?

Aki tudja fizetni a törlesztő részleteket, fizesse továbbra is. Akinek problémát jelent a fizetés, az fizessen kevesebbet, és ezáltal hosszabb ideig, ha úgy alakul akkor élete végéig. Ha az adós meghal, akkor a bank eladhatja az ingatlant, viszont a bank az örökösöktől már nem kérheti a törlesztések fizetését. A problémás adósoknak kötelező forintosítani, napi árfolyamon, mindenféle árfolyamkedvezmény nélkül a deviza elszámolású kölcsönét. A jól fizető adósok, ha akarnak, maradhatnak deviza elszámolásúak.

A javaslat szerint be kell vezetni a referencia kamatozást. A jó adósoknak kevesebb kamatfelárat kell felszámolni, a problémás adósok viszont fizessenek magasabb kamatot.

Ezek után miben bízhatunk?

Igaz, kiáltották a bérlők, de ez a mi földünk.
Mi mértük, mi törtük fel.
Itt születünk, itt gyilkoltak le, itt haltunk meg.
Ha rossz föld is, mégiscsak a miénk.
Azért a miénk, mert itt születünk, itt dolgoztunk, itt haltunk meg.
Ez a tulajdonjog, s nem egy darab papír, amire számokat írnak.

Sajnáljuk. Nem mi tesszük.
A szörnyeteg. A bank nem olyan, mint az ember.

Igen ám, de a bank is csak emberekből áll.

Nem, ebben tévedtek, tökéletesen tévedtek.
A bank másvalami, mint egy csomó ember.
Megesik, hogy a bankban mindenki utálja azt,
amit a bank cselekszik,
s mégis megcselekszi.
Mondom nektek, hogy a bank másvalami,
mint egy csomó ember.
Szörnyeteg.

Ember csinálta, de az ember nem parancsol neki.

A bérlők kiáltoztak.
Nagyapám indiánokat ölt meg,
apám kígyókat irtott ki ezért a földért.
Talán ki tudjuk irtani a bankot;
rosszabb az, mint az indián meg a kígyó.
Talán harcolnunk kell,
hogy megtarthassuk a földünket,
mint ahogy apáink és nagyapáink tették.

De aztán megharagudtak a tulajdonosok.
Mennetek kell.

De az a föld a miénk,
kiáltották a bérlők. Mi...

Nem. A banké, a szörnyetegé.
Mennetek kell.

21 Bíztaás

Még korántsem értünk ennek a borzalmas történetnek a végére. Nagyon sok mindent épp csak megemlítettünk, van amiről egyáltalán még nem is beszéltünk.

Amennyiben van egy kis megtakarításod, akkor két lehetőség van. Betétként elhelyezed a bankba vagy (nagyobb kamat, nagyobb nyereség reményében) befekteted. Betétként a megtakarításod összege biztonságban van, az hogy megőrzi-e az értékét más kérdés. Ha az inflációnál magasabb az adózás utáni kamat, akkor növekedett a megtakarításod értéke, ha alacsonyabb, akkor veszített az értékéből. Azonban a betett pénzt minden esetben megkapod. Ha most 50.000 forintból kifizeted a villany és a gázszámlát és elmész kétszer a boltba, abban az esetben őrsi meg a megtakarításod az értékét, ha pár év múlva (adózott) kamatozást követően a kapott 64.326 Ft-ból ugyanakkora villany és gázfogyasztást ki tudsz fizetni és a kosaradba mindazt bele tudod tenni a boltban. Ha még marad pár forint a zsebedben, akkor növeltél a megtakarításod értékét, ha a pénztáros csúnyán néz rád a kasszájánál, mert nincs nálad elég pénz, akkor nem viszont nem őrizte meg.

A betétként elhelyezett 50.000 Ft-t viszont mindenképpen megkapjuk.

Ezt az összeget és az ígért kamatokat akkor is megkapjuk, ha a bank csődbe ment. A betétek államilag védve vannak 30 millió forintig. Befektetésnél nagyobb az ígért és az elvárt nyereség, viszont elveszíthetjük az 50.000 Ft egy részét, vagy közel az egészet. Mivel ez kockázatos pénzügyi tevékenység, a bankoknak minősíteni kell az ügyfelüket. Meg kell bizonyosodniuk arról, hogy mennyire felkészültek az ügyfeleik egy kockázatos üzlet megkötésére.

Azonban mi nem befektettük a pénzünket, hanem éppen kölcsön kértünk!

Kölcsönnél is van két lehetőség. 50.000 forint bankkölcsönnél a kölcsön összege nem növekedhet 50.000 Ft fölé, ha minden hónapban pontosan fizetsz, ha nincs tartozásod. Fizeted a kamatokat és a törlesztéseket a banknak, a kölcsön aktuális összege pedig hónapról hónapra csökken.

Ez a kölcsöntőke összege, a pillanatnyi adósság.

A devizával kapcsolatos kölcsönöknél azonban, ha minden esetben pontosan fizetsz, akkor is növekszik a bank szerint az adósság.

Fizetek 5 éve már, évről évre egyre többet és az adósság 50.000 Ft-ról 60.000 Ft-ra nőtt.

Ráadásul, előfordulhat, hogy a kölcsön összegének többszörösét kell visszafizetned a kamatokon kívül. Ezért lehet erre a bankkölcsön formára úgy tekinteni mint egy befektetésre. A Ráckevei Bíróság fordult az Európai Unió Bíróságához, hogy ezt a kérdést megvizsgálja: Pénzügyi eszköz-e az Unió szabályai szerint a „mintha devizahitel”? Tekinthe-e befektetési szolgáltatásnak? Milyen tájékoztatás szükséges a kockázatokról és költségekről? Ez a kérdés még egyáltalán nincs rendezve!

A törlesztő részlet havi összege a CHF árfolyamától függ. Ha a forint gyengül, többet kell fizetni.

Amennyiben egy pénzügyi teljesítés valamitől függ, akkor származtatott ügyletről beszélünk. Ezt így hívják, ez a neve. A származtatott ügyletek nagyon kockázatosak.

A bankok kikötötték a kölcsönszerződésekben, hogy a szerződést egyoldalúan az ügyfél hátrányára is megváltoztatják. Ha nem fogadják el az ultimátum szerű módosítást, akkor az adós azonnal fizesse vissza a kölcsön teljes fennálló összegét és a kamatokat is a futamidő végéig, mert az idő előtti visszafizetés miatt a bankot kár érte, jár nekik az elmaradt haszon.

Szerződés módosítás a kamat változtatása. A kamatláb nő pl. 4%-ról 5%-ra.

A szerződésmódosítás egyfelől jelenti ezt. Minden változatlan a szerződésben, egy betűt sem cserélünk ki, viszont a 4% helyére 5% kerül. Másfelől meg tudja önként változtatni a bank, hogy milyen esetekben változhat a kamat. Például a megkötött és közjegyző által „szentesített” szerződésben a kamat a „mértvadó jegybanki alapkamatot” követi

és ezen változtat a bank, élve a szerződésmódosítás jogával, és már a „csillagok járását” követi a kamat. Az ok-listát változtatják meg tehát a bankok, nem csak a kamatlábat.

A legtöbb országban a kölcsönnyújtó banktól független mutatóhoz kötik a kamatláb értékét. Pl. 3 havi CHF Libor + 3,0%. Ez esetben ha változik a CHF Libor, akkor automatikusan változik a kamatláb is, sőt ez esetben még szerződésmódosítás sincs, a kamatláb módosul a szerződésben rögzítetteknek megfelelően.

A bankok előre nem várt, nagymértékű pénzügyi-gazdasági eseménnyel magyarázzák mindezt. Ezt hívják úgy a szerződések világában, hogy vis-maior.

Vis maiorra hivatkozva mentesül a szerződő fél a teljesítés alól.

Nézünk egy példát: kukoricát termelsz és szerződsz egy kereskedővel 100 tonna kukorica eladására. A jég viszont elveri a teljes termést. Ez esetben nem kell neked a kukoricát leszállítani, mivel nem termett meg. A vis maior által károsult fél mentesül a szerződés teljesítése alól.

A bankok viszont pont fordítva csinálták!

Ugye milyen képtelenség lenne, ha jégverés miatt, több kukorica, mondjuk 160 tonna kukorica leszállítását követelné a kereskedő, hivatkozva arra, hogy nagy veszteségei vannak. A vis maior a bankoknál pont ezt jelentette, végre, növelhetik az adósok terhét!

Az árfolyamromlás miatt amúgy is növekvő törlesztőrészeket a kamatemeléssel még tovább növelték. Kamatot meg csak úgy tudtak emelni, hogy előtte átírták a kamatemelést lehetővé tevő ok-listát. Szemrebbenés nélkül tettek tönkre több százezer embert.

Nem csak ez az egyetlen egy kifordított, kifacsart gondolkodás van ebben a devizahiteles ügyben. Alap kifejezéseket is kevernek. Például a kölcsön, az adósság és a tartozás szavakat.

Nem ugyanazt jelentik?

A törvény szerint kölcsönszerződés esetén a bank köteles átadni neked (ahogy fogalmaz: rendelkezésre bocsátani) a kölcsön tárgyát, azt az összeget melyet a szerződés tartalmaz. Utána a szerződés szerint ezt teljes egészében vissza kell törleszteni és fizetni kell a kamatokat. Amint megkaptad a kölcsönt, adósságod lesz, havonta meg kötelező fizetned. Fizetési kötelezettséged van. Ezért hívnak Téged Adósnak és ezért Államadósság Kezelő Központ a neve annak az állami cégnek, mely az államadósságot finanszírozza.

Akkor mi a tartozás?

Ha a villanyszámládat nem fizeted meg a számlán lévő határidőre, akkor tartozni fogsz az elektromos műveknek. A törvény szerint a tartozás után kamatot kell fizetni. Nézd át a legutóbbi villany, gáz, telefon számláidat. ha késtél pár nappal a fizetéssel látni fogod a késedelmi kamatokat. A fizetési határidőig nincs tartozás, nincs kamat. A fizetési határidőig fizetési kötelezettség van!

Esetünkben mindez azért fontos, mert a törvény kizárólag csak a tartozás esetén teszi lehetővé hogy azt devizában tartsák nyilván. A törvény bankkölcsön esetén azt írja elő, azt kell visszafizetni, amit kaptál. Elsőként Kásler Árpád hívta fel erre a figyelmet. Hiába mondta el a Kúria tárgyalásán is, hiába nyilatkozta számtalan esetben a sajtónak, egész egyszerűen nem foglalkozott ezzel sem a bíróság, sem a PSZÁF, sem az MNB. Az Ügyészségről ne is beszéljünk.

Ezek szerint forint kölcsönt nem lehet devizában nyilvántartani. Nincs olyanra törvényesen lehetőség, hogy „mintha devizakölcsön”.

Ezek olyan alapvető kérdések, melyek még mindig a levegőben lógnak. Ahogy mondják, tele van még a szekrény csontvázakkal. Ha véglegesen megakadályozzák, hogy pereljük a bankjainkat, ezek soha sem fognak kiderülni. Szinte mindenki fizet kezelési költséget. Németországban már kimondta az ottani legfelső bíróság azt, amit többen már évek óta mondunk és az elfektetett pereink is tartalmaznak. Csak a valóban nyújtott szolgáltatásért lehet pénzt kérni. A saját magának végzett nyilvántartásért, számolásokért, elemzésekért nem kérhet pénzt a bank. Ez a szolgáltatás és ellenszolgáltatás valamint az arányos szolgáltatás évszázados elve.

Orbán Viktor október végi rádió riportjában utal is rá (a bankok elszámoltatásáról van szó): „Tegnap Németországból meglepő híreket kaptam, ott is zajlik valami hasonló, de ez most nem tartozik ide. Kaptam egy levelet egy kinti

magyartól, amely egy olyan eljárásról szól, bírói ítéletről szól, ahol a kamatokon kívül felszámolt költségeket tíz évre visszamenőlegesen vissza kell fizetni a bankoknak.

Nem tartozik ide?

Jajj, dehogy nem!

Nálunk is tisztességtelen módon számolnak fel a bankok kezelési költséget, sajnos azonban ezzel sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság nem foglalkozik. Talán azért nem, mert Orbán Viktor ezzel kapcsolatban nem fordult még egyik hatalmi ághoz sem. Kezdeményezéseiből egyszerűen a kezelési költség kimaradt... Úgy véli még mindig, „nem tartozik ide”.

Ebből a könyvből teljes egészében kimaradt a végrehajtások és behajtások probléma halmaza.

Arra biztatom küzdőtársaimat, hogy kövessék példámat, írjanak könyvet, soha ne merüljön feledésbe a magyar lakosság bankok általi kifosztása és ne tudják a hatalmon lévők átírni a valóságot, a történelemkönyvet az utókor számára az érdeküknek megfelelően.

A devizahitelezésnek ott van a helye a tatárjárás, a törökhódítás mellett. Gondolj bele, csak az árfolyamrés és a tisztességtelen kamatemelések miatt visszajár legalább 1.000 milliárd forint. Ennyit vettek el jogtalanul a bankok. Egy lakás vagy ház értékét vegyük átlagosan 10 millió forintnak. 10 ház összesen 100 millió, 100 ház összesen 1.000 millió vagyis 1 milliárd forint.

Ha 1 milliárdot megszorozom ezerrel akkor az 1.000 milliárd, ha 100 házat megszorozom ezerrel az 100.000 ház.

Az összeg, amiről a mostani elszámolás kapcsán szó van, az 100.000 ház értéke. 100 olyan település, ahol van ezer lakás.

Mintha földig leromboltak volna a tatárok vagy a törökök 100 falut és elüldözték volna a lakosságot. Erről van most szó. Sőt, sokkal többről, mert nem a teljes károkozást számoltuk össze.

Mindenképpen szükség van hiteles beszámolókra. Biztatom tehát könyvírásra, mert elengedhetetlenül érdekes lehet...

Kásler Árpád küzdelme a magyar és európai bíróságokkal és több ezer embert közvetlenül érintő érdekvédelmi munkája (BÁESZ), ő szervezte a legnagyobb tömeget megmozgató rendezvényeket. Dr. Lázár Dénes (PITEE) tapasztalatai arról, hogy miként kívánták félrevezetni a bíróságot a bankok ügyvédei és miként akadályozták a bíróságok hogy a közérdekű perek tárgyalásra kerüljenek és ítéletek szülessenek. A Tilk László Géza vezette Devizaadósok Szövetsége pertársaságokat szervezett és közérdekű kereseteket adott be a bíróságoknak, ügyvédi tanácsot hozott létre, hogy folyamatosan értékeljék a jogi helyzetet, kártérítési számítási eljárást dolgoztak ki. Hihetetlen mennyiségű tapasztalattal rendelkeznek. Kordik Tímea és ügyvédek szervezett, és működteti a Hitelsikerek internetes oldalt, ott vannak náluk az információk mindazokról a félrevezetésekről, manipulálásokról, melyeket a bankok a bírósági termekben elkövettek. Barabás Gyula (Széchenyi Hitelszövetség) a legelső között van aki az adósok érdekében elkezdett tevékenykedni, a Pénzügyi Békéltető Testület tárgyalásain szerzett emlékezetes élményeket, amíg engedték végig részt vett a Fogyasztóvédelmi Bizottság ülésein, kiváló anekdotázó. Kovács László a Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesületének vezetője szintén közvetítői és mediatori tevékenységet folytat a fogyasztóvédelmi lobby tevékenység mellett. Dr. Madari Tibor a Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesület elnöke szintén fogyasztóvédelmi feladatot lát el, amellet, hogy ügyvédként a tárgyalótermekben képvisel bennünket. Dr. Ölveczky István a Bátor Program vezetőjének szintén hasznos tárgyalási tapasztalatai vannak. Dr. Damm Andrea azon kevés jogászok közé tartozik, aki rendszeresen vállal közszereplést és vállal tájékoztató előadásokat. A Hiteles Magyarok nagyon sokrétű elemző, szakmai munkát folytat, kissé zárkóztak, ideje összegezniük és nyilvánosságra hozni több évnyi munka eredményét. Varga István és Róna Péter a Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának a tagjai, a tagok közül csak ők ketten vállalták fel a devizahitelesek érdekeinek képviseletét, jelen könyvnél sokkal de sokkal nagyobb szakmaisággal tudnak beszámolni az elmúlt 10-15 évről. Falus Zsolt és a Bankcsapda főként a MNB felelősségét és az előlünk rejtett fedezeti és származékos ügyleteket vizsgálta. A kilakoltatásokkal, végrehajtásokkal, behatásokkal foglalkozik elsősorban a Dabasi Tamás vezette Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége, közel egy évtizedes tapasztalata van. Kilakoltatásokkal, végrehatásokkal foglalkozik és utcai megmozdulásokkal már évek óta a Koppány Csoport Balogh Béla vezetésével és az Otthonvédelmi Tanács Tatár József vezetésével. Érdekes élménybeszámolókat tud írni a bankokban tartott versmondásról és az „utcai harcokról” Póka László a Nem adom a házam mozgalom létrehozója, ő az elmúlt hónapokban tűnt fel a médiában az akcióival. Simó Endre a Szociális Fórumot hozta létre és az egyedüli az

országban, aki rendszeresen 60 perces elő televíziós adásokat szervez, érthetetlen módon a közszolgálati televíziónak ez nem „jutott eszébe”. Demeter Tamás a nemtartozunk.hu szerkesztője, a devizahitelezés alapjait tárta fel.

Makkos Albert az elsők között kezdett felvilágosító tevékenységbe. Ő sajnos hosszantartó betegség után elhunyt idén nyáron. Nagyon sok videofelvétel öröközte meg munkásságát és egy könyv, az első devizahiteles könyv, ezt még 2011-ben írta: Devizahiteled van? Kezedben a megoldás.

Talán Doubravszky György meggondolja magát és ír egy emlékkönyvet a devizahiteles érdekvédő tevékenységéről. Őt vitte a sors a legmagasabbra: az olcsó webbank megálmodójától (nem valósult meg) a pénzbiztosságon át MNB Fogyasztóvédelmi Központjának vezetőjéig.

Több oldalon keresztül írhatnám az ügyvédek és harcostársaink nevét, talán nem neheztelnek rám, hogy nem sorolom most fel őket. Bízatom őket is, tegyék maradandóvá tudásukat, tapasztalataikat.

Mert a tapasztalat, a megszerzett tudás, az ellenünk folytatott ármány nem tűnhet el a feledés homályába. Nem lehet hogy a történetírás történelem átírásba csússzon, olyan történelmi esemény legyünk, melyről a beszámolót a bankok és kiszolgálói állítják össze. Használhatjuk már nyugodtan esetükben a kollaboráns szót.

Mi a megoldás? Hogyan érhetünk el egy tisztességesebb, élhetőbb világhoz?

Csak egyetlen egy megoldás van: aktív részvétel az életünket befolyásoló folyamatokban, különféle területek tevékenykedő civil szervezetek létrehozása, a meglévők támogatása. Szükséges minél előbb megszerezni az alapinformációkat, hogy a megtévesztés és a manipulálás ne érhesse el a célját.

Egy valamiről azonban még ebben a könyvben mindenképpen beszélnünk kell. A rejtélyes negyedik szereplőről!

A kölcsönnél van bank, van betétes és van adós. Ez három. Ki a negyedik szereplő?

Háromféle ember van ebben az országban,.. háromféle magyar.
Mind a három egyezik abban, hogy elégedetlen a világgal,
a kormánnyal, ami ennek a világnak a nyakán ül,
a rendszerrel, mindennel.

Panaszkodnak, morognak, keseregnek, átkozódnak.

Aztán egy részük úgy próbálja megoldani a maga bajait,
hogyan kiszolgálja a hatalmon lévőket.

Csatlakozik hozzájuk.
Hasán csúszik, farkát csóválja,
s ha odalöknek neki egy koncot,
s befogadják cselédnek,
akkor veszettebb lesz a veszett kutyanál,
marósabb a vad farkasnál,
kegyetlenebb az ellenségénél,
kommunistább a kommunistánál,
csak hogy bebizonyítsa a maga hűségét,
és nagyobb koncot kapjon érte.

Egy másik részük az ellenkezőjét teszi:
feláll a két lábára és verekszik.

Védi azt, amiről úgy érzi, hogy az övé.

A maga jussát az élethez.

A maga jussát a szabadsághoz.

A maga jussát ehhez a földhöz,
melyen született, s mely a hazája.

Verekszik másokért is, mindenkiért.

A mások jussáért, a mások szabadságáért.

A még csak meg sem születettekért is verekszik.

Mindenkiért és mindenki helyett.

Aztán van a harmadik csoport,
a nagy csoport, amit úgyis nevezhetünk:
a nép.

Akinek nincsen arca, sem rossz, sem jó.

Sem szép, sem csúnya.

Se nem hős, se nem áruló.

Senki és semmi.

Tömeg.

Nyáj.

Nem tesz se jót, se rosszat.

Semmit se tesz.

Csak meghúzódik és vár.

És mint a fű a rátaposó láb alatt,
meghajlik, meggörbed tőr, mindent eltűr,
s amikor tovább lép a nagy láb,
akkor lassan felegyenesedik megint.

De sohasem egészen.

Egy kissé mindég meghajolva marad, készen arra,
hogy újra lelapuljon egy másik láb alatt.

Érted?
Eszébe sem jut,
hogy tegyen valamit a rátaposó láb ellen,
megvágja, megszúrja, küzdjön ellene,
kockázatot vállaljon jussáért, a szabadságáért,
bármiert, érted?
Ez a nagy tömeg. Ez a nép.

22 A rejtélyes negyedik szereplő

Hány szereplője van a devizahiteles történetnek?

Van az adós aki szerződést köt a bankkal és pénzt kap tőle kölcsön. Van a betétes aki pénz helyez el a bankban. Ez összesen három.

Van azonban egy negyedik szereplő is.

Ez hogy lehet?

Tételezzük fel, hogy Te vagy a bank és meg az adós. Tőled 20 évre kaptam én 15 millió forintot CHF elszámolással, az első 5 évben csak a kamatot fizetem, semmi más. Így neked, mint banknak 5 éven keresztül követelésed van a könyvelésedben velem szemben. Mint megbeszéltük korábban, ezt hívják a mérlegben eszköz oldalnak.

Eszköz arra, hogy a bank haszonhoz jusson....

Neked mint bank, 5 éven keresztül a mérleg másik oldalán folyamatosan biztosítani kell betétest, vagy befektetést a kölcsön teljes összegére (utána meg majd még 15 évig, de már egyre kevesebb összegre). Hogy csinálod?

Gyűjtök CHF betéteket. Kössék le a pénzüket 1-2 évre. Aztán ha kiveszik akkor keresek másokat, akik megint CHF-t helyeznek el nálam.

Mi van ha változik az árfolyam?

Semmi gond akkor sem, ha változik az árfolyam. Ha szerződéskötéskor 150 a CHF árfolyama, akkor 15 millió forint 100.000 CHF. Öt évig ügyelnem kell arra, hogy legyen 100.000 CHF betétes. Ha az árfolyam felmegy 200-ra, akkor a Te kölcsönöd 20 millió forint lesz, azonban a betétes 100.000 CHF-je is ennyit fog érni, 20 millió forintot.

Ez az egyik megoldás valóban. Azonban semmilyen törvény nem írja elő még a mai napig sem a bankoknak, hogy forrás oldalon (bank betét, banki kötvény, anyabanki kölcsön stb) annyi CHF-nek kell lennie, mint amennyi eszköznek (bankkölcsön).

Itt például az OTP adata milliárd forintban (minden évben tartalmaz ilyen adatot az OTP éves beszámolója)

2006. december 31.

	USD	EUR	CHF
Eszköz	322	767	598
Forrás	139	938	95

2007. december 31.

	USD	EUR	CHF
Eszköz	543	982	716
Forrás	109	1.310	135

Valóban jelentősen kevesebb a CHF forrás mint a CHF eszköz.

Nézzük mi van akkor, ha eszköz oldalon 100.000 CHF van, forrás oldalon meg 15 millió forint. Változzon az árfolyam 50 forintot!

A Te adósságod felém, mint bank felé 20 millió forint lesz, a betétes felé viszont csak 15 millióval tartozom. Ez nagyon jó, 5 millió nyereség a láthatáron!

Azonban ha a forint a másik irányba változik, ha a forint gyengül?

Akkor az adósságod 100 forinttal kell számolnom, mely csak 10 millió forint. Ez nem elég ahhoz, hogy a betétest kifizessem majd. Ebből nagy bukta lehet.

A bukás elkerülése miatt ezt a törvények nem engedik meg. Ennek a helyzetnek a neve nyitott deviza pozíció (kitettség szó is ezt jelenti), nyitott pozíciója viszont a banknak nem lehet, mivel nem lehet tudni pontosan előre, hogy az árfolyam miként fog változni 1-5-10-20 év alatt.

A banknak tehát a nyitott pozíciót szinte teljesen zárni kell.

Az eddigi 3 szereplő mellé (betétes, bank, adós) belép a negyedik, aki zárja a nyitott pozíciót. A tevékenysége nem változtatja meg sem a bank-adós kapcsolatát, sem pedig a bank-betétes kapcsolatát. A mérleg nem változik a zárás által. Ezért ennek a hivatalos neve mérlegen kívüli tétel.

Nézzük az OTP adatait még egyszer, most már kiegészítve a mérlegen kívüli tétellel.

2006. december 31.

	USD	EUR	CHF
Eszköz	322	767	385
Forrás	139	938	164
Mérlegen kívüli	175	5	204
Fennmaradó pozíció	8	- 203	17

2007. december 31.

	USD	EUR	CHF
Eszköz	543	982	716
Forrás	109	1.310	135
Mérlegen kívüli	479	-97	575
Fennmaradó pozíció	-45	- 259	6

Valóban, szinte teljesen eltűnt a nyitott pozíció a CHF-nél!

Nem csak a banknak lehet nyitott deviza pozíciója. Szinten minden devizakölcsönnel vagy deviza elszámolású kölcsönrel rendelkező családnak nyitott deviza pozíciója van.

Hogyan????? Nekem is nyitott deviza akármim van?

Nézd ezt a három sort:

kötelezettség		követelés
betétes	BANK	adós
bank	ADÓS	jövedelem

A banknak követelése van az adóstól (vissza kéri a kölcsön adott pénzt) és fizetési kötelezettsége van a betétese felé (vissza kell adnia a pénzt, amit a betétes elhelyezett). Mint láttuk, ha a az adós felé devizában számol el, a betétes felé pedig forintban, akkor nyitott deviza pozíciója van.

Te mint adós, követeled a munkahelyedtől minden hónapban a fizetésedet, a bank felé viszont fizetned kell minden hónapban. Ha a munkahelyed forintban adja a fizetést és neked CHF árfolyamtól függően kell fizetned a részleteket, akkor nyitott deviza pozíciód van. Nagy bajba kerülsz, ha a fizetésed nem nő, csak a törlesztő részleted.

Vegyük észre a nagy trükköt. Ez a legaljasabb a bankok részéről. Ha a forint árfolyama azért csökken, mert Magyarországon nő az infláció, akkor a fizetésed is nőni fog, mert a bérek követik az inflációt. Lehet persze, hogy kissé lemaradva követik, nem oly mértékben, tehát előfordulhat, hogy az infláció 6% a bérek meg csak 5%-kal nőnek. Azonban van követés.

Más a helyzet, ha jó darabig nem követi az árfolyam az inflációt és felértékelte helyzetbe kerül. Egy idő után a forint gyengülni fog, megszűnik a felülértékelttség. A fizetés viszont ezt nem fogja követni, mert nem nőtt az infláció. A törlesztés nő, a fizetés marad akkora mint volt. Reménytelen csapdahelyzet.

Tehát a banknak nem lehet nyitott deviza pozíciója, törvény tiltja.

A banknak zárnia kell. Azonban a nyitott pozíció eltüntetésére nem ingyen van.

A lakosság is tudja zárni a nyitott pozícióját. 2004-ben, épp tíz éve (még a devizahitelezés elterjedése elején), a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) megvizsgálta, hogy tőzsdei termékekkel hogyan tudja a lakosság zárni a nyitott deviza pozícióját.

Arra jutott, hogy ennek a költsége többbe kerülne, mint amennyivel a törlesztő részlet emelkedik. Drágább mintha a lakosság magas kamatozású forintkölcsönt venne fel.

Készítettek egy kalkulációt tíz évre előre, évről évre számoltak várható CHF árfolyamot. Mostanra, 2014 év végére, 256,10 Ft árfolyamot számoltak ki.

Ez hihetetlen, egész jól eltalálták a jelenlegi árfolyamot!

Most, 2014 november első hetében a CHF árfolyama 255,70 és 257,50 között mozgott.

Ha megnézzük évről évre az árfolyamokat, akkor azt látjuk, hogy a forint keményen tartotta magát, nem gyengült úgy ahogy számolták, egészen 2008-ig. Utána nagyjából azon a szinten mozgott, mint ahogy számolták.

Ez az a felülértékeltség, amit a Bankszövetség is megállapított 2006 elején!

És később is megállapította. Valamint a MNB is megállapította 2007-ben, hogy a forint felülértékelt. Ez azt jelenti, hogy a bankok jó eséllyel számíthattak arra, hogy a forint gyengülni fog.

A bankoknak nem kerül olyan sokba a pozíció zárás, mint a lakosságnak. A bankoknak ez jobban megéri, mert olcsóbb, mint ha ténylegesen deviza betétet gyűjtenek, vagy az anyabanktól illetve más banktól ténylegesen devizát kérnek évekre kölcsön.

Deviza swappal (virtuális csere üzlet) lehet a deviza nyitott pozíció zárni. Ez a bankoknak költséget jelent, ha a forint gyengül (és bevételt, ha a forint erősödik). Az adós hónapról hónapra egyre többet fizet, ahogy a forint gyengül, a többlet befizetés viszont nem a betéteshez kerül, hiszen vele forintban történik az elszámolás, hanem a swap partnerhez. A swap partner a negyedik szereplő!

Ki lehet?

Feltételezhetjük, hogy a hazai bankok az anyabankjukkal zárják a nyitott pozíciót.

Tehát az adósok növekvő befizetése kisebb vagy nagyobb részben az anyabankokhoz kerül, kerülhet?

Úgy ahogy a kamat is oda kerül, amit fizetünk, amennyiben az anyabank biztosítja a forrás oldalt a mérlegben.

Megtudjuk valaha is, hogy miként történt?

Ennek vizsgálata ebbe a könyvbe ez már nem fér bele.....

23 Forintosítás

Most, 2014. november 9.-én, mikor utolsó simításokat kezdeném a könyvben, jelenik meg a hír, aktuális árfolyamon forintosítják a deviza elszámolását és deviza kölcsönöket. Nincs semmilyen árfolyam kedvezmény.

Kedves olvasó, mire idáig eljutsz az olvasásban és a tények értelmezésében, valószínűleg épp oly keserű ízt érzel a torkodban mint én most. A kormány és a bankszektor a hivatalos közlemények szerint is megegyezett egymással. Az esetleges bővülő hitelezés és növekvő GDP reményében sutba dobják, hogy „egymillió embert megtévesztettek és becsaptak a bakok”. Az igazság nem érdekli a Hatalmon lévőket és a bankszektor kiszolgálóit, az elmúlt hónapok cselekvése is csak marketing fogás volt csupán.

A megállapodás napja, 2014.november 7.-e fekete nap lesz hazánk történelmében. A kormány elárulta és odadobta koncnak az állampolgárok egy részét a bankoknak.

Nem tehetek mást, a lehető legrövidebbre fogom az utolsó átolvasást, hogy a könyv minél előbb megjelenhessen. Elnézést az esetleges bakikért, hibákért.

Ha látunk magunk előtt egy pocsolyát, kikerüljük.
Ég a hús a serpenyőben, levesszük.
Megérkezünk a munkahelyre, köszönünk.
Nem kell gondolkodni, hisz cselekedeteinket gyermekkorunk, iskoláink,
életünk tapasztalatai során alakítjuk ki.

Az ember cselekedetének 93%-a a korábban kialakult döntérendszer révén kiszámítható.
Előre megbecsülhető, hogyan fognak az emberek reagálni
egy számukra előnytelen intézkedésre.

Ha felemelik a devizahitel törlesztő részletét,
az emberek 93%-a semmit sem tesz ellene,
ki fogja fizetni.

Ez a döntésmechanizmus csak egy esetben változhat meg,
ha ismeretanyagunk, tudásunk módosul.

Az agy ekkor átértékeli a helyzetet és új döntést hozhat.
A könyv célja, hogy olyan új ismereteket adjon,
melyek révén esély van a kialakult helyzet átgondolására!

Ha nem tesz semmit, az is egy döntés!
Bármit is tesz, legyen tudatos!

Makkos Albert: Devizahiteled van? Kezedben a megoldás!

Második rész

01 adj kölcsön

A számpéldában a könnyebb érthetőség miatt egyszerűsítettünk.

1. év	o	x	x	x
2. év	o	o	x	x
3. év	o	o	o	x
4. év	o	o	o	o

Ugyanez számokkal és többi kölcsön adattal bővítve:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	10.000.000	3.000.000	1.000.000	4.000.000
2.	9.000.000	2.000.000	2.000.000	4.000.000
3.	7.000.000	1.000.000	3.000.000	4.000.000
4.	4.000.000	0	4.000.000	4.000.000
		-----	-----	-----
		6.000.000	10.000.000	16.000.000

Ebben az egyszerűsített példában lévő számadatokkal nem jön ki minden évre azonos kamatláb (a kamatláb a kamatösszeg éves %-os mértéke).

21,86% kamatlábbal számolva megkapjuk a pontos adatokat. Nagyon jól látszik, hogy a négy millió törlesztő részleten belül hogyan változik a kamat összeg és a törlesztés összege:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	10.000.000	2.186.227	1.813.773	4.000.000
2.	9.000.000	1.789.695	2.210.305	4.000.000
3.	7.000.000	1.306.472	2.693.528	4.000.000
4.	4.000.000	717.606	3.282.394	4.000.000
		-----	-----	-----
		6.000.000	10.000.000	16.000.000

A THM most 21,86%, annyi mint a kamat. Ez nem azt jelenti, hogy a THM és a kamatláb értéke mindig megegyezik, ha nincs más költsége a kölcsönnek. Minél hosszabb a futamidő, annál jobban látszik a különbség, a THM magasabb. Most nagyon rövid a futamidő, ezért nagyon kicsi a különbség. Nézzük hosszabb futamidővel.

Ha a 10.000.000 forint kölcsönt 21,86% kamatozással 20 évre vesszük fel, akkor a THM már 24,18%. Ilyen futamidőnél már jól látszik az eltérés. A havi törlesztő részlet 184.600 Ft, ez évente 2.215.000 Ft.

Azonban senki sem olyan bolond, hogy ilyen kölcsönt felvegyen 20 évre! Miért? Felveszed a 10 millió forint kölcsönt és egy éven belül visszafizetsz 2,2 millió forintot, két és fél év alatt kifizeted a kölcsönnek több mint a felét, 5,5 millió forintot. De még a kölcsönöd összeg ennyi idő alatt alig csökkent, az aktuális kölcsön összeg még mindig 9,9 millió forint.

Felvettél 10 milliót, fizettél már 5,5 milliót és még a fennálló adósságod 9,9 millió!

Amennyiben mégis felveszel egy ilyen kölcsönt, akkor összesen 44,3 millió forintot fizetsz a banknak 20 év alatt. Fizetsz 20 év alatt összesen 34,3 millió forint kamatot. Ez nagyon sok, nagyon-nagyon sok. Ezért nem vettek fel az emberek forint kölcsönöket, amikor ilyen magas volt a kamat.

02 az igazi devizakölcsön

A devizakölcsön számpéldában a könnyebb érthetőség miatt egyszerűsítettünk.

1. év	o o o o o	o o o o o	o x x x x
2. év	o o o o o	o o o o o	o o x x x
3. év	o o o o o	o o o o o	o o o x x
4. év	o o o o o	o o o o o	o o o o x

Ugyanez számokkal CHF-ben és többi kölcsön adattal bővítve:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	50.000	4.000	11.000	15.000
2.	39.000	3.000	12.000	15.000
3.	27.000	2.000	13.000	15.000
4.	14.000	1.000	14.000	15.000
		-----	-----	-----
		10.000	50.000	60.000

7,71% kamatlábbal számolva megkapjuk a pontos adatokat:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	50.000	3.857	11.143	15.000
2.	38.857	2.997	12.003	15.000
3.	26.854	2.071	12.929	15.000
4.	13.926	1.074	13.926	15.000
		-----	-----	-----
		10.000	50.000	60.000

Most az egyszerűsített példa elég jól megközelítette a pontos adatokat.

Itt is nagyon jól látszik, hogy csökken az azonos összegű törlesztő részleten belül a kamat összege és növekszik a kölcsön törlesztése.

A törlesztés szó kissé megtévesztő, mivel a havonta fizetendő összegnek csak egy része csökkenti az adósságot, a másik része kamat (díj). Főként azoknál a kölcsönöknél megtévesztő, akik lakáskasszával vagy életbiztosítással kombinált kölcsönszerződéseket kötöttek, mivel a futamidő elején kizárólag csak díjat fizettek. A bankok mégis törlesztésnek nevezték a fizetendő összeget. Sok adós a megtévesztő elnevezés miatt értetlenkedik: mennyi törlesztést fizettem már, az adósságom meg nem csökkent.

Sorra jönnek majd a többi megtévesztő szavak is ebben a devizahiteles történetben, nagyon ébernek kell lennünk, mert könnyen tévútra visznek bennünket azok, akik szándékosan félre akarnak vezetni minket.

03 a mintha deviza

A mintha devizakölcsön számpéldában a könnyebb érthetőség miatt egyszerűsítettünk.

1. év	o o x
2. év	o o x
3. év	o o o
4. év	o o o

Ugyanez számokkal forintban és többi kölcsön adattal bővítve:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	10.000.000	1.000.000	2.000.000	3.000.000
2.	8.000.000	1.000.000	2.000.000	3.000.000
3.	6.000.000	0	3.000.000	3.000.000
4.	6.000.000	0	3.000.000	3.000.000
		-----	-----	-----
		2.000.000	10.000.000	12.000.000

7,71% kamatlábbal számolva megkapjuk a pontos adatokat:

Év	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.	10.000.000	771.384	2.228.616	3.000.000
2.	7.771.384	599.472	2.400.528	3.000.000
3.	5.370.857	414.299	2.585.701	3.000.000
4.	2.785.156	214.844	2.785.156	3.000.000
		-----	-----	-----
		2.000.000	10.000.000	12.000.000

Ezek voltak azok az adatok, amikor a forint nem változott, nem erősödött és nem is gyengült, maradt az árfolyam végig ugyanannyi négy éven keresztül.

A valóságban az árfolyam változik. Forint gyengülése esetén egyre többet kell fizetni, például az egyszerűsített példán is megnézhetjük:

1. év	o o x
2. év	o o x x
3. év	o o o x x
4. év	o o o x x x

A negyedik év végére a törlesztő részlet az eredeti duplája lett.

Most számoljunk pontos adatokkal. Az előző részből ismerjük a CHF adatokat, most *dőlt számokkal* odaírjuk az aktuális árfolyammal számolt *forint összegeket* a CHF összeg alá. A két szám közé beírjuk a CHF árfolyamot. Legyen a kezdeti árfolyam pontosan 200, ekkor a 10.000.000 forint megfelel 50.000 CHF-nak.

	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
1.év	50.000	3.857	11.143	15.000
			200,00 Ft/CHF	
	<i>10.000.000</i>	<i>771.384</i>	<i>2.228.616</i>	<i>3.000.000</i>
A következő évben jelentősen romlik a forint				
2.év	38.857	2.997	12.003	15.000
			266,67 Ft/CHF	
	<i>10.361.846</i>	<i>799.297</i>	<i>3.200.703</i>	<i>4.000.000</i>

Vegyük észre, hogy ez első évben a tízmillió forintból már visszafizettünk 3 millió forintot, az adósság azonban nem csökkent, hanem több mint 360 ezer forinttal nőtt!

Ez egy nagyon egyszerű példa, de megmutatja, hogy lehet, hogy százazrek fizetik hónapról hónapra a növekvő törlesztő részleteket, azonban az adósságuk még sem csökken.

A következő évben tovább romlik a forint, igaz már kisebb a romlás mértéke.

	Aktuális adósság	Kamat összege	Kölcsön törlesztés	Törlesztő részlet
3.év	26.854	2.071	12.929	15.000
			333,33 Ft/CHF	
	8.951.428	690.499	4.309.501	5.000.000

7 millió forint már visszafizetve a 10 millióból, azonban az adósság csak alig több mint 1 millióval csökkent. A következő évben még mindig romlik a forint.

4.év	13.926	1.074	13.926	15.000
			400,00 Ft/CHF	
	5.570.312	429.685	5.570.315	6.000.000

A négy év alatt összesen kifizetett kamat: 2.690.865 Ft.

A törlesztésekkel kifizetett kölcsön tőke összeg: 15.309.135 Ft.

Ez másfélszer akkora összeg, mint amit a banktól kölcsönként felvettünk! 10 millió forint kölcsönt vettünk fel a banktól és jóval több mint 15 milliót fizettünk vissza. Miként lehet, hogy a bank nem a kölcsön adott összeget kéri vissza, hanem lényegesen többet? Lehetővé tesznek ilyent a törvények? A választ később megnézzük.

A kamatok és törlesztések együtt 18.000.000 Ft.

Ha nem volt esetleg teljesen érthető a számpéldából az, hogyan miként működik a mintha devizahitel, akkor számolgass!

Saját számítások

04 az árfolyamrés

A pénzváltóknál ki vannak írva a vételi és az eladási árfolyamok. Legyen most a CHF esetében 194 a vételi árfolyam és 206 az eladási árfolyam.

A 20.000 forintért kapunk 97,09 CHF-t ($20.000 / 206$). Ezt visszaváltva 18.835 forintunk lesz ($97,09 \times 194$).

Kevesebb pénzünk lesz, mint amennyi volt, a valutaváltásunk költsége 1.165 forint.

Ha saját számláink között utalunk, akkor a bank deviza árfolyamokkal számol. Például 199,60 a vételi árfolyam és 200,40 az eladási.

20.000 forintból a másik számlán, a deviza számlán 99,80 CHF lesz. Visszautalást követően a forintszámlán 19.920 forint fog megjelenni. Kevesebb pénzünk lesz, mint amennyi volt, a devizaváltás költsége most mindössze 80 forint.

Konvertálás esetén a vételi árfolyam legyen 198 és az eladási pedig 202.

20.000 forint más személy deviza számlájára utalva 99,01 CHF lesz. Visszautalást követően a forintszámlán 19.604 forint fog megjelenni. Kevesebb pénzünk lesz, mint amennyi volt, a konvertálás költsége pedig 396 forint.

Jól látható, minél nagyobb az árfolyamrés, annál nagyobb a költséget jelent az nekünk. A mostani számpéldában valutaváltásnál a középárfolyamtól 3-3%-kal tért el a vételi és az eladási árfolyam, az árfolyamrés okozta költség 1.165 forint volt. A konvertálás esetén az 1-1% árfolyamrés 396 forint költséget okozott, míg a deviza esetén a 0,2-0,2% árfolyamrés csupán 80 forintot.

Kölcsönszerződés esetén változik az árfolyam is. Ez esetben is pontosan számolható az árfolyamrés miatti költség. Mi van akkor, ha erősödik a forint?

Az ötvenezer CHF-nek, melyre egy évig van szükségünk, a folyósításkor az árfolyama 200 Ft, törlesztéskor viszont már csak 150 Ft legyen. 10% kamattal számoljunk, tehát egy év múlva 55.000 CHF-et kell visszafizetnünk. A bank alkalmazzon 2% árfolyamrést az eladási- és a vételi árfolyamhoz is. Utaláskor így a vételi árfolyam 196 Ft, az eladási árfolyam pedig a kölcsön visszafizetésekor 153 Ft.

A bank a kölcsön folyósításakor $50.000 \times 196 = 9.800.000$ forintot fog fizetni, mivel vételi árfolyammal számol. Egy év elteltével $55.000 \times 153 = 8.415.000$ forintot kell visszafizetni, mivel a bank eladási árfolyammal számol.

Látod? Kevesebbet kellett fizetnünk, pedig kifizettük még a 10% kamatot is!

A forint erősödése jócskán ellensúlyozta a kamatot. Jól jártunk a forinterősődéssel. Ez azt jelenti, hogy az árfolyamrész akkor nem is okozott költséget? Egyáltalán nem!

Nézzük az összegeket nulla árfolyamrésszel számolva.

A bank a kölcsön folyósításakor középárfolyammal számolva $50.000 \times 200 = 10.000.000$ forintot fog fizetni. Egy év elteltével a bank szintén középárfolyammal számol, $55.000 \times 150 = 8.250.000$ forintot kell fizetni.

A folyósításkor az árfolyamrész miatt 200.000 forinttal kapunk kevesebbet, míg a visszafizetéskor 165.000 forinttal fizetünk többet. Az árfolyamrész 365.000 Ft költséget jelent.

Ne mond, hogy ez bonyolult!

Nézzük, mi van, ha gyengül a forint? Nem ötven forinttal erősödött, hanem ekkora összeggel gyengült a forint. A kölcsön visszafizetésekor a közép árfolyam 250 forint. Utaláskor a vételi árfolyam 196 Ft, az eladási árfolyam a kölcsön visszafizetésekor azonban már 255 Ft.

A bank most is 9.800.000 forintot utal, viszont $55.000 \times 255 = 14.025.000$ forintot kell fizetni. Az árfolyamromlás jócskán megnövelte a visszafizetendő összeget.

A bank a kölcsön folyósításakor középárfolyammal számolva $50.000 \times 200 = 10.000.000$ forintot fizetne nekünk. Egy év elteltével a bank szintén középárfolyammal számol, $55.000 \times 250 = 13.750.000$ forintot kell fizetnünk.

A folyósításkor az árfolyamrész miatt most is 200.000 forinttal kapunk kevesebbet, míg a visszafizetéskor már 275.000 forinttal fizetünk többet. Az árfolyamrész összesen 475.000 Ft költséget jelent.

Nem elég, hogy a forint romlás miatt 11 millió helyett közel 13,8 milliót kell visszafizetni árfolyamrész nélkül is, az árfolyamrész további növeli, közel 300.000 forinttal, a terhünket.

Ezeknek a számításoknak az ismerete elengedhetetlenül szükséges a devizahitelezés és a bankok megítéléséhez. Ezek cáfolhatatlan tények: az árfolyamrész költséget okoz minden esetben, nagyobb árfolyamrész nagyobb költséget okoz, teljesen mindegy, hogy csökken vagy emelkedik-e az árfolyam, minden esetben költséget okoz az árfolyamrész, a kedvező forinterősödés sem szünteti meg az árfolyamrész költségét, csak csökkenti.

Ezek tények és nem jogi vélemények, nem ügyvédi álláspontok, megítélésének kérdései!

Mivel a bírók a perekben önmaguktól nem számolnak, a bankok ügyvédei pedig hetet-havat összehordanak, hogy számukra kedvező döntést hozzon a bíró, nagyon sok olyan ítélet született, hogy az árfolyamrész nem okoz költséget és hogy kedvező árfolyamváltozás ellensúlyozza az árfolyamrész hatását.

Hihetetlennek hangzik? Sajnos igaz.

Te már most sokkal, de sokkal többet tudsz a devizahitelezésről, mint azon a bírók legtöbbször, akik a devizahiteles perekben döntenek, meghatározva ezáltal közvetlenül több ezer pereskedő család életét évtizedekre. Több százezer, nem pereskedő, de érintett család életét pedig közvetve.

05 PITEE és Kásler per

A Legfőbb Ügyész, a szakmai véleményének elején, olyan megállapításokat tesz, melyekkel teljes mértékben egyet lehet érteni, majd szép lassan eljut Polt Péter a valótlanságokig. Nézzük ezt a folyamatot (részletek):

A költség egy adott jogviszony tekintetében nem abszolút, hanem relatív kategória, mindig adott a jogviszonyban szereplő fél (szervezet vagy személy) szempontjából értelmezhető és a fél adott jogügyletben elfoglalt pozíciójához rendelhető teher. Pl. az adós szempontjából költség a hitelezőnek fizetendő, a törlesztő részletben megjelenő kamat. A kamat nem költség a hitelező szempontjából. Az adós szemszögéből a kölcsönhöz kapcsolódó tehernek minősül egyrészt a törlesztőrészletben megjelenő, a tőketörlesztésen felüli valamennyi összetevő, másrészt az olyan, kölcsön visszafizetéséhez

fűződő valamennyi kiadás, mely a törlesztőrészletben nem jelenik meg, mert nem közvetlenül a szerződéses jogviszonyból ered, de az adós bank felé fennálló kötelezettsége teljesítéséhez elengedhetetlen.

A pénzkölcsön, azaz a tőketörlesztés az adós szempontjából nem költség, hiszen a kölcsön lényege szerint az időlegesen tulajdonába került pénzeszköz visszaszolgáltatása történik.

Jogszerűen csak és kizárólag az tekinthető egy adott szerződés szempontjából költségnek, ha a fizetéséről a felek a szerződésben a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, annak keretei között megállapodnak.

A devizaalapú hitel sajátossága, hogy folyósítása és a törlesztőrészletek elszámolása devizában, míg a kölcsön tényleges kifizetése és a törlesztőrészletek megfizetése forintban történik. A nyilvántartási pénznem és a tényleges fizetési pénznem eltérő pénznemben történő megállapítása miatt költség keletkezik akkor, amikor az egyik pénznemről a másik pénznemre átváltás történik. A költség azonban nem a hitelviszonyhoz (bankkölcsönhöz), hanem egy másik pénzügyi művelethez kapcsolódó teher. Devizaalapú hitelek esetén a devizakonverzió elkerülhetetlen, hiszen a devizaalapú hitel lényege éppen az, hogy az adós a szerződéses kikötés szerint köteles a hitelezőnek forintban törleszteni. A kölcsön folyósítási pénzneme (deviza) és a kifizetési pénzneme (forint) eltérése miatt a hitelező a devizát forintra váltja át a szerződés megkötését követően: akkor, amikor a kölcsönt forintban kifizeti az adós, a hitelező vételi árfolyamon váltja át a devizát forintra.

Amikor az adós a törlesztő részlet teljesítéséhez a forintján devizát vásárol, a bank quasi eladja számára a szükséges devizát, vagyis az adós eladási árfolyamon váltja át forintját devizára.

Ez az utolsó mondat a quasi szó nélkül is teljesen értelmes. Mit keres ott ez az idegen szó? Mit jelent ez az idegen szó? A quasi szó magyar megfelelői: mintha; éppen úgy, mint...; mintegy.

Jegyezzük meg! A bank mintha eladná a szükséges devizát!

Az adós két megbízást ad a banknak két jogügylet lebonyolítására: egyik az aktuális törlesztőrészlethez kapcsolódó deviza megszerzése (a forint átváltása devizára), másik a kölcsönszerződés törlesztőrészletének levonása.

Az átváltás terhe a hitelező és az adós között fennálló szerződéses jogviszony költségként nem értelmezhető, mert közömbös, hogy az adósi kötelezettség teljesítéséhez szükséges devizaforrás biztosításának mi az ára. A pénzügyi forintban megfizetett törlesztőrészleteket devizaalapú kölcsönnél a nyilvántartás szerinti, szerződésben megállapított pénznemre számítja át.

Az „átszámítás” azért teljesen más mint, a „devizaforrás biztosítása”!

A pénz „átváltása” más mint az „átszámítás”. Az igazi, valóban megtörtént pénzváltás más mint a mintha pénzváltás, mint a quasi pénzváltás.

Nem maradhat ki a Legfőbb Ügyész szakértői anyagából az árfolyamrész és az árfolyamváltás összehasonlítása sem:

Az hogy az adós megvásárolja az aktuális törlesztőrészlet teljesítéséhez szükséges devizát, már a bankkölcsön hatókörén kívül esik: az árfolyam változás kockázata, annak felvállalása olyan rizikó, mely teljes egészében az adós érdekkörébe esik.

A deviza biztosítása a tartozás kiegyenlítéséhez tehát nem költség, hanem ráfordítás az adós szempontjából, azaz a törlesztőrészlet (devizaérték) bekerülési értéke, más elnevezéssel az ára.

Az egy más kérdés, hogy az adós havonta mekkora árat kell fizetnie a deviza megszerzéséért. A megszerzésnek nincs költsége, költségként csupán az átváltásért, mint bankműveletért fizetendő, a bankot megillető „átváltási díj” fizetendő meg. Az egy egységnyi deviza forintban kifejezett ára nem költség, hanem a devizakonverziós jogügyletben az egyik fél által teljesített szolgáltatás (egyik fél forintot ad devizáért, másik fél devizát ad forintért).

Összességében tehát az eladási és vételi árfolyam alkalmazásának kérdése álláspontom szerint az adós és hitelező közötti kölcsönszerződés költségként a kifejtettek miatt nem értelmezhető.

Nagyon szép, észrevetted? „Nem költség, hanem ráfordítás!

Egy másik szép példa a csúsztatásra:

Az árfolyamrás előre nem határozható meg, nem becsülhető, a változást előidéző feltételek pedig sem rövid, sem hosszabb távon nem definiálhatóak. Jónéhány pénzügyi intézmény még a napközbeni árfolyam változás jogát is fenntartja.

Polt Péter legfőbb ügyész összekeveri az árfolyamrást az árfolyamváltozással! Az árfolyamrást minden esetben a bank saját maga határozza meg! Eldönti, hogy 0,5% vagy 1,0% vagy esetleg 2,5%. A hazugság folytatódik:

Megjegyzem, hogy a hitelező által alkalmazott árfolyamrásnak nincs meghatározó jelentősége az ügylet szempontjából, mert az előző pontban kifejtettek szerint egyedül a THM mutatóban jelenik meg, és sem összességében, sem pedig a THM megállapítását követően nincs hatása a devizában nyilvántartott kölcsönre.

Ha átlapoztad a korábbi számpéldákat, akkor szánj rá egy kis időt. Végezd el a számításokat!

Az elemi számtan megcáfolja ezeket a hamis állításokat. Polt Péter legfőbb ügyész végső következtetése:

A deviza forintra átszámítása, és az ebből szükségszerűen fakadó árfolyamrás nem a kölcsönszerződés költsége, ennél fogva feltüntetni a szerződésben nem kell.

A Hiteles Mozgalom együttműködve a Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesülettel, készített egy elemzést Polt Péter szakmai véleményéről. Az elemzést elküldtük a Kúriának és kértük, hagyják figyelmen kívül a hamis állításokat.

Öt részben, teljes egészében fel van feltöltve a Kúriának írt elemzésünk:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/szakertoi-elemzes-a-kurianak-a-legfobb-ugyesz-anyagarol-1-5.html>

Polt Péter valótlán állításairól filmcskéket is készítettünk, szintén öt részben:

devizahitel -- valótlán legfőbb ügyészi állítások 1 - <http://www.youtube.com/watch?v=a5csa1f1NYQ>

A PSZÁF a Kúriának küldött válaszában elsőként rögzíti azt, hogy meggyőződésük, a kölcsönszerződések jogszerűek, majd bankpánikkal és államcsőddel fenyegeti meg a Kúriát és az egész magyar társadalmat:

Meggyőződésünk szerint a deviza alapú hitelek, mint speciális banki termékek nem voltak jogellenesek.

A szerződő felek gazdaságilag racionális döntést hoztak, szerződéskötéskor (illetve hosszabb időszakra) kölcsönös üzleti előnyök realizálását remélték a devizahitel-szerződések sajátosságaiból. Tény, hogy a devizahitel-szerződések valamely általános rendezőelv szerinti visszamenőleges, „sommás” átalakítása vagy semmissé nyilvánítása hatását tekintve nem egyszerűen az ügyfelek beláthatatlan helyzetéről vagy a bankrendszer veszteségeiről szóló kérdés. A legjelentősebb gazdasági hatása abban nyilvánulhat meg, hogy egy ilyen döntés esetén a bankok képtelenné válhatnak a betétesek pénzének kifizetésére. Vagyis itt nem a devizahitelek megsegítéséről, és nem is bankok profitjáról van szó, hanem egy potenciális bankpánik lehetőségéről (amely szélsőséges esetben akár államcsődben is végződhet).

Egy vagy kétszáz ezer devizahiteles jelenlegi gondja, több millió betétes jövőbeni problémájává is eszkalálódhat, ami nyilvánvalóan nem lehet cél. Bízunk benne, hogy a Kúria, illetve a tisztelt magyar bírói kar minden egyes jogvitában a gazdasági és társadalmi következményeket, kölcsönhatásokat figyelembe vevő, azokat a jog rendeltetésével összhangban értékelő jogértelmezés mentén jut el a végső ítéletekhez.

Majd később megmutatjuk a könyv vége felé, hogy a PSZÁF alábbi állításai miért nem igazak:

Azt mondhatjuk, hogy a bankok (és más gazdasági szereplők) nem láthatták előre az árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát.

A svájci frank árfolyamának emelkedése miatti ügyfelek általi többletfizetés a bankoknál nyereségként nem maradt meg. Az árfolyamváltozás szempontjából a bankok eredménypozíciója semleges.

Természetesen, mivel ezeket a devizaalapú hitelszerződéseket annak idején a bankok tömegesen kötötték meg, messze nem zárható ki, hogy számos olyan egyedi szerződés született, amely valamely kisebb-nagyobb jogi hibában szenved.

A deviza és devizaalapú hitelek mögött mindig (mérlegen belüli és kívüli) devizaforrások állnak. A devizaalapú hitelezésnél szintén devizaforrásból történik a hitelezés.

A PSZÁF teljesen kikelve magából utasította vissza ennek már a kérdésnek feltevését is:

Nagyságrendileg milyen következménye lenne annak, ha a bíróságok a szerződések érvénytelenségét állapítanák meg oly módon, hogy a szerződésben a forintban megjelölt összeg és annak a jegybanki alapkamatának visszafizetését rendelnék el?

Márpedig a PITEE perben a másodfokú bíróság ítélete pontosan ezt mondta ki! A PSZÁF így határozza meg a kölcsönformákat. Első a forinthitel, utána jön a devizahitel:

Egy ügyfél 100 forintot helyezett el betétben a bankban, mely időlegesen növelte a bank pénzeszközeit azonban azt a bank ki is hitelezte egy másik ügyfélnek. Így tehát a bank eszközeiben 100 forint hitel van (melyet lejáratkor visszakövetel az ügyféltől), míg forrás oldalon a 100 forint betét (melyet a banknak lejáratkor vissza kell fizetnie).

Az ügyfél devizában kapja meg a hitelt, és devizában is kell a törlesztést teljesítenie. Ha az ügyfélnek nincs deviza bevétele vagy megtakarítása, akkor a forintját az aktuális árfolyamon előbb a törlesztendő devizára kell valahol váltania. Az ügyféltől befolyt devizatörlesztést a banknak a lejáró devizaforrásainak visszafizetésére kell fordítania.

Észrevétel: hiba van a legelső idézett mondatban, mivel a forrásokat növeli a betét, nem pedig az eszközöket, „betét időlegesen növelte a bank pénzeszközeit”.

A devizaalapú hitelezésnél szintén devizaforrásból történik a hitelezés. Mivel az ügyfélnek azonban ténylegesen forintösszegre van szüksége (lakás-, gépkocsi vásárlás, stb.), és a törlesztéshez nincs deviza bevétele vagy megtakarítása, ezért a devizakonverzió (amely jogi értelemben a devizahitel, mint sajátos termék belső, szükségszerű velejáró mozzanata, így nem minősül külön jogügyletnek) a bankjában történik meg.

Deviza alapú hitel nyújtásakor a bank arra vállalt kötelezettséget, hogy a devizában meghatározott (nyilvántartott) hitel összegét a szerződésben rögzített folyósításkori árfolyamszint (vételi árfolyam) mellett bocsátja az adós rendelkezésére, míg az adós pedig arra vállalt kötelezettséget, hogy a szerződésben rögzített, egyes törlesztési időpontokban irányadó árfolyamszint mellett (mindenkori eladási árfolyamok) teljesíti törlesztési kötelezettségét. Mind a folyósításkor, mind a törlesztéskor alkalmazott „átszámítás” a szerződésben rögzített feltétel, mindkét fél számára a teljesítés feltételét, az elszámolás módját határozza meg.

Látjátok, egyik kölcsön típusnál átváltás, míg a másiknál átszámítás!

A PSZÁF leszögezi az árfolyamrésszel kapcsolatban:

Különösen nem tartjuk semmisségi oknak az ún. árfolyamrés problematikáját.

A törlesztésekkor a bank által jegyzett deviza vételi árfolyamok nem részei a felek között kötött szerződésnek, így a szerződésük szempontjából költségnek sem minősülnek a vételi és eladási árfolyamok különbségét mutató árfolyamrés és árfolyamkülönbözlet mutatók által kapott értékek.

Vajon mit érthet a PSZÁF „árfolyamkülönbözlet mutató”? Miként adhat ki a PSZÁF, a Fogyasztóvédelmi Hatóság ilyen pongyola, valótlanosságokkal tele tűzdelt szakmai anyagot?

Az árfolyamrés a banki működés jellegéhez, belső árképzéséhez kapcsolódó fogalom.

Az árfolyamrés a banküzemtan működéséből, és az adós által igénybevett termék (deviza alapú hitel) jellegéből adódó szerződési feltételeken kívül álló körülmény, amelynek mértéke nem befolyásolja az adós törlesztési terheit, hiszen annak mértékének csökkenése vagy emelkedése semmit sem változtat azon a szerződéses tényen, hogy az adósnak a mindenkori eladási árfolyamon kell törlesztenie.

A törlesztéskori eladási árfolyamok és az egyszeri (folyósításkori) vételi árfolyam közötti különbség nem a felek közötti szerződésből eredő költség, s így nem is a szerződésben meghatározandó költségtényező, hiszen az egyes törlesztések időpontjában irányadó vételi árfolyamok a felek közötti szerződésben nem szereplő tényezőnek minősülnek.

Tekintettel arra, hogy önmagában az árfolyamrés, illetőleg az árfolyamrés mértékének változása nem része a szerződésnek, az a szerződés részeként költségként nem értékelhető.

Tekintettel arra, hogy az árfolyamrás a fenti kifejtett érveink alapján nem szerződés szerinti költség, így a szerződésnek azt nem kell tartalmaznia.

Ha a fenti idézetek némelyike értelmezhetetlen, mondandójának lényege kibogozhatatlan, az nem a véletlen műve. Szándékosan így írták meg a PSZÁF-nél. Sajnos ezeket a kifejezéseket lelkesen ismételték a perekben a bankok ügyvédei és nagyon sokan vesztették el a perüket az árfolyamrás tekintetében a PSZÁF miatt.

A Hiteles Mozgalom készített egy elemzést a PSZÁF szakmai véleményéről is. Ezt is elküldtük a Kúriának. Három részben van feltöltve, teljes egészében, a Kúriának írt elemzésünk:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/szakertoi-elemzes-a-kurianak-a-pszaf-valaszairol---1-3.html>

A PSZÁF valótlan állításairól filmcskék is készültek, szintén három részben:

devizahitel -- valótlan PSZÁF állítások 1 - <http://www.youtube.com/watch?v=fnFN9eYQtAA>

A PSZÁF állítja, hogy az árfolyamrás nem okoz költséget. A PSZÁF állítja, hogy az árfolyamrás változása nincs hatással a törlesztő részletre. Elképesztő!

A PSZÁF készített a lakosság tájékoztatásának céljából egy THM kalkulátort, egy hitel-kalkulátort. Ez 2006. januárjától teszi lehetővé, hogy bárki kiszámolja egy kölcsön törlesztő részletét, THM-jét. Megmutatja azt is, hogy mennyi költséget kell fizetnie az adósnak a futamidő alatt. Ugyan a PSZÁF megszűnt, a feladatát az MNB látja el, azonban a THM kalkulátor ma is elérhető.

Az árfolyamrás ebben a kalkulátorban költség! Már 2006 óta költség!!!!

A PSZÁF pontosan tudja, hogy az árfolyamrás költséget okoz az adósnak és szándékosan hazudtak a Kúriának írt levélben.

Nemrég, 2014 nyarán készítettünk egy kisfilmet, melyben megmutatjuk a THM kalkulátor használatával, hogy az árfolyamrás növelése növeli a havi törlesztő részletet, növeli az árfolyamrás miatti költséget. A számítások bizonyítják, hogy az árfolyamrás miatti költség független az árfolyamtól, a költség kizárólag az árfolyamrás nagyságától függ. Ha nincs sem kamat, sem semmilyen más költség, csak árfolyamrás van, akkor is van THM. Az árfolyamrás önmagában is megjelenik THM-ben. Ha kamat és más költség mellett van árfolyamrás is, akkor növekszik a THM, ahhoz képest, mint amikor nincs árfolyamrás.

Az ismertetett számításokat bárki elvégezheti, ellenőrizheti!

Jelenkép 2014 – devizahitelről - <http://www.youtube.com/watch?v=bCywtGlwqS4>

Polt Péter legfőbb ügyész is és a PSZÁF is félrevezette a Kúriát szakértői anyagainak valótlanágaival és a megalapozatlan, hazug végkövetkeztetéssel.

A kúria döntéséből:

Felülvizsgálati kérelmükben az alperesek (az OTP) arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság az ún. árfolyamrást jogszabálysértő módon minősítette a kölcsönszerződés költségeként, mivel az nem költség, hanem speciális számítási mód. Az egyidejű devizavételi és -eladási árfolyamnak kizárólag a THM számítása során van jelentősége, ezen felül külön az árfolyamrást mint költséget nem kellett és nem is lehetett a THM számítása során figyelembe venni.

A felperes (az adós) álláspontja szerint azt kell vizsgálni, hogy a perbeli szerződés tartalmazza-e a szerződéssel kapcsolatos összes költséget. A pénzváltási szolgáltatás a kölcsönszerződés kötelező eleme volt, erről az alperesek tudtak, ezzel a bevétellel számoltak, ez a költségelem azonban a felperes számára nem volt látható. A perbeli lakossági kölcsönszerződés teljes terjedelmében semmis, mert a pénzváltási szolgáltatás költségét a szerződés nem tartalmazza.

A Legfőbb Ügyész szerint a devizakonverzióból adódó költség nem a kölcsön jogügylet része. Az árfolyamrás előre nem határozható meg, nem becsülhető, a változást előidéző feltételek sem rövid, sem hosszabb távon nem definiálhatók. Legfőbb Ügyész álláspontja szerint a deviza forintba átszámítása és az ebből szükségszerűen fakadó árfolyamrás nem a kölcsönszerződés költsége, ezért nem kell azt a szerződésben feltüntetni.

Az alperesek felülvizsgálati kérelmében írtakra tekintettel a Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia: a perbeli lakossági, fogyasztási kölcsönszerződésben költségnek minősül-e a kétnemű devizaárfolyam (vételi és eladási árfolyam) alkalmazása során felmerülő különbözet.

Nem tárgya jelen felülvizsgálati eljárásnak a kétnemű árfolyam alkalmazása esetleges tisztességtelenségének megítélése, mely kérdés kapcsán a Kúria előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett (a Kásler ügyben).

A (kölcsönszerződés semmis, ha az nem tartalmaz minden költséget – kimondó) jogszabály célja egyértelműen a fogyasztók védelme. A fogyasztók védelmét az indokolja, hogy ők a kölcsönt nyújtó professzionális gazdasági szereplőkhöz képest információs hátrányban vannak, a kölcsönt nyújtók intellektuális, szakmai és kommunikációs erőfölénye a kölcsönszerződés megkötésekor, illetve a jogviszony egész tartama alatt egyértelműen fennáll.

Az adott ügyben azt, hogy a THM-ben az eladási és vételi árfolyam figyelembe vételre került, a felülvizsgálati kérelem nem vitatja, így ezt a Kúria is tényként fogadta el.

Jelen perben (szemben a Kásler ügygel) nem volt vitatott (a felek egyező előadást tettek e tárgyban), hogy van tényleges átváltás, vagyis, hogy a folyósításkor a pénzügyi intézmény a devizát átváltja forintra, majd a törlesztésekkor a forintot visszaváltja devizára, vagyis konverziós szolgáltatást nyújt.

A THM rendeletből magából nem következik, hogy kétnemű devizaárfolyam alkalmazásából származó különbözetet a szerződésben fel kellene tüntetni. A Kúria megítélése szerint azonban az a következtetés sem vonható le a THM rendeletből, hogy az nem lenne költség.

Ami a fogyasztó számára fizetési kötelezettséget, terhet jelent az költség.

A kölcsönért fizetendő terhelés alatt a kamatokat, jutalékokat (járulékokat) és az egyéb költségeket kell érteni, ez utóbbi körbe tartozik a vételi és eladási árfolyam közötti eltérés mértéke is.

Jelen ügyben - figyelemmel a felek előadására - a Kúria tényként köteles elfogadni, hogy volt és van konverziós szolgáltatás, ennek pedig költségei vannak.

A Kúria nem osztja a Legfőbb Ügyész szakmai véleményében kifejtett azon álláspontot, hogy elkülönítendő, elkülöníthető az adott szerződéses konstrukcióban a kölcsönszerződéstől a deviza forintra, illetve a forint devizára történő átváltására irányuló szerződéses megállapodás. A perbeli kölcsönszerződésnek ugyanis elválaszthatatlan része a konverzió, anélkül a kölcsönszerződés nem teljesíthető.

A Kúria megítélése szerint a vételi és eladási árfolyamok alkalmazásából eredő teher olyan költségnek minősül, amit a szerződésben fel kell tüntetni.

A Kúria álláspontja szerint a perbeli lakossági, fogyasztási kölcsönszerződésben tételesen rögzíteni kellett volna vagy az árfolyamrés mértékét (deviza-középárfolyam +/- 0,5%), vagy a vételi és eladási árfolyam alkalmazásából eredő eltérés mértékét (1%), melytől a pénzügyi intézmény csak az egyoldalú szerződésmódosítás szabályait betartva térhetett volna el a fogyasztó hátrányára.

A másodfokú bíróság a semmisség jogkövetkezményeként egyértelműen az eredeti állapot helyreállításáról rendelkezett anélkül, hogy azt megindokolta, illetve tételes iránymutatást adott volna arról, hogyan kell az eredeti állapotot helyreállítani.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme ezen jogkövetkezmény alkalmazásának jogszerűségét vitatta. Így tehát a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a perben megállapított szerződés semmisségének mi a jogkövetkezménye.

A (törvény) kizárólag arról rendelkezik, hogy az ott meghatározott feltételek bekövetkezése esetén a szerződés semmis, de hogy a semmisségnek mi a jogkövetkezménye, azt nem határozta meg.

A szerződés semmisségének jogkövetkezménye lehet az eredeti állapot helyreállítása, a szerződés hatályossá nyilvánítása a határozathozatalig terjedő időre, illetve az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása, ha az érvénytelenség oka megszüntethető, valamint a szerződés részbeni érvénytelenségének megállapítása.

Bíróság a (perlő) fél által kért jogkövetkezmény helyett az érvénytelenség más jogkövetkezményét is alkalmazhatja, nem alkalmazhat azonban olyan megoldást, amely ellen valamennyi fél tiltakozik. Az érvényessé nyilvánítással szemben ilyenként értékelhető nyilatkozatot az eljárás során egyik fél sem tett. A perben tehát nem volt eljárásjogi akadálya, hogy a bíróság megvizsgálja, a semmisség egyenrangú jogkövetkezményei közül melyik jogkövetkezményt kell alkalmazni.

Jelen perben a szerződés érvénytelenségének oka a korábban kifejtettek szerint az, hogy a szerződés tételesen, százalékos mértékben megjelölve nem tartalmazza az árfolyamrész vagy a vételi és eladási árfolyam egymástól való eltéréseinek mértékét. Ez az érvénytelenségi ok azonban kiküszöbölhető, vagyis a szerződés hibája orvosolható, így a Kúria az eredeti állapot helyreállíthatóságának kérdését nem vizsgálta.

Lényegében az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása során a Kúriának az adott tényállás mellett nem volt más feladata, mint az, hogy a THM kiszámításakor, illetve a szerződés megkötésekor irányadó árfolyamrész mértékét vagy a vételi és eladási árfolyam közötti eltérés mértékét kifejezetten is a szerződés részévé tegye.

A Kúria a felek között 2006. november 14-én létrejött kölcsönszerződést érvényessé nyilvánítja akként, hogy a szerződés részét képező devizavételi és –eladási árfolyam közötti eltérés, mint költség 1% (deviza-középfolyamtól +/-0,5%).

Budapest, 2013. július 4.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság - Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke,

Dr. Osztoivits András előadó bíró,

Dr. Csőke Andrea bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes bíró, Dr. Török Judit bíró

Az ítélethirdetésen ott voltam a Kúrián, hangfelvételt készítettem és teljes terjedelmében elérhetővé tettem:

Devizahitel - Kúria - ítéletismertetés - vágatlan - 2013.07.04 - <http://www.youtube.com/watch?v=bwe7dTFTzWo>

Pár nappal később kérdéseket tettünk fel a Kúriának. Szembesítjük a Kúriát Uniós elvekkel, a Kúria joggyakorlat elemző csoportjának korábbi álláspontjaival, felhívjuk a Kúria figyelmét arra, hogy az árfolyamrész korántsem jelentéktelen költséget okoz, és a döntése ellentmond az Alaptörvénynek, mert nem a fogyasztót védi, hanem az erőfölényével visszaélő banknak kedvez.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/negy-kerdes-a-kuriahoz-2013-07-08.html>

A Kúria PITEE per után hozott egy elvi határozatot, mely kimondja:

I. A lakossági, fogyasztási kölcsönszerződésben a kétnemű devizaárfolyam (vételi és eladási árfolyam) alkalmazása során felmerülő különbözet költségnek minősül, mely mértéke feltüntetésének hiánya a szerződés semmisségét eredményezi.

II. A Hitelintézeti (bankokról rendelkező) törvény csak a szerződés semmisségéről rendelkezik, annak jogkövetkezményeiről nem, ezért az utóbbiakra a Polgári Törvénykönyv rendelkezései irányadók. A kétnemű devizaárfolyam közötti eltérés, mint költség mértéke feltüntetésének hiánya olyan érvénytelenségi ok, amely kiküszöbölhető. A szerződés érvényessé nyilvánítható akként, hogy a bíróság rögzíti a kétnemű devizaárfolyam közötti eltérés mértékét, mely a THM kiszámításakor, illetve a szerződés megkötésekor fennállt.

Az elvi határozat további része az indoklás. Itt hosszasan sorolja a Kúriai felülvizsgálat ítélethirdetésénél már ismertetetteket.

<http://www.lb.hu/hu/elvhat/102013-szamu-gazdasagi-elvi-hatarozat>

Ezek után ezrével mentek be a bíróságokra az olyan keresetek, melyekben az adósok nem kérték a jogkövetkezmény megállapítását, különösen nem kérték, hogy a bíróság beleírkálgasson a kölcsönszerződés szövegébe. Épp csak annyit kértek, hogy a bíróság mondja ki a szerződés teljes semmisségét.

A Kúria az elvi határozattal kívánt útmutatást adni a bíróságoknak, hogyan tegyék érvényessé a valójában semmis kölcsönszerződéseket: irkálják bele a hiányzó adatot, amit a bank szándékosan kifejtett!

Részletek Áder János Köztársasági Elnök Úrnak írt levélből:

Tapasztalataink szerint súlyos zavarok keletkeztek Magyarország demokratikus működésében, a jogállamiság az egyes állami szervek diszfunkcionális működése miatt veszélybe került. A Köztársasági Elnök úrhoz fordulunk, ahhoz a személyhez, aki Alaptörvényünk értelmében örökdik az államszervezet demokratikus működése felett.

Az Ügyészség feladata fellépni jogsértő cselekményekkel szemben, és megelőzni ezeket. Az Ügyészségnek a közérdeket kell védelmeznie.

Egy nagy jelentőségű, a Kúrián folyó per kapcsán a Legfőbb Ügyész kérdéseket kapott a Kúriától. A legfőbb Ügyész a válaszában több valótlanítást állított, és a valótlanítások következményeként alapjaiban téves következtetést vont le. Úgy tűnik, a Legfőbb Ügyészség a banki gazdasági érdekek védelmében elfeledkezett küldetéséről, a köz érdekének védelméről.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete amellet, hogy hatóságként ellátja a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét, és biztosítja a hatékony, zavartalan, átlátható működését, védi a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők érdekét is, mivel a PSZÁF a pénzügyi szolgáltatások területén működő fogyasztóvédelmi hatóság.

A PSZÁF elnöke több kérdést kapott a Kúriától a deviza alapú kölcsönök jellemzőivel, tulajdonságaival kapcsolatban. A PSZÁF elnöke a válaszában több valótlanítást állított, az általa elérni kívánt cél érdekében összekevert fogalmakat, és így alapjaiban téves következtetést vont le. Úgy tűnik, a PSZÁF a banki gazdasági érdekek védelmében elfeledkezett küldetéséről, a fogyasztók érdekvédelméről.

Mind a Legfőbb Ügyész, mind a PSZÁF elnöke nyilvánvalóan szándékosan félre akarta vezetni a Kúriát egy konkrét per nagy jelentőségű döntésének befolyásolása szándékával.

Azt akarták elérni, hogy a Kúria kimondja, a vizsgált kölcsönszerződés jogszerű, és érvényes. A félrevezetés nem sikerült, a Kúria a valóságnak, a tényeknek megfelelő ítéletet hozott. Kimondta a kölcsönszerződés érvénytelenségét.

Úgy véljük, hogy Polt Péter legfőbb ügyész, és Szász Károly PSZÁF-elnök ezzel a befolyásolási kísérletével visszaélt hatalmi helyzetével, megcsúfolta alkotmányos feladatát, ezzel aláásta Magyarországon a jogállamiságot.

A valótlan állításokkal Polt Péter és Szász Károly mind szakmailag, mind emberileg alkalmatlanná váltak arra, hogy posztjukat a jövőben a jogállami elvárások keretein belül ellássák.

Úgy véljük, a hazánk nem lehet mindörökre következmények nélküli ország!

A levelet rajtam kívül több magánszemély és hét szervezet írta alá: Magyar Szociális Fórum, Otthonvédelmi Tanács, Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesület, Arany Liliom Alapítvány, Hiteles Magyarok, Devizaadósok Érdekvédelmi Szövetsége, Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesület valamint a Hiteles Mozgalom.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/veszelybe-kerult-a-jogallamisag.html>

A Köztársasági Elnöki Hivatal főigazgatója, Haszonicsné dr. Ádám Mária főigazgató fogalmazta meg a választ. Ebből részlet: „A Köztársasági Elnök csak és kizárólag azokban az ügyekben jogosult eljárni, amelyekre az Alaptörvény, valamint egyéb törvények felhatalmazzák. Levelüket áttekintve sajnálattal tájékoztatom Önöket arról, hogy Elnök Úrnak hatáskör hiányában nem áll módjában a megkeresésükben említett ügyben eljárni.”

A levelünket áttekintette a Hivatal, rajtunk meg egyszerűen átnéztek.

Pár évvel korábban, egyből az elnöki beiktatását követően, már fel kívántuk hívni Áder János figyelmét a devizahitelezés problémájára. Akkor nem kértünk ilyen „nagy dolgot”, nem kértük nagyhatalmú vezetők felmentését, kértük viszont a kilakoltatások és végrehajtások felfüggesztését addig, amíg az állami Hatóságok és az Ügyészség az elengedhetetlen vizsgálatokat nem végzi el. Akkor még csak nem is sejtettük, hogy Polt Péter és az ügyészi kar a bankok oldalán helyezkedik el.

Részlet a 2012 júniusi levélből:

Ön, mint Magyarország Köztársasági Elnöke, örökdik az állam szerveinek demokratikus működése felett.

Demokratikus működés alatt értsük most azt, hogy a törvények és a jogszabályok mindenre nézve egyformán vonatkoznak, értsük azt, hogy a feladattal megbízott állami Hatóságoknak és Hivataloknak kötelességük elvégezniük a rájuk bízott munkát, értsük azt, hogy mindenkinek lehetővé kell tenni, hogy bírósághoz forduljon, valamint értsük azt is, hogy a jogerős bírósági ítéletet mindenkinek egyformán végre kell hajtani.

A bizalom a jogrendszerben és az Államhatalomban elengedhetetlen.

Ön fontosnak tartja, hogy megismerjük a körülöttünk lévő világot. Szerintünk is szükséges ez ahhoz, hogy különbséget tudjunk tenni jó és rossz között, hasznos és ártalmas között. Ha ezekkel nem vagyunk tisztában, akkor nem tudunk tenni sem magunk, sem mások, sem kisebb-nagyobb közösségeink boldogulásáért.

E tanulási folyamat nélkül nem beszélhetünk sem felelősségről sem személyes belső békéről.

Megszólítva érezzük magunkat Ön által, ezért is fordulunk Önhöz.

Mi nem adjuk fel a tisztas boldoguláshoz való reményünket. Tesszük azt, amit önként felvállaltunk. Szeretnénk Önt egy kis visszatekintéssel tájékoztatni arról, hogy miként jutottunk el ehhez a társadalmi katasztrófával fenyegető helyzethez.

Már 2006-ban létrehozott a kormány egy bizottságot, hogy vizsgálja meg a lakossági pénzügyi szolgáltatásokat.

Ez a bizottság már 6 éve megállapította, hogy

- a kölcsönfelvevők nem kapnak megfelelő tájékoztatást a hitellel kapcsolatos költségekről,*
- a hiteltermékek árazása nem átlátható,*
- nem biztosított az egyénre szabott tájékoztatás,*
- a Teljes Hiteldíj Mutató (THM) nem ad összehasonlítható képet,*
- az egyoldalú szerződés lehetősége a bankoknak „jelentős piaci hatalmat” teremt, ez „korlátlan indoklás nélküli módosítást alapoz meg”,*
- a fogyasztók „teljesen kiszolgáltatottak”.*
- A PSZÁF és a GVH nem tölti be a feladatát jogszabályi hiányosságok miatt, „hatáskör hiányában a szerződéses kapcsolatokba nem avatkozhatnak be”.*

A bizottság megállapította:

„A leghatásosabb eszköz a bírósági jogérvényesítés, a gyakorlatban azonban ez annyira hosszadalmas, költséges és bonyolult, hogy a panaszosok, ha lehet, még akkor is elkerülik, ha a hátrányos helyzetű peres felet eljárési rendelkezések segítik. Az eljárás során a fogyasztó előnytelen helyzetben van a jogi szakértelemmel körülbástyázott pénzügyi szolgáltatóhoz képest.”

A bizottság a felsorolt problémák megoldására szükségesnek tartotta új jogszabályok létrehozását, a meglévők módosítását, amennyiben a bankok nem tanúsítanak önszabályzást.

Tisztelt Elnök úr!

A bizottság megállapításai után nem történt semmi a magyar állampolgárok érdekében!

A MNB 2010 évi jelentése megállapítja:

„a lakossági hitelezésre vonatkozó átláthatósági javaslatokat a kormány, illetve az Országgyűlés nem építette bele a szabályozási változásokba, így a lakossági hitelek átláthatósága csak csekély mértékben növekedett, nem segítve ezzel a lakosságot a megalapozott hitelfelvételi döntéshozatalban.

A bizottság 2006-os megállapításait követően intenzív reklám segítségével 3 év alatt, több mint 250.000 deviza elszámolású lakáscélú hitelszerződést kötöttek a bankok, és több mint 1.500 milliárd Ft összegű hitelt helyeztek ki.

A fenti számok az egyéb deviza elszámolású hiteleket nem tartalmazzák. Összesen 5.400 milliárd Ft értékben helyeztek ki a bankok deviza elszámolású hitelt öt év alatt.

A fentiek alapján nem meglepő, hogy Rogán Antal 2011. szeptember 19.-én expozéjában kijelentette a Parlamentben:

„azokat az embereket, akik annak idején a devizahitel felvételének a lehetőségével éltek, kevés kivétellel, de gyakorlatilag megtévesztették és becsapták; megtévesztették és becsapták abban az

értelemben, hogy messze nem voltak tisztában a devizahitelek felvételének minden kockázatával. De még ha azzal tisztában is lettek volna, minden valószínűség szerint senki nem hívta fel a figyelmüket arra, hogy azok a szerződéses konstrukciók, amelyeket aláírhattak akkoriban - és nem volt más választásuk mást aláírni -, gyakorlatilag minden egyes kockázatot kivétel nélkül az ügyfélre hárítanak. Valószínűleg arra sem hívta fel senki külön egyébként a hitelfelvevők figyelmét, hogy mindezen túlmenően nem elegendő az, hogy a devizahiteleknek magukban óriási árfolyamkockázatuk van, nem elegendő az, hogy minden kockázatot a hitelt nyújtók, tehát a bankok és a pénzüzetek a hitelfelvevők, azaz a magyar családok számára hárítanak át, ezenkívül ráadásul az akkoriban aláírt szerződésekkel ezt egyoldalú szerződésmódosítás keretében is megtehették a magyar bankok. Tisztelt képviselőtársaim, ez bizonyos értelemben Európában is egyedülálló. Ily módon, ekkora kockázatot egyoldalú szerződésmódosítással, minden kockázati elem áthárításával, azt gondolom, nincs olyan európai uniós tagállam, ahol ezt a hitelezési gyakorlatot folytatni lehetett volna."

Orbán Viktor, Magyarország Miniszterelnöke pár nappal később kijelentette:
„az nem megy, hogy egy országban egymillió embert becsapjanak”.

Tisztelt Elnök úr!

Az Európai Unió Bírósága idén már hozott döntést szolgáltató és ügyfél kapcsán arról, hogy miként kell értelmezni a „tiszteességtelen szerződési feltételt”, az „indok nélküli egyoldalú szerződési feltételek megváltoztatását”, azt a helyzetet, melyben „a fogyasztó védtelenül ki van szolgáltatva a szolgáltató akaratának” és „fogyasztót károsító egyenlőtlenség kockázatán”.

A Parlamentben helyesen hangzott el: a hazai hitelezési gyakorlat ellentétes az uniós előírásokkal. Tudjuk, a bankok tiszteességtelen szerződéseket kötöttek, a kilakoltatások pedig karhatalmi segítséggel folynak.

A jognak nem a „kiszolgáltatottat” kell védenie, nem a „károsító egyenlőtlenség csökkentését” kell szolgálnia?

A demokráciának nem feltétele, hogy alapvető emberi jogokat nem sértheti háborítatlanul gazdasági társaság?

Tisztelt Elnök úr!

Arra most nem térnénk ki részletesen, hogy 2012 tavaszán a Parlament egy bizottsági előterjesztés kapcsán megállapította ugyanazokat a hiányosságokat, mint a 2006-os jelentés.

Napjainkban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünygyi nyomozást folytat a kölcsönszerződések kapcsán a deviza tőke nyilvántartásának banki sikkasztása, adócsalás és költségvetési csalás miatt.

Kilakoltatják magyar állampolgárok százezreit, elárverezik lakások tízezreit, azért, mert a bankok tiszteességtelenek voltak, az arra hivatott állami Hatóságok meg nem végezték el a munkájukat évekig, a Parlament meg nem hozta meg a szükséges törvényeket, a kormányok nem hozták meg a szükséges rendeleteket!

A fentiek alapján szeretnénk megkérni Önt, Magyarország Köztársasági Elnökét, hogy éljen az Önre ruházott jogokkal és kötelezettségekkel, álljon ki a „megtévesztett és becsapott” magyar állampolgárok százezrei mellett.

Kérjük, határozottan álljon ki érdekeink és értékeink mellett!

Sajnos azt kell tapasztalnunk, hogy pénzüzetekkel és fogyasztói jogokkal foglalkozó állami hatóságok még mindig nem végzik el feladatukat!

Megszülettek az első jogerős bírósági ítéletek, melyek egyértelműen kimondják a bankok tiszteességtelen viselkedését.

Ennek ellenére mégsem érzi feladatának egyetlen állami Hivatal vagy Hatóság sem azt, hogy önként vizsgálatot indítson és kezdeményezze a kilakoltatások, az árverezések és végrehajtások azonnali felfüggesztését.

Tisztelt Elnök úr!

Ön szerint ez az állapot megfelel az állampolgárok demokratikus elvárásainak?

A helyzet már drámaivá fordult és hatalmas társadalmi katasztrófa következik be, ha nem történik sürgősen jelentős változás a folyamatokban!

Elkeseredettségükben, a kilátástalanságot látva nagyon sokan öngyilkosok lettek!

Több ezren távoztak szülőhazájukból, mindenüket hátrahagyva. Több tízezen fontolgatják, hogy külföldön keresnek menedéket, reményt.

A holnap, a jövő egyre több honfitársunknak reménytelen, kilátástalan.

Sajnos, az elmúlt 100 évben már több alkalommal előfordult, hogy hazánk közjogi méltóságai tétlenül nézték, hogy magyar állampolgárok százazreit „törvényesen” megfosszanak vagyonuktól, megélhetőségüktől, emberi méltóságuktól és nagyon sok esetben életüktől.

A kifizethetetlen adósságuk miatt már több ezren vetettek véget életüknek!

Az, hogy később a történelem, a magyar nemzet és a nemzetközi közvélemény elítéli mind a rémes tetteket, mind a tétlen vezetőket, sem az áldozatokon, sem azok családtagján nem segít. Nem segít hazánk nemzetközi megítélésén sem.

A Köztársasági Elnök és Hivatala kezdeményezheti a devizahitelezéssel összefüggésbe hozható kilakoltatások és végrehajtási eljárások azonnali felfüggesztését!

Szükségessé tartjuk a felfüggesztést addig fenntartani, míg az ezzel felhatalmazott állami Hatóságok és az Ügyészség az elengedhetetlen vizsgálatokat nem fejezik be.

Tisztelt Elnök úr!

Ezzel a lépésével meg tudja erősíteni a teljes magyar lakosság jogállamiságba vetett bizalmát, továbbá egyértelmű üzenete lenne a döntésének, hogy Magyarországon a jogok és kötelezettségek mindenkit egyformán illetnek, illetve terhelnek.

Készen állunk arra, hogy Önt és Hivatalának kijelölt munkatársait személyesen is tájékoztassuk.

Kérjük az Ön segítségét.

Kérjük, tekintse kiemelt ügynek ezt a súlyos társadalmi problémát.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/level-ader-janos-koztarsasagi-elnok-urnak-2012-06-12.html>

Rövid időn belül két elutasító válasz is érkezett. Az első csupán egy teljesen általános elutasítás: „Elnök úrnak – megértése és segítő szándéka ellenére – nem áll módjában, hogy a devizahitelezéssel összefüggésbe hozható kilakoltatások és végrehajtási eljárások azonnali felfüggesztése ügyében intézkedéseket tegyen vagy kezdeményezzen. Egyúttal sajnálattal tájékoztatom arról is, hogy Elnök úr nem tudja Öt és/vagy a Hiteles Mozgalom képviselőit személyesen fogadni.”

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/a-koztarsasagi-elnoki-hivatal-valasza-2012.07.02..html>

A második levél, közli, hogy a kérésünk jogalkotási kérdés, mely az Országgyűlés feladata: „javaslom, hogy javaslatával, észrevételével forduljon közvetlenül az Országgyűlés Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának alelnökéhez Talabér Márta asszonyhoz. Engedje meg, hogy tolmácsoljam Önnek Elnök Úr reményét arra nézve, hogy a devizahitelek körülményei rövidesen javulni fognak, valamint ügyük méltányos és igazságos módon rendeződni fog.”

Talabér Márta alelnök asszony nem méltatott bennünket válaszra, hiába írtunk neki. A Köztársasági Elnök úr reményei nem teljesültek be. Két és fél évvel később semmi esélyünk (a kormány tervei és törvényei alapján) igazságos megoldásra, a javulás sem lesz számottevő és az sem rövidesen jön el.

Később a Köztársasági Elnök felmentette Szász Károlyt... Akkor amikor a PSZÁF beolvadt a Magyar Nemzeti Bankba.

Az Ügyészségről szóló törvény így rendelkezik: „A köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés határozatával kimondja a legfőbb ügyész hivatalvesztését, ha a legfőbb ügyész neki felróható okból nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak, illetve jogerős ítéletben megállapított büntetést követett el, vagy más módon tisztségére méltatlanná vált.”

Ezt a fenti részletet is tartalmazza a Köztársasági Elnöki Hivatalnak írt levelünk, melyben azt is megkérdeztük miért vezettek korábban minket félre?

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdesek-es-a-kapott-valaszok/kerjuk-a-koztarsasagi-elnok-ur-kozremukodeset--2014.01.27..html>

Kérdéseinkre nem kaptunk választ...

Idézet a Kásler per másodfokú ítéletéből:

„A kölcsön jogügyletben devizaértékesítés – eladás és vétel – tehát nem történik, ezért az eltérő vételi folyósítás kori, és eladási törlesztési árfolyamon a hitelező különbözeti árrést nem alkalmazhat.

„Mintha vétel” és „mintha eladás” jogilag nem létezik – értelmezhetetlen –, a „virtuális szolgáltatásért” pedig legfeljebb „virtuális ellenérték” jár.

„A bank részéről devizaalapú kölcsön esetén akkor tisztességes a kikötés, ha a folyósítás és a törlesztés elszámolása egynemű devizaárfolyam alkalmazásával történik, azaz a folyósításkori és törlesztéskori devizaárfolyamot egyaránt vagy vételi, vagy egyformán eladási, vagy középárfolyamon számolják.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/otp-es-az-arfolyam-res---ket-jogeros-itelet.html>

Az OTP itt is a Kúriához fordult, mert szerinte a bíróság jogszabálysértő ítéletet hozott, ugyanis tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók főszolgáltatást (másként elsődleges szolgáltatást) megállapító szerződési kikötésekre. Az OTP szerint a vételi-eladási árfolyam alkalmazásának feltüntetése a szerződésben „főszolgáltatás”.

A Kúria ebben nem tudott állást foglalni, kérdésekkel fordult az Európai Unió Bíróságához.

Talán a legszebb kérdés az volt, hogy a nem létező deviza vétel és eladás lehet-e főszolgáltatás. Magyarul: lehet-e főszolgáltatás egy nem létező szolgáltatás?

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/kasler---otp-vegzes-a-kurian-2012.01.15.html>

Az EU Curia, az Európai Unió Bírósága, eljárásában egy főtanácsnok készíti elő az ügyet, ez alapján döntenek később az uniós bírók.

Wahl főtanácsnoknak az az álláspontja, hogy kifejezetten külföldi pénznemben meghatározott szerződés esetén (mint amilyenről az alapügyletben van szó), az alkalmazandó árfolyamokat meghatározó feltételek – a tőkeösszeg rendelkezésre bocsátására és a kamatfizetésre vonatkozó feltételekhez hasonlóan – a szerződés elsődleges tárgya alá tartoznak. A külföldi pénznemben meghatározott kölcsön mechanizmusához tartozó egyik alapvető elemnek minősülnek ugyanis, mivel hiányukban lehetetlenné válna a szerződés teljesítése.

<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/cp140016hu.pdf>

Az uniós Curia végül is visszaadta az ügyet a magyar Kúriának: vizsgálható tisztességtelenség szempontjából az árfolyamrés. A Kúriai tárgyaláson ott voltam, a hangfelvételt több filmcskében, több részletben tettem elérhetővé:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/kasler-otp-per-----2014.06.03..html>

Ezt a pert is követte elvi határozat (részletek):

A Kúria az alábbi három érdemi kérdésben foglalt állást:

1) A Kúria úgy ítélte meg, hogy a perbeli különnemű árfolyamok alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések nem tartoznak a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződéses kikötések körébe, így e szerződési feltételek tisztességtelenségét a bíróság vizsgálhatja.

2) A támadott szerződési feltételeket, a perben eljáró bíróságokkal egyezően, a Kúria is tisztességtelennek találta, mivel deviza alapú kölcsönszerződések esetén nem kerül sor átváltásra csak átszámításra, amelyért a pénz átváltásakor szokásos díjazás nem jár. A különnemű árfolyam alkalmazásából a pénzügyi intézményeknek ellenszolgáltatással nem fedezett bevétele, a fogyasztóknak pedig költsége keletkezik, ami tisztességtelen.

A különnemű árfolyamok alkalmazása azért is tisztességtelen, mert az nem felel meg az Európai Unió Bírósága hivatkozott ítélete által is értelmezett világos és érthető szabályozás követelményének.

3) Az Európai Unió Bírósága ítéletében kifejtettekből következően ugyanakkor a perben eljáró bíróságok tévedtek, amikor a perbeli szerződési feltételek érvénytelenségét a szerződés módosításával szüntették meg. Az Európai Unió Bíróságának jogértelmezése szerint ugyanis a szerződés módosítása helyett, a perbelihez hasonló tényállások esetén, a tagállami jog diszpozitív rendelkezése válik a szerződés részévé. A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezése szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani. Ilyennek pedig a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama tekintendő. A vételi és eladási árfolyam alkalmazását előíró szerződési rendelkezések érvénytelensége folytán, azok helyébe a fent hivatkozott diszpozitív rendelkezés lép.

Budapest, 2014. június 3.

A diszpozitív szó jelentése: hézagpótló

06 Hatóságok, hivatalok, hatalmasságok közönye

A Szegedi Ítéltábla a 2012. április 26.-án a Kásler-OTP perben megerősíti az elsőfokú bíróság ítéletét (részletek):

„A vételi és eladási árfolyam közötti különbséget használatban ebben az esetben a pénzügyi intézménynél csapódik le anélkül, hogy e mögött részéről bármilyen szolgáltatás állna.

A kölcsönszerződésnek ugyanis nem célja a devizaértékesítés, amelyhez a kérdéses haszonzelem rendeltetésszerűen kapcsolódik, arra a felek szándéka nem terjedt ki. A hitelnyújtó bank hasznának a kölcsönszerződés alapján valójában a megállapított kamatban és nem a vételi-eladási árfolyam közti különbségben kell realizálnia.

Tényleges szolgáltatás hiányában az elsőfokú bíróság szerint ez a haszon indokolatlan előny a hitelnyújtó bank oldalán, egyben a feltétel támasztójával szerződést kötő félre egyoldalú hátrány, amely a (szerződési) feltétel semmisségét vonja maga után.

A devizaalapú forint hitel esetén a felek nem kétféle jogügyletet kötnek: egyfelől egy kölcsönt, és másfelől egy ténylegesen nyújtott devizakölcsön „megvásárlása” (a bank részéről), illetve forint törlesztéskor a devizarészlet „eladása” történik, hanem jogilag egységes (egyetlen) devizaalapú kölcsönszerződés jön létre közöttük.

A kölcsönszerződés alapján a bank az ügyfél részére devizát nem bocsát a rendelkezésére, sem effektíve, sem átvitt, jelképes értelemben. Devizához ezen ügylet keretei között a kölcsönvevő semmilyen módon és mértékben nem juthat, kizárólag forintot bocsát rendelkezésére a hitelező. Miután az adósnak devizát nem nyújt a hitelező, illetőleg nem bocsát a rendelkezésére, ezért az adósnak nincs is mit eladnia a hitel folyósításakor – a bank részéről a folyósításkor nem történik devizavétel (az ügyfélnek nincs eladható devizája).

A pénzügyi intézmény gazdasági erőpozíciója ellenére jogi értelemben nincs fölérendelve a kölcsönbevevőnek, éppen ezért nem oktrojálhat rájuk számukra indokolatlan hátrányos feltételeket. A felsorolt szempontok alapján a támadott kikötés a jóhiszeműség és tisztesség objektív követelményeinek sérelmével indokolatlanul, egyoldalúan hátrányos a kölcsönvevők számára, ezért – az elsőfokú bírósággal egyezően – azt az ítéltábla is tisztességtelennek minősítette.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, Gazdasági Versenyhivatalnak és Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnak küldtük el a levelünket, melyből kapott a Parlament Fogyasztóvédelmi Bizottsága is.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a PSZÁF-nél azonnal induljon összehangolt eljárás valamennyi érintett pénzintézetnél. Szükségesnek tartjuk, hogy a PSZÁF kötelezze az összes érintett pénzintézetet, hogy a szerződéseket számolják át MNB középárfolyammal, töröljék el a felszámolt konverziós költségeket, a túlfizetéseket késedelmi kamatos kamattal utalják át az adósok folyószámlájára.

Véleményünk szerint fenn áll a nagyértékben, bünszövetkezetben elkövetett csalás büntettének gyanúja, szükségesnek tartjuk az ügyészségi vizsgálat elindítását. Javasoljuk, hogy összhangban az Európai Unió Bíróságának C-472/10 sz. ügyben hozott ítéletével, a vizsgálatot a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság fogja össze, és indítsa el a szükséges pereket és az ügyészségi eljárásokat. Jelen körülmények között az árverések és kilakoltatások folytatása fenntarthatatlan. Kérjük ezek azonnali megszüntetését.

Javasoljuk állandó Parlamenti Bizottság létrehozását a pénzügyi visszaélések kivizsgálására, kérjük ebben a Fogyasztóvédelmi Bizottság támogatását.

Több millió magyar állampolgár érintett ebben a több százmilliárdos csalásban. Szükségesnek érezzük a legszorosabb együttműködést az érintett károsultak, a hatóságok és a kormány között.

Érthetetlen számunkra, hogy a kormány csak a lakosságot becsapó pénzügyi intézmények érdekvédelmi szervezetével, a Bankszövetséggel tárgyal, csak velük egyeztet.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/level-a-pszaf-a-gvh-a-nfh-reszere---2012-05-01.html>

Ekkor, 2012 májusában még nem volt ismert, hogy az árfolyamrés költségének feltüntetésének a hiánya a kölcsönszerződés teljes semmisségével jár. A PITEE perben a másodfokú ítélet csak pár hónappal később, 2012. decemberében született meg.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/otp-es-az-arfolyam-res---ket-jogeros-itelet.html>

Az Állami Felügyelet, a pénzügyi fogyasztóvédelmet ellátó PSZÁF válasza másfél hónap múlva, 2012.06.15.-án érkezett meg:

A Felügyelet nem rendelkezik azzal a jogosultsággal, hogy valamely peres eljárásban született bírósági ítélettel kapcsolatosan állást foglaljon, véleményt fogalmazzon meg.

A Felügyelet ugyanis jogalkalmazó szerv, amely jogállásából eredően nem tiszte az, hogy a független igazságszolgáltatás döntéseivel kapcsolatosan álláspontot alakítson ki.

Az előbbire, valamint arra való tekintettel, hogy a Felügyelet hivatalból nem ismeri a bírósági eljárás során előterjesztett keresetet, az azzal kapcsolatosan benyújtott peres eljárási iratokat, sem jogi értelemben, sem objektíve nem áll fenn a lehetősége annak, hogy a per során született ítéletről a Felügyelet véleményt formáljon, vagy abból további következtetéseket vonjon le.

A Felügyelet hatásköre nem terjed ki a szerződés érvényességének vagy érvénytelenségének megállapítására, a szerződéses jogviszonyban tanúsított magatartások jogszerűségének megítélésére, vagy az egyedi bírósági ítéletek minden pénzügyi szervezetre általánosan kiterjedő végrehajtásának a kikényszerítésére, a Felügyelet ennek érdekében vizsgálatot nem indíthat.

A beadványában foglalt azon álláspontja tekintetében, mely szerint a pénzügyi intézmények részéről felmerülhet a bünszövetkezetben elkövetett csalás büntettének gyanúja, az alábbiakról tájékoztatom. Amennyiben Ön úgy ítéli meg, hogy a pénzügyi intézmények valamely bűncselekmény törvényi tényállását megvalósították, akkor lehetősége van az illetékes rendőrkapitányságon illetve rendőrfőkapitányságon feljelentést tenni és büntetőeljárás megindítását kezdeményezni.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/pszaf-valasz-2012.06.15..html>

A Gazdasági Versenyhivaltól Gyürki Gizella vizsgáló tanácsos elég gyorsan válaszolt. A felvetett problémákra sajnos egyáltalán nem reagált, javasolta, hogy aki úgy véli, hogy a szerződések törvénytelenek, vagy a bank nem a szerződés szerint jár el, forduljon a bíróságra. A válaszlevél hosszasan részletezi, hogy összehangolt kamatemelés miatt 7 bank ellen folyik kartell vizsgálat a GVH-nál:

A Gazdasági Versenyhivatal köszönettel kézhez kapta az OTP Bank hitelpiaci, ezen belül is különösen a deviza-elszámolású kölcsönök után felszámított indokolatlanul magas árfolyammal kapcsolatos magatartására vonatkozó, 2012. május 1-jén írt levelét. Levelében kifogásolja továbbá, hogy több pénzügyi intézmény hasonlóan jár el, amikor indokolatlanul nagy árfolyamrést és magas konverziós költséget számol el, így tisztességtelen nyereségre tesznek szert.

A Gazdasági Versenyhivatal tájékoztatja Önt, hogy kiemelt figyelmet fordít a pénzpiacon, így különösen a devizahitel-piaci folyamatokra, és a bankok mind egymás közötti, mind a fogyasztókkal szemben tanúsított magatartásának verseny szempontú, folyamatos értékelésére. Amint az bizonyára Ön előtt is ismert, a Gazdasági Versenyhivatalnál (Vj/074/2011. számon) jelenleg folyamatban van a 2011. november 23-án indított versenyfelügyeleti eljárás, amelynek során 7 kereskedelmi bank végtörlesztéssel kapcsolatos magatartását vizsgálja. Szintén szükséges hangsúlyozni, hogy a vállalkozások jogsértése (törvénybe ütköző magatartása) eredményeképpen bekövetkező egyéni sérelmek orvoslása (pl. kártérítés, illetve szerződésszegésből, vagy szerződés érvénytelenségéből eredő jogkövetkezmények alkalmazásának formájában) a bíróságok előtt, polgári per útján lehetséges.
<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/a-gazdasagi-versenyhivatal-valasza---2012.05.15..html>

Részletek Jakus Mariann küzdőtársam PSZÁF-nek küldött, 2012 júniusi válaszából:

Ameddig a pénzintézeteknek az üzletszabályzatát be kellett mutatni a Felügyelet részére, a PSZÁF-nek tudomással kellett bírnia a szerződések és „kockázatfeltáró” nyilatkozatok tartalmáról, a hamis információkról, a joglemondásról, választott bírósági, vételi és opciós jogi kikötésekről- az "aggálytalan tartalmú" blanketta közjegyzői okiratokkal együtt, melyek mintáihoz a pénzintézetek lábjegyzetei adtak útmutatást!

Köztudomású tény, hogy a „deviza alapú hitel” nyújtó bankok a szerződéskötéskor az ügyfelek egyedi szerződésmódosítási akaratát azzal hártották el, hogy a szerződésmintát a központból kapták, attól egy betűvel sem térhettek el. Tehát az ügyfél a szerződéskötéskor hiába jelezte volna, hogy szerinte a szerződésében a kamat, a költség, valamint az árfolyamkülönbség viselésének terhére való kikötése, ebből következően az egyenleg elszámolása tisztességtelen, a bebetonozott általános szerződési feltételek a kiegyensúlyozott feltételek elérését lehetetlenné tették.

Kérném azon válasz mellőzését, mire nem volt jogosultságuk a témával kapcsolatban !

Önök nem a fogyasztókat védtek és nem védik a mai napig sem, felhívnám szíves figyelmét a PBT működésére, ahol rendszeresen alázzák a hozzájuk forduló károsultakat ! Nem elég, hogy a pénzintézetek „képviselői” teszik ezt, de még PBT munkatársai is beszélőgatnak oly módon, hogy a kedves ügyfél síró görcsrel távozik!!!

Magyarországon a laikus fogyasztókat maga a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete tévesztette meg „deviza alapú” hitelekéről szóló 2006 és 2008 évben kiadott kiadványukban.

A PSZÁF fogyasztói tájékoztatót tesz közzé a „deviza alapú” hitelek körében, ahol de facto rögzítik, hogy minden egyes ügyfél hiteléhez a bank deviza kölcsönt vesz fel, ezért a banki árfolyamkockázatot egy az egyben hártják át az adósra. Az adós bízik a PSZÁF-ban, és az általa felügyelt pénzintézetekben, és mindenki tudja, hogy a nyújtott kölcsön ellenértéke csak és kizárólag a kamat! A devizát át kell váltani forintra – tájékoztat a PSZÁF.

Itt egy olyan ügyletről van szó, ahol a svájci frankot majd leváltják forintra és később, a törlesztések során a forintot átváltják svájci frankra.

„ Mivel a bank a devizában nyilvántartott hitelt forintban folyósítja, azt át kell váltani forintra. Ehhez a bank devizavételi árfolyamot alkalmaz, mintha megvásárolná az ügyféltől azt a deviza összeget, amelynek ellenértékét forintban kifizeti. A hitel törlesztésekor ugyanez fordítva játszódik le. Amikor Ön a törlesztő részletet fizeti forintban, a bank azt deviza eladási árfolyamon számítja át devizára, mintha eladta volna Önnek a törlesztéshez szükséges devizaösszeget.”

Egy példánál maradva: egy 10 millió forintos kifizetésnél a folyósítás pillanatában fennálló tartozás már nem 10 millió forint, hanem több. És kiemelem, itt csak egy szempillantásnyi idő telik el. A 10 milliót úgy kapom meg, hogy a CHF-et eladom a banknak, mely árfolyam rosszabb, mint a deviza közép árfolyam. Azaz a tartozásom nem 10.000.000.-Ft-nak megfelelő CHF, hanem annál több. Ha vissza szeretném fizetni egy másodperccel később, akkor a kifolyósított forintom már nem elegendő a tőketörlesztésre, hiszen a vételi és eladási árfolyam között jelentős a különbség.

A pénzüintézetek (a nem létező CHF-ből) CHF kölcsönt folyósítanak az adósok részére, de a svájci frankot azonnal megveszik és forintot adnak helyette. Így az alperesek CHF számlája ugyanazt az egyenleget mutatja, mint két másodperccel az átváltás előtt, azonban az átváltásból eredő marzst már be is szedte az adósoktól, ezáltal jogalap nélkül gazdagodik az adósok (felperesek) terhére. Az átváltási ügylet azonban nem valós, így ilyen ügyletből kötelezettség sem keletkezhet. A pénzüintézeteknek a napi záráskor csak azt kellett valahogy igazolniuk, hogy volt CHF fedezet, így az FX-swap ügyletek virtuális valósága szolgáltatta az utólagos elszámolási rendet.

Deviza eladósodást vizsgáló parlamenti albizottság összefoglaló jelentése:

„Teljességgel alkalmatlan ugyanakkor a THM arra, hogy változó kamatozású, deviza alapú hitelek árazását hasonlítsuk össze vele, és még kevésbé arra, hogy azok teljes futamidőre előrevetített fajlagos költségét megjelenítse. Ennek az egyszerű magyarázata az, hogy a mutató meghatározásakor csak a legelső periódus, előre ismert kamatterhét lehet alapul venni, a későbbi kamatváltozások lehetőségeket nem.”

A bankok és hitelközvetítők ugyanakkor a termékértékesítés során kifejezetten építettek arra, hogy a forint-, ill. a deviza alapú hitelek (utóbbiakra nézve kedvezőbb) teljes hiteldíj-mutatóit összevetették. Teljesen érthetetlen, hogy a felügyelő hatóságok miért tolerálták hosszú éveken keresztül, hogy egy fogyasztóvédelmi eszközből a fogyasztók tudatos megtévesztésének eszköze lett.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/valasz-a-pszaf-nek-a-06.15-i-levelere.html>

Fél évvel később, 2013. januárjában, az esetleges korábbi, főként a THM pontosságával kapcsolatos vizsgálatokról érdeklődtünk a PSZÁF-nél:

Végzett-e a PSZÁF Teljes Hiteldíj Mutató számítás ellenőrzést az alábbi kölcsöntermékek esetében a nagyobb bankoknál:

a, lakás-takarékpénztári megtakarítással kombinált jelzálog forintkölcsönök,

b, CHF jelzálog devizakölcsönök (CHF-ben igényelve és folyósítva, CHF-ben törlesztve, CHF-ben nyilvántartva),

c, deviza elszámolású jelzálog forintkölcsönök (forintban igényelve és folyósítva, forintban törlesztve, CHF-ben nyilvántartva).

Nyilvánosak illetve elérhetőek-e a fenti vizsgálatok?

A bankoknak be kell-e nyújtani a PSZÁF-hez az árazási irányelveket (melyek tartalmazzák a kamatváltoztatás lehetőségét és módját is) a PSZÁF-hez jóváhagyás vagy tájékoztatás céljából?

Ellenőriz-e a PSZÁF, hogy a bankok betartják-e a saját irányelveiket?

Amennyiben nem volt még vizsgálat a fenti területeken, terveznek-e vizsgálatot?

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/thm-es-arazasi-elvek--volt-e-vizsgalat-a-pszaf-nal-.html>

Pár hét elteltével Szabadfalvi István válaszolt (részletek):

Tájékoztatom arról, hogy a Felügyelet kérelemre és hivatalból indított vizsgálatainak jelentős hányada irányult a pénzügyi szervezetek hitelezési szolgáltatásaival kapcsolatos, fogyasztóvédelmi hatósági hatáskörbe tartozó követelmények teljesülésének ellenőrzésére.

A Felügyelet a beérkezett fogyasztói kérelmek tapasztalatai, továbbá saját elemzései alapján indított hivatalból vizsgálatok során — számos más jelentős szempont mellett — kiemelt prioritásként kezelte a hitelezési tevékenységgel összefüggésben a fogyasztók számára hátrányos egyoldalú szerződés módosítási gyakorlatok jogszerűségének, továbbá a teljes hiteldíj mutató számítás helyességének ellenőrzését is.

Megkeresésében egyrészt érdeklődik a Felügyelet teljes hiteldíj mutató (THM) számítását ellenőrző vizsgálatainak vonatkozásában.

Erre figyelemmel tájékoztatom, hogy a Felügyelet a 2012. évben négy banknál, két pénzügyi vállalkozásnál és két takarékszövetkezetnél indított fogyasztóvédelmi témavizsgálatot a THM felső határértékét megállapító jogszabályi rendelkezések betartásának vizsgálata céljából. A vizsgálat különös hangsúlyt fektetett arra, hogy a pénzügyi szervezetek a vizsgálat ideje alatt nyújtott

hiteltermékekkel összefüggő hirdetményeikben, kondíciós listáikban, hirdetéseikben a jogszabályban előírtaknak megfelelő THM értékeket tüntetnek-e fel, illetőleg a feltüntetett THM értékek számszakilag helyesen kerültek-e meghatározásra.

A vizsgálat részét képezte továbbá az is, hogy a pénzügyi szervezetek a THM felső határértékét megállapító előírásoknak megfelelően sorolták-e be termékeiket.

A Felügyelet a vizsgálat során a kereskedelmi kommunikációkban — hirdetményekben, reklámokban — feltüntetett THM érték számítására vonatkozóan kisebb számítási eltéréseket, jogszabálysértő gyakorlatokat tapasztalt, amelyek megszüntetésére kötelezte az érintett pénzügyi szervezeteket, illetőleg élt a bírság kiszabásának lehetőségével is.

Tájékoztatom, hogy a bankoknak, pénzügyi szervezeteknek nincs arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a Felügyelet számára előzetes jóváhagyás, engedélyezés érdekében, vagy akár csak tájékoztatás céljából megküldjék árazási irányelveiket, árazási elveiket.

Tájékoztatom arról, hogy a Felügyelet kiemelten figyelemmel kíséri a pénzügyi szervezetek árazási gyakorlatát, és a beérkező kérelmek alapján, illetőleg hivatalbóli eljárásai keretében vizsgálja azt, hogy a pénzügyi szervezetek a Hpt., illetőleg a szerződésekben előírt kamat egyoldalú módosításának feltételeiről szóló 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet szerinti gyakorlatot folytatnak-e a fogyasztókat terhelő költségek, díjak és kamatok egyoldalú módosításakor.

A Felügyelet e vizsgálatok során hozott határozatai is nyilvánosak, a Felügyelet honlapján folyamatosan közzétételre kerülnek.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/a-pszaf-valasza-thm-es-arazasi-elvek-vizsgalatairol.html>

Idén, 2014 tavaszán ismét megpróbáltuk, hogy cselekvésre ösztönözzük a Hivatalokat, hatóságokat, ha már saját maguktól nem észlelik, hogy problémák vannak, hátha egy levél, indokot szolgáltat arra, hogy cselekedjenek. A levél apropójául az szolgált, hogy az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank és a Nemzetgazdasági Minisztérium összefogott az érdekünkben.

Részlet a májusi levelünkből:

Örömmel olvastuk, hogy munkacsoportot hoztak létre a lakosság pénzügyi kultúrájának fejlesztésére.

„A pénzügyi kultúra a pénzügyi ismeretek és képességek olyan szintje, amelynek segítségével az egyének képesek a tudatos és körültekintő döntéseikhez szükséges alapvető pénzügyi információkat azonosítani, majd azok megszerzése, illetve értelmezése alapján meghozni saját pénzügyeiket érintő döntéseiket, felmérve azok lehetséges jövőbeni következményeit.”

Őnök számára is ismert (számtalan levélváltáson vagyunk már túl), hogy a Hiteles Mozgalom évek óta foglalkozik a banki hitelezéssel és ezen belül is elsősorban a devizahitelekkel.

Tapasztalataink szerint rengeteg a szándékos csúsztatás, félrevezetés, megtévesztés, ezért mi is mindenképpen nagyon fontosnak tartjuk a pénzügyi kultúra fejlesztését. Azért is nagyon-nagyon fontos és sürgős ez, mert a jelenleg folyó bírósági tárgyalásokon a bankok folyamatosan hazudnak, szándékosan valótlanosságokat állítanak. Kihasználják, hogy a nem megfelelő a pénzügyi kultúrája a fogyasztóknak, a felpereseknek, az ügyvédeknek és sajnos nem egyszer bírónak sem. Ezek, a tényleges ismeretek hiánya és a bankok szándékos félrevezetése, azt eredményezik, hogy a bíróságokon gyakran egyáltalán nem megalapozott, nem a tényeken nyugvó döntések születnek. Teljes mértékben elfogadhatatlannak tartjuk ezt az állapotot!

Szükségesnek tartjuk, hogy amennyiben a bíróságokon nem megfelelő pénzügyi kultúra miatt születnek a fogyasztóra nézve hátrányos döntések, akkor az ÁSZ, a MNB és az NGM szólaljon meg. Ismertessék, mindenki számára közérthetően, azokat a tényeket, melyek nem lehetnek jogi mérlegelés kérdései a tárgyalótermekben.

Elég sok kárt szenved el most a magyar társadalom azért, mert 2001 és 2008 között, amikor a bankok százezer számra kötöttek mérgező devizahiteleket, az állami szervezetek passzívan figyelték az eseményeket. Sajnos nem csak passzívan figyelték, hanem félrevezető, félreérthető lakossági tájékoztató anyagokat bocsátottak ki. A mostani ÁSZ, MNB, NGM vezetés felelőssége, hogy felvállalja-e azt, hogy a társadalmi tragédia megoldásában szerepet vállal a károsult fogyasztók oldalán.

Sajnos eddigi erőfeszítéseink, hogy élő, tartalmas kapcsolatot alakítsunk ki a MNB-vel és a NGM-mel kudarcot vallottak, az ÁSZ-nál nem volt ilyen kezdeményezésünk. Szeretnénk megköszönni ezúton is az ÁSZ 2009-ben készített kiváló vizsgálati anyagát, a „Jelentés a lakástámogatási rendszer hatékonyságának ellenőrzéséről”-t. Talán egyszer születik majd egy ilyen színvonalas, őszinte, tárgyilagos elemzés a devizahitelezésről is állami szervezetek munkájából.

Ismételten javasolunk intenzív együttműködést a civil szervezetekkel a gyors és hatékony megoldás érdekében. Ehhez talán egy munkacsoport jellegű forma lenne a legmegfelelőbb.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/level-az-asz-a-mnb-es-az-ngm-reszere-2014.05.08..html>

A Nemzetgazdasági Minisztériumból az Ügyfélkapcsolati Információs Iroda válaszolt, név és aláírás nélkül. Csupa általánosságokkal kezdődik a levél: legfontosabb cél, hogy megismerjük a pénzügyi fogalmakat és termékeket, tudatosan kezeljük a pénzügyi kockázatokat, tájékozódjunk kellőképpen, ismerjük meg a panaszkezelés fórumait. Mindezen célok elérése érdekében a három intézmény szakmai rendezvényeket szervez majd, konzultálnak és információkat cserélnek majd egymással, kutatásokat és felméréseket fognak végezni valamint hatékonyan fognak minket tájékoztatni. Végül az NGM közli:

Az együttműködésnek nem célja, és nincs is arra lehetősége a résztvevő intézményeknek, hogy bármilyen formában felszólaljanak a független bíróságok ítékezésével kapcsolatban.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/hatalmi-agak-valasza---2014-majus.html>

Az Állami Számvevőszéktől Dr. Dávid Sándor osztályvezető válaszolt (részlet):

Közös munkánkban azonban nem célja jogértelmezési kérdésekbe bocsátkozni, valamint más független intézmények tevékenységével kapcsolatban állást foglalni.

Az aláíró felek azt vállalták, hogy a jövőben összehangolják a pénzügyi kultúra helyzetével és fejlesztésével kapcsolatos kutatásaikat, felméréseiket, együttműködnek a fogyasztók hatékony tájékoztatásában és szakmai rendezvények megvalósításában.

A végső cél ugyanakkor természetesen továbbra is az, hogy a résztvevő szervek együttműködésük révén is elősegítsék a lakosság pénzügyi kultúrájának és pénzügyi tudatosságának fejlesztését, hozzájárulva ezzel a kiegyensúlyozott gazdasági fejlődéshez, és a pénzügyi rendszer kockázatainak mérsékléséhez.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/allami-szamvevoszek-valasz---2014.06.04..html>

A Magyar Nemzeti Bank nem válaszolt.

A Kásler per ítéletének kihirdetése előtt voltunk napokkal, amikor a levelet írtuk, a PITEE perből tudtuk és tudhatta mindenki, főleg akinek ez a feladata, hogy a szerződések semmissek. Mégis csak azt tüzték ki maguk elé feladatul, hogy a mi pénzügyi kultúránkat növeljék. Részlet az elküldött válaszlevelünkből, melyre nem jött válasz:

Szeretnénk felhívni a figyelmüket arra, hogy a pénzintézetek lobbi szervezetének, a Bankszövetségnek, nincs semmilyen aggálya, kétkedése azzal kapcsolatban, hogy befolyásolja-e saját célja érdekében a független bíróságok működését.

Elementek egyszerűen a Magyar Bíróképző Akadémiára és „oktatták” a bírókat, hogy számukra a bíróságok kedvező döntéseket hozzanak a perekben.

A sikeres oktatás eredményét ismerjük. Több bíróságon, nagyon sok perben a Bankszövetség félrevezetésének eredményeképpen a fogyasztók kárára ítélték a bíróságok. Ezekben az ítéletekben a bíróságok valótlanságokra, félrevezetésekre alapozták a döntésüket. Talán a legismertebb két példa, hogy összekeverték a deviza időbeni változását (árfolyamváltozás) a bankok által alkalmazott vételi és eladási árfolyam különbségével (árfolyamrés) és állították még, hogy az árfolyamrés nem okoz költséget a fogyasztónak, az adósnak.

Kérjük, vizsgálják felül korábbi álláspontjukat és vállaljanak nagyobb szerepet abban, hogy ne szülessen a bíróságokon tévedésen alapuló döntés, próbálják meg leleplezni a banklobby káros manipulálását.

Amíg önök a saját hatáskörük és jogkörük vizsgálatánál elakadtak, és nem csináltak évekig semmit, addig a bankok megtévesztettek és kifosztottak több millió magyar állampolgárt!

Az okozott kár több száz milliárd forint. Véleményünk szerint Önöknek a gyors és határozott cselekvés nem csak lehetőség, hanem kötelesség.

A „Devizahitelek – Tényleg értem” kiadványt a PSZÁF 2006-ban önállóan, 2008-ban a MNB-kal közösen adta ki. Sajnos a kiadványok nagyon hasznos információk mellett több valótlanságot is tartalmaznak. A pénzügyi kultúra terjesztését javasoljuk azzal kezdeni, hogy a korábbi megtévesztő, alaptalan állításait visszavonják és elnézést kérnek a társadalomtól a félrevezetésért.

Az egész pénzügyi folyamat, a hitelezés jobban érthető lenne, ha a társadalom, beleértve a bírói kart is, tisztában lenne a hitelpénzrendszer, valamint a kétszintű bankrendszer működésével. Általános az a nézet, az a vélekedés, hogy a bank hasonlóan működik mint például egy zöldséges üzlet. Egyik ajtón beviszi a termelő az almát és a sárgarépát, a zöldséges meg a pultnál eladja a raktárra került almát és sárgarépát. Beviszi az egyik ember a kis forint megtakarítását a bankba, ott betétként elhelyezi, majd ezt a pénzt egy másik embernek a bank kölcsönadja.

Önök is, és mi is tudjuk, hogy ez nem így van. Ideje lenne ezt tudatosítani az emberekben. Akkor is tud a „zöldséges” sárgarépát adni, ha csak alma van a raktárban, sőt akkor is ha a raktáron szinte nincs semmi.

Természetesen ennek a modern pénzrendszernek meg van a kockázata, sőt a kockázat figyelése és kezelése alapvető fontosságú a bankok működésében. Pozíciók nyitása és pozíciók zárása, kockázatok számolása és kezelése – inkább erről szól a mai bankrendszer, mint betétek gyűjtéséről és kölcsönök kihelyezéséről. Mikorra tervezik feldolgozni ezt a nagyon fontos témát?

Óriási probléma halmazt kell megoldani, úgy véljük ez közösen eredményesebb és gyorsabb lehet. Teljesen bizonyos, lejárt a félrevezetések, megtévesztések ideje, őszintén szembe kell nézni a tényekkel. Nagyon sok időt elvesztegettünk és nagyon sok már az áldozat. Az együttműködés eddig sem rajtunk múlt.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdesek-es-a-kapott-valaszok/viszontvalaszunk-asz---mnb---ngm.html>

Próbálkoztunk az Igazságügyi Minisztériumnál is. Készítsenek egy tájékoztató füzetet. Négy lapot ajánlottunk gondolat indításként...

Saját szerződéseinket, a szakmai anyagokat (Legfőbb Ügyész, PSZÁF, MNB stb.) és a bírósági ítéleteket, jogegységi határozatokat olvasva, teljesen egyértelmű számunkra, hogy a legalapvetőbb fogalmak sincsenek kellően meghatározva és ezzel szemben nagyon sok kifejezés lett elterjesztve, melyek a tisztánlátást jelentősen zavarják.

Így fordulhat elő, hogy a legfőbb bírói hatalom, a Kúria többek között nem tudja értelmezni hónapokig a „költség” szó fogalmát és más hatalmi ágakhoz fordul segítségért. Valamint nem tudja a Kúria értelmezni, hogy milyen következménnyel jár az, ha egy szerződés, egy kölcsönszerződés semmis.

Az alsóbbrendű bíróságokon sem kedvezőbb a helyzet, már az a feladat is gyakran meghaladja az eljáró bíróságok tudását, hogy meghatározzák illetékességüket egy lakossági kölcsönszerződéssel kapcsolatban, hogy értelmezzék a fogyasztó szó fogalmát ezekkel a szerződésekkel kapcsolatban. Javasoljuk az Igazságügyi Minisztériumnak, hogy bocsásson ki jogmagyarázó füzetecskét, vagy bármilyen más névvel rendelkező olyan kiadványt, mely az Igazság és a Jog érvényesülése érdekében segíti a tisztánlátást ebben a társadalmi és gazdasági katasztrófát okozó kérdésben, mely „devizahitel” néven vált ismertté és hírhedtté.

Négy lapját szeretnénk ennek a füzetnek elsőként elküldeni az Igazságügyi Minisztériumnak. Ezek alapján szeretnénk visszajelzést kérni, hogy keresnek-e olyan jogszabályt, mely alapján ilyen jellegű tájékoztató anyagot kiadhatnak, vagy azt a megoldást vállalják, hogy nyíltan vállalva segítik a civileket egy ilyen kiadvány elkészítésében. Ez utóbbi esetben a civil érdekvédők tagjaiból, aktivistáiból össze tudunk állítani egy hatékony munkacsoportot. Fel tudjuk vállalni azt is, hogy perekben jártas, banki károsultakat védő ügyvédek is bevonunk a munkába. A munkamenet az lenne, hogy amennyiben egy lap tartalmában egyet értünk, akkor lépünk a következő lap tartalmára, így elkerüljük, hogy egyes kifejezéseken más és mást értsünk.
<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/felemas-a-kapcsolatunk-az-igazsagugyi-miniszteriummal..html>

Négy lapot küldtünk el tehát, de válasz nem érkezett:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/alap-informaciok/1.-lap.html>

A Parlament Fogyasztóvédelmi bizottságában volt lehetőségünk kifejtetni a véleményünket a készülő törvényjavaslatokról illetve beszámolhattunk a problémákból. Ahogy egyre több és több problémát soroltunk, és ahogy egyre inkább nem értettünk egyet a kormány terveivel, ritkultak a meghívások. Azért, hogy a már kialakult kapcsolat ne szakadjon meg, szerveztem 2013 tavaszán egy találkozót, melyre meghívtam a Fogyasztóvédelmi bizottság tagjait, minden pártból egy-egy főt. A legnagyobb párt, a Fidesz meglepő módon olyan személyt küldött, aki meg sem szólalt a több órás rendezvény alatt.

Hiteles Mozgalom rendezvény képviselőkkel 1/2 - http://www.youtube.com/watch?v=j_FAW1TTYvY

Nem ez volt az első eset, hogy parlamenti képviselőkkel szerveztem találkozót. Két évvel korábban, 2011. májusában nagyon sikeres volt az a rendezvényünk, melyre a XVIII. kerületben élő országgyűlési képviselők hívtunk meg (a két helyi fideszes országgyűlési képviselő nem jött el, viszont egy szakpolitikust delegáltak a pártközpontból, az lmp-s képviselő nem ért oda a rendezvényre, az mszp-s képviselő jelen volt, a helyi jobbkiosok pedig kifogásolták, hogy tőlük senkit sem hívtam meg).

XVII. kerületi országgyűlési képviselők nyílt vitája a Gombás étteremben

<http://www.youtube.com/watch?v=ywhfsjYKWKk>

A Parlament létrehozott egy albizottságot a devizahitelezés felelőseinek a kivizsgálására. Az egyik bizottsági ülésen kértük, hogy a civileket is vonják be a munkába. Az albizottság elnöke ezt megszavaztatta a képviselőkkel: igen szükség van a civilekre, igen folytatjuk velük együtt a munkát.

Nem volt több ülés, a bizottság villámgyorsan befejezte a tevékenységét. A tiltakozó levelünkre nem jött válasz:

Tisztelt dr. Papcsák Ferenc Elnök Úr!

Ellenvéleményünket kívánjuk kifejezni a 2012. január 25. megtartott albizottsági üléssel, annak előkészítésével, valamint az ott elfogadott összefoglaló anyag megszavazásával és az albizottság munkájának lezárásával kapcsolatban.

Véleményünket arra alapozzuk, hogy a 2011. december 6. albizottság ülésén (és azt megelőző üléseken is) jelen voltunk, így ismerjük az ott elhangzottakat, döntéseket. A most nyilvánosságra került december 6.-i jegyzőkönyvben is megtalálható, hogy elfogadásra került az albizottság részéről:

- *Elkészül az albizottság munkájának összefoglalója, amit megkapnak a parlamenti pártok, valamint az érdekképviselők és a devizahitelezések jelen lévő képviselői.*
- *Az elkészített anyaggal kapcsolatban írásos véleményt terjeszthetnek be a jelzett pártok, a pártok szakértői a devizahitelezéseket képviselő civil szervezetek.*
- *Az albizottság munkáját összefoglaló anyag szakértői véleményének összesítését követően lehetősége lesz az érintett szakértőknek, képviselőknek az előterjesztett anyagot szóban is kiegészíteni.*
- *Az albizottság ezen ülésére értesítést és meghívást kapnak az érintettek.*
- *Amennyiben szükséges, az albizottság további ülést is tart, hogy a kérdést érdemben zárja le.*
- *Ezek ismeretében és figyelembevételével készül el az albizottság végleges anyaga, ami elfogadásra és a kormány elé kerül.*

Az lenne a határozott kérésünk, hogy Ön, mint az albizottság elnöke ragaszkodjon hozzá és tartsa be a korábbi ülések határozatát és tegye lehetővé az érdekeltek és szakértők részére álláspontjuk kifejtését. Az albizottság folytassa munkáját, míg valós érdemi eredményre nem jut a kérdésben. Sajnos eddig nem volt lehetőség arra, hogy az érintett devizahitelek teljes mértékben kifejtsek a bizottság előtt az álláspontjukat, mégis a végleges anyagban a felelősség egy jelentős részét rájuk testálják.

Hiányoljuk továbbá, hogy az elhangzott vélemény ellenére, ha az összevetést elvégezzük, egyértelműen megmutatja, hogy a vizsgált időszak kormányai, valamint pénzügyi és bank vezetők felelőssége fellelhető. Ezek ismeretében az elfogadásra javasolt anyag sem tartalmazza azt a megállapítást, hogy a szóban forgó devizaszerződésekkel probléma van, törvénytelen, nem javasolja a bizottság, hogy érdemes lenne hatósági célvizsgálatot kezdeményezni ez ügyben.

Az anyag szövegezésében részben felmenti a pénzügyi és banki vezetést, hogy a kommunikáció a részükről megvolt és „felhívták” a figyelmet a devizahitelezés problematikájára. Ez a megállapítás a valóságnak nem felel meg, sőt azzal ellentétes.

Budapest, 2012. január 27.

Sudár István - Devizahitelek civil szervezete

Szabó József - A Hiteles Mozgalom egyik alapítója

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/a-parlament-ben/nyilt-level-dr.-papcsak-ferenc-deviza-hitelezessel-foglalkozo-albizottsag-elnokehez-.html>

2014 tavaszán, a választások után, a parlamenti munka átszervezésének keretében egész egyszerűen megszüntették a Fogyasztóvédelmi bizottságot. Két parlamenti bizottságnak írtunk levelet:

Több éven keresztül tapasztaltuk, hogy a bankok érdekvédelmi szervezete, a Bankszövetség, miként próbálta félrevezetni a parlamenti bizottságokban a bizottsági tagokat, választott képviselőinket. Sajnos azt is tapasztalnunk kellett, hogy a PSZÁF és a minisztériumok jelen lévő munkatársai nem észlelték a Bankszövetség manipulálásait, és semmit sem tettek ezek ellen.

Kérjük, tegyék lehetővé, hogy a pénzintézetek működésével, a forint és devizakölcsönökkel, a behajtásokkal és végrehajtásokkal, a pénzügyi fogyasztóvédelemmel foglalkozó civil szervezetek részt vegyenek a Törvényalkotási illetve Igazságügyi Bizottság Munkájában.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/hatalmi-agak-valasza---2014-majus.html>

Az Igazságügyi Bizottság egyáltalán nem válaszolt, a Törvényalkotási Bizottság közölte, hogy a Gazdasági Bizottság vette át a fogyasztóvédelmi feladatkört. A válaszlevélből megtudtuk, azt is, hogy a Törvényalkotási Bizottság munkáját civil érdeklődők az internetes közvetítésen tudják követni.

Felkészültünk a munkára, tudtuk hogy jönnek majd sorra a törvényjavaslatok a „megmentésünk érdekében”.

A devizahiteles törvényeket tárgyalásra (minden törvényt kötelező bizottságnak megvitatni) viszont kizárólag csak a Törvényalkotási Bizottságnak adták oda, a Gazdasági Bizottságnak nem. Mindkét elfogadott törvényjavaslat tárgyalásánál több civil szervezet is jelentkezett a Törvényalkotási Bizottság ülésére, de most is azt a választ adták, hogy nézzük az internetes közvetítést, civilek jelen sem lehetnek a bizottsági ülésen.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/a-parlament-ben/a-parlamenti-bizottsag-uleserol-kitiltva.html>

Tiltakozásomra, hogy az eljárásuk törvénytelen, nem kaptam választ:

A 2014 évi XXXVI. törvény szerint a bizottsági ülések nyilvánosak, azokon hallgatóság részt vehet. A résztvevők számát a bizottság elnöke határozza meg. Értelmezésem szerint ez a létszám nem lehet nulla. Ha azt akarta volna a jogalkotó, hogy ne lehessen jelen hallgatóság, akkor ezt a szándékát fogalmazta volna meg és nem azt, hogy "a kijelölt helyen foglalhat helyet".

Kérem változtassa meg jogtalan elutasító döntését.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/a-parlament-ben/a-bizottsag-uleserol-ismet-kitiltva.html>

Mivel azt javasolták, hogy képernyőn nézzük az interneten keresztül a bizottsági munkát, video hozzászólást küldtem a Törvényalkotási bizottságnak, hogy ők is képernyőn ismerhessék meg véleményünket.

Tisztelt Elnök úr! Tisztelt képviselő hölgyek! Tisztelt képviselő urak!
Szabó József vagyok a Hiteles Mozgalom vezetője. Három éve veszek már részt parlamenti bizottságok munkájában, devizahiteles ügyekben, civil szakértőként.
A Törvényalkotási bizottság nem tette lehetővé, hogy részt vegyek a szeptember 22.-i bizottsági ülésen. Nem csak én, más civil érdekvédők sem kaptak erre lehetőséget.
A bizottság javasolta, hogy az interneten keresztül nézzük a bizottsági vita közvetítését.
Most egy hasonló megoldást javaslok.

Ezzel a videó hozzászólással teszem lehetővé a bizottság tagjainak, hogy megismerjék álláspontunkat. Hogyan látjuk a tárgyalás alatt lévő elszámolás szabályait?

Mi a véleményünk azokról a lényeges pontokról, melyeket az egyéb rendelkezések mögött rejtettek? Szükséges megállapítanunk, hogy a törvény előkészítésébe nem vonták be bennünket. Nem volt társadalmi egyeztetés. Több alkalommal is jeleztük, hogy készen állunk az egyeztetésre, de mindig elutasítást kaptunk. Mi is és a többi civil érdekvédő is.

A kormány kizárólag csak a másik féllel, a bankszövetséggel, a tisztességtelen bankok lobby szervezetével tárgyal. A bizottsághoz írt levelünkben mi öt-öt percnyi hozzászólást kértünk, azonban azt sem tették lehetővé, hogy részt vegyünk a bizottsági ülésen.

Ennyi bevezető után jöjjenek főbb észrevételeink:

Semmis az a kölcsönszerződés, mely nem tartalmazza a kölcsön tárgyát. A bankok, a pénzintézetek által nyújtott pénzkölcsönt a törvény bankkölcsönnek nevezi. Bankkölcsön tárgya szerint kétféle lehet, forint kölcsön illetve deviza kölcsön. A kölcsön tárgya semmiképpen sem lehet kérdéses egy kölcsönszerződésben. Amennyiben valamiért mégis kétség merülne fel ezzel kapcsolatban, akkor a kölcsönszerződés teljes egészében semmis, mivel nem tartalmazza a szerződés tárgyát.

A törvényjavaslat az eddigi, éveken keresztül használt devizahitel és deviza alapú hitel kifejezéseken túl, váratlanul bevezet két új kategóriát, az egyéb devizahitelt és a deviza-deviza hitelt. Miért nem a törvény szerinti kifejezéseket használják? Miért nem azt nézik, hogy mi a kölcsön tárgya? Miért úgy vezetnek be új fogalmakat, hogy azok pontos jelentését nem határozzák meg? Önök alkotják a törvényeket, mondják meg végre, hányféle devizahitel létezik? Ki fogja megállapítani a több százezer kölcsönszerződésről, egyesével, hogy a fenti kategóriák melyikébe tartozik?

A törvényjavaslat a kölcsönszerződés teljesítéseivel kapcsolatban hol az átváltás, hol az átszámolás szavakat használja. Önök úgy döntöttek nemrég, hogy átszámolás esetén az árfolyamrész tisztességtelen. Mi az álláspontjuk, átváltás esetén is tisztességtelen az árfolyamrész?

Az árfolyamrész költsége. Ez tény, matematikai tény. Jogi érvelés nem írhatja felül a matematika szabályait. A kölcsönszerződésnek minden költséget tartalmaznia kell. Amennyiben a szerződés nem tartalmaz minden költséget, akkor a szerződés semmis!

Akár tisztességes, akár tisztességtelen az árfolyamrész, a szerződések semmisek, mert a bankok egy jelentős költséget nem ismertettek az adósokkal, kihagyták a szerződésből, hogy a kölcsön kedvezőbbnek tűnjön. Miért veszik ki önkényesen, akaratunk ellenére, a semmiséget okozó pontokat a szerződésekből?

A törvény arról rendelkezik, hogy az adósnak azt az összeget kell visszafizetni, amit a bank a rendelkezésére bocsát. Ez az összeg nem lehet értelemszerűen más, mint a kölcsön tárgya. Önök szerint egy bank követelhet más összeget az adóstól, mint amit a rendelkezésére bocsátott? A bank követelhet forint helyett svájci frankot?

Miért nem foglalkoznak ezekkel a lényeges kérdésekkel?

A bankok akkor adták el a legtöbb devizakölcsönt, amikor tudták, hogy a forint erős pozícióban van, a forint felértékelődött helyzetben van. Egy pénzintézet nagyon pontosan tudja, hogyha egy ország pénzneme a főbb devizákhoz képest felülértékelt, akkor várható egy korrekció. A bankok elhallgatták

ügyfeleik elől, hogy a forint gyengülése várható és elhallgatták azt is, hogy a forint gyengülés milyen mértékben növeli majd a havi törlesztő részleteket.

A törvény szerint egy szerződésnek minden lényeges körülményt tartalmaznia kell. Önök szerint, a várható forintgyengülés, lényeges körülmény? Miért nem foglalkoznak ezzel az ismert problémával még mindig?

Már közel 3 éve hoztak arról törvényt, hogy a nem fix kamatozású jelzálogkölcsönök esetén, kizárólag a referencia-kamatlábbhoz kötött kamat a tisztességes. CHF bankkölcsön esetén CHF Libor, EUR bankkölcsön esetén EUR LIBOR. Most a törvényjavaslat a szerződésbe írt kamatot rögzíti a futamidő teljes idejére. Ezzel nem teszik lehetővé a kamat csökkentését, a tényleges bekövetkezett CHF LIBOR csökkenésnek megfelelően. A változó kamatozású kölcsönöket miért alakítják ezzel a törvénnyel fix kamatozású kölcsönökké? Miért fosztják meg a fogyasztókat a kamatcsökkenés jelentős előnyétől?

Bankkölcsön megkötésekor a kölcsön felvevője, az adós arra vállal kötelezettséget, hogy a kapott kölcsönt visszafizeti és a kölcsön használatának díját megfizeti. Mikor a bank a kölcsön összegét átutalja, akkor az adósnak adóssága keletkezik. Általában a kölcsön visszafizetése havi részletekben történik. A havi törlesztés egy része költség, ez a bankkölcsön díja. A hiteldíj. Amit a THM mutat. A havi törlesztés másik része csökkenti az adósságot. A törvényjavaslat több helyen a tartozás szót használja. Ez téves és félrevezető megfogalmazás. Törvény határozza meg, hogy mit kell érteni tartozás szó alatt. Tartozás akkor keletkezik, ha valaki nem tesz eleget fizetési kötelezettségének. Például, ha nem fizeti be a sárga csekken, időben a villanyszámláját.

Próbálják ki az a következő Tisztelt képviselő hölgyek és urak!

A következő hónapban 1 napos késéssel fizessék be a villanyszámlájukat.

Meglátják, tartozásuk lesz. Tartozni fognak az elektromos műveknek 1 napig a havi számla összegével. A törvény szerint a tartozás után késedelmi kamatot kell fizetni. Az 1 napos tartozás miatt az elektromos művek fel fog számolni Önöknek nagyjából 2-3 Ft késedelmi kamatot. Az adósnak nem keletkezik tartozása sem a kölcsönszerződés megkötésekor, sem amikor a bank átutalja a kölcsön összegét. Amennyiben az adós pontosan fizet minden hónapban, soha nem lesz tartozása, mint hogy Önöknek sem, ha pontosan fizetik ki a villanyszámlát.

A Javaslatban szerepel a lejárt tartozás kifejezés. Ennek nincs semmi értelme. A tartozás szó önmagában jelenti azt, hogy az adós nem tett eleget határidőre a fizetési kötelezettségének. Lejárt a fizetési határidő és még sem fizetett. Mit értenek Önök lejárt tartozás alatt? Miért nem tesznek lépéseket azért, hogy jogilag pontos szövegezésű törvényt hozzanak?

A deviza kölcsönszerződések egy részénél az árfolyamrész valóban tisztességtelen. A költség és kamatemelés valóban tisztességtelen, mert nem volt pontosan leírva ennek lehetősége, sem a szerződésekben, sem az általános szerződési feltételekben. Az adósok valóban többet fizettek a jogosnál a bankoknak. A bankoknak valóban vissza kell fizetniük a túlfizetést. Ezekkel a megállapításokkal egyetértünk. Az adósoknak a túlfizetéssel szemben azonban nem az adóssága áll, hanem az éppen fizetendő havi törlesztése. A bank ugyanis nem követelheti a meglévő adósság visszafizetését, míg élő a kölcsönszerződés. Javasoljuk a törvény ezen részének pontosítását és a bankok jogalap nélküli gazdagodásának újragondolását.

A törvényjavaslat úgy véli, hogy az adósnak az a kedvező, ha a hónapról hónapra jelentkező túlfizetést a bank előtörlesztésként levonja. Így csökken ugyan hónapról hónapra a fennálló adósság, csökkeni fog majd valamennyire a havi törlesztés azonban készpénzt a becsapott adós nem kap. Nem kap készpénzt, bármekkora anyagi gondokkal is küzd, a tisztességtelen bankok miatt. Mi alapján döntötték el, hogy az adósnak ez a legjobb megoldás?

A bankok elképesztően magas késedelmi kamatokat terhelnek az adósokra, akkor ha fizetési késedelembe esnek, akkor ha tartozásuk keletkezik. A törvényjavaslat jegybanki alapkamattal történő elszámolást ír elő. Ez teljesen aránytalan! Ha az adós késik a törlesztő részlet fizetésével, akkor

magas kamatlábbal kiszámolt, nagy kamatösszeget fizet. Ha egy bank saját tisztességtelensége miatt tartozik az adósnak, akkor viszont az adós alacsony kamatlábbal kiszámolt, kicsi kamatösszeget kap. Ez a tisztességtelen, ez nem felel meg a szimmetria elvének. A tisztességtelen bankoknak kedvez és károsult fogyasztóknak hátrányos. Miért ezt a megoldást tervezik?

Pert indítani elég költséges dolog. Főleg annak, aki már anyagilag teljesen a nullán van. Akinek már tartozásai vannak, akinek már gyűlnek a sárga csekkok a fiókban. Önök nemrég törvény alkotásával, több mint 12.000 per tárgyalását függesztették fel. Most ezzel az elszámolási törvénnyel, azt szeretnék elérni, hogy az adósok szüntessék meg önként az általuk indított pereket. Miért akadályozzák, hogy a bíróságokon keressük az Igazságot?

Miért fosztanak meg bennünket alkotmányos jogainktól? Miért nem adtak anyagi támogatást a bíróságoknak, hogy gyorsabban haladjanak a perek? Miért nem módosították a jogszabályokat, hogy könnyebben perelhessük a tisztességtelen bankokat? Miért nem képezték a bírókat, hogy szakszerűbb, megalapozottabb döntéseket szülessenek?

A törvényjavaslat szerint, per megszüntetése esetén az állam átvállalja a perilleték megfizetését. A perilleték 10 millió forint összegű kölcsönszerződés esetén 600.000 Ft.

Normál peres eljárás esetén, az fizeti a perilletéket a bíróságnak, aki elveszti a pert. A pereket a bankok elvesztették! Miért mentesíti az állam mégis a tisztességtelen bankokat a perilleték megfizetése alól?

A pereskedés másik nagy költsége az ügyvédi díj. Normál esetben a vesztes fél fizeti a másik fél, a pernyertes ügyvédi költségeit. A törvény javaslat úgy rendelkezik, hogy mindkét fél állja a saját ügyvédjének költségét. A pert a bankok vesztették el! Miért mentesíti a javaslat a bankokat a pernyertes adós ügyvédi költségének megfizetése alól?

Ha tekintünk két adós családot, akik egyformán pontosan fizették a törlesztő részletüket. Akik ugyanattól a banktól egy időben ugyanakkora összegű kölcsönt vettek fel, akkor mindkét család azonos összegű visszatérítést fog kapni. Az egyik család azonban beperelte még évekkel ezelőtt a bankját. A törvénytervezet szerint ő fizeti a saját ügyvédjének több százezer forintos költségét! Miért büntetik azokat a bátor magyar állampolgárokat, akik szembe mertek szállni a nemzetközi pénzügyi világgal, akik bíztak a független magyar bíróság szakértelmében, elfogulatlanságában és gyorsaságában?

Az ismertetett probléma felsorolás nem teljes. Nagyon sok kérdés van még. Öt perc hozzászólást kértem, ezt már rég túlléptem, nincs lehetőségem a felsorolást folytatni.

Kíváncsiak Önök a kérdésekre és a válaszokra? Igazságos megoldást szeretnének hozni? Javaslom a probléma nagysága, társadalmi hatása miatt, külön parlamenti bizottság létrehozását, civilek érdekvédők bevonásával, a problémák feltárása és a megoldás kidolgozása érdekében.

Köszönöm figyelmüket. Kérem, hogy hozzászólásomat csatolják a bizottság ülés jegyzőkönyvéhez.

Tisztelt Törvényalkotási bizottság ! - videó hozzászólás

https://www.youtube.com/watch?v=7_v44ak0e_0&list=UU4vFzPMT2sMuWsEEcVpwXBA

Minden lényeges fejleményről, fontosabb tevékenységünkről MTI közleményt szoktunk kiadni, illetve küldünk e-mailt a médiának (tv, rádió, nyomtatott és internetes sajtó stb.). Ez esetben is ez történt (részlet):

A bizottság nem tette lehetővé, hogy mi, civilek, részt vegyünk a mai ülésükön. Nem adtak lehetőséget, hogy a törvénytervezet problémáira felhívjuk a figyelmet, hogy kérdéseket tegyünk fel.

Szerdán várhatóan megszavazzák a képviselők a törvényjavaslatot, mely nem csak az elszámolás szabályozza, hanem korlátozza a fogyasztók által indított, felfüggesztett perek folytatását. A törvénytervezet több pontja is kimondottan hátrányos a bankok által károsított fogyasztóknak.

http://os.mti.hu/hirek/100384/az_arany_liliom_kozhasznu_alapitvany_kozlemenye

Ahogy már nagyon sok alkalommal, most sem ütöttük meg azt az ingerküszöbszintet a negyedik hatalmi ágnál, a médiánál, hogy tájékoztatassák a közvéleményt. Több civil szervezet is felemelte a hangját a társadalmi egyeztetés hiánya miatt:

Az elszámolási törvény tervezetét társadalmi egyeztetésre kell bocsátani!

A Hitelkárosultak érdekében tevékenykedő civil szervezetek és szakemberek szükségesnek tartják felhívni a kormányt, a törvényhozás és a közvélemény figyelmét arra, hogy a kormány által kidolgozás alatt álló devizahiteles elszámolási törvénytervezetet nem egyeztetették a hitelezők által megkárosított emberekkel, sem pedig érdekvédelmi szervezeteikkel. Emiatt máris kétségbe vonható a törvénytervezet alkotmányossága, valamint magának az elszámolásnak a korrektsége.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. és CXXXI. törvény kötelezővé teszi, hogy a törvényt előkészítő szakminisztériumnak minden új tervezetet és hatásvizsgálatát közzé kell tennie a honlapján abból a célból, hogy személyek és különösen az érdekvédelmi szervezetek kifejthessék álláspontjukat, melyet a kormány válaszával együtt a parlament elé kell tární.

Az elmúlt években egyetlen társadalmi egyeztetés sem történt az új devizahitel-szabályok előkészítésekor, sem pedig az árfolyamrész és az egyoldalú kamatváltoztatás jogosságát megítélő törvényről. Várható, hogy a bankok arra fogják kihasználni ezt az állapotot, hogy megtámadják ezt a törvényt az Alkotmánybíróságon és az Unió intézményeinél. Ugyanez következhet be az elszámolási törvény esetében is, az adósok részéről.

Mi, civilek a törvényesség betartását követeljük a kormánytól, hogy a devizában számolt adósságok elszámolására vonatkozó szabályok a törvényes rend szerint fogalmazódjanak meg. A szabálytervezetét meg kell ismertetni a legteljesebb nyilvánossággal, hogy a társadalom véleményt alkothasson róla, és a véleményeket az előkészítők kiértékeljék. A miniszter köteles a beérkezett véleményekről összefoglalót készíteni és a véleményezőket listájával együtt közzétenni, s az Országgyűlésnek benyújtani az általános társadalmi egyeztetés keretében.

Hangsúlyozzuk: a nyilvános egyeztetés nem lehetőség, hanem törvényben rögzített köteleesség, melynek megszegése alapot ad a készülő törvény megtámadásához.

Ezért társadalmi egyeztetést követelünk, az elszámolási törvény tervezetének és hatásvizsgálatának nyilvánossá tételével. Követeljük továbbá a jogalkotásról szóló törvény betűje szerint az általunk, valamint mások által kifejtett vélemény, javaslat megfontolását és országgyűlés elé terjesztését.

Budapest, 2014. szeptember 5.

2014.09.05 - Társadalmi egyeztetést követelnek a devizahitelesek

<http://www.youtube.com/watch?v=Dx7yEmmptss>

Így működnek a demokratikus intézmények 2014-ben, ilyen a hatalmi ágak hozzáállása a civil érdekvédőkhöz és ilyen a kiegyensúlyozott média kiegyensúlyozott tájékoztatása.

07 Európában egyedülálló módon megmentve

A 2012. szeptember 3.-i közleményünk:

Értetlenül és megdöbbenve olvastuk az Orbán Viktor aláírásával ellátott, többünk postaládájába bedobott levelet, melyben ez áll: „Európában egyedülálló módon kimentettük a devizahiteleseket”. Bár "devizahitelesek" vagyunk, ezt mi sajnos nem vettük észre.

Határozottan ki kell jelentenünk, hogy a magyar állampolgárok legalább egynegyedét érintő, banki csaláson alapuló, tévesen devizahitelnek nevezett deviza elszámolású forint kölcsönszerződéssel rendelkező családok problémája napról napra nő.

A Parlamentben a kormánypárt vezérszónoka részéről és a Miniszterelnök úr részéről is elhangzott, hogy a bankok „megtévesztették és becsapták” a magyar állampolgárokat. Ezzel teljesen egyetértünk. A kormány mégis kizárólag a bankok érdekvédelmi, lobby szervezetével, a Bankszövetséggel hajlandó tárgyalni, az adósok érdekeit képviselő szervezetek véleménye érdemben érdektelennek tűnik számára. A Bankszövetség folyamatosan félrevezeti hazug információkkal a kormányt, a Parlamentet és a lakosságot.

A törlesztő részletek a bankok jogtalan kamatemeléseinek és az árfolyam emelkedéseinek következményeképpen egyre több család számára megfizethetetlenek. Rohamosan nő a fizetési késedelembe esettek száma. Közel 200.000 család ingatlana van kijelölve kényszerértékesítésre. Az a néhány százaléknyi adós, aki rendelkezett megfelelő nagyságú pénzeszközzel, gond nélkül végtörlesztett. Az érintettek csak csekély számban tudtak élni a végtörlesztés lehetőségével, egyáltalán nem beszélhetünk sikerről.

Akik ehhez a végtörlesztéshez Ft hitelt kívántak felvenni, azokat a bankok többféle módon is gátolták ebben, jelenleg több PSZÁF vizsgálat folyik ez ügyben. Ezzel egy időben, a bankok összehangoltan, jelentősen emelték a Ft hitelek kamatlábát. Jelenleg a GVH-nál folyik kartellgyanú alapján vizsgálat.

A Nemzeti Eszközkezelő nem tudja, vagy nem akarja ellátni a feladatát, az ócsai Devizahiteles Telepnek már az ötlete is elképesztő., megalázó és cinikus. Egyik megoldás esetében sem beszélhetünk sikerről.

Az árfolyamgát előre nem látható, előre ki nem számolható adósságnövekedést jelent majd az igénybevevőknek. Ez a megoldás a jelenlegi problémát egy későbbi időpontba tolja.

Az átlátható költségű és referencia kamatozású szerződésmódosítás lehetősége a jogalkotó szándéka szerint az állampolgárok érdekét szolgálta volna. A bankok ezt úgy játszották ki, hogy brutálisan megemelték - a megszokott nyereségesség fenntartása érdekében- a referencia kamatra rakódó „kamatmarzs” mértékét, így az ajánlott módosítás kamatai sok esetben a Ft-kölcsönök kamatival versengenek, a havi törlesztő részlet meghaladná az eredeti szerződés szerinti mértéket. Beszélhetünk itt sikerről?

A végrehajtások és kilakoltatások ügyében semmit sem lépett a kormány eddig. A végrehajtás elképesztő nagyságú költségei, a végrehajtók sikerdíja és díjszabása a kilakoltatott „devizahitelest” teljesen lehetetlen helyzetbe hozza, sok esetben a bank és az adós megegyezését lehetetleníti el.

Az Országgyűlés sokat tett azért, hogy az adósok kedvét elvegye az egyéni perekétől, megemelte az eljárási illeték legfelső mértékét, bevezette a perilleték 10%-ával egyenlő mértékű büntetőilletéket a perek idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetére, mellyel a Bankszövetség " továbbképzését" követően a bírói kar előszeretettel él.

Időnként azzal riogatnak minket, hogy ha jogszolgáltatás igazságot szolgáltatna a kifosztott devizahiteleseknek, akkor összeomlana a bankrendszer. Ezzel kapcsolatban a felelősség nem az áldozat magyar állampolgároké, hanem a tettes bankoké, a nemzetközi pénzrendszer hazánkban működő leányvállalataié. Ezek a nemzetközi intézmények rendelkeznek akkorá vagyonnal, hogy minden károsulttal el tudjanak számolni, a bankrendszer működőképességének fenntartása mellett.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete továbbra is illetékesség és hatáskör hiányára hivatkozik, nem hajlandó vizsgálatokat folytatni a magyar állampolgárokat „megtévesztő és becsapó” bankokkal szemben. Ugyanez áll a Pénzügyi Békéltető Testület (eredményét tekintve banki érdekvédő) tevékenységére is. Mindez nem is lehet másként, amíg a bankvilág, a PSZÁF és a szaktárca azonos káderbázisból merít, mikor majdnem mindegy, hogy ki milyen kalapot hord, mert ugyanazt a paradigmát képviseli.

A PSZÁF-nek kötelessége lett volna már akkor közérdekű keresetet indítani, amikor elhangzott a Parlamentben, hogy a bankok „megtévesztették és becsapták” a magyar állampolgárokat, amikor elhangzott a Magyarország miniszterelnöke szájából, hogy „az nem megy, hogy egy országban egymillió embert becsapjanak” a devizahitelezés kapcsán a bankok.

Elkeseredésében, látva a kormány közönyét és cinizmusát, egyre több állampolgár menekül el országunkból, illetve önkéntesül vet véget életének, vagy próbál adóelkerüléssel, a végrehajtás előli meneküléssel túlélést biztosítani magának. Országunk –legalább is az adósok számára- mostanra élehetlenné, jövőkép nélkülivé vált. Tiborc panasza ma aktuálisabb, mint Bánk bán idejében volt. Van-e, aki meghallja? Vagy kell-e, hogy meghallja valaki? Nem volna-e itt az ideje, hogy magunk döntünk saját sorsunk felől, mert ha így néz ki a megmentés, akkor ...

Látni kellene, hogy az ország szabadságharca a mesterségesen feltupírozott államadósság ellen ugyanazon az alapon áll, mint a "devizahiteles" adós harca a saját bankjával szemben. Látni kellene, hogy csak egységes fellépéssel van esélyünk az adósrabszolgaságot célzó erőkkal szemben. Egyre többen vannak azonban azok, akiket már nem lehet megvezetni a megszokott, jó bevált módon, mert tudatosabbak, és mert látják a játékot mozgató zsinórokat.

Meggyőződésünk, hogy ebben a válságban sokkal több minden érlelődik, mint ami a felszínen megmutatkozik. Újra kell gondolni a demokráciának hívtát hatalomgyakorlási módot; újra kell gondolni, hogy a társadalom, vagy az intézményei a fontosabbak; újra kell gondolni a bankok és a bankolás szerepét; újra kell gondolni, hogy mi végre is vagyunk ezen a földön, a sárga csekket törlesztésére született az Ember, vagy ennél magasabb céljai is vannak. Ezt a folyamatot lehet lassítani, de lehet segíteni is, ki-k a maga helyén, a maga képességei és lehetőségei szerint vagy a jó kibontakozását szolgálja, vagy a rosszat segíti fennmaradni. Az igazság szabaddá tesz, a hazugság pedig szolgává aljasít.

Mi a válasz Petőfi márciusi kérdésére? Mi már döntöttünk.

Hiteles Mozgalom; PSZLF – Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesület; BAÉSZ - Banki Adósok Érdekvédelmi Szervezete; Hiteles Magyarok Fóruma; Magyar Szociális Fórum Banksapda csoport; Arany Liliom Alapítvány
<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/a-kimentett-devizahitelesek-kozlemenye---2012.09.03..html>

Részletek a kormány honlapjáról 2012 nyarától:

„A magyar lakosság lakáshitel állományának mértéke, azon belül is a deviza adósság drámai mértéke, és ebből adódóan a bajba jutott hitelesek egyre növekvő száma hazánk egyik legsúlyosabb gazdasági, pénzügyi, és társadalmi problémája. A szocialista kormányok legsúlyosabb öröksége. A jelenlegi kormány megalakulása óta folyamatosan és kiemelten figyelemmel kíséri, és sorra hozza a lakáshiteleseket segítő intézkedéseket.

Orbán Viktor miniszterelnök "modernkori istencsapásnak" nevezte a devizahitelesek problémáját, amelyet a Bankszövetséggel december 15-én aláírt megállapodással sikerült megoldania a kormánynak. A miniszterelnök arra kérte az embereket: jól gondolják meg, hogy még egyszer beleugranak-e ilyen kockázatos hitelkonstrukciókba, mert a kormánynak most sikerült megmentenie őket, de ezért "tengelyt akasztottunk a fél pénzügyi világgal, az összes magyar bankkal", és még egyszer aligha fog tudni ilyet megcsinálni.

2004 előtt a lakosság teljes lakáshitel-állománya 1220 milliárd forint volt és ennek mindösszesen 1,3%-át (20 milliárd forint) tette ki a ma legnagyobb problémákat okozó devizahitelek aránya. Mára a magyar lakosság több mint 6300 milliárd forint értékű lakáshitelt nyög, 2002 és 2010 között a devizahitelek összege a 140-szeresére emelkedett! Ez az óriási hitelállomány mind a lakosság, mind az ország számára lehetetlenné teszi a gazdasági növekedést. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete adatai szerint 2011. június végén 1.225.419 lakossági jelzálog fedezetű szerződés volt, ezek negyedénél már van valamilyen késedelmi probléma, több mint egytizedüknél (kb. 142 ezer) pedig 90

napon túli az elmaradás. A PSZÁF becslései szerint a több mint 301 ezer késedelmes tartozás közül mintegy 262 ezer, a mintegy 142 ezer 90 napon túl tartozóból pedig 123 ezer devizaalapú hiteltartozás.

A kormány számára készült jelentés szerint 2011 nyarán 576 ezer háztartásnak volt lakáscélú jelzáloghitel, 1 millió 900 ezer főt - tehát minden ötödik magyar embert - érintett a lakáshitelezés. A háztartások közel felének, 287 ezer családnak (945 ezer fő) devizaalapú, 289 ezer családnak (960 ezer fő) pedig forint alapú jelzáloghoz kötött lakáshitele volt. A hitelt felvevő családok jellemzően gyermeket nevelő családok: a gyermekes családok több mint egynegyede rendelkezik lakáshitellel.

Több hónapos tárgyalást követően ötpontos otthonvédelmi akciótervben állapodott meg a kormány és a Magyar Bankszövetség a lakáshitelek megsegítésére:

- Árfolyamgát.
- Fokozatos, limitált árvezetés.
- Létrejön a Nemzeti Eszközkezelő.
- Devizaalapú lakáshitelezés – feltételekkel.
- Otthonvédelmi kamattámogatás.

A devizaalapú jelzáloghitellel rendelkező természetes személyek eredetileg 2011. december 31-ig írásban kérhették hitelezőjüknél, hogy törlesztési árfolyamukat 36 hónapig, de legkésőbb 2014. december 31-ig rögzítsék. A Kormány és a Bankszövetség december 15-i megállapodása alapján a törleszteni képes adósoknak azonban még egy évig, 2012 végig lehetőségük van az árfolyamgátban való belépésre. A megegyezés szerint az árfolyamrögzítés 60 hónapig, de legfeljebb 2017. június 30-ig lesz biztosítva. Az erről szóló törvényt az Országgyűlés 2012. március 19-én fogadta el.

A Fidesz-KDNP a 2011. szeptember 7-8-9-i frakcióülését követően javaslatot tett arra, hogy az otthonvédelmi akciótervben már megállapított devizaárfolyamokon - 180 forint a svájci frank, 250 forint az euró és 2 forint a japán jen esetében - tegyék lehetővé a fennálló devizahitelek forintban történő összegű visszafizetését, a bank pedig semmilyen külön költséget ne számíthasson fel az átváltással és összegű visszafizetéssel kapcsolatban.

A törvény átmeneti időre lehetővé tette, hogy az adósok ingatlanfedezetes devizaalapú hitelüket rögzített árfolyamon végtörleszthessék, illetve meghatározott körben adó- és illetékmentességet írt elő a devizahittel rendelkező adósok megsegítésére kidolgozott programban részt vevők és a szociálisan rászorulóknak megsegítése érdekében. A devizahiteleknek a végtörlesztésre vonatkozó írásbeli igényüket 2011. december 30-ig kellett bejelenteniük a bankjuknak. A Kormány és a Bankszövetség 2011. december 15-én megkötött megállapodása alapján a hiteleknek a végtörlesztéshez rendelkezésre álló fedezetet 2012. január 31-ig kellett igazolniuk és a végtörlesztést 2012. február végéig kellett teljesíteniük.

A végtörlesztést svájci frank esetében 180 forintos, euró esetében 250 forintos, japán jen esetében 2 forintos árfolyamon teljesíthették az adósok.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete adatai szerint 169.256 devizahiteles törlesztette 1.354 milliárd forint értékű devizahitelét fix árfolyamon.

A kényszerértékesítési kvótarendszerről szóló jogszabályt, mely az árvezetéseket szabályozza, az Országgyűlés 2012. június 20-án fogadta el. A törvény értelmében a hitelezők 2015. január 1-jéig csak korlátozott körben tudnak élni követeléseikkel.

A kényszerértékesítési kvóta azt határozza meg, hogy a 30 millió forintnál alacsonyabb értékű ingatlanok közül a hitelezők mennyi ingatlant adhatnak át kényszerértékesítésre negyedévenként. A kvóta 2011-ben 2%, 2012-ben 3%, 2013-ban 4%, 2014-ben pedig 5%.

Az Eszközkezelő a megvételre ajánlott ingatlant akkor vásárolja meg az eredeti szabályok szerint, ha az adós vagy a vele egy háztartásban élő házaspár, illetve élettársa szociálisan rászorult, illetve ha legalább két gyermeket nevelnek.

A Kormány és a Bankszövetség közötti megállapodás mondja ki, hogy az Eszközkezelő 2012 év végéig 8 ezer, 2013 végéig összesen 15 ezer, 2014 végéig pedig összesen 25 ezer ingatlant vásárol meg. Magyarországon 2010-ben mindössze 20.823 új lakás épült. A tavaly kiadott lakásépítési engedélyek rendkívül alacsony száma (17.353) azt vetíti előre, hogy a megépített lakások száma tovább csökken. A lakásépítési ágazat leépülésével jelentős számú munkahely és vállalkozás szűnt meg. A foglalkoztatottakból a gazdasági válság kezdetekor több mint 300 ezer fő dolgozott az építőiparban (a versenyszférában alkalmazottak több mint 10%-a). 2011 márciusában az építőiparban foglalkoztatottak száma 260 ezer főre olvadt. A kormány a lakáshoz jutás elősegítése és a korszerű, jó minőségű, energiatakarékos lakásépítések élénkítése érdekében döntött az Otthonteremtési program két eleméről. A döntés alapján a kormány szigorúbb feltételek mellett egy átdolgozott rendszerben visszaállítja a szociálpolitikai kedvezményt, illetve az Ötpontos Otthonvédelmi Akcióterv ötödik pontjaként elindul a kamattámogatási rendszer.

A kormány a fenti intézkedéseken túl Szociális Családiház-építési Program indításáról döntött - az erről szóló kormányhatározat 2011. augusztus 10-én jelent meg. A program családmérettől függő, differenciált alapterületű családi házak építését foglalja magába. Alapvetően ezer négyzetméter területű telkeken házi kerti növénytermesztésre lesz lehetőség. Teljes, korszerű és energiatakarékos közműellátást valósít meg ezeken a területeken a kormány, alacsony rezsiköltséggel működtethető, energia hatékony technológiákkal épülnek a házak. Az építkezések során közfoglalkoztatás és saját munka igénybevételére is lehetőség lesz. A karitatív szervezeteket is kéri a kormány, hogy szükség szerint mentorálással segítsék a családok önfenntartóvá válását.

Első helyszíneként a kormány a Budapesttől félórányira található Ócsa települést választotta a szociális családi házépítés helyszíneként, ahol összesen minimum 66 hektáron épülnek fel az otthonok. A kormányhatározat szerint 80–100 db negyven négyzetméteres, 200–220 db ötven négyzetméteres, 80–100 db hatvan négyzetméteres, 35–55 db hetven négyzetméteres, 20–25 db nyolcvan négyzetméteres lakás, valamint egyéb szolgáltató intézmények, utak, közüzemi szolgáltatások kiépítését.

Első ütemben 80 lakás építését tervezi a kormány, a tényleges igényeknek megfelelően pedig összesen 500 lakás építését.

A devizahitel-adósok megsegítését célzó különböző központi programok az ügyfélhitelek-állomány akár 90 százalékát érinthetik a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) fogyasztóvédelmi kockázati jelentése szerint.

A rögzített árfolyamon történő végtörlesztés hatására 2012. február végéig az előző év szeptember végi hitelállományhoz képest mintegy negyedével csökkent a háztartások jelzálog alapú devizakiteltsége. A korábbi 5600 milliárd forintnyi deviza-hitelállomány 4200 milliárdos szintre csökkent. A konstrukció csaknem 170 ezer családnak jelentett segítséget, az esetek kétharmadában pedig - ahol önerőből történt a rendezés - végleges megoldást a devizahitel-problémákra.

A rögzített árfolyamon történő végtörlesztés lehetőségének hatályba lépése után pár nappal Rogán Antal felhívta a figyelmet arra, hogy szerinte az összehangoltság, a kartellezés gyanúját veti fel, hogy a devizahitelek egyösszegű, rögzített árfolyamon történő végtörlesztésének engedélyezése után több bank megemelte forintHITELEINEK kamatait. Ezért arra kérte a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) elnökét, vizsgálja ki, hogy a versenytörvényt megsértve összejátszottak-e a bankok a hitelkamatok megemelésékor. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) elnökét pedig arra kérte fel, állapítsa meg, hogy a bankok a pénzügyi és a fogyasztóvédelmi törvények betartásával jártak-e el a forintHITELEK kamatainak megdrágításakor. A hatályba lépés után a bankrendszer több szereplője szinte azonos időben döntött forintHITELEI - eltérő mértékű drágításáról úgy, hogy a jegybanki alapkamat időközben nem emelkedett, a forrásköltségek érdemben nem változtak, és forrásszűke sincs. Van olyan pénzügyintézet, amely több mint 2 százalékkal emelte forintHITELEINEK kamatait.

Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter 2011. október 25-én találkozott Doubravszky Györggyel, a Hiteltársulás alapító-vezetőjével és hangsúlyozta, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium

szövetséget lát a Hiteltársulás nevű civil kezdeményezésben, hiszen közös a cél: megoldást találni az egymillió bajba jutott, devizahittel rendelkező háztartás helyzetére.

A Hiteltársulás nonprofit civil szerveződés, amely 2011. október 6-án indult, céljuk, hogy a beszerzési társulásokhoz hasonlóan összegyűjtsék a devizahitelek igényeit. A civil kezdeményezést az felismerés hívta életre, hogy hiába van lehetőség fix árfolyamon lezárni a devizahitelt, ha ahhoz nem társul kedvező forinthitel. Erre találhatna megoldást a közösség azzal, hogy a lehető legtöbb hiteles igényét összegyűjtve kedvező feltételű hitellehetőséget próbál találni a tagoknak. A Hiteltársulás már több mint 14 ezer hitelest tömörít 171 milliárd forintnyi becsült hitelösszeggel.

A törvény átláthatóbbá tette a jelzáloghitelek árazását. A jelzáloghitel-szerződés esetén a pénzügyi intézmény a fogyasztó szerződésszerű teljesítése esetén nem számíthat fel a kamaton felül rendszeresen fizetendő kamat jellegű díjat vagy költséget, és nem kínálhat korlátozott időtartamra kedvezményes kamatot.

A jelzáloghitel-szerződés megkötésekor a pénzügyi intézménynek - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a kamat változását vagy referencia-kamatlábhoz kell kötnie, vagy a kamat mértékét a kölcsönszerződésben meghatározott legalább 3 éves, 5 éves vagy 10 éves kamatperiódusok alatt rögzítenie kell.

A referencia-kamatláb forinthitelnél a 3, a 6 vagy a 12 havi BUBOR, vagy a lakáscélú állami támogatásokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint az Államadósság Kezelő Központ Zrt. által havi rendszerességgel közzétett 3 vagy 5 éves állampapír átlaghozam. Az euró hitelnél és euró alapú hitelnél a 3, a 6 vagy a 12 havi EURIBOR, a svájci frank hitelnél és svájci frank alapú hitelnél a 3, a 6 vagy a 12 havi CHF LIBOR.

A tárgyalások eredményeként a felek devizahitel-kiváltási megállapodást dolgoztak ki, a megállapodást 2011. december 15-én írta alá ünnepélyes keretek között Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter és Patai Mihály, a Bankszövetség elnöke. Orbán Viktor sikerként értékelte a kormány és a Bankszövetség között aláírt megegyezést, amely mindenki számára kezelhető, kiszámítható megoldást jelent és megosztja a devizahitelek miatti terheket a családok, a kormány és a bankok között. A december 15-i megegyezés minden devizahiteles számára lehetőségeket kínál, azoknak is, akik esetleg kimaradtak a végtörlesztés lehetőségéből. A megegyezés lényege, hogy három szereplő, a bankok, az állam, és a devizahiteles családok megosztják egymás közt a terheket és így 900 milliárd Ft-os terhet vehetnek le a devizahitelek válláról. 180 forintos svájci frank árfolyamig az ügyfél viseli az árfolyamkockázatot, afeletti résznél a bankok és a kormány viselik az árfolyamkockázatot kétharmad-egyharmad arányban. Négy nagy fejezetet zártak le a tárgyalások során, amelynek első három fejezete érinti közvetlenül a devizahiteleket, a negyedik fejezet általános érvényű megállapodás a kormány és a bankszektor szoros együttműködésére a gazdasági növekedés érdekében. A megállapodás alapján létrejövő öt éves hitelkiváltási program költségeiből 300 milliárd forint jut az államra és 600 milliárdot vállaltak a bankok.

Akik már több mint 90 napja a minimálbért meghaladó összeggel, vagyis legalább 78 ezer forintos tartoznak, azoknak – ha kérik - az adósságát átváltják forintra. A tartozás átváltásának és elengedésének szabályait tartalmazó törvényt 2012. március 19-én az Országgyűlés elfogadta. A Kormány a szabályozás részletes tartalmáról egyeztetéseket folytatott az érintett szakmai és civil szervezetekkel. Augusztus 31-ig kötelesek a bankok forintra váltani a tartósan nem fizetők devizahitelét. Esetükben a pénzintézeteknek a forintra váltás napján el kell engedniük a követelésük negyedét. A pénzintézeteknek a jegybank által meghirdetett, 2012. május 15. és június 15. között irányadó középárfolyamok átlagán kell forintosítaniuk a devizakölcsönöket, ha az adós fedezetül szolgáló ingatlana a kölcsön felvételekor nem ért többet 20 millió forintnál. A forintra váltásra az jogosult, akinek a bank még nem mondta fel devizakölcsön-szerződését, és 2011. szeptember 30-án legalább 78 ezer forintos, 90 napon túli késedelve volt, ami azóta is folyamatosan fennáll.

Az eladósodás okainak vizsgálatára parlamenti vizsgálóbizottságot hoztak létre 2011 szeptemberében, a 2002-2010. közötti lakossági deviza eladósodás okait, valamint az esetleges kormányzati

felelősséget vizsgáló bizottság néven. A bizottság jelentését 2012. március 19-én fogadta el az Országgyűlés, 2012. április 2-án pedig határozatban döntöttek a képviselők róla, hogy a jelentés alapján milyen további intézkedések szükségesek az ügyben. A jelentés szerint a baloldali kormányok, a bankok és a hitelfelvevők is felelősek a deviza eladósodásért. A bizottság szerint, ha egységes, erős pénzügyi felügyeleti rendszer lett volna, a családok nem kerültek volna a mostani nehéz helyzetbe. Az akkori kormányzatok a PSZÁF státusát, amely alkotmányos szerv volt, lényegében kormányzati szervvé minősítették, ezáltal beavatkozási lehetőségei is csökkentek. Az MNB, bár többször jelezte a problémát a kormánynak, nem tudott megfelelő eszközökkel hatni. Nyilvánvalóan a polgároknak is van felelősségük, mert el lehet várni tőlük a nagyobb tájékozottságot, körültekintést, a legnagyobb felelősség azonban az előző kormányzati ciklus pénzügyi ágazattal foglalkozó szereplőit terheli. Az állami pénzügyi fogyasztóvédelmi és a tisztességes versenyt vizsgáló állami szervezetek is súlyos mulasztást követtek el, ugyanis amikor látták, hogy a lakástámogatási rendszer megszűnésével az emberek belesodródtak ebbe a helyzetbe, összehangolt fellépésre lett volna szükség. A Banki Adósok Érdekvédelmi Szervezetének feljelentésére 2012. áprilisában nyomozást indított el az ügyészség a devizahiteleket nyújtó bankok ellen, hogy tisztázzák, adócsalást követtek-e el a pénzintézetek. A nyomozás minden Magyarországon működő pénzintézetet érint, mivel hasonlóképpen jártak el a devizahitelek nyújtásakor. A szervezet szerint a bankok akkor követtek el az adócsalást, amikor az adósoktól visszakapott pénzek egy részét nem adóköteles nyereségként könyvelték el. Ügyészségi nyomozás folyamatban van.

Kormányzati intézkedések a lakáshitelek érdekében (frissített - 2012.06.25.)

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/gvik/kormanyzati-intezkedesek-a-lakashitelek-erdekeben>

Ez a 2012 nyári kormányzati összefoglaló egy nagyon fontos elemet nem tartalmaz. Még 2010-ben nyolc pontban foglalták össze a kormány terveit, ez volt a Kósa-Rogán javaslat:

Rogán Antal a nyolc pontban összefoglalt, hangsúlyozottan csak a lakáshitelekre vonatkozó javaslatok között említette, hogy megtiltánák az ügyfélnek hátrányos egyoldalú szerződés módosítást, az önkényes kamatemelést, előírnák a középárfolyam alkalmazását és az ingyenes előtörlesztés lehetőségét. Kérelem esetén öt évvel automatikusan meghosszabbítható lenne a futamidő, az adóstól az aktuális piaci értéknél többet nem követelhetnének a bankok és fizetéseképtelenség esetén nem kérhetnének büntetőkamatokat és más extra díjakat - sorolta a politikus.

Ami kimaradt: „az adóstól az aktuális piaci értéknél többet nem követelhetnének a bankok”.

Ezt hívják elsétálási lehetőségnak. Ha nem tudsz fizetni, akkor elviszik a jelzálogba helyezett ingatlant és nincs több tartozás. Ezt az elképzelést a bankszektor egyből kihúzatta.

Gondoljunk bele, hogy elviszel egy gyűrűt a zaciba, kapsz érte 20.000 forintot. Nem adod vissza a pénzt, amit kaptál, a zacis magánál tartja a gyűrűt és még követel tőled 10.000 forintot. Pontosan így működik jelenleg a jelzáloghitelezés hazánkban.

Senki sem sejtette, én sem sejtettem hogy ez így működik. Mi felvettünk 17 millió forint kölcsönt hogy 27 millióért használt otthont vegyünk, fizettünk (volna) közel 7 év alatt összesen 12 milliót a banknak és az aktuális adósságunk több mint 25 millió (2014 tavaszán). Az ingatlan ér most talán 22 milliót, tehát ha a bank viszi az ingatlant, még én tartozom nekik 3 millióval. Valamint tartozom a késedelmi kamattal (a bankom büntető kamatnak hívja) és a végrehajtó is tőlünk követel majd 5-6 millió forintot.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/felmondta-a-bank-a-szerzodesem....html>

Nem csak mi vagy ebben a helyzetben, hanem több százezer család. Elvesztett ingatlan után albérletben, nincstelenül és több milliós adóssággal. Kilátástalan élethelyzet.

Ha van elsétálási jog, akkor el lehet menekülni és tiszta lappal, lehet kezdeni az életet.

A kétharmaddal bíró kormányoldal lemondott erről a bankok kérésére:

A "tisztá lappal indulás jogának" megteremtését is lehetővé tenné a Fidesz-KDNP javaslata, amely szerint az adóssal szembeni követelés "a jelzáloggal terhelt ingatlan aktuális értékének száz százalékát nem haladhatja meg". Ma ugyanis előfordulhat, hogy több a hitel az adott ingatlanon, mint annak az értéke, ezért a kockázatot közösen kellene viselnie a banknak és az ügyfélnek.

<http://www.fidesz.hu/hirek/2010-10-11/nyolcpontos-javaslatcsomag-a-lakashitelek-megsegitesere/>

Idézetek következnek főként rádióriportokból. Nagyon jól nyomon lehet követni, hogy miként változott a Kormány hozzáállása. Többünk meggyőződése, hogy a PITEE per ítéletének (2013. július) hatására.

2012. augusztus 15. – Havasi Bertalan helyettes államtitkár

A kiküldendő levélben - amelyet a Miniszterelnökség szerdán eljuttatott az MTI-hez - az olvasható: "az elmúlt két évben mi magyarok sikeresen szálltunk szembe az európai válsággal. Európában egyedülálló módon kimentettük a devizahiteleseket....

A helyettes államtitkár tudatta azt is: a miniszterelnöki levél kiküldése ... azonnal megkezdődött, szeptember elejéig valamennyi nagykorú magyar állampolgár megkapja.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/hirek/munkahelyvedelmi-terv-mar-postazzak-a-miniszterelnok-tajekoztato-levelet>

2012. szeptember 7. – Orbán Viktor miniszterelnök

Két dolgot vállaltunk a magyar polgárok felé: az egyik, hogy az országot kivezetjük az adósság csapdából. Mind a három szinten: kivezetjük az államadósság-csapdából az államot és a magáncsapdából a magánszemélyeket, különösképpen a devizahiteleseket és a vállalkozásokat is. A magánszemélyek terén a devizahiteleseknél jól állunk, erről is adtam egy rövid áttekintést, itt sok minden történt, sok százezer embernek nyújtottunk segítséget és az árfolyamgát nevű adósságcsapda orvosságát is most kezdik egyre többen használni.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/lesz-megallapodas-de-nem-ezen-az-alapon>

2013. január 15. – Soltész Miklós államtitkár

Olyan jó minőségű lakópark épül Ócsa szomszédságában a bajba jutott devizahiteles családok számára, melyre büszkék lehetünk.

Az államtitkár - reagálva azokra az ellenzéki vádakra, melyek szerint az ócsai beruházással valójában egy "nyomortelep" jön létre - úgy fogalmazott: nemcsak a leendő lakókat, de a tervezőket, kivitelezőket, illetve az építkezésen dolgozó közmunkásokat egyaránt sérti, hogy épp az első Orbán-kormány otthonteremtő programját szétverő, az embereket devizahitelekbe hajszoló, a bankok érdekeit védő politikuskos szájából hangzanak el ezek a negatív megjegyzések.

Bukodi Károly (Fidesz), Ócsa polgármestere arról beszélt, hogy a lakóparktól pár kilométerre fekvő Ócsa biztosítani tudja a szociális lakóparkba költözők alapvető igényeit. A nemrég 300 millió forintból felépült egészségház, a tavaszra kész új bölcsőde, valamint a hamarosan bővülő óvoda ugyanúgy tudja fogadni a beköltözőket, mint a szabad férőhelyekkel rendelkező általános iskola és gimnázium - jelentette ki.

A közlekedési gondok megoldását célozza a jelenleg napi háromszori helyi járat, illetve a Volán-buszok megállóinak bővítése, de a tervek szerint egy kisbuszt is szolgálatba állítanak majd. A városvezetés reményei szerint a lakópark 100 hektáros szabad területén ipari létesítmények, s ezzel új munkahelyek jöhetnek létre - tette hozzá a polgármester.

A sajtótájékoztatón egyebek mellett kiderült, hogy az ócsai lakótelep házainak négyzetmétere 300 ezer forintba kerül, illetve hogy az átadás többszöri csúszásának fő oka, hogy eredetileg kőszáraz-technológiában "gondolkodtak", de e háztípus működtetése túl sokba került volna, ezért új közbeszerzési pályázatot kellett kiírni.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/szocialis-csaladi-es-ifjusagugyvert-felelos-allamtitkarsag/hirek/ocsai-lakopark-mar-jelentkezhettek-a-leendo-berlok>

2013. március 9. – Nemzetgazdasági Minisztérium közleménye

Ezek (a már megtett - a közlemény felsorolja) az intézkedések eddig több százezer devizaadósnak nyújtottak segítséget, kezdve a törleszteni még éppen képtől a legnehezebb helyzetben lévőkig. Azonban további intézkedések is szükségesek azok érdekében, akik a kormányzati intézkedések egyikét sem tudták igénybe venni és a kilakoltatás veszélye továbbra is fenyegeti őket.

A lakóingatlanokkal és szociális intézményrendszerrel rendelkező önkormányzati rendszerben jelentős tartalék rejlik. A kormány ezért arra ösztönözi a közeljövőben az önkormányzatokat, hogy vállaljanak

részt ennek a súlyos társadalmi problémának a közös megoldásában önkormányzati lakások szociális alapú bérletének lehetőségével. Mindenképpen szükséges megvizsgálni, hogy a kormány milyen segítséget tud ebben biztosítani az önkormányzatok számára.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/hirek/a-kormany-elkotelezett-a-devizahitelesek-megmentese-erdekeben>

2013. március 9. – Emberi Erőforrások Minisztérium közleménye

A kormány intézkedéseinek köszönhetően a devizahitelesek döntő többsége, több százezer család menekült meg otthona elvesztésétől, miután az első Orbán-kormány otthonteremtő programját szétverő szocialista kormányok devizahitelekbe hajszolták őket.

Sok százezer család otthonát sikerült megmenteni a végtörlesztés lehetőségének megteremtésével, az árfolyamgát bevezetésével.

A Nemzeti Eszközkezelő program lehetőséget nyújt a családoknak arra, hogy saját otthonukban maradjanak, a hitel törlesztő részleténél lényegesen alacsonyabb bérleti díj fejében.

Aki már elvesztette ingatlanját, annak lehetőséget jelenthet az Ócsai Szociális Családiház Építési program, ahol az első ütemben 80 család költözhet 50 négyzetméteres, a piaci árnál lényegesen alacsonyabb bérleti díjért új otthonba. Az önkormányzatokkal és egyházakkal való összefogás eredményeként további segítséget jelenthet, hogy a családok átmeneti otthonában mintegy négyezer szálláshely biztosított.

A családok egészét érintő kormányzati intézkedés a rezsicsökkentés is, amely jelentős könnyebbséget jelent a mindennapi megélhetésben.

A kormány azok kezét sem elengedi el, akik minden eddigi kormányzati segítség ellenére ma is bajban vannak, s a kilakoltatás veszélye fenyegeti őket. A családoknak nyújtandó segítség kiterjesztése érdekében jelenleg is folynak a tárgyalások a Bankszövetséggel.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/szocialis-csaladi-es-ifjusagugvert-felelos-allamtitkarsag/hirek/a-kormany-segit-a-bajba-jutott-csaladokon>

2013. március 9. – Cséfalvay Zoltán államtitkár

Nincs új eszköz a devizahitelesek megsegítésére.

A kormány eddig három programban, több mint 320 ezer devizahitelesnek nyújtott valamilyen segítséget, de a segítségnyújtás eszközeit tekintve lényegében kimerítette a lehetőségeket

Az államtitkár emlékeztetett: 170 ezren éltek a végtörlesztés lehetőségével, 140 ezren jelentkeztek eddig az árfolyamgátba, míg mások forintosították devizahiteleiket.

Mindenfajta, a devizahitelesek megsegítését célzó intézkedésnek költségvetési vonzata van.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/hirek/nincs-uj-eszkoz-a-devizahitelesek-megsegitesere>

2013. július 26. – Orbán Viktor miniszterelnök

Miniszterelnök úr, kezdjük a devizahitelesek helyzetével, annál is inkább, mert szerdán a kormányülésen első olvasatban foglalkoztak ezzel a kérdéssel, nem döntöttek, de a sajtóban az elmúlt napokban többféle lehetőség, alternatíva is megjelent. A mai hírekben már az szerepelt, hogy a jövő héten érdemi tárgyalásokat kezd a kormány a Bankszövetség vezetőivel. Milyen álláspontot képviselnek majd ezen a tárgyaláson?

Hátha most ilyen hangosbemondóként kell fellépnem, akkor azt mondom, hogy a kormány tárgyalási mandátumot adott a gazdasági miniszternek, a mandátum arról szól, hogy ki kell vezetni a devizahitel intézményét a magyar pénzügyi rendszerből.

Ez mit jelentene pontosan, és mennyi idő alatt lehet ezt megtenni?

Most azt mondanám, hogy most van, és a jövőben pedig nem lesz – ezt kell megoldania a gazdasági miniszternek. Hogy ezt úgy oldja meg, hogy törli ezeket a hiteleket, forintosítja, vagy más megoldást választ, erre nézve szabad kezet kapott, tehát csak egy tárgyalási mandátumot, a végcél tekintetében tárgyalási mandátumot szabtuk meg a számára. Ugye, korábban, amikor a kormány a devizahiteleseken segített – három ilyen intézkedésünk volt: végtörlesztés, árfolyamgát és az eszközkezelő felállítása –, akkor így utólag nyugodtan bevallhatjuk, hogy nem sok energiát

fecseréltünk a tárgyalásokra, ugyanis Magyarország akkor még – két, két és fél évvel ezelőtti ügyekről beszélek – egy gyenge állapotban lévő ország volt. És hogyha az ember akar valamit, amivel szemben óriási az ellenállás, az embereknek ugyanakkor nagyon fontos, akkor nem tárgyalni kell, hanem villámháborút kell folytatni. Ilyen volt a végtörlesztés.

Az is egy gond, hogy valaki nem tudja fizetni, de annak is komoly gondjai vannak, aki fizeti ugyan, de fogát összeszorítva és minden erejét megfeszítve, lényegében hónapról hónapra él, a fenyegetés folyamatos, egyetlen vagyontárgya van az ilyen családok legtöbbszörének, maga a lakás, amiben laknak. A lakás nem egy ház, a lakás az otthon, a fedél, tehát egy nagyon súlyos szociális és társadalmi gonddal is szembesülünk.

Ráadásul újra és újra ki kell mondanunk azt a tényt, hogy ezeket az embereket becsapták, gondatlan magatartást – minimum gondatlan, ha nem rosszhiszemű magatartást – tanúsítottak a bankok, rászedték ezeket az embereket, becsalták ebbe a pénzügyi konstrukcióba.

Ez nagyon kedvezőnek tűnt, de olyan kockázatokat tartalmazott, amire kellő súllyal fel kellett volna hívni a figyelmét az embereknek; ez nem történt meg, ez a bankok oldaláról sem történt meg, és az állami szervek sem tették meg azt, amit meg kellett volna tenniük. Ezért a svájci frankban hitelt felvett emberek már 2007 környékén sokkal rosszabbul jártak, mintha forintban vették volna fel ugyanezeket a hiteleket, és azóta már eltelt, ugye, öt-hat esztendő, tehát sokkal rosszabbul jártak. És ez a lehetőség, hogy nemcsak jobban járhat az ember devizahittel, hanem rosszabbul is, mintha forintban venné fel, no, ez az elem hiányzott az akkori közbeszédéből és a tájékoztatásból.

Olyan megoldást kell találni, amely nem dönti össze a magyar pénzügyi rendszert sem, ugyanakkor segít a bajbajutottakon, és egyúttal – számomra ez a legfontosabb – visszautasítja azt a cinikus magatartást, hogy hát ilyen a bokszt, így működik a pénzvilág, az okosabb becsapja a butábbat, a nagy hal megeszi a kis halat, és hogyha erre az ember lakása is rámeleg, hát magára vessen. Na, ez a megközelítés nem emberséges, éppen ezért magát a szemléletmódot is ki kell iktatunk a magyar gazdaságból a devizahitelekkel együtt.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/orban-viktor-a-kossuth-radio-180-perc-cimu-musoraban-20130726>

2013. augusztus 12. – Rétvári Bence államtitkár

Az államtitkár felidézte, hogy az elmúlt hetekben a kormány, főleg a nemzetgazdasági miniszter, Varga Mihály is több irányban folytatott tárgyalásokat, egyrészt a Bankszövetséggel, másrészt pedig a devizahitelek képviselőitében megszólaló civil szervezetekkel. Varga Mihályhoz hasonlóan a civilek is több helyen jártak, egyrészt megkeresték a Nemzetgazdasági Minisztériumot, ahol ki fogják dolgozni a fő közgazdasági modellt az adott problémának a megoldására, mely várhatóan teljes megoldást fog jelenteni mindenki számára.

Az államtitkár elmondta, hogy a végső megoldás akkor születik meg, amikor kidolgozzák az a gazdasági, jogi megoldást, amellyel valóban mindenkinek segíteni tudnak, aki még mindig ezzel a problémával küszködik. Hozzáfűzte, hogy a kormány már jelentős segítséget nyújtott eddig is a végtörlesztéssel vagy az árfolyamgáttal, melyekkel családok százai jutottak ki a devizahiteles csapdából.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a jogi megoldásokat nézi. Itt két klasszikus, már évezredek óta is létező jogelvet kellett egymásnak vetni, mindkettő a mostani Alaptörvényben és a Polgári Törvénykönyvi szabályozásban szerepel. Az egyik az úgynevezett pacta sunt servanda, tehát a szerződéseket teljesíteni kell. A felek között a szerződés törvényerővel bír. A bankok elsősorban ezen az állásponton vannak, tehát ami abban le van írva, akár apró betűkkel is, azt úgy, ahogy van, be kell tartani. De van egy másik alapelv is – tette hozzá –, a clausula rebus sic stantibus, amelyik azt tartalmazza a mostani Polgári Törvénykönyvben is, hogy ha a szerződés megkötése után a külső feltételekben olyasfajta radikális változás következik be, amely teljesen új helyzetet eredményez, akkor ezeket a szerződési feltételeket át lehet és át kell tárgyalni. Ilyen szempontból jogi megalapozottsága

teljes mértékben van a kormány szándékainak és a megfelelő jogi eszközöket meg lehet találni, csak a célt kell pontosan definiálni közgazdaságilag, gazdaságilag - ezt fogja a Nemzetgazdasági Minisztérium megtenni.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/kozgazgatasi-es-igazsagugyi-miniszterium/parlamenti-allamtitkarsag/az-allamtitkar2/beszedek-publikaciok-interjuk/ujra-targyal-a-kormany-a-devizahitelesek-megsegiteserol>

2013. szeptember 6. – Orbán Viktor miniszterelnök

Devizahiteles mentőcsomag, a következő körről is döntés született a visegrádi frakcióülésen.

Jól értem-e, hogy itt valamelyest a kormány eltolja most magától ezt a problémát, és azt mondja, hogy a bankok keressék meg az ügyfeleiket, van szűk két hónapjuk arra, hogy kínálják meg őket egy olyan kondícióval, amellyel – Rogán Antaltól idézek, de nincs erre jobb szó, hogy – reparálják ezt a hibás terméket.

Valóban, az a helyzet, hogy a kormány két, három fontos lépést tett eddig. Volt egy végtörlesztés, ha visszaemlékeznek rá, ezzel mintegy 150-160 ezer családot, ezt szorozzuk meg négygyel, tehát mintegy 550 ezer embert segítettünk ki a reménytelenül eladósodott helyzetéből.

Aztán volt az árfolyamgát intézménye, ami egy olyan megoldás, hogy egyharmadával csökken az ebbe belépő családoknak a törlesztő részlete.

És itt van végül az eszközkészlet, amibe a reménytelen helyzetbe került családok lakásainak értékesítése, velük szembeni méltányos eljárás kereteit teremtettük meg.

De még mindig vannak több százezren, akik se az egyik megoldást, se a másikat, se a harmadikat nem akarták vagy nem tudták választani. És most már lassan kialakult egy olyan helyzet, hogy mindenki azt várja, hogy a kormány oldja meg ezt a helyzetet. És szeretném világossá tenni, hogy természetesen a kormánynak az a dolga, hogy minden nehéz helyzetbe jutott ember ügyével, sorsával foglalkozzon, de azért a helyzet mégiscsak úgy áll, hogy ezt a szituációt erkölcsi szempontból a bankok kötelessége lenne megoldani. Ugyanis mi történt?

Az történt, hogy a bankok olyan szerződéseket kötöttek az ügyfelekkel – szerintem rosszhiszeműen –, amely olyan szabályokat tartalmazott, hogyha baj következne be, például a forint gyengülne, kitörne egy nemzetközi gazdasági válság – mint ahogy bekövetkezett –, az ebből fakadó összes kockázat és összes baj az emberekre hárul, a bankok továbbra is garantáltan hozzájutnak a profitjukhoz. Ez rosszhiszeműség, ez nem fair, ez nem méltányos. És szerintem, persze a bankok nyereségre törekednek, de azt mégsem lehet megengedni, hogy egy szerződésben csak egyetlen fél viseljen kockázatot. Ezért szerintem erkölcsi kötelessége a bankoknak, az volna a tisztességes és becsületes eljárás, ha önként, minden állami kényszer nélkül módosítanák a devizahitel-szerződéseket úgy, hogy az árfolyam-módosításból származó veszteség nagy részét ők viseljék, és ne pedig az emberek. Erre adtunk egy határidőt november 1-jéig, ha önként, saját lelkiismeretükre hagyatkozva a bankok ezt nem fogják megtenni, akkor a kormány ismét egy újabb lépést tesz, immáron a negyediket.

Ha a kormánynak kell megoldani ezt a helyzetet, és november 1. után a bankok – még egyszer mondom – önállóan, saját elhatározásból nem módosítják az ügyfelek számára kedvezően a szerződéseket, akkor a kormány olyan megoldást fog alkalmazni, amely megszünteti a devizahiteleket, és méltányos módon teszi mindezt. Vagyis a devizahitelesek nem járnak majd jobban a kormányzati döntéseket követően, mint azok a magyar emberek – egyébként ők vannak többen –, akik nem vettek fel devizahitelt, hanem forinthitellegel éltek túl az elmúlt esztendőket.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/orban-viktor-a-kossuth-radio-180-perc-cimu-musoraban-0909>

08 Novemberi moratórium

A kormányrészéről a nyomásgyakorlás egyértelmű volt:

„a Fidesz-KDNP a héten tartott viseigrádi frakcióülésén arra szólította fel a bankokat, hogy november 1-jéig javítsák ki a devizahitelek hibáit, a szerződéseken pedig változtassanak az ügyfelek javára. A kormányfő a rádióinterjúban ezt azzal indokolta, hogy a kialakult helyzetet erkölcsi szempontból a bankok kötelessége megoldani, mert a szerinte rosszhiszeműen megkötött szerződések olyan szabályokat tartalmaztak, amelyek alapján baj esetén az összes kockázatot az embereknek kell viselniük.

A miniszterelnök szerint ezért a devizahiteleket úgy kell átalakítaniuk a pénzintézeteknek, hogy az árfolyam-módosításból származó veszteség nagy részét ők viseljék, ne pedig az emberek. Ha ezt önként nem teszik meg november 1-jéig, a kormány lépni fog, és olyan megoldást alkalmaz, amely megszünteti a devizakölcsönöket, de méltányos módon, vagyis a devizahitelesek nem járnak majd jobban, mint azok, akik forintban adósodtak el.

A bankok erkölcsi kötelessége a devizahitel-szerződések módosítása.”

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/orban-viktor-a-kossuth-radio-180-perc-cimu-musoraban-0909>

Részlet a Bankszövetségnél felolvasott levelünkből:

A Hiteles Mozgalom csak és kizárólag abban az esetben tud érdemben tárgyalni bármiről, ha a Bankszövetség tagszervezetei beszüntetik a szerződések felmondását, önkéntesen vállalják, hogy felfüggesztik a folyamatban lévő kilakoltatásokat, nem indítanak végrehajtási eljárásokat, és nem értékesítenek követeléseket harmadik félnek mindaddig, amíg a probléma teljes körűen rendezésre nem kerül !

Ameddig ezt a Bankszövetség tagszervezetei nem vállalják, és nem foglalják írásba, nincs miről beszélni.

Ezek a szerződések egyértelműen nem felelnek meg az európai üzleti normának, ezeket a szerződéseket álláspontunk szerint reparálni nem lehet !

Amennyiben nevesített dátummal írásbeli garanciát kap a Hiteles Mozgalom

arra, hogy a Bankszövetség tagszervezetei beszüntetik a szerződések felmondását, felfüggesztik a folyamatban lévő kilakoltatásokat, nem indítanak végrehajtási eljárásokat, nem értékesítenek követeléseket harmadik félnek mindaddig, amíg a fenntarthatatlan és áldatlan állapotra társadalmi szintű megoldás nem születik- a Hiteles Mozgalom részletes, átfogó megoldási javaslat tervezetét az érintettek részére egy héten belül átadja.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenyunk--allaspontunk/bankszovetsegnel--nem-lehet-addig-targyalasokat-folytatni....html>

Az írott szöveg felolvasása után próbáltunk érvelni, hogy a bankszektor vállalja fel, hogy hiba történt a szerződéskötések idején, vállaljon felelősséget tetteért, a jogszerűtlen, tisztességtelen szerződések következményeiért.

Világossá tettük, hogy amennyiben nem vállal felelősséget a bankszektor a tetteiért, akkor úgy tekintjük, hogy az eljárásuk szándékos volt, szándékosan hoztak létre ilyen szerződéseket..

Két utat vázoltunk fel a beszélgetés végén, egyik felelősség felvállalása a problémák közös megoldása, a másik a küzdelem, a perek, a harc. A Bankszövetség villámgyorsan ez utóbbi mellett döntött.

Részletek főként rádióriportokból:

2013. október 25. – Varga Mihály miniszter

Három-öt év alatt lehetne kivezetni a lakáscélú deviza alapú jelzáloghiteleket. A kormány olyan megoldást szeretne találni a devizahitelek problémájára, amellyel jövőre már 15-20 százalékkal csökken az érintettek törlesztőrésze.

A kormány arra kérte a bankokat, hogy 2013. november 1-jéig módosítsák a szerződéseket és tegyenek lépéseket a törlesztőrészek csökkentése érdekében, mivel azonban a visszajelzések alapján a bankok nem tudtak "tömeges megoldást találni" az elmúlt két hónapban, ezért a Nemzetgazdasági Minisztérium most azon dolgozik, hogy november elseje után haladéktalanul be tudjon terjeszteni egy, a devizahitelek problémájára megoldást kínáló javaslatot.

A kormány olyan megoldást szeretne, amelyben szakmai konszenzus van, ugyanakkor Varga Mihály szerint "ha csak ez egy forintba kerül is a bankoknak, azt nem fogják támogatni, de hát sebj, nekünk az emberek érdekeit kell nézni ebben az ügyben is".

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/hirek/3-5-ev-alatt-lehetne-kivezetni-a-devizahiteleket>

2013. november 8. – Orbán Viktor miniszterelnök

Ha az eseményeket logikus rendbe állítjuk, akkor a következő kép rajzolódik ki előttünk. A bankokat arra kértük, hogy november 1-jéig készítsenek egy megoldási javaslatot erre az ügyre. Azért beszéltünk ilyen szikáran és világosan, mert nem akarjuk, hogy bárki elfeledkezzen az alaphelyzetről. Az alaphelyzet az, hogy a devizahitelek rossz hitelek, és ez a bankok hibája, nekik kell tehát a legnagyobb erőfeszítést tenni, hogy kijavítsák. Vártunk egy javaslatot, ez meg is érkezett, most a kormány azt a döntést hozta, hogy ezeket a banki javaslatokat meg kell vitatni azokkal az érintettekkel, azokkal az érdekképviselőkkel, akik a devizahitelek érdekében léptek fel az elmúlt időszakban. Azért lassacskán egymillió embert már kimentettünk a devizahitel miatt előállt csődhelyzetből a végtörlesztéssel, a Nemzeti Eszközkezelővel és az árfolyamgát eddig mintájával, itt további javulásra számíthatunk. Ugyanakkor van egy körülmény, ami mellett a parlamenti képviselők elmehetnek, de nem mehet el a kormány.

A tény az, hogy egymásnak ellentmondó bírósági ítéletek születtek az elmúlt időszakban, és mi nem hozhatjuk az országot abba a helyzetbe, hogy valamilyen kormányzati megoldást kikényszerítsünk vagy bevezetünk, majd ezzel ellentétes bírói ítéletek születtek, és előáll egy olyan jogi zűrzavar, amit senki sem tud kezelni, ugyanis a bíróság ítélete felülírja a kormány döntéseit.

Ezért most arra kell nekünk sarkalnunk az igazságszolgáltatás vezetőit, elsősorban a Kúriát, a Kúria elnökét, hogy előbb-utóbb tegyenek rendet ezen a területen, ezt jogegységi döntésnek nevezik a mi szakmánkban, tehát hozzanak egy olyan állásfoglalást, ami után a bírók az azonos tényállásokat, azonos élethelyzeteket azonos módon fogják megítélni, és azonos ítéletek szülehetnek. Ha látjuk, hogy itt rend lett, akkor a kormány kockázat nélkül, az emberek mindennapi életének felborítása, kockázata nélkül tud úgy döntést hozni, hogy az összhangban legyen az igazságszolgáltatás által kialakított jogi helyzettel.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/a-miniszterelnok-is-jogegysegi-dontest-surget>

2013. november 22. – Orbán Viktor miniszterelnök

Nézzé, engem is mellbe vágott az a hír, hogy amikor a végtörlesztést meghirdettük, akkor a bankok kartelleztek, és most mintegy 10 milliárd forintnyi bírságot kell befizetniük a versenyhivatal döntése szerint. Ez jól mutatja, hogy itt még a dolgok nem nyugodtak le. Itt azért olyan dolog történik, ami nem történhetne meg egy civilizált országban. Így nem lehet bánni az emberekkel. Végre kigondol a kormány egy devizahiteleket megsegítő pénzügyi konstrukciót, megoldást, egérutat, kinyitja az ajtót, és akkor a bankok összeállnak, és együttesen ezt visszazárják.

Igen, együttesen megemelték a forint hitel-kamatokat. Csak azért mondom, hogy világos legyen, ezt, ugye, a Gazdasági Versenyhivatal adta ezt a büntetést. Milyen következménye lesz ennek Ön szerint?

Azt akarom csak mondani, hogy két dologban várjuk az igazságszolgáltatás egyértelmű állásfoglalását, hogy utána végre ismét cselekedhessünk. Az első dolog, amiben verdiktet – ítéletet –

várunk, az, hogy a devizahitelek esetében a hitelt fölvevő emberek számára kedvezőtlenül változó árfolyamból fakadó veszteséget kinek kell viselnie: az embereknek vagy a bankoknak? Miután a bankok minden szakmai ismerettel rendelkeztek, miután ők az erősebbek, ezért tudni szeretnénk, hogy az igazságszolgáltatás szerint vajon nem a bankoknak kellene-e viselniük – mint ahogy a józan erkölcsi érzék egyébként diktálná – az árfolyamváltozásból fakadó veszteséget?

A másik kérdés, amiben várunk egy világos állásfoglalást, pedig az, hogy szabad-e a bankoknak egyoldalúan egy korábban fölvelt hitel kamatát módosítani úgy, hogy az kedvezőtlenebbé váljon a hitelfölvevő számára? Ebben a két ügyben kellene alkotmányos elvi erővel az igazságszolgáltatásnak leverni a cölöpöket, hogy utána ehhez tudjanak igazodni a szereplők, a hitelt fölvevők, a bankok és a kormány. És akkor találunk megoldást, csak egyenes, világos beszéd kell. Nagyon remélem – az igazságszolgáltatást én nem befolyásolhatom, de –, nagyon remélem, hogy az igazságszolgáltatás igazságot fog szolgáltatni az embereknek.

Van ennek a két válasznak határideje Ön szerint – vagy egészséges határideje –, hogy megszülessen ez a két válasz?

A magyar kormány nincs abban a helyzetben – az alkotmányos berendezkedésünkben következnek –, hogy sürgesse az igazságszolgáltatást. De az olyan esetek, mint például ez a felszínre került kartellezés, a bankok törvényellenes összejátszása, mind sürgetőleg kellene, hogy hasson az igazságszolgáltatásra. Ha tegnap megszületett volna az állásfoglalás, már akkor is késő lenne – ez az én személyes álláspontom. Tehát anélkül, hogy sürgetném az igazságszolgáltatást, tisztelettel kérem őket arra, hogy minél hamarabb, amint lehet.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/orban-viktor-a-kossuth-radio-180-perc-cimu-musoraban-2013-november-22>

2013. december 6. – Orbán Viktor miniszterelnök

Azért a pénzügyi válság meg a devizahitelek tragédiái megváltoztatták a magyar közgondolkodást pénzről, takarékoságról, költségről és hitelről megfogyasztásról.

Én úgy látom, hogy a magyar emberek nem fognak még egyszer belelépni ugyanabba a folyóba, beleesni ugyanabba a csapdába, és eszetlenül hiteleket felvenni és azt hinni, hogy a pillanatnyi könnyű pénz addig áll fent, addig kínál kevesebb munkával jobb életlehetőséget, amíg a világ fennáll. Tehát azt gondolom, hogy az emberek megváltoztatták a szokásaikat, és a fogyasztás, a hiteltörlesztés és a megtakarítás arányai a háztartásokban megváltoztak, szerintem jó irányban. Először fizessük vissza az adósságunkat, szabaduljunk meg a hiteleinkből, utána, ha keresünk pénzt, egy részét fogyasszuk el, egy másik részéből pedig képezzünk tartalékokat. Ez egy prudens, józan ész alapján álló gondolkodásmód, minden sikeres gazdaság mögött, a tartósan sikeres gazdaság mögött ilyen gondolkodású emberek és családok állnak. Most Magyarország szerintem belépett ebbe a körbe.

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/orban-viktor-a-kossuth-radio-180-perc-cimu-musoraban-20131206>

Az október 3.-i Megbeszéljük... című műsor vendége Kovács Levente, a Bankszövetség főtitkára volt a Klubrádióban. Bolgár úr lekeverte élő adásban engem, valószínűleg azért, mert a bankszektor állításait kezdtem sorolni. A Klubrádiónak írt levél, melyre nem jött válasz (részlet):

A devizahitelezéssel (deviza kölcsön és deviza elszámolású forintkölcsön), a lakossági eladósodás problémáival és a pénzintézetek jogszabályok, hatóságok általi ellenőrzésével, szabályozásával kapcsolatban a főtitkár úr több valótlanosságot is állított.

Betelefonáltam a műsorba, hogy a valótlanosságokra felhívjam a hallgatók és Bolgár úr figyelmét. Sajnos az első valótlanosság ismertetése után megszakították a telefonkapcsolatot.

Kérem tegyék lehetővé hogy kifejthessük véleményünket ugyanolyan időmennyiségben és ugyanolyan formában, mint amilyent a Bankszövetség főtitkárának biztosított a Klubrádió.

Súlyosan sérült október 3.-án a kiegyensúlyozott tájékoztatás, a műsor összességében alaposan félrevezette a hallgatókat.

Mellékelem azokat a dokumentum részleteket, melyek többszörösen alátámasztják az elhangzott állítást, azt, hogy a kölcsönszerződéseket nem ellenőrizte semmilyen hivatal, mert ezt jogszabály nem teszi lehetővé.

Kovács Levente, a Bankszövetség főtitkára valótlanságot állított. Sajnos a műsorban nem ez volt az egyetlen, adatokkal cáfolható valótlán állítás.

Helyreigazítást kérek egyrészt oly módon, hogy a mellékelt bizonyítékok alapján közlik a rádió hallgatóival a valóságot, másrészt oly módon, hogy a fentiek szerint lehetőséget biztosítanak személyes beszélgetésre élő adásban

A 60 perces rádió műsor teljes egészében elérhető:

Kovács Levente (Bankszövetség) és Hiteles Mozgalom - Klubrádió 2013.10.03

<http://www.youtube.com/watch?v=e0mDkN6KCsU&feature=youtu.be>

Korábban két beszélgetésem is volt Vicsek úrral a Klubrádióban (ekkor még hagyták elmondani amit fontosnak tartottam):

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/mi-a-tanulsaga-ket-radios-beszelgetesnek-.html>

09 jogegységi 2013 - kiszolgálva a bankszektor érdekeit

A Kúria 6/2013 számú Polgári Jogegységi Határozata 2013.december 16.-án készült el. A Kúria elnökén kívül (aki a jogegységi tanács elnöke is volt egyben) 38 bíró írta alá.

Dr. Darák Péter a jogegységi tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula előadó bíró, Dr. Kemenes István előadó bíró, Dr. Almásy Mária bíró, Dr. Baka András bíró, Dr. Bartal Géza bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró, Dr. Csentericsné dr. Ágh-Bíró Ágnes bíró, Dr. Csiki Péter bíró, Dr. Csőke Andrea bíró, Dr. Csűri Éva bíró, Dr. Erőss Monika bíró, Dr. Farkas Attila bíró, Dr. Harter Mária bíró, Dr. Havasi Péter bíró, Dr. Kiss Gábor bíró, Dr. Kollár Márta bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna bíró, Dr. Kőrös András bíró, Dr. Madarász Anna bíró, Dr. Makai Katalin bíró, Dr. Mészáros Mátyás bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró, Dr. Molnár Ambrus bíró, Dr. Orosz Árpád bíró, Dr. Osztovits András bíró, Dr. Pataki Árpád bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes bíró, Dr. Puskás Péter bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró, Dr. Szabó Klára bíró, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet bíró, Dr. Szűcs József bíró, Tamáné dr. Nagy Erzsébet bíró, Dr. Török Judit bíró, Dr. Udvary Katalin bíró, Dr. Varga Edit bíró, Dr. Wellmann György bíró, Dr. Zámbo Tamás bíró - a jogegységi tanács tagjai.

A jogegységi határozat hét pontot fogalmaz meg:

1. A deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi.

2. A deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, nem uszorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem színlelt szerződés. A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő – előre nem látható –

egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető, tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia.

3. A pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére.

4. Ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg – a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset (vizontkereset) esetén, feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt – a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie.

5. Ha a bíróság a fogyasztói szerződés valamely rendelkezését érvénytelennek találja, a szerződés azonban az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető, az érvénytelennek minősített kikötés nem vált ki joghatást; a szerződés azonban egyebekben változatlan feltételekkel köti a feleket.

6. Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltétel mikor felel meg az átláthatóság követelményének, a jogegységi tanács a döntését az Európai Unió Bírósága előtt, C-26/13. szám alatt folyó előzetes döntéshozatali eljárásban történő határozathozatalt követően fogja meghozni.

7. A bírói szerződésmódosítás arra szolgáló jogi eszköz, hogy egy-egy konkrét szerződés esetében orvosolja a felek tartós jogviszonyában a szerződéskötés után bekövetkezett körülményváltozások valamelyik fél lényeges jogos érdekét sértő hatását. Nem alkalmas jogi eszköz azonban arra, hogy társadalmi méretű gazdasági változásoknak azonos típusú szerződések nagy tömegét hasonlóan – csak az egyik fél számára hátrányosan – érintő következményeit orvosolja. Ha ezeket a hátrányos következményeket a jogalkotó bizonyos körben jogszabállyal rendezte, a jogalkotói beavatkozás e körben az egyedi bírói mérlegelést kizárja.

A 7 pontot követi az indoklás. Mire a könyv végére érünk, a 7 pont megállapításainak jó részéről meg tudjuk majd állapítani, hogy nem tartható fenn.

Most az indoklás néhány fontos (és gyakran meglepő) megállapításaiból:

A deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a tartozás devizában van meghatározva, ugyanakkor a hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az adós pedig forintban köteles törleszteni, tehát mind a hitelező, mind az adós a devizában kirótt pénztartozását forintban rója le.

A deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.

Abból, hogy a Ptk. 231. §-a kifejezetten lehetővé teszi, hogy a kirovó és a lerovó pénznem eltérjen, szükségszerűen következik az is, hogy a Ptk. általában érvényesnek ismeri el az ilyen megállapodásokat. E megállapodásokból automatikusan fakad, hogy az árfolyamváltozás előnyeit és hátrányait az adós viseli. A vizsgált szerződések megkötésekor nem létezett olyan jogszabály, amely általában vagy akár fogyasztók esetén tiltotta volna az árfolyamkockázat ilyen formában történő telepítését vagy meghatározta volna az adós által viselendő kockázat felső határát. Ebből következően az, hogy az árfolyamváltozás kockázata az adóst terhelte, nem tette magát a konstrukciót jogszabályba ütközővé.

Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.

A szerződéses konstrukcióból származó árfolyam kockázatot az adós szempontjából kiegyenlíthette az az előny, amely az alacsonyabb kamatban és törlesztőrészletben mutatkozott, tehát mindkét fél realizálhatott számára fontos előnyöket, az aktuális gazdasági, üzleti érdekeinek megfelelően. Így tehát az adóst terhelő árfolyamkockázat nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek nem tekinthető. A szerződéskötést követően bekövetkezett, a fogyasztóra hátrányos változások pedig nem eredményezhetik a szerződés jóerkölcsbe ütközés miatti érvénytelenségét.

Az uzsora megállapításának objektív feltétele, hogy a szerződő fél gazdasági helyzete válságos legyen, a szubjektív feltétel pedig, hogy az ellenérdekű fél azt célzatosan kihasználva olyan előnyökhöz jusson, ami őt egyébként nem illeti meg.

A deviza alapú kölcsönszerződés, jellemzően, nem lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés és mivel a pénztartozás a lehető legfajlagosabb szolgáltatás, annak teljesítése lehetetlenülni sem tud mindaddig, amíg a teljesítés helyén törvényes fizetőeszköz létezik.

A 2005. január 1. után lakossági ügyféllel megkötött devizahitel nyújtására irányuló, illetve ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződéseknél pedig a (bankokról szóló törvény) már előírja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Ennek az ügyfél által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre. A tájékoztatásnak tehát ki kellett terjednie az árfolyam változásának lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint, a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. Ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.

A tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez (nem, vagy nem a jogszabályoknak megfelelő teljesítéséhez) sem a Polgári Törvénykönyv sem a Hitelintézeti törvény (a bankokról szóló törvény). nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző.

A téves vagy nem megfelelő tartalmú tájékoztatás, illetve a félrevezető tájékoztatás – bizonyítottság esetén – annak megállapításához is vezethet, hogy az adós a szerződés megkötésekor tévedésben volt vagy a pénzügyi intézmény őt szándékosan megtévesztette.

Az eredményes igényérvényesítéshez, amely az egész szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményével jár, azt szükséges – többek között – bizonyítani, hogy a pénzügyi intézmény okozta az adós tévedését, megtévesztette őt.

Egy kölcsönvevőtől minimálisan elvárható ugyanis, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozza és szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen. Ennek elmulasztása (a törvény szerint) a kölcsönvevő terhére esik.

A hivatkozott törvény tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezései befektetési szolgáltatási tevékenység körében kötött szerződésekre vonatkoznak, melyek körét (a törvény) tételesen felsorolja. E körbe a deviza alapú kölcsönök tipikus esetben nem tartoznak, kivéve, ha a deviza alapú hitel egyben befektetési hitel.

A jogegységi tanács álláspontja szerint, a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos jogvitákban, a bíróságoknak különösen arra kell törekedniük, hogy minden lehetséges esetben kiküszöböljék az érvénytelenség okát és a szerződést érvényessé nyilvánítsák.

A bíróságnak érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződések esetében azért kell elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására törekednie, mert az esetek nagy részében ez a megoldás szolgálja mindkét

szerződő fél, de főként az adósok érdekét, akiknek a még fennálló tartozása más érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása esetén egy összegben azonnal esedékessé válna.

Fogyasztói szerződés esetén tehát a bíróságnak nem azt kell vizsgálnia, hogy a felek a szerződést az érvénytelen rész nélkül megkötötték volna-e, hanem azt, hogy az érvénytelen rész nélkül a szerződés teljesíthető-e. Tipikus esetben az érvénytelen szerződéses rendelkezéseket úgy kell tekinteni, mintha nem váltak volna a szerződés részévé; a tisztességtelen feltételek elhagyásával a szerződés változatlan formában továbbra is köti a feleket.

A fenti megállapítások, mint láttuk, különböző vélemények alapján készültek. Úgy készültek, hogy kifejezések, szavak nincsenek pontosan meghatározva:

- Mi egyes szerződések esetén a kölcsön tárgya?
- Mi az, hogy a kölcsön mögött áll valami?
- Mik tartoznak a forrás közé és mi nem?
- Mit takar a kockázat szó, milyen elemekből kell állnia egy kockázatot bemutató tájékoztatásnak?
- Mi a különbség a kölcsön, az adósság és a tartozás szó között? A jogszabályok miként határozzák meg ezeket, és a három közül melyiket lehet devizában nyilvántartani?

A jogegységi határozat végén a Kúria visszadobja végül a labdát a Kormánynak illetve a Parlamentnek „A nagyszámú jogvitát eredményező társadalmi problémák megoldásának nem a bírói út a megfelelő módja, figyelemmel annak időigényes és nem költséghatékony voltára, szemben a jogalkotási lehetőséggel, amely célszerű és legitim eszköze társadalmi problémák kezelésének. Ha a jogalkotó (törvény alapján) a szerződéseket a körülmények lényeges megváltozása miatt módosítja, ennek során mérlegelni tudja a felek érdekeit és figyelembe venni az állampolgári érdekeket is.”
<http://www.lb.hu/hu/joghat/62013-szamu-pje-hatarozat>

A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 2013. december 9-én, egy héttel a Kúria döntése előtt, tartott szakmai tanácskozást. Álláspontot fogalmaztak meg deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződések elvi kérdéseiről. Az álláspontot Dr. Szabó Klára kollégiumvezető írta alá (részletek):

A deviza alapú kölcsönöket forintkölcsönnek tartjuk.

Úgy gondoljuk: annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy a deviza alapú kölcsön forint- vagy devizakölcsön-e, a szerződés tartalma irányadó. A szerződés tartalmát a hatályos Ptk. 523. § (1) bekezdése rögzíti, eszerint kölcsönszerződés alapján a hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. Az új Ptk. 6:383. §-a értelmében kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzüsszeg fizetésére, az adós a pénzüsszeg szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles. A jogszabály szerint tehát a hitelező szerződéses kötelezettsége pénzüsszeg rendelkezésre bocsátása, illetve fizetése, míg az adós szerződéses kötelezettsége a visszafizetés és kamatfizetés. Ha ezt összevetjük a deviza alapú hitel fogalmával, azt találjuk, hogy a felek szerződéses kötelezettségeiknek mindig forintban tesznek eleget.

Az a kérdés, hogy mi az ügylet jellegadó tartalma, a szerződés értelmezésével dönthető el. A magánjogi viszonyokra irányadó Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

Az adós hiteligénylési kérelmében egyértelművé tette ilyen szerződések esetén, hogy forinthitelre van szüksége, ezt igényli. A másik fél (a bank) az eset körülményeire tekintettel nem érthette ezt másként, hiszen tudatában volt, hogy a kölcsönösszegre az adósoknak forintért megvásárolható lakás vagy tartós fogyasztási cikk (gépkocsi) adásvétele érdekében volt szüksége.

A Ptk. 207. § (2) bekezdése azt is kimondja, hogy amennyiben az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A fogyasztó számára pedig egyértelműen a felvett összeg forinthitelkénti elfogadása a kedvezőbb.

Összegezve: azt látjuk helyesnek, ha az ügylet jellegadó tartalma szempontjából – a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezési szabályra is figyelemmel – nem a teljesítés módjának (kírovó-lerovó pénznem, értékállandósági kikötés) tulajdonítunk jelentőséget, hanem a felek által a szerződés szerint teljesítendő szolgáltatásnak. A szolgáltatás pedig (rendelkezésre bocsátás és visszafizetés) mindig forintban történik. Minderre tekintettel a deviza alapú kölcsönt forintkölcsönnek tekintjük.

Leszögezhetjük, hogy az árfolyamkockázat adósra telepítését, az irányadó deviza nyilvántartási-átszámítási pénzként való alkalmazását jogszabály nem tiltotta, az nem összeegyeztethetetlen az általános társadalmi felfogással sem figyelemmel a velejáró mérsékeltebb összegű ügyleti kamatra. Az ezekről kialakult közfelfogást tükrözi az ilyen típusú megállapodások közkedvelt volta: jóerkölcsbe ütköző szerződésnek ezeket a szerződéseket megkötésükkor senki nem tartotta.

A tisztességtelenség kérdése nem egy szerződéssel vagy szerződéses konstrukcióval kapcsolatban, hanem egyes általános szerződési feltételekkel vagy a fogyasztókkal egyébként egyedileg külön-külön meg nem tárgyalt kikötésekkel összefüggésben merülhet fel.

Az adósok a szerződés megkötésekor tudatosan, a mérsékelt összegű kamatra tekintettel vállalták az árfolyamváltozás kockázatát bízva az árfolyam kedvező alakulásában.

A devizaárfolyamok fogyasztóra hátrányos változása önmagában szintén nem elég tévedésre, megtévesztésre hivatkozás esetén az érvénytelenség megállapításához, ehhez többlettényállás lenne szükséges.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy a konkrét ügyek olyan egyedi tényállásokat tartalmaznak, amelyek vizsgálata alapján az adott szerződés érvénytelenségének megállapítására sor kerülhet.

A hitelezőt a deviza alapú hitelezés esetén külön tájékoztatási kötelezettség is terheli (a bankokról szóló törvény alapján), nevezetesen a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, ennek során ki kell térni az árfolyamkockázat ismertetésére, valamint annak a törlesztőrészletre való hatására. E kötelezettségüknek a bankok a kockázatfeltáró nyilatkozat útján tesznek többnyire eleget. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a bankok csak az általuk ismert körülmények tekintetében tehetek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek, mivel az árfolyam későbbi változásának mértéke a hitelezők előtt sem volt ismeretes, ezért a szerződéskötéskor e tekintetben tájékoztatással sem láthatták el a fogyasztókat.

A pénzügyi intézménynek (a bankokról szóló törvény alapján) tájékoztatási kötelezettsége volt és van a kamatokat, a szolgáltatási díjakat, az ügyfelet terhelő egyéb költségeket, késedelmi kamatokat, valamint a kamatszámítás módszerét illetően is. Álláspontunk szerint a bank e kötelezettségének nem tesz eleget oly módon, hogy a szerződésben olyan képletet vagy általános jellegű előírást rögzít, amelyet a fogyasztó szakember közreműködése nélkül nem tud értelmezni. Ezzel kapcsolatos többlettényállás esetén felmerülhet a tévedés, megtévesztés miatti érvénytelenségi ok.

Előfordulhat, hogy az éveken át teljesített törlesztéssel a tőke összege és a késedelmi kamat is már megfizetésre került, vagy abból már csak akkora összeg van hátra, amit az adós képes egy összegben teljesíteni. A kérdés ezért inkább az, hogy az eredeti állapot helyreállítása a tartós jogviszonyt eredményező deviza alapú kölcsönszerződések esetén ténylegesen megvalósulhat-e.

A probléma lényege abban áll, hogy egyes felfogások szerint a kölcsönszerződés irreverzibilis használati kötelelem, amely esetében a hitelező meghatározott összegű pénz használatát biztosítja a másik fél számára, továbbá egyéb szolgáltatást is nyújt (a törlesztés figyelemmel kísérése, nyilvántartása, a szerződés előkészítése és kockázatvállalás), míg az adós köteles a pénz használatáért járó ellenszolgáltatást (kamatot) megfizetni. E felfogás szerint az irreverzibilitás nem teszi lehetővé az eredeti állapot helyreállítását.

A Fővárosi Ítéltábla szaktanácsai ezzel nem értenek egyet.

A kölcsönszerződést ugyanis nem lehet pl. a bérlethez mint használati kötelelemhez hasonlítani, melynél a dolog használata valóban nem tehető meg nem történtté, hiszen pl. egy ingatlanhasználat avulással járhat. A pénz használata ehhez képest annyiban speciális, hogy a kapott pénzösszeget mindig vissza lehet szolgáltatni (értékcsökkenés nélkül).

Amennyiben az adós a keresetlevelében az egész szerződés érvénytelenségére, de emellett bizonyos szerződési feltételek tisztességtelenségére is hivatkozik, nem mellőzhető mindegyik hivatkozás vizsgálata.

Ha ugyanis a szerződés egészében érvénytelen, ennek jogkövetkezménye levonása körében sor kerülhet az érvényessé nyilvánítására: az érvényessé nyilvánított szerződés azonban nem tartalmazhat tisztességtelen, s ez által semmis kikötést (ugyanúgy, mint ahogy a bíróság előszerződés esetén sem hozhat létre olyan szerződést, ami érvénytelen lenne).

Ha viszont először a tisztességtelen kikötés uniós jogkövetkezményét alkalmazva a semmis szerződési feltételt elhagyjuk, úgy lehet, hogy az egész szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeit másképpen kell végül levonni, mint a feltételek kihagyása hiányában (például nem kell kiküszöbölni azt az alaki hibás rendelkezést, amely tisztességtelen volta miatt elhagyásra kerül a szerződésből). Itt tehát felmerülhet a megszokottól eltérő sorrend az érvénytelenségi okok vizsgálata körében.

Az Európai Unió Bíróságának az az általunk is figyelembe veendő gyakorlata alakult ki, miszerint a nemzeti bíróságok csak arra kötelesek, hogy a tisztességtelen feltétel alkalmazásától eltekintsenek, de nem jogosultak arra, hogy a feltétel tartalmát módosítsák.

Megjegyzendő még, hogy az Európai Unió Bíróság a C-397/11. számú ügyben (Jőrös Erika – AEGON Magyarország Hitel Zrt. ügye) azt is kimondta, hogy az Irányelvvel nem ellentétes az a lehetőség, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződést egészében semmissé nyilvánítsa a nemzeti bíróság, amennyiben kiderül, hogy ez a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosítja (47. pont).

A konklúzió tehát az, hogy mindig a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosító jogkövetkezményt kell alkalmazni.

Az „egyszálú szerződésmódosítást” úgy kell felfogni, hogy az végső soron a hitelező és az adós szerződésén alapul: abban határozzák meg a felek, hogy a kamat mértékét szerződéskötéskor milyen körülmények, feltételek mellett állapította meg a bank, továbbá hogy ezen feltételek milyen változása vonja maga után a kamat megváltozását. A felek tehát előre meghatározott, de később bekövetkező változásokat rögzítenek szerződésükben.

A fentiekből következik, hogy az átláthatóság szempontjából annak van jelentősége, hogy a fogyasztó már a szerződés alapján előre láthassa, hogy milyen körülmények változása okozhatja a kamat (díj, költség) emelkedését, és ennek a ténye (a körülmény változása és annak hatása a fizetési kötelezettségére) igazolható, ellenőrizhető legyen (nem forintszerűen).

http://fovarosiiteltotabla.birosag.hu/sites/fovarosiiteltotabla.birosag.hu/files/field_attachment/a_fovaros_iiteltotabla_polgari_kollegiumanak_allaspontja_a_deviza_alapu_fogyasztasi_kolcsonszerzodesek_ervenyessegevel_kapcsolatos_elvi_kerdeseekben.doc

Így is elérhető:

<http://fovarosiiteltotabla.birosag.hu/20130530/polgari-kollegium>

A Hitelintézeti Szemle a Bankszövetség saját lapjának tekinthető.

<http://www.bankszovetseg.hu/informacio/hitelintezeti-szemle>

Egy évben általában 6 számot adnak ki. 2013-ban, az ötödik számban jelent meg Gárdos István és Nagy András írása, „A devizahitel jogi alapkérdései” címmel.

Az újabban született jogszabályok különbséget tesznek „devizahitel” és „devizaalapú hitel” között, és használják a „devizában nyilvántartott kölcsön” fogalmat is.

E fogalmak meghatározásai nem egységesek, de alapvetően a különbségtétel azon alapul, hogy mind a kirovó és a lerovó, vagy pedig csupán a kirovó pénznem deviza. A jogszabályok azt tekintik a szűk értelemben vett devizahitelnek, ha mindkét fél fizetési kötelezettsége devizában van kirova, és effektíve ebben a devizában is teljesítendő (lerovandó). Ráadásul a tartozás meghatározása (kirovása) helyett általában annak nyilvántartásáról, méghozzá a hitelező általi nyilvántartásról beszélnek.

Valójában az ügylet lényege, üzleti tartalma tekintetében nincs lényeges különbség a fenti kategóriák között. Amint fentebb írtuk, a tartozás tartalmát alapvetően a kirovó összeg határozza meg. A devizahitel lényege szempontjából közömbös, hogy lerovó pénznemként a hazai pénznem (forint) vagy valamely idegen pénznem került-e meghatározásra, és az is, hogy a folyósítás milyen pénznemben történt.

Az pedig egyértelműen hibás, hogy egy jogviszony minősítése szempontjából bármilyen jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy az egyik fél azt miként tartja nyilván.

A devizahitelekkel szembeni támadások egyik pontja az, hogy a devizahitel „valójában” nem is az, mert ténylegesen nincs mögötte deviza.

Ezzel szemben a bankárok és e konstrukció egyéb védelmezői igyekeznek igazolni, hogy de igen, a devizahitelek mögött devizaforrások, vagy gazdasági értelemben ennek megfelelő származékos ügyletek állnak.

Az ügylet jogi minősítése szempontjából azonban ez nem releváns kérdés. A felek erre irányuló akarata szükséges és önmagában elegendő feltétele annak, hogy devizatartozás keletkezzen.

Alapvetően abból kell kiindulni, hogy a hitelezés és a forrásteremtés elkülönült jogviszonyok keretében történik.

Hiába van és kell is, hogy legyen a banki működésben szoros kapcsolat a kettő között, jogi szempontból, kivételes esetektől eltekintve, nem lehet az egyikből levezetni a másikat.

A hitel jellegének meghatározása nem a források alapján kell, hogy megtörténjen.

A devizahitelekkel kapcsolatban a legnagyobb problémát az árfolyamkockázat okozza, és ezzel kapcsolatban sokszor megfogalmazódik az a vád, amely szerint a bankok a devizahitelek feltételeinek kialakítása során az árfolyamkockázatot áthárították az adósokra. Ez a nézet azonban hibás. A bankok semmit nem hárítottak át, hiszen náluk ez a kockázat nem merült fel, az fogalmilag mindig az adóst terheli.

A devizatartozással szükségszerűen együtt jár az árfolyamkockázat, azaz annak bizonytalansága, hogy a teljesítés időpontjában a devizatartozás teljesítéséhez mennyi hazai pénznem szükséges (függetlenül attól, hogy a tartozás lerovása forint vagy valamely idegen pénznem adása útján történik).

A devizatartozás adósa, hacsak a pozíciója nincs valamiképpen fedezve, e kockázatnak, az ügylet jellegéből fakadóan, elkerülhetetlenül kiteszi magát. Az adós kötelezettsége vagy az ügylet jogszerűségének a megítélése szempontjából közömbös, hogy helyesen vagy tévesen látta-e előre az árfolyam jövőbeli alakulását, hogy a tartozás pénznemének megválasztásával összességében jól járt vagy veszített.

Az árfolyam alakulása a feleken kívül álló, számukra objektív körülmény, amely mutatja a lerovó pénznemnek a kirovó pénznemben mért értékét, illetve az ebben bekövetkezett változást. Ezért a hitelező a lerovó pénznem árfolyamának romlásán nem nyer semmit, hiszen ez azt jelenti, hogy egy kisebb értékű devizából kap arányosan többet, számára csak a fennállt száz dollár összegű követelés térül meg.

A banki szerződések esetén a felek között információs egyensúlyhiány áll fenn, ezért e tekintetben a bankokat tájékoztatási kötelezettség terheli (amelyet az ún. kockázatfeltáró nyilatkozat révén teljesítenek). E tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki a kockázat mértékére, de arra igen, hogy e kockázat fennáll, és hogy annak mértéke előre nem látható. Ha e kötelezettségnek a hitelező eleget tesz, akkor önmagában az árfolyamkockázat vagy általában a fizetési kötelezettséghez kapcsolódó kockázatok fennállása miatt a devizahitel jogszerűségének megkérdőjelezése alaptalan.

Aggasztó például, hogy maga a Kúria még egy, a közelmúltban hozott ítéletében is úgy foglalt állást, hogy „a kölcsönszerződés esetleges [...] semmissége esetén az eredeti állapot helyreállításának van helye, melynek alapján a devizakölcsönt forintban kellene visszafizetni, szerződéskori forintárfolyamon, kamattal növelten.

Aggodalomra ad okot: a Kúria magától értetődő természetességgel mondta ki azt, hogy kölcsönszerződés érvénytelensége esetén az eredeti állapot helyreállításának van helye, és nem

kevésbé aggasztó az sem, ahogy felvázolta az eredeti állapot helyreállítása megvalósításának a módját. Az alábbiakban elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozunk, hogy kölcsönszerződés esetén egyáltalán lehetséges-e az eredeti állapot helyreállítása. Kimutatjuk, hogy az idézett eseti állásfoglalás nincs összhangban az eredeti állapot helyreállításával kapcsolatban a Kollégiumi Véleményben kifejtett elvi állásponttal, és azt, hogy erős érvek szólnak amellett: kölcsönszerződés esetében az eredeti állapot nem állítható helyre.

Az a kérdés pedig, hogy az árfolyamrés költség-e, kizárólag azért kapott nagy figyelmet, mert egy kellően át nem gondolt fogyasztóvédelmi jogszabály azt mondja ki, hogy semmis a kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza világosan a hitelfelvevőt terhelő költségeket és azok mértékét. E jogszabály ráadásul nem határozta meg a költség fogalmát, így hosszas vita indulhatott arról, hogy e fogalomba az árfolyamrés beletartozik-e (annak ellenére, hogy több éven át egyetlen bank és a felügyeleti hatóság sem értelmezte azt így).

Végül a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy – az adott jogszabály fogyasztóvédelmi céljára tekintettel – a költség fogalmát tágan kell értelmezni, és így abba az árfolyamrés is beletartozik. E vita kimenetelétől függetlenül felvetődik azonban az a kérdés, hogy miért minősíti a jogszabály egy költségelem hiánya miatt a szerződést teljes egészében érvénytelennek.

A szerződésekre vonatkozó általános szabályok alapján egyértelmű, hogy a hitelező csak olyan költséget tud felszámítani, amit a szerződésben kikötött. Miért nem elég az a „szankció”, hogy olyan költség nem számítható fel, amit a szerződés nem jelöl meg egyértelműen?

Végiggondolta-e a jogalkotó, hogy mik a következményei annak, ha a szerződések érvényessége bizonytalanná válik, probléma esetén utólag megkérdőjelezhető?

Kinek jó az, ha jogszabályi úton, mesterségesen növeljük az érvénytelen szerződések számát?

A szerződések érvénytelennek nyilvánítása súlyos következményekkel járt volna: az adósok tartozása egy összegben azonnal esedékessé válik; a fizetendő összeg meghatározásának módja körül viták alakulnak ki, amely bizonytalanságot eredményez a teljes érintett hitelállomány tekintetében; a bankok követeléseit biztosító zálogjogok megszűnnek, a hitelek biztosíték nélkül maradnak. Az árfolyamrés léte, illetve változása jelentéktelen mértékben növeli az adósok terhet, ennek alkalmazása a szerződés alapján teljesen egyértelmű, mértékének alakulása pedig átlátható módon követhető az adósok számára.

<http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2013/05/371-387-Gardos-Nagy.pdf>

Részletek a Dr. Wellman Györgynek (a Kúria Polgári Kollégiumának vezetője) 2013. december 12.-én küldött összeállításunkból (szempontok a Kúria 7 pontjához):

Már több levelünkben, elemzésünkben kifejtettük álláspontunkat illetve közöltük a Kúriával a tényeket a „devizahitelezés” megítélésével kapcsolatban.

Ezeket most is mellékeljük:

1. Észrevételek a legfőbb Ügyész költségértelmezéséről – 2013.06.01.
2. Észrevételek a PSZÁF válaszára – 2013.06.21.
3. Kérdések a Kúria Ítéletével kapcsolatban – 2013.07.08.

A valós helyzet megismeréséhez és a megoldás megtalálásához első lépésként az alapfogalmakat kell tisztáznunk. Sajnos ezek olyan fogalmak, melyek nincsenek jogilag meghatározva, vagy a megfogalmazásuk nem kellően precíz, nem egyértelmű.

Legnagyobb sajnálatunkra az új hitelintézeti törvény előkészítői sem vették arra a fáradságot, hogy törvényhozói szinten teremtsenek tiszta jogi helyzetet. Így fogalmak értelmezésének feladata most a Kúriára, a joggyakorlat elemző csoportra hárul. Az ezzel kapcsolatos észrevételeinket is elküldtük már a Kúriának.

Rendkívül nagy problémát jelent, hogy a korábbi lakossági tájékoztató anyagok is tartalmaznak pontatlanságokat, így nem felvilágosítják, hanem félrevezetik az állampolgárokat. Az PSZÁF kiadványa 2006-ban úgy fogalmaz, hogy devizahitel alatt értjük a devizahitelt és a deviza alapú hitelt. Ez olyan, mintha azt mondanánk, hogy alma alatt értjük az almát és a körtét. Ez a megfogalmazás azt

sugallja, hogy a két pénzügyi termék gyakorlatilag ugyanaz, csak egy icipici eltérés van. Ez egy jókora félrevezetés volt a PSZÁF-nek. Sajnos nem az egyetlen.

Azok a szerződések, melyekkel rendelkezünk tartalmukat tekintve kölcsönszerződések, függetlenül attól ami a címében szerepel. A Hpt. elég pontosan különbséget tesz a két pénzügyi szolgáltatás között. Javasoljuk a hitel szó megtévesztő használata helyett a valóságnak megfelelő kölcsön kifejezés használatát a bírósági gyakorlatban.

Azonban a „deviza alapú kölcsön” kifejezés is megtévesztő, a szó hallatán a nem kellően tájékozott emberben valótlán kép keletkezik. Ezek a kölcsönök deviza, legtöbb esetben CHF (svájci frank) elszámolásúak. Az elszámolásnak az alapja lehet maximum a deviza, és nem a kölcsön alapja.

A deviza alap kifejezés és a többi ehhez hasonló kifejezés, pl: „minden devizahitel mögött deviza van” teljesen félrevezetik mind az érintetteket, mind a törvényhozókat és mind a bíróságokat.

Egy zöldség üzlet valóban úgy működik, hogy ha alma érkezik be az üzletbe, akkor csak almát tud eladni. Ahhoz, hogy körtét adjon el, az almát el kell valahol máshol cserélnie körtére. Ha az üzlet üres, akkor sem almát, sem körtét nem tud eladni.

A pénzintézetek működése nem hasonlítható egy zöldségbolthoz. Az un. „modern pénz” nem úgy áramlik, mint egy alma. A pénzrendszernek a neve, melyben élünk „hitelpénzrendszer”.

Ennek kifejtése messze vezetne írásunk eredeti témájától.

A lényeg, hogy nyilvántartás az egész és nem valamiféle pénzáramlásról van szó. Legjobban egy mérleg segítségével lehet ezt megérteni.

A mérleg egyik serpenyőjében vannak a mi kölcsönszerződéseink is, ennek a serpenyőnek a neve Eszköz, másik elnevezése, mely jobban kifejezi a lényegét: Követelés. A bank követelései ügyfeleivel, partnereivel szemben.

A mérleg másik oldalán lévő serpenyő neve Forrás, ez a kifejezés gyakran szokott elhangzani a szerződésekkel kapcsolatban. Itt is használatos egy másik elnevezés, mely jobban kifejezi a lényegét: Kötelezettség. A bank kötelezettséget vállal, hogy a nála elhelyezett összeget visszafizeti. Ide tartoznak azok az összegek is, melyet a lakosság helyez el, ez a lakossági betét.

A banknak tehát kötelezettségei vannak és követelései vannak.

Ennél a banknál, melynek az adatait megmutattuk, 2007-ben a CHF bankbetét és ügyfélbetét összesen 88 milliárd forintnyi összeget tett ki, ez kiegészült különféle kötelezettségekkel, így összesen a banknál 90 milliárd forintnak megfelelő CHF volt. Ennyi CHF állt a bank rendelkezésére a forrás oldalon.

Viszont a bank 681 milliárd forintnak megfelelő CHF kölcsönállománnyal rendelkezett.

A bankok a deviza elszámolású kölcsönöket is „devizahitel”-ként kezelik. Mint korábban láttuk, szó szerint ez szerepel a jogszabályban: úgy kell kezelni, mintha devizakölcsön (eszköz) lenne. Nincs külön kezelve a devizakölcsön és a deviza elszámolású forintkölcsön.

A bank követelése a többi CHF pénzügyi eszközzel együtt, összesen 761 milliárd forintnyi CHF.

Összegezve: CHF-ben a bank követelése összesen 761 milliárd Ft, a bank kötelezettsége 90 milliárd Ft.

Látható, hogy nincs „minden CHF hitel mögött CHF”.

Egy bank olyan elszámolással ad kölcsönt pénzt ügyfelének, amilyenre akar, és amilyen intenzív reklámkampánnyal el tud adni. Olyant, amilyen a saját érdekében van.

Az, hogy nincs deviza a „devizahitelek” mögött a „devizahitelezés” kezdete óta ismert. Elküldtük korábban az MNB tanulmányait a Kúriának ezzel kapcsolatban.

Sajnos a bankrendszer lobbistái és ügyvédei valótlán állításaikkal folyamatosan félrevezetik a közvéleményt, az ügyfeleiket és sajnos, ahogy tapasztaljuk a tárgyalótermekben a bíróságokat is. A félrevezetésre a legjobb példa, hogy hónapokig állították és terjesztették azt a valótlán állítást, hogy az árfolyamrés mértéke (a vételi és eladási árfolyam közti különbség %-os értéke) független a bankoktól, külső körülmények hatására változik az idő folyamán. Több pert vesztek el sajnos az

ügyfelek azért, mert sikerült a bankrendszernek összekeverni a bíróságokon az árfolyamváltozás és az árfolyamrész fogalmát.

Úgy véljük, rendkívül káros volt, hogy a bíróságok vezetése megengedte, hogy a Bankszövetség oktassa a bírókat a „devizahiteles” témában. Eddig sajnos hiába kértük, nem kaptuk meg, hogy mit tartalmazott ez az „oktatási anyag”.

Nagyon fontos szerepe van a tájékoztatáson belül a kockázat („devizahitelek” esetében legfőképpen az árfolyamkockázat) ismertetésének. Kockázata lehet akkor is ha pénz viszünk a bankba és akkor is ha kölcsönt veszünk fel.

Bankbetét:

Ha beviszünk a bankba pénzt azért hogy biztonságban legyen és kamatot, valamiféle hasznot hozzon, akkor különféle konstrukciók közül választhatunk.

A lehetőségek között van olyan, ami az átlaghoz képest jóval magasabb kamatot ígér, de ekkor általában nem tőkegarantált az elhelyezett összeg. Erre a bankok nyomatékosan felhívják a figyelmet, azaz jelzik az ügyfélnek, hogy tőkevesztés érheti őket ha valamilyen külső körülmény kedvezőtlenül alakul. Figyelmeztetnek, hogy az elhelyezett összeg nincs biztonságban, kevesebbet kaphatunk vissza, mint amennyit elhelyeztünk.

Bankkölcsön:

Kölcsön esetén ugyan az a helyzet, mint a betét esetén csak fordított irányban.

Különböző konstrukciókból lehet választani ez esetben is.

Volt ugye a forintkölcsön magasabb kamattal, és magasabb törlesztő részlettel, illetve volt a „devizahitel,” különböző deviza nyilvántartással, devizanemtől függően különböző – a forinthez képest – kedvezőbb - kamatmértékekkel és törlesztő részlettel.

A banki ügyfél tájékoztatások kimerültek abban, hogy felhívták a figyelmet az árfolyamkockázatra, és arra hogy a törlesztő részletek az árfolyam függvényében esetleg megemelkedhetnek (korrekt számpélda egyáltalán nem volt).

Ami a banki tájékoztatásokból teljes mértékben kimaradt a „devizahitelezés” során az a tőkevesztésről szóló tájékoztatás, azaz a bankok egyáltalán nem tájékoztatták az adósokat arról, hogy az árfolyamkockázat nem csak a törlesztő részletekre vonatkozik, hanem a devizában nyilvántartott tőketartozásra is.

Azaz nem hívták fel az ügyfelek figyelmét arra, hogy forintgyengülés esetén több tőkét, nagyobb összeget fognak rajtuk követelni, mint amit rendelkezésre bocsátottak. Egészen pontosan fogalmazva, az esetleges tőkevesztésre egyáltalán nem hívták fel a figyelmet.

Tehát, ha beviszünk pénzt a bankba, akkor figyelmeztet a bank a tőkevesztés lehetőségére, ha kölcsönt veszünk fel, akkor ugyan ezt nem teszi meg, nem tette meg.

Ha megtette volna

- az ügyfelek előtt nyilvánvaló lett volna, hogy ezt a kölcsönt nem szabad felvenni, senki sem azért ment a bankba X millió forintért, hogy aztán X+Y milliót kelljen visszafizetnie.

- akkor sem lehetett volna kölcsönként nyújtani, ha lett volna tájékoztatás, mivel a törvények ezt nem teszik lehetővé, ugyanis csak a rendelkezésre bocsátott pénzt lehet követelni, többet, nagyobb összeget nem.

Amennyiben a bank devizát bocsátott volna az adósok rendelkezésére, megint csak az következett volna, hogy az ügyfelek nem veszik fel a devizakölcsönt (ebben a formában már devizakölcsönről lehet és kell beszélni) mert

- semmi szükségük nem volt a devizára, a szerződési akarat forint kölcsönre szólt, és nem deviza vételre. Illetve

- megint csak nyilvánvaló az, hogy a tartozás devizában áll fenn, és nem forintban, ami vállalhatatlan és felesleges kockázat. Messze nem áll arányban a kamatmérték nyújtotta előnyökkel és nem is ez volt a szerződési akarat.

Másként is megfogalmazva:

Bankbetét esetén a bank forintot vesz át, forint kamatot számol, forintban fizeti ki később az Ügyfelét. Amennyiben a bank egy egyszerű betét helyett rábeszéli az ügyfelét pl. aranyhoz, részvényhez vagy valamilyen devizához kötött befektetés vásárlására – ígérve egyúttal magasabb kamatot - akkor kockázatos befektetési szolgáltatásról beszélünk.

Bankkölcsön esetén deviza elszámolás esetén ígér egy alacsonyabb kamatot. Ez esetben már a kölcsönön kívül egyfajta negatív befektetési szolgáltatásról is beszélhetünk. A kockázatok tekintetében mindenképpen állíthatjuk ezt.

Összegezve:

Tisztességes és – a bankbetétek esetén is tapasztalható - elvárható banki tájékoztatás esetén a „devizahitelek” nem tudtak volna elterjedni, mert az ügyfelek előtt világossá válik a valós feltételrendszer, és a valós kockázatok.

Kétféleképpen lehet „elveszíteni” például 15 millió forintot. 30 millió forint kockázatos befektetésével, mely során a banki ügyfél végül csak az elhelyezett pénz felét kapja vissza és elbukik 15 millió forintot, valamint deviza elszámolású kölcsönrel, mely során 30 millió forint felvétele után a tervezetthez képest 15 millió forinttal többet fizet vissza. Az ügyfél vesztesége, bukása mindkét esetben 15 millió forint.

A CHF úgynevezett menekülő deviza, melynél arra kell számítani, hogy pl. pénzügyi válság esetén az árfolyama jelentősen erősödik, mert a spekuláns pénzügyi befektetők egyéb lehetőségek helyett CHF-be fektetik a pénzüket. A CHF ezen jellegéről sem tájékoztatták a bankok az ügyfeleiket. Amennyiben a bankok valóban egy kedvező kamatozású konstrukciót szerettek volna az ügyfelek érdekében létrehozni, akkor köthették volna a nyilvántartást pl. Cseh koronához is (CZK) ahol közel nem lett volna ekkora mértékű árfolyamkockázata az ügyfeleknek, viszont élvezhették volna a kedvezőbb kamatokat, hiszen a CZK alacsony kamatozású deviza (de ebben az esetben sem beszélhetünk volna tiszta kölcsönről, ebben az esetben is egy befektetéssel kombinált pénzügyi termék lenne ez a konstrukció).

A bankok előszeretettel hangsúlyozzák, hogy nekik az árfolyamváltozás nem okoz hasznot. Ha valóban így lenne, akkor sokkal szélesebb lett volna a nyilvántartási devizák köre, és nem pont egy menekülő deviza felé terelték volna az embereket, ahol az ügyfelek minden bizonnyal, és minden előrejelzés szerint a legnagyobb árfolyamvesztéssel fogják elszenvedni.

Mekkora is ennek az árfolyam veszteségnek a mértéke? **KORLÁTLAN!**

Ehhez nincs szükség további kommentálásra, ez minden elmond. Befektetéssel kombinált betét esetén csak annyit lehet bukni, amennyit az ügyfél bevitt a bankba. Deviza elszámolású kölcsön esetén ennek nincs felső határa!

Talán annyit érdemes még itt megjegyezni, hogy ha ugyan ezt az ügyletet próbálta volna meg egy bankbetétet elhelyezni szándékozó ügyfél a bankkal megkötni, akkor a bank erre nem lett volna hajlandó. A bank a hitelessel – az ügyfél előtt titokban, észrevétlenül – arra fogadott a kölcsönt felvevő ügyféllel hogy a forint gyengülni fog, és a bank láthatóan nyert. Ugyan ezt a fogadást fordítva egy betétessel nem tette meg, nem volt deviza elszámolású bankbetét. A bank tudta, hogy miért CHF-hez köti a nyilvántartást, hiszen a profitorientáltság a döntéseiben meg kell jelenjen. Ahhoz pedig, hogy ezt a „fogadást” a kölcsönfelvevővel minél nagyobb számban köthesse meg, ehhez az érdemi tájékoztatást a minimálisra kellett szorítsa, épp annyira, amennyit a hiányos és laza jogszabályok minimálisan megköveteltek.

Mindezek miatt a bankok csak névleges kockázatfeltárást végeztek!

Az árfolyamkockázat kezelésére is lett volna lehetőség, de a bankok ezt is elmulasztották.

Elmulasztottak erről tájékoztatni, és elmulasztották megtenni is.

Amikor az árfolyamváltozás meghaladja az alacsonyabb kamatmértékkel járó előnyt, akkor a bankoknak lehetősége és kötelessége lett volna ezeket a deviza elszámolású kölcsönöket (melyek, mint

meghatároztuk, nem egyszerű kölcsönök, hanem befektetés jellegű kölcsönök) forintra váltani az ügyfeleik, a saját és a betétesek pénzének védelme érdekében. De a bankok érdeke az volt, hogy az ügyfelek árfolyamvesztésének előnyét a végtelenségig élvezzék. Egy befektetési – árfolyam fogadás - ügyleten az egyik fél értelemszerűen nyer, a másik veszít, (hiszen a törlesztéssel fizetett pénz nem vész el).

A jó erkölcsbe ütközés mérlegelésénél tisztában kell lenni azzal, hogy a pénzintézetek tisztában voltak már a „devizahitelezés” kezdetén is azzal, hogy a szerződéseik átláthatatlanok, az ügyfeleik nem ismerhetik meg a vállalt kockázatokat, a bankok akkor hoztak létre olyan szerződéseket, melyek Ügyfeleiknek hatalmas anyagi kárt okoz, amikor tisztában voltak a várható forint árfolyamromlással, a „menekülő valuta” várható erősödésével.

A jogkövetkezmények levonásakor, a semmisség következményének kimondásakor tisztában kell lenni azzal, hogy nagyon alaposan megtervezett, gondosan kivitelezett „devizahiteles”, befektetés jellegű kölcsönszerződésekről van szó. Nem fordulhat elő, hogy a banki ügyfeleket olyan szerződésbe kényszerítsék törvényekkel vagy bírósági ítéletekkel, melyeket önmaguktól, minden fontos részletet megismerve, nem kötöttek volna meg.

Ahogy egy betörő sem hivatkozhat arra, hogy miért nem volt rendőr az ékszerbolt kirakata előtt, úgy a bankrendszer sem védekezhet azzal, hogy miért nem volt erőteljesebb állami felügyelet. Az erre utaló jelek már megjelentek: „a PSZÁF vizsgált és nem talált semmit”, illetve „miért nem vizsgált jobban a PSZÁF”?

Rendkívül sajnáljuk, hogy korábbi kezdeményezéseink, melyekben Kúria által szervezett „devizahiteles” konferencia megtartását, jogegységi nyilatkozat készítését javasoltuk intézkedés nélkül maradt.

Egészen addig, míg a kormány ezzel az „igénnyel” határozottan fel nem lépett. Így sajnos ez a helyzet állt elő, az a látszat keletkezett, ami a bíróságok külső befolyásolásra utal. Ez a rendkívül káros megítélés elkerülhető lett volna, ha a bíróságok vezetősége komolyan veszi a civilek jelzéseit. Az is segített volna, ha saját magától tisztában van a bíróságok felső vezetése azzal, ami a bíróságokon folyik.

Ismeretink szerint a Kúria ismét kérte a Legfőbb Ügyész véleményét. Mivel nyáron a költség szó és az árfolyamrész értelmezése során a Legfőbb Ügyész félre akarta vezetni a Kúriát, szeretnénk tanulmányozni a Legfőbb Ügyész mostani szakmai anyagát.

Kérjük, hozzák ezt nyilvánosságra, hogy a civil szervezetek megismerhessék, véleményezhessék és felhívhassák a Kúria figyelmét az esetleges csúsztatásokra.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/a-kuria-7-pontjához-szemponatok.html>

A legfőbb Ügyész álláspontját nem sikerült megszereznünk, hiába írtunk a Kúria Elnökének is levelet:

Tisztelt Dr. Darák Péter Elnök úr! Tisztelt Kúria!

A 2014. május 17.-én írt levelünkben kértük és most is kimondottan kérjük, hogy küldjék el részünkre tanulmányozás és elemzés céljából a Legfőbb Ügyész álláspontját, melyre a 6/2013 számú jogegységi határozatban hivatkoznak.

A több mint két hónappal ezelőtti levelünkben kifejtettük:

"A 6/2013 számú jogegységi határozat több helyen is véleményt mond az árfolyamkockázatról. Több megállapítással nem tudunk egyetérteni, úgy véljük a Kúria nem kellően megalapozott döntést hozott. Sajnos nem csak az árfolyamkockázattal kapcsolatos megállapításokkal nem tudunk egyet érteni, ez világosan kiderül a május 1.-én és május 8.-án Kúriának elküldött elemzésünkből.

Nem is „nem egyetértésről” van szó, hanem arról hogy elfogadhatatlan, ha megalapozatlanul, külső személy megtevéstése által hoz a Kúria döntést.

Szeretnénk emlékeztetni arra a Kúriát, hogy a Legfőbb Ügyész korábban már félre kívánta vezetni egy fontos devizahiteles kérdésben a Kúriát. Ez a költség kifejezés értelmezése és az árfolyamrészről történő kapcsolata volt. Ekkor teljesen tévesen azt a következtetést akart kimondatni a Legfőbb Ügyész

a Kúriával, hogy a deviza alapú kölcsönök esetén az árfolyamrész alkalmazása nem okoz költséget az adósnak, a fogyasztónak. A Kúria akkor helyesen, a valóságnak, a tényeknek megfelelően döntött, amikor kimondta, hogy az árfolyamrész költséget okoz. Tudjuk mivel számolható, hogy nagyon jelentős, több százmilliárd forint költséget jelent a fogyasztóknak."

Szeretnénk megismerni a Legfőbb Ügyésznek azt a véleményét is, melyre a 2/2014 számú jogegységi nyilatkozatban hivatkoznak. Kérjük ezt a szakmai anyagot is küldjék el részünkre.

2014.07.30.

10 Kúriai döntés egészen máshogy - 2012

Arról hogy a bírókat a bankszövetség oktatta, egyrészt a Hiteles Magyarok Fóruma honlapján található információ:

„A bíróságok központi oktatási terve 2012.július:

Egynapos képzés a Magyar Bankszövetség közreműködésével a hitelintézetek tevékenységével összefüggő speciális szerződésekről.

Főbb témák: A hitelintézetek tevékenységével összefüggő speciális szerződések és azokkal összefüggő tipikus, a gyakorlatban tapasztalható problémák (bankszámla-, hitel- és kölcsönszerződések, pénzügyi lízingszerződések, projektfinanszírozási ügyletek, faktorálási szerződések, óvadéki szerződések, bankgarancia szerződések, engedményezés banki gyakorlata) és más aktuális kérdések.

Időpont: 2012. július 10.

<http://blog.hitelesmagyar.com/2012/06/25/a-bankszovetseg-oktatja-a-birakat/>

Az oktatásról röviden beszámol maga a Bankszövetség is a 2012-ről szóló éves jelentésében:

„A külső szervezetekkel tartott kapcsolatok terén feltétlenül említést érdemel a bíróképző akadémián tartott, pozitív visszhangot kiváltott bankszakmai nap.”

<http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2012/09/2012-%C3%89vesJelent%C3%A9s-HUN.pdf>

A „pozitív visszhang” az lehetett, hogy a devizahitelek sorra veszítették el a perüket, azokban a kérdésekben is, melyekben most, két évvel később az Országgyűlés döntött.

2013. szeptember közepén írtunk levelet a Kúriának:

A sajtóból értesülünk arról, hogy elkészült vizsgálatuk eredménye a bankok fogyasztói szerződéskötési és szerződésteljesítési gyakorlatáról, különösen a devizaelszámolású ingatlanfedezetű kölcsönök kapcsán.

"Húszoldalas munkaanyagban összegezte megállapításait a múlt héten az a kúriai joggyakorlat-elemző csoport, amely a bankok egyoldalú szerződésmódosítási jogának főbb kérdéseit tekintette át."

http://m.mno.hu/magyar_nemzet_gazdasagi_hirei/tisztessegtelen-az-erthetetlen-feltetel-1106878

A Kúria honlapján nem találtunk vizsgálatról szóló anyagot. Feltételezzük azért, mert még nem teljesen kész a Kúria vizsgálata, csak részeredmények vannak.

Amennyiben lehetséges, szeretnénk a vizsgálat anyagát megismerni és ha mód van rá, szeretnénk kifejteni álláspontunkat a vizsgálat témaköreivel, megállapításaival kapcsolatban.

Ha a vizsgálat anyagának csak egy része nyilvános jelenleg, kérjük annak az anyagrésznek az átküldését tanulmányozásra, melyet a Magyar Nemzet című újságnak küldtek el.

Több százezer család érintett, szeretnénk az érintetteket tájékoztatni az életüket meghatározó fejleményekről.

A Kúria pár nappal később elküldte véleményezésre a készülő anyagukat.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/megkaptuk-a-kuria-megallapitasait.html>

„A fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelensége megítélése” - tárgykörben felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye.

Az elemző csoport vezetője a munkaanyagot megküldte a Legfőbb Ügyészségnek, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, a Magyar Bankszövetségnek, a Gazdasági és Versenyhivatalnak, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnak, a Magyar Ügyvédi Kamrának, a Magyar Országos Közjegyzői Kamarának, 8 egyetem Polgári jogi tanszékének, a Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesületének, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesületnek. A fent megjelölteken túlmenően az anyagot mindenki megkapta, aki azt kérte...

http://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/joggyakorlat_osszefoglalo_velemenyn.pdf

Most csak pár gondolat a 2012 október 2.-án, a Kúriának elküldött 40 oldalas véleményünkből és kiegészítésünkből:

Sajnos a perköltség, a nemrég megemelt perköltség előteremtése szinte lehetetlen feladat. Jogosnak érezzük a perköltség elengedését esetükben, mivel különben lehetetlenné vélik a bírói jogérvényesítés. Sajnos nemrég a perek idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetére bevezették a perilleték 10%-ával egyenlő mértékű büntetőilletéket. Tapasztalataink szerint a bírók egy része él ezzel a lehetőséggel. Bízunk abban, hogy a készülő Kúriai útmutatás az ügyvédeknek is segítséget fog adni, és ritkábban kell majd elutasítani a bíróknak beadványokat. Sajnáljuk, hogy a bírók nem tudták mellőzni ezt a büntetést és a lehetetlen helyzetben lévő adósokat így büntették.

Bízunk abban, hogy sikerül olyan útmutatást kiadni a Kúriának, mely gyorsabbá teszi a bíróságok munkáját, melyek ezáltal kezelni tudnak majd több tízezer peres eljárást. Reméljük nekünk is sikerült a sikeres anyag elkészítéséhez hozzájárulnunk.

Reméljük, hogy a „deviza” hitelezés legjellemzőbb elemeire és a folyamatokra sikerült felhívni a Kúria figyelmét. Arra hogy mi miért történt, az egyik magyarázat az, hogy egymástól független események véletlenszerű egybeeséséről van szó, alapvetően a banki vezetők és banki alkalmazottak figyelmetlenségéről és szakmai felkészületlenségéről van szó.

A másik magyarázat, hogy a bankok vezetői előre megtervezett módon hozták létre a szerződések szövegét, úgy hogy értelmezhetetlen legyen, szándékosan hallgatták el és egyben helyezték át az összes kockázatokat a kölcsönfelvevőkre.

Tették mindezt azért, hogy ezt a nagyon kockázatos, de számukra kockázatmentesé tett hitelterméket el tudják adni és 4.000 milliárd Ft kölcsönt ki tudjanak helyezni.

Gyakorlatilag olyan szerződések megkötésére ösztönözték a családokat, melyek megkötésére a tények ismeretében nem lettek volna hajlandók. Ezt nevezi a jog uzsorás szerződésnek.”

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/velemenyn-es-kiegeszites-a-kuria-munkaanyagahoz-2012-10-04.html>

A teljes terjedelmében itt olvasható az elküldött anyagunk:

<https://docs.google.com/file/d/0B-taFPpeqhOzd0NVZIVjTWpZZG8/edit?pli=1>

A Kúria konferenciát is szervezett, melyre meghívta a civileket is:

A konferenciát dr. Vezekényi Ursula tanácselnök bíró, az elemző csoport vezetője nyitotta meg. A résztvevők között találhattuk: az MNB, a PSZÁF, a MOKK, az NFH/Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, a Magyar Bankszövetség (dr. Auer Katalin vezető jogtanácsos), az SZTE/Szegedi Tudomány Egyetem képviselőit, a Károli Gáspár Református Egyetem professzorát; a civil szervezetek közül felszólalt: Bankcsapda Érdekvédelmi Civil Szövetség (Falus Zsolt) BAÉSZ/Banki Adósok Érdekvédelmi Szervezete (Kásler Árpád, Varga István), BVKF/Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesülete (Kovács László), Hiteles Magyarok Fóruma

(Bán Tamás), Hiteles Mozgalom (Bán Tamás, Szabó József), Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (dr. Morvay György elnök), PSZLF/Pénzügyi Szolgáltatók Lakossági Figyelője Egyesület (dr. Madari Tibor elnök, dr. Ölveczky István), 1000. sz. Ügyvédi Iroda (dr. Dantesz Péter irodavezető ügyvéd, dr. Várhelyi Tamás).

<http://batorprogram.hu/6/20121126kuria.htm>

A Kúrián lehetősége volt a Hiteles Mozgalomnak is 10 percen hozzászólnia. Ezt a 10 percet háromfelé osztottuk, hogy hárman is szólhassunk. Idézet a hozzászólásomból:

„Szeretnék most egy idézetet ismertetni, azért, hogy tudjuk, miről beszélünk.

Kovács Levente a Bankszövetség főtitkára egy rádió műsorban kifejtette, hogy „más a szerződés jogszerűsége és más az érthetősége”.

Ez elég nagy felzúdulást fejtett ki a köreinkben!

Örülünk annak, hogy a Kúria anyaga meghatározza: ha a szerződés szövege nem érthető, akkor az semmis!

Úgy észleljük a tárgyalások során, hogy problémát jelent megállapítani a bíróságoknak, hogy mi a „hitelszerződés”, mi a „ kölcsönszerződés”, és a kettő között mi a különbség. Nem lehet megállapítani a legtöbb szerződésben, hogy „devizahitelről” van szó vagy „deviza elszámolású hitelről” vagy esetleg „forintkölcsönről deviza nyilvántartással”.

A finanszírozásnak a kifejezése is kérdéses, ugyanis ha én forintban kérek pénzügyi támogatást, kölcsönt majd forintban teljesít a bank, akkor arról beszélhetünk, hogy engemet a bank forintban finanszírozott.

A finanszírozásnak egy másik köre, amikor a bank saját tevékenységét finanszírozza. Ha az én forinthiteltemet, forintkölcsönömet a bank saját maga devizában finanszírozza, az a banknak a probléma köre, és nem az én probléma köröm. A banknak viszont a kockázatait kezelnie kell, ez törvényi előírás. Az ő kockázatait nem terhelheti énram, mert erre nem ad lehetőséget a jog.

Valótlan állítások vannak a szerződésekben!

Eddig, mint említettem a banki ügyvédek azzal érveltek, hogy „aláírta a szerződést, most mit akar?”

Mindenképpen szeretnénk a Kúriától olyan véleményt kérni, hogy valótlanságok a szerződésekben semmiek.

Gondolok arra, hogy „mintha lett volna deviza váltás” és ennek ugye vannak költségei. „Mintha lett volna tájékoztatás a kockázatokról”.

Jelenleg ezekben a szerződésekben egy oknak, annak, hogy az országnak rossz a megítélése három következménye van.

Jelentkezik az, hogy a forintárfolyam romlik és többet kell fizetnünk, ugyanezen okra hivatkozva, a bankok felemelik a kamatokat, mert rossz az országnak a megítélése. Harmadrészt belekerültünk egy olyan csapdába, amely lehetetlenné teszi, hogy ha eladjuk az ingatlanunkat a befolyt összegből ki tudjuk fizetni a tartozásunkat, mivel nem kapunk annyi pénzt, mint a nyilvántartott tartozásunk. Egy oknak így van három következménye.

A kedvenc védekezése a pénzintézeteknek: „ezeket a szerződéseket a PSZÁF ellenőrizte és már réges régen szólt volna és megbírságolta volna, hogyha valami hibát követtek volna el”

Szeretném nyilvánvalóvá tenni, ha valaki nem tudná.

Ezeket a szerződéseket, melyekről mi beszélünk, senki nem ellenőrizte!

A PSZÁF-nek nincsen hatásköre ellenőrizni az Üzletszabályzatot, nincsen hatásköre ellenőrizni az ÁSZF-et, nem nézhet bele az egyedi szerződésekbe. Ezekre mind kizárólag csak a bíróság jogosult.”

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/hiteles-mozgalom-a-kuria-konferenciajan--1.-resz-.html>

A honlapon megtalálható még további 4 rész, melyből az első kettő Bán Tamás és Filep András felszólalása, az utolsó kettő pedig a konferencia után elküldött írásbeli kiegészítés.

Sajnos ekkor még én is, átvéve a közbeszédből, tévesen használtam a „tartozás” szót (a helyes kifejezés: adósság). A konferenciáról beszámolt a Kúria is:

A vizsgálat során elkészült munkaanyagot 2012. szeptemberében megküldte különböző szervezeteknek, köztük az érdekképviselői szervezeteknek, amelyek számára a munkacsoport észrevételezési lehetőséget biztosított.

Ezek megvitatása érdekében a Kúrián 2012. november 26. napján tanácskozássra került sor. Az ott elhangzottak figyelembe vételével a munkaanyag végleges változatának elkészülte után a Kúria Polgári Kollégiuma 2012. december 10. napján megtartásra kerülő ülésén megvitatja, és dönt annak elfogadásáról, valamint arról, hogy az abban foglaltak alapján a bírói gyakorlat egységesítése érdekében szükséges-e kollégiumi véleményt hozni.

<http://kuria-birosag.hu/hu/sajto/tajekoztato-kuria-joggyakorlat-elemzo-csoportjanak-2012-november-26-napjan-megtartott>

A joggyakorlat elemző csoport 157 oldalas összefoglaló véleménye tehát széles körű társadalmi egyeztetést követően alakult ki. Részletek a 2012. december 12.-én meghozott vélemény első oldalairól:

„A fogyasztó által pénzügyi intézménnyel kötött kölcsönszerződésekre jellemző többek között az, hogy ezek a szerződések tipikusan:

- nem egyedileg megtárgyalt, nem egyedileg kidolgozott szerződések, olyan tartalmú szerződések melyek rendkívül bonyolult tartalmúak és többszintűek, a kölcsönszerződések részét az általános szerződési feltételekben (Üzletszabályzatban) foglaltak egészítik ki,*
- eltér a kölcsönt nyújtó és a kölcsönt felvevő piaci pozíciója,*
- a kölcsönt nyújtók intellektuális, szakmai és kommunikációs erőfölénye egyértelmű, és*
- információs asszimetria is érvényesül a fogyasztók hátrányára.*

A fogyasztói érdekek védelme azonban csak a törvényes keretek között valósulhat meg, nem ösztönözhető és nem igazolható a felelőtlen fogyasztói magatartás. Figyelembe kell venni azt is, hogy a kölcsönt nyújtó pénzügyi intézmények olyan gazdasági vállalkozások, melyek elsődlegesen nem saját tőkéjükből, hanem a betétesek náluk elhelyezett pénzéből nyújtják a kölcsönt, a fogyasztói kölcsönszerződések előre nehezen kiszámítható gazdasági környezetben mennek teljesedésbe.”

http://www.lb.hu/sites/default/files/joggyak/joggyakorlat_osszefoglalo_velemenypdf

A Kúria által szervezett konferenciának nem volt témája a devizahitelezés probléma köre. Ezért a Kúria elnökéhez fordultunk, még 2012. december elején:

„Sajnos a kormány és az országgyűlés által kidolgozott megoldások, melyek által a megmenekülhettek volna az állampolgárok a „devizahitelüktől” nem jártak sikerrel. Nem hozott megoldást az érintettek széles körének a végtörlesztés sem.

A most készülő anyag segítséget ad ahhoz, hogy a bíróságokon elinduljon az érdemi munka. Ugyanis sajnos sok esetben évek teltek, telnek el azzal, hogy bíróság megállapítsa, egyáltalán jogosult-e eljárni és azt, hogy milyen szintű bíróság jogosult eljárni.

Amint elindulnak tömegesen a tárgyalások és érdemben kezdenek el foglalkozni a bírók a szerződések szövegével, újabb problémák merülnek fel, értelmezniük kell olyan fogalmakat, melyek jogilag nem biztos hogy könnyen megfoghatóak.

Néhány ezek közül: Devizahitel, deviza elszámolású hitel. Hitelszerződés, kölcsönszerződés. Árfolyam változás, árfolyamrész. Kockázat, költség. Adós vásárlásának finanszírozása, pénzügyi tevékenységének finanszírozása. Árfolyam kockázat mérése, áthárítása, kamat kockázat mérése, áthárítása. Az áthárított kockázatok elhallgatása, adat és információmentes fogyasztó tájékoztatás. Termék jóváhagyás és felelősség. Kölcsönösszeg, rendelkezésre álló összeg. Szolgáltatás, ellenszolgáltatás. Nem létező tevékenység valós költsége.

Ezeknek a kérdéseknek egy része ugyan felmerült a konzultáció során, de sajnos a joggyakorlat elemző csoport nem foglalkozott velük, mivel a hatásköre és megbízása erre nem terjedt ki.

Kérjük Önt, a Kúria elnökét, a jövő évre jelölje ki a joggyakorlat elemző csoport feladatának a „devizahitelezés” tárgykörét.

Ez a hibás pénzügyi termék a kormány és az országgyűlés szándékaival ellentétben tovább szedi az áldozatokat. Több ezren már az öngyilkosságba menekültek, több tízezen már elhagyták hazájukat, több százezer állampolgárra az árverezés, a kilakoltatás vár.

Az alaptörvény szerint Magyarország védelmezi állampolgárait, védi a fogyasztók jogait, fellép az erőfölénnyel visszaélőkkel szemben. Ebben a történetben most ez a feladat a bíróságokra hárul. Az alaptörvény hatalommal ruházza fel a bíróságokat. A törvényeket mindenkinek be kell tartanai, ezek betartatása az állam feladata. A feladat végrehajtása a bíróságoké.

A pénzintézetek nem tartották be a törvényeket. Kúria útmutatás nélkül a bíróságok csak hosszú idő alatt tudnak csak megbirkózni a feladatukkal. A késlekedés súlyos jogbizonytalanságot okoz, óriási károkat okoz a lakosságnak, a nemzetgazdaságnak egyaránt.

A magyar társadalmat jelenleg a „devizahitelnek” nevezett alkalmatlan pénzügyi termék foglalkoztatja, valamint az ezzel szorosan összefüggő, közjegyzők, behajtók, végrehajtók, követeléskezelők által elkövetett jogellenes magatartások.

Kérjük Önt, a Kúria elnökét, a jövő évre jelölje ki feladatának a „devizahitelezés” tárgykörét.

A probléma társadalmi méretű, a szerződések nem teljesíthetők, a szerződéseket csalárd módon kötötték meg.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/level-a-kuria-elnokenek.html>

A Kúria nem látta szükségét annak, hogy joggyakorlat elemző csoportot megbízza egy devizahitelezéssel foglalkozó munkával és konferenciát sem rendezett:

Vizsgálatot folytatni azonban csak akkor lehetséges, ha van meglévő gyakorlat, azaz rendelkezésre áll az adott kérdéskörrel kapcsolatos, megfelelő számú és jogerősen befejezett ügy.

Jogerős ítélettel le nem zárt - tehát még folyamatban lévő - ügyek vizsgálata alapján nem lehet megalapozott következtetéseket levonni, ráadásul a bírói függetlenség elvét is sértené a le nem zárt ügyek Kúria által történő elemzése és véleményezése.

A devizahitel-szerződésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot vizsgáló elemző csoport felállítására vonatkozó javaslatát köszönettel vettem és megfontolandónak tartom, ugyanakkor e tárgykörben jelenleg még nem áll rendelkezésre megfelelő számú jogerős ítélet, ezért - jóllehet a társadalom széles körét érintő kérdésről van szó - a 2013. évben egyelőre nincs lehetőség külön joggyakorlat-elemző csoport felállítására.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/a-kuria-elnokenek-valasza-2013-02-05.html>

2013 tavaszán ugyan a sajtóban megjelent, hogy vizsgálódik a joggyakorlat elemző csoport, azonban feltett kérdésünkre Darák Péter, a Kúria Elnöke ezt cáfolta.

2013. április 12. napján érkezett megkeresésére tájékoztatom, hogy az Ön által hivatkozott, az interneten fellelhető cikk feltehetően téves információt tartalmaz, figyelemmel arra, hogy a Kúrián 2013. évben a devizahitel-szerződésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat tárgykörében joggyakorlat-elemző csoport nem került felállításra.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/valaszolt-a-kuria---2013-04-26..html>

A bíróságok vezetése teljesen mást lépett. Konferenciát szervezett 200 bíró számára. A cél az volt, hogy felgyorsítsák a képzéssel a bíróságok munkáját. Kérdésünkre közölte a Kúriának egy munkatársa, hogy a konferencia zárt, azon csak bírók vehetnek részt:

A Kúriához eljuttatott fenti témájú megkeresésére az alábbi választ tudjuk adni.

Levelére hivatkozással ezúton tájékoztatom, hogy a konferencia zárt, kizárólag bírák vehetnek részt. Megértését köszönjük. Az alábbiakban tájékoztatom a Kúria közleményéről, melyet az adott témában tett közzé.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Az utóbbi időszakban jelentős számú deviza alapú hitelszerződés érvényességét érintő per indult az ország bíróságain. A Kúria 2013. tavaszán az alsóbb fokú bíróságoktól érkezett kérdések és jelzések alapján a bírák számára szakmai konferencia megtartását határozta el. Ennek célja, hogy a deviza alapú hitelezéssel kapcsolatos perek elbírálásában részt vevő bírákhoz olyan információk jussanak el, melyek speciális szaktudást, közgazdasági, banküzemi ismereteket igényelnek. A konferencián kizárólag az ilyen ügyeket tárgyaló bírák vesznek részt. Eddig az egész országból több mint 200 bíró jelezte részvételi szándékát.

A Kúria felkérésére a konferencián egy pénzügyi joggal foglalkozó professzor, a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete képviselői ugyanazon kérdésekben fejtik ki álláspontjukat. Ezek olyan tipikus problémák megoldásához nyújthatnak segítséget, amelyek már több törvényszéki kollégiumi anyagban megfogalmazásra kerültek, és számos ügyben felmerültek. A bírák legjobb meggyőződésük szerint, befolyástól mentesen értékelik a konferencián elhangzó és az azzal összefüggésben készült írásbeli anyagokban szereplő információkat. Magyarország bíróságai már az elmúlt időszakban is számos deviza alapú hitelezési ügyben tárgyaltak, illetve hoztak ítéletet és az elkövetkezendő hónapokban további nagy számú ügy kerül elbírálásra.

Budapest, 2013. június 18.

Tisztelettel: Sallainé Marton Ildikó tisztviselő

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/levelvaltas-a-kuriaval.html>

Semmit sem tudtunk meg, hogy miről volt szó ezen a zárt konferencián. Hiába írtunk 2013. július 1.-én is levelet a Kúriának. Ebben a levélben megpróbáltuk felhívni a Kúria figyelmét saját felelősségére is (részlet):

Sajnáljuk, hogy nem találtak módot arra, hogy a devizahiteles konferenciáról tájékoztatást adjanak, ez irányú kérésünk hiábavalónak bizonyult.

Nekünk, átlagembereknek a Kúria, a legfelsőbb bíróság egy olyan szerv, ahol hivatalból, beosztásuknál fogva is az ország legtapasztaltabb, legfelkészültebb, legokosabb jogászai dolgoznak.

Pereink során nap mint nap tapasztaljuk, hogy a városi és megyei szinten működő bíróságok bírói sajnos nem mindig felkészültek. A bankok ügyvédei sikeresen vezetik félre őket, még mindig sikert tudnak elérni olyan átlátszó megtévesztéssel is, mint a deviza árfolyamának változásának összekeverése a bankok által létrehozott árfolyamrésszel, a vételi és eladási árfolyam közti különbséggel. A bírók egy részének ráadásul alapelve, hogy a pénzügyekhez a bankok értenek és mérlegelés, gondolkodás nélkül a banknak adnak igazat a perekben, bármit is tartalmazzon a kereset. Nekünk a Kúria az a hely, ahol reményeink szerint a megtévesztések és az előítéletek hatása szertefoszlik, ahol győz az igazság, érvényesül a jog.

A PSZÁF elnöke bankcsődöket és államcsődöt helyezett kilátásba, ha a Kúria elmarasztalja a folyamatban lévő per során az OTP-t. A Legfőbb Ügyész valótlán állításaival olyan helyzetet teremtett, hogy a Kúriának ellent kell mondania az ügyészségnek, ha jogszerűen, a tényeket figyelembe véve kíván dönten.

Egyáltalán nem kellett volna, hogy idáig fajuljanak a dolgok.

Mindez elkerülhető lett volna, ha mi, érintett banki károsultak is lehetőséget kaptunk volna, hogy elmondjuk és ütköztessük álláspontjainkat, adatainkat. Sajnos sem a bankok, sem a Bankszövetség, sem a PSZÁF, sem a Kormány, se az illetékes Minisztérium, se az illetékes Parlamenti bizottságok nem kíváncsiak véleményünkre, álláspontunkra. A Kúriánál is hiába kezdeményeztünk több alkalommal is devizahiteles konferenciát.

A Kúria július 4.-i döntését hasonló módon fogjuk elemezni, bármi is lesz a döntés. Ha a valóságon fog alapulni, akkor tényekkel fogjuk alátámasztani a döntés helyességét, amennyiben az Ügyészség és a Felügyelet valótlán állításain és téves következtetésein fog alapulni a Kúria döntése, akkor be fogjuk mutatni a széles nyilvánosságnak hogy mely mondat, mely összefüggés nem igaz az indoklásban. Közzé tesszük, hogy hol van valótlanság és hol van csúsztatás, megtévesztés, félrevezetés.

Úgy véljük, egy esetleges alaptalan döntésével a Kúria rendkívül kellemetlen helyzetbe hozza magát, ugyanis a folyamatban lévő perek hónapokon belül a Kúrián köthetnek ki. Ezek a perek már tartalmazni fogják a tényeket és a Kúriának akkor a tények alapján kell majd döntenie és elég nehéz lesz megmagyarázni majd a hazai és a nemzetközi közvélemény és a jogász szakma előtt, hogy miként és hogyan döntött korábban.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/2-level-a-kurianak.html>

Darák Péter 2014. februárjában sem tartotta szükségesnek, hogy a devizahitelezés problémakörét összegezzék, a bíróságok ítélkezését elemezzék:

Tájékoztatom továbbá, hogy idén a kölcsönszerződések érvénytelenségének jogkövetkezményei kérdéskör vizsgálata várható a Kúrián. Amennyiben olyan tények válnak ismertté, melyek szükségessé tennék a problémakörön belül valamely további rész kérdés vizsgálatát, akkor e tárgyban joggyakorlat-elemző csoport felállítása lehetséges. Jellemzően a joggyakorlat-elemző csoport dönt arról, hogy az adott témában konferencia megtartása szükséges-e.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/valaszolt-a-kuria--2014-02-24.html>

11 Kúriai döntés 2014 – megtámadva

2014 nyarán a Kúria négy kérdésre kereste a választ:

„A folytatódó jogegységi eljárásban a jogegységi tanácsnak a következő kérdésekben kell állást foglalnia:

1)

A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés, mint szerződéstípus tisztességtelen-e annak következtében, hogy az árfolyamkockázatot – kedvezőbb kamat ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli?

2)

A pénzügyi intézmény által az árfolyamkockázattal kapcsolatban adott téves (ellentmondásos, hiányos, illetve a valóságnak nem megfelelő) tájékoztatás eredményezheti-e – az átláthatóság hiánya következtében – a szerződés árfolyam kockázatra vonatkozó rendelkezéseinek a tisztességtelenségét?

3)

Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltétel mikor felel meg az átláthatóság követelményének?

4)

A folyósításkor vételi, a törlesztésekkor eladási árfolyam alkalmazásának előírása tisztességtelen szerződési feltételnek tekintendő-e; ha igen annak mi a jogkövetkezménye?”

A válasz keresése és megadása előtt belépett az Alkotmánybíróság is a devizahiteles problémák jogi elemzésébe.

Az Alkotmánybíróság közleményt adott ki a döntésük után (részlet):

Az Alkotmánybíróság eljárását a Kormány kezdeményezte. A Kormány kezdeményezésében utalt arra, hogy a devizaárfolyamok váratlan, nagymértékű változása és a devizaalapú kölcsönök törlesztő részleteinek növekedése a társadalom széles rétegei számára okoz nehézséget.

A Kormány két, az Alaptörvény értelmezésére irányuló konkrét kérdést tett fel az indítványban.

Az Alkotmánybíróság az első kérdést illetően megállapította, hogy az Alaptörvényből az államnak az a kötelezettsége következik, amely a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik.

Az Alkotmánybíróság a második kérdésre adott válaszában megállapította, hogy az Alaptörvény biztosítja a szerződéses szabadságot, de ez nem jelenti azt, hogy a létrejött szerződések nem módosíthatók. Jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a szerződéskötés körülményeinek előre nem látott, jelentős megváltozása esetén – módosíthatja. A törvényi úton történő szerződésmódosításnak is, amennyire lehet, mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis az ilyen szerződésmódosításnak is érdekegyensúlyra kell törekednie a megváltozott körülmények mellett.

A határozathoz több alkotmánybíró különvéleményt fűzött illetve párhuzamos indoklást fogalmazott meg.

<http://www.mkab.hu/sajto//az-alkotmanybirosag-kozlemenye-a-devizahitel-szerzodesekkel-osszefuggo-alkotmanyertelmezesrol>

Természetesen a nyilvános ismertetésen jelen voltam, az elhangzottakat rögzítettem és elérhetővé tettem:

Alkotmánybíróság a Kormány devizahiteles beadványáról - <https://www.youtube.com/watch?v=lzXPNvGNcks>

Az egész Alkotmánybírási eljárás elkéserítő volt. A 2014.03.18.-i észrevételeinkből:

A tények ismeretében helyes, időszerű kérdés az lett volna, hogy az Állam módosíthatja-e az érvénytelen több százezer szerződést azért, hogy ne kelljen évekig pereskednie az ügyfeleknek.

Szükséges-e (hosszas, több évig tartó) közérdekű pert indítani az Államnak, Minisztériumnak, MNB-nek vagy az Ügyészségnek, vagy módosíthatók a szerződések jogszabály útján.

Az hogy mikor és hogyan módosíthatja a szerződést törvényhozással az állam, már ismert a végtörlesztés óta. Akkor az Alkotmánybíróság kifejtette a véleményét, és ennek megfelelően lépett a Kormány és döntött a Parlament.

Feleslegesen feltett kérdésre jórészt feleslegesen válaszolt az Alkotmánybíróság. Közben eltelt ismét négy hónap...

Korábban a Kormány a Kúriát is bízta, ösztönözte jogegységi nyilatkozat összeállítására. Azonban akkor sem a lényegi fontos kérdésekre keresték a választ.

Világossá vált, hogy a Kormány és a Parlament alkotmányos mulasztásban van. Nem hozta létre a pénzügyi fogyasztóvédelmi hivatalokat, hatóságokat. A pénzügyi jogok biztosának nem volt sem hatásköre, sem jogköre. Amilyen gyorsan és hirtelen létrejött, olyan gyorsan és hirtelen meg is szűnt.

Ahogy a PSZÁF nem tudta ellátni a fogyasztóvédelmi feladatokat..., mit is írok! Egyenesen félrevezette valótlan állításokkal a magyar társadalmat, elég csak az „árfolyamrész nem költség” hangoztatására és a „mintha devizahitel” téves és káros elterjesztésére gondolni. Szóval most az MNB ugyanúgy nem válaszol a feltett kérdésekre, ha válaszol, leginkább félrebeszél.

Az erőfölénnyel szemben fellép-e az Állam? Az Ügyészség akkor sem látta kötelezettségének hogy vizsgálatokat indítson, amikor elhangzott a Parlamentben (ennek már több éve), hogy a bankok megtévesztettek és becsaptak egymillió embert, akkor sem amikor kiderült hogy jelentős költséget elhallgattak a bankok az ügyfelek elől, ráadásul olyan költséget, mely valójában nem is létezhetne, mivel nincs semmi alapja. Ez utóbbi, mint látjuk benne volt a Kormány Alkotmánybírósághoz írt levelében. Csak éppen ezt nem tartotta olyan fontosnak az Alkotmánybíróság, hogy figyelembe vegye és reagáljon rá.

Az Állam akkor sem lépett a fogyasztók védelmében, amikor épp a legfőbb ügyész próbálta a Kúriát félrevezetni, állítva több csúsztatás után, hogy az árfolyamrész nem költség.

Hogyan védi a Kormány a fogyasztók jogait, ha a devizahiteles civilekkel nem áll szóba, viszont az erőfölénnyel visszaélő, törvénytelen szerződések tömegét gyártó bankok érdekvédelmi szervezetével folyamatosan tárgyal?

Két és fél éve fogadta el a Parlament a végtörlesztést. Ez mindenképpen fogyasztók érdekében született. Azonban a bankok (ismét) törvénytelenül viselkedtek, összejátszottak. Összehangoltan gátolták, hogy forint kölcsönök felvételével szabaduljanak „ügyfeleik” a mérgező kölcsönterméktől. A

Gazdasági Versenyhivatal 2 évi vizsgálat után összesen közel 10 milliárd forintra bírságolta a legnagyobb hazai bankokat. Az állam fellépett az erőfölényt alkalmazó bankok ellen. És a károsult fogyasztókkal mi lett? Mit tett az állam? Mi tett a fogyasztók érdekében? Semmit! Mi lett a bírsággal? Az Állam megtartotta magának, kártérítésre nem jutott belőle. A végtörlesztés vége az lett, ami már az elfogadásakor is látható volt. A tehetősebb devizahitelek kaptak segítséget.

Az Alkotmánybíróság kiemeli:

"A törvényi úton történő szerződésmódosításnak is, amennyire lehet, mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis az ilyen szerződésmódosításnak is érdekegyensúlyra kell törekednie a megváltozott körülmények mellett."

Hogyan beszélhet mindkét fél méltányos érdekéről, mikor az egyik félrevezette a másikat, törvénytelen módon kötött szerződéseket és később is törvénytelenül akadályozta a helyzet rendezését!

Milyen érdekegyensúlyról beszél az Alkotmánybíróság?

Hol élnek ezek a jogtudós emberek? Hogyan lehetséges hogy nincsenek tisztában a hazánkban zajló folyamatokkal?

Meddig tart még a kormány színjátéka?

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/dontott-az-alkotmanybirosag-.html>

A Kúriának írt májusi 1.-i levelünkben számpéldákkal ismertetjük a THM és az árfolyamrés összefüggéseit, ismét megmutatjuk, hogy nem jogi kérdés az, hogy az árfolyamrés költség-e vagy sem.

Legyen már végre mindenki számára teljesen világos, hogy ez matematikai tény!

A THM nem csak nagyon fontos, hanem nagyon pontos is, mivel a képlete a kölcsön legfontosabb adatait tartalmazza. Mik a kölcsön legfontosabb adatai?

Mennyi pénzt kaptunk kölcsön és összesen mennyit kell visszafizetni.

A THM képlete pontosan ezeket veszi számításba: mennyi kölcsönt kapott valójában a fogyasztó, mennyit kell összesen a törlesztő részletekkel visszafizetni, vagyis hány törlesztő részlet van és mekkora összegűek a törlesztő részletek.

Jogsabály írja elő, hogy ezeket az adatokat minden kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell. Amelyik szerződés nem tartalmazza a kölcsön összegét vagy a törlesztőrészlet nagyságát esetleg a törlesztések számát, az a szerződés semmis.

Akkor is semmis a szerződés, ha nem tartalmazza a THM-et.

Nagyon gyorsan megismerhetők a legfontosabb összefüggések és a kölcsönök jellemző adatai az MNB honlapján lévő THM kalkulátor segítségével.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokeknek---2014.05.01.---1-3-resz.html>

Az árfolyamrés okozta költség független az éppen aktuális árfolyamtól, kizárólag csak attól függ, mennyivel alacsonyabb a vételi árfolyam a középárfolyamtól, mennyivel magasabb az eladási árfolyam a középárfolyamnál.

Az eddig ismertetett számítások többször elvégezhetők, más-más adatokkal. Az eredmény mindig ugyanaz!

Amennyiben a bank a törlesztő részlet számítása során vételi-eladási árfolyammal számol, költséget terhel a fogyasztóra. Ez a költség megjelenik a törlesztő részletekben. Mivel a THM a törlesztő részletekből számolódik, a THM is megmutatja a költség növekedését.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokeknek---2014.05.01.---2-3-resz.html>

Felhívtuk a Kúria figyelmét arra, hogy a bankoknak nincs annyi CHF forrásuk, mint amennyi CHF elszámolási kölcsönt kihelyeznek, ezt az OTP adataival mutattuk meg.

Ezzel a problémakörrel kapcsolatban küldtünk a tisztelt Kúriának elemzést 2013 június 21.-én. Az elemzés éppen az OTP 2008 és 2009 évi adataival mutatja be, hogy lényegesen több az OTP CHF deviza hitele, mint az OTP deviza forrása.

A helyzet napjainkra sem sokat változott, az OTP 2012-ben mindössze 124,7 milliárd forintnyi CHF forrásból helyezett ki 1.060,4 milliárd forintnyi CHF kölcsönt. Az arány 2013-ban kissé változott 209,9 milliárd áll szemben 934,1 milliárddal.

Pár nappal ezelőtt hozott a Magyar Nemzeti Bank döntést, hogy ezeken az arányokon lényegesen változtatni kell, csökkenteni kell a rövid távú „mérlegen kívüli eszközök” arányát.

Nem volt és most sincs olyan előírás, hogy a bankoknak devizával kell rendelkeznie, hogy deviza hiteleket (deviza kölcsön és deviza elszámolású kölcsön) adjanak.

Ezzel kapcsolatos mérőszámot csak 2012-től kell a bankoknak számolniuk, ez a Devizafinanszírozási Megfelelőségi Mutató (DMM).

Látható, hogy 2011 közepén nagyjából 4.000 milliárd Ft az eltérés (11.500 Mrd Ft áll szemben 7.500 Mrd Ft-tal).

A tények ellenére azonban a bíróságok sorra fogadják el a bankoktól, hogy „deviza van a devizahitelek mögött”.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokenek---2014.05.01.---3-3-resz.html>

A 2014. május Felhívtuk a Kúria figyelmét arra, hogy a tartozás szót nem a Polgári jogban meghatározottak szerint használják a bíróságok:

A szerződéssel kapcsolatban egyrészt az egyik félnek van kötelessége teljesíteni a szerződésben foglaltakat, a másik fél késedelem esetén felszólíthatja őt teljesítésre. Ez a szolgáltatás része a szerződésnek.

A szerződés teljesítése után megfordulnak a szerepek, aki eddig jogosult volt követelni a szerződés teljesítését, az már kötelezett lesz, teljesíteni kell az ellenszolgáltatást. Ha késik az ellenszolgáltatással, akkor most őt szólítják fel teljesítésre. Ez az ellenszolgáltatás része a szerződésnek.

Ha A és B szerződést kötnek egymással, melyben szolgáltatás és ellenszolgáltatás szerepel, akkor elsőként A köteles teljesíteni, ha késik, akkor B szólítja fel teljesítésre. A szolgáltatás teljesítését követően B köteles teljesíteni az ellenszolgáltatást, ha késik akkor A szólítja fel teljesítésre.

A szerződés teljesítésének folyamatában, ahogy a szolgáltatás teljesítését követően már az ellenszolgáltatásra kerül sor, úgy lesz a kötelezettből jogosult, a jogosultból pedig kötelezett.

Nagyon lényeges pont, hogy pénztartozás esetén kötelező kamatot fizetni. A kamatot a késedelembe esés időpontjától kell megfizetni. A jogosult, ha kára keletkezett a késedelem miatt, akkor nagyobb összeget is követelhet mint a kiszámolt kamat.

Adásvételnél a szolgáltatás a tulajdonjog átadása, az ellenszolgáltatás a vételár megfizetése. Szállítási szerződésnél a szolgáltatás egy dolog elszállítása, az ellenszolgáltatás a szállítás árának a megfizetése. Szerelésnél a szolgáltatás a az építési munka elvégzése, az ellenszolgáltatás a szerelési díj megfizetése. Bérletnél a szolgáltatás egy dolog időleges átadása, az ellenszolgáltatás bér fizetése. Figyelembe véve az eddigieket, megállapíthatjuk, hogy a vételár megfizetése, a szerelési díj megfizetése, a gépkocsi bérleti díj megfizetése mind-mind szerződésből adódó kötelezettség. Pénz fizetési kötelezettség.

Amennyiben a kötelezett határidőre nem teljesít, nem fizet időben, akkor késedelembe esik. A késedelem miatt pénztartozása keletkezik, mely után kamatot, késedelmi kamatot kell fizetni a jogszabály alapján.

Amennyiben az ellenszolgáltatás 1.000.000 Ft, a megfizetése május 15.-ig esedékes, azonban a kötelezett május 15.-ig csak 300.000 Ft-t fizet, akkor neki 700.000 Ft pénztartozása keletkezik és a korábban ismertetett jogszabályok szerint kamatot kell fizetnie. Késedelmi kamatot kell fizetnie. A jogszabály egyértelműen fogalmaz, pénztartozás után minden esetben kamat jár.

Amennyiben a szerződés teljesítése során, az ellenszolgáltatást határidőre teljesíti a szerződő fél, akkor neki soha nincs pénztartozása. Mivel egyáltalán nem keletkezik neki tartozása, nem keletkezik

neki pénztartozása sem. A szerződésből adódóan neki fizetési kötelezettsége keletkezik, melyet fizetési határidőn belül kell teljesítenie.

Banki kölcsönszerződések esetén a szolgáltatás egy meghatározott pénzösszeg időleges átadása, rendelkezésre bocsátása, az ellenszolgáltatás pedig kamat fizetése.

Ha az adós mindig határidőre fizeti a törlesztő részleteket, akkor a Ptk.-ban leírtak szerint nincs soha pénztartozása. Az adós azt köteles visszafizetni, amit a rendelkezésére bocsátott a bank és köteles kamatot fizetni a pénz használatáért.

Különbség van tehát a pénztartozás között és pénzkölcsön visszafizetésének kötelezettsége között. Az ismertetett jogszabály szerint aranyban vagy devizában csak a pénztartozást lehet meghatározni. Azt az ellenszolgáltatás részösszeget, illetve bérlet vagy kölcsön esetén, azt az összeget, amit nem fizet meg határidőre a kötelezett. Ez esetben sem a teljes ellenszolgáltatás aranyban vagy devizában történő meghatározásáról van szó, hanem csak arról az összegről, melynek megfizetésével késedelembe esett a kötelezett.

Amennyiben úgy tekintenénk minden pénzfizetésben meghatározott ellenszolgáltatásra, minden vételár megfizetésre, minden szerelési díj megfizetésre, mint pénztartozás, akkor a fizetési határidőn belüli időre is kamatot kellene fizetni, mivel jogszabály szerint a pénztartozás után kamatot kell fizetni. Ez pedig, könnyen belátható, teljes képtelenség. Nem csak képtelenség, ellent mond az ismertetett jogszabálynak is.

Bankkölcsönnél nem azért van kamatfizetés, mert pénztartozás áll fenn, azért van kamatfizetés, mert kamat a szolgáltatás után járó ellenszolgáltatás. Gyakran hívják ezt a kamatot ügyleti kamatnak. A pénztartozás miatti, a késedelmes fizetés miatti kamatot pedig gyakran hívják késedelmi kamatnak, vagy büntető kamatnak.

A bankok teljes mértékben alaptalanul hivatkoznak arra, hogy a pénzkölcsön összegét devizában is meghatározhatják, mivel a Ptk. ezt kimondottan csak a pénztartozás esetén teszi lehetővé.

A kölcsönszerződés összegére egyetlen egy kikötés van. Teljesen más előírás van. A bank csak azt az összeget jogosult követelni, amit rendelkezésre bocsátott a kötelezettnek, az adósnak. A kölcsön összegét pedig pontosan meg kell határozni. Nyilvánvalóan azért van ilyen jogszabályi előírás, hogy később ne legyen vita arról, hogy mit is kapott a fogyasztó a banktól.

Teljesen egyértelmű, hogy 15.000.000 Ft ténylegesen átadott és szerződésben így meghatározott kölcsön nem teszi lehetővé hogy a bank 100.000 CHF-t követeljen. Az ilyen követelés teljes mértékben jogszerűtlen! Ezt a Ptk. előírásai nem teszik lehetővé. Csak akkor követelhet a bank 100.000 CHF-t, ha 100.000 CHF-t adott kölcsön.

Egy bankkölcsön szerződésének aláírásával, vagy a kölcsönösszeg folyósításával az adósnak nem keletkezik pénztartozása! A kötelezettsége a törlesztő részletek határidőre történő megfizetésére keletkezik.

A bankok szándékosan keverik a két fogalmat! A pénzkölcsönt keverik a pénztartozással.

Hasonlóan, mint ahogy keverték és keverik, a bírósági tárgyalásokon a bankok az árfolyamváltozást az árfolyamrésszel, a kölcsönt a hitellel, a devizahitelt a deviza elszámolású hitellel. Ezekről már a korábbi leveleinkben részletesen írtunk a Kúriának.

Kérjük a Tisztelt Kúriát, az ismertetett problémát is vegyék figyelembe, amikor a devizahitelezéssel kapcsolatos álláspontjukat kialakítják.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokeknek---2014.05.08..html>

A 2014 május 17.-i levelünkben felhívtuk a Kúria figyelmét arra, hogy a pénzügyi szakmában is ugyanúgy kell értelmezni a kockázat szót, mint például a munkahelyeinken. A kockázat szó három dolgot foglal magába, a veszélyt melyet bekövetkezhethet, a veszély bekövetkeztekor keletkező kárt és a veszély bekövetkeztének a valószínűségét.

A vizsgált kölcsönügyletek során a bank abban érdekelt, hogy a forint gyengüljön, az adós pedig abban, hogy erősödjön. Ez a tény a szerződéskötéskor egyáltalán nem volt ismert a banki Ügyfelek számára.

Minden egyes deviza elszámolású kölcsönszerződésnél pontosan meghatározható, hogy 5 – 10 – 20 – 30 forintnyi forintgyengülés mennyivel növeli a törlesztő részletet. Másként is megfogalmazhatjuk, pontosan meghatározható, hogy 5% – 10% – 20% – 30%-os forintgyengülés mennyivel növeli a havi törlesztő részletet.

Az valóltan állítás, az hazugság, hogy ezt a pénzintézetek ne tudnák kiszámolni!

Veszélyt jelent az adósra, ha az árfolyamromlás miatt növekszik forintban a fennálló kölcsön összege? Igen!

Amennyiben betegség vagy haláleset miatt nem tudja fizetni a megemelt törlesztő részletet, hiába adja is el a fedezetül felajánlott ingatlanát (ha a bank ebbe beleegyezik), nem tudja belőle kifizetni a bank követelését.

A kockázat ismertetéshez hozzá tartozik az is, hogy meg kell határozni, hogy mi az esélye a forintgyengülésnek és egy esetleges forintgyengülés tartós lehet-e, vagy csak időleges. Jelentős különbség van a között, hogy pár hónapig növekszik csak a törlesztő részlet vagy véglegesen és egyre fokozódó mértékben.

A pénzintézeteknek előírás, hogy tájékoztatni kell az Ügyfelüket a kockázatokról.

A pénzintézeteknek azonban nem csak innét kell ismerniük a kockázat és az árfolyamkockázat kifejezést, mivel előírás, hogy saját tevékenységüknél is fel kell tárnai a kockázatot és kiszámolt kockázatot kezelniük kell.

A pénzintézetek csak akkor tudnak tartalékokat képezni, ha kiszámolják a „kárt”, az esetleges hátrányos árfolyamváltozás okozta lehetséges veszteséget. A pénzintézetek folyamatosan, nap mint nap végeznek kockázat elemzést és számításokat, valamint meghatározzák a lehetséges kár nagyságát.

A PSZÁF már a devizahitelezés elterjedésének kezdetén figyelmeztette a pénzintézeteket, adjanak pontos tájékoztatást és vizsgálják meg alaposan az ügyfelek teherbíró képességét (PSZÁF ajánlás):

„A pénzügyi intézmények az ügyfelek érdekeit, kockázatviselési képességét fokozottabban vegyék figyelembe, egyúttal javuljon az ügyfelek tájékozottsága és érdekérvényesítő képessége.”

„A pénzügyi intézmények felelősen működjenek közre az ügyfelek teherbíró képességét meghaladó eladósodásának elkerülésében.”

„A pénzügyi intézmények hitelezési tevékenysége feleljen meg a hitelezésre vonatkozóan támasztott fogyasztóvédelmi elveknek.”

Kizárólag csak úgy lehet megállapítani a leendő adós, a bank Ügyfelének teherbíró képességét, ha egy várható forintromlás okozta megnövelt törlesztő részletet összehasonlítja a bank a hitelfelvevő család jövedelmével.

Egy banki Ügyfél sem köt olyan kölcsönszerződést, mely kapcsán tudja már az aláírás pillanatában, hogy nem tudja fizetni majd a törlesztő részletet, mivel a törlesztő részlet fizetése a család jövedelme és megélhetési költségeinek ismeretében lehetetlen. Nem köt ilyen szerződést, mert tudja, hogy elveszti a fedezetül felajánlott ingatlanát és még várhatóan tartozása is marad a bank felé.

Tény, hogy a bankok nem ismertették a devizahitelezés kockázatát Ügyfeleikkel, annak ellenére sem, hogy az árfolyamromlás kockázata meghatározható, a kár számolható.

Tisztességtelen és jó erkölcsbe ütközik úgy áthárítani korlátlan mértékű kockázatot egy információ hiányában lévő fogyasztóra, hogy a kockázatot áthárító pénzintézet a kockázatról semmilyen adatot nem közöl. Kimondottan tisztességtelennek és jó erkölcsbe ütközőnek minősül már csak azért is, mert a PSZÁF már 2006-ban felhívta erre a figyelmet, és ezt a figyelmeztetést a bankok teljesen figyelmen kívül hagyták. Figyelmen kívül hagyták, mert még több ezermilliárd forint kölcsönt ki akartak helyezni deviza elszámolással. A jól kidolgozott tervük nem sikerült volna, ha az ügyfelek tisztában vannak a devizahitelezés kockázatával.”

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokenek--2014.05.17..html>

A 2014. május 19.-i (negyedik, utolsó májusi) levelünkben számpéldával mutatjuk meg a Kúriának azt, amiről a 2013 végi jogegységi határozatával megállapítja hogy....:

A határozat megállapítja az alábbiakat az adós szándékáról:

„E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi.”

„A deviza alapú kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönvevő szándéka arra irányult, hogy forintban jusson a kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forint kölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ezen elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, melynek alapjául a Ptk. 231.§-ának szabályai szolgáltak” (megjegyzés: a május 8.-i elemzésünkben egyértelműen bizonyítottuk, hogy alapjaiban hibás erre a jogszabályra hivatkozni, mivel ez a szabály nem teszi lehetővé a kölcsönösszeg más devizában történő követelést).

„A devizában meghatározott kölcsönért az adósnak a forint gyengülése esetén többet kell visszafizetnie, terhei növekednek, míg erősödése esetén kevesebbet, terhei csökkennek. A hitelező helyzetére ugyanakkor az árfolyam változása nem hat ki, hiszen az adós általi visszafizetésekor forintban ugyanolyan értékű devizához jut, mint amennyit folyósított” (megjegyzés: alapvető tévedés, mivel a hitelező egyáltalán nem folyósított devizát).

„A deviza alapú kölcsönszerződések megkötésére azért került sor, mert az adós célja az volt, hogy a forint kölcsönszerződések esetén irányadó kamatnál alacsonyabb kamat mellett jusson kölcsönhöz. Erre csak úgy volt lehetőség, ha devizában adósodik el, ami egyben azt jelenti, hogy vállalja az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható.”

„A szerződéses konstrukcióból származó árfolyam kockázatot az adós szempontjából kiegyenlíthette az az előny, amely az alacsonyabb kamatban és törlesztőrészletben mutatkozott, tehát mindkét fél realizálhatott számára fontos előnyöket, az aktuális gazdasági, üzleti érdekeinek megfelelően.”

„Deviza alapú kölcsönszerződések esetén tipikus esetben a felek valós ügyleti akarata olyan kölcsönszerződés megkötésére irányult, amely a tényleges forint kölcsönhöz képest alacsonyabb kamatfizetési kötelezettséget eredményezett. Ennek fejében a kölcsönt felvevők – a már kifejtetteknek megfelelően – vállalták az árfolyamváltozás kockázatát, más jogügyletet – egyedi lehetséges eseteket leszámítva – azonban nem lepleztek.”

„A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések esetén a felek között információs egyensúlyhiány áll fenn. Ezt ellensúlyozandó a Hpt. – többször módosított – 203. §-a speciális többlet tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmények számára. A Hpt. 203. § (1) bekezdés – a jogegységi határozat szempontjából releváns időszakban hatályos szövege – szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybe vételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni. A 2005. január 1. után lakossági ügyféllel megkötött devizahitel nyújtására irányuló, illetve ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződéseknél pedig a Hpt. 203. §-a már előírja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Ennek az ügyfél által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

A tájékoztatásnak tehát ki kellett terjednie az árfolyam változásának lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre.”

Nézzünk egy számpéldát!

Ebben a bank Ügyfelének 10.000.000 forintra volt szüksége, a futamidő legyen a 240 hónap, vagyis 20 év. A forint elszámolás esetén a kamatláb 12%, a CHF elszámolás esetén a kamatláb 5%.

Tekintsünk el most ebben a példában a kezelési költségtől, az árfolyamréstől és a többi lehetséges költségelemtől.

Használjuk a MNB honlapján lévő THM kalkulátort. Deviza kockázat nélküli esetben (kamatláb 12%) a havi törlesztő részlet 110.109 Ft, a deviza kockázattal járó változatban (kamatláb 5%) a havi törlesztő részlet 65.996 Ft.

Az Ügyfélnek el kellett döntenie, hogy tud-e 20 éven keresztül havi 110.000 forintot fizetni vagy sem.

Ha úgy ítélte meg, hogy nem tud ekkora terhet vállalni, akkor mérlegelte, hogy választja a forintkölcsön CHF árfolyam bevonásával történő elszámolását.

Miként idéztük elemzésünk elején, a Kúria több alkalommal is helyesen állapítja meg:

„forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett” illetve „kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forint kölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen” és „az adós célja az volt, hogy a forint kölcsönszerződések esetén irányadó kamatnál alacsonyabb kamat mellett jusson kölcsönhöz”.

A kedvezőbb kamatláb, a CHF kölcsönök kamatlába most azt jelenti, hogy a törlesztő részlet 110.000 forint helyett 66.000 forint és összességében az Ügyfélnek 16,4 millió forint helyett csak 5,8 millió forint kamatösszeget kell megfizetnie a futamidő alatt.

Nagyon-nagyon lényeges a különbség, több mint 10 millió forint a két kamatösszeg közti különbség.

Mire vonatkozik a bank és az ügyfél megállapodása? Az ügyfél az alacsonyabb kamatlábért cserébe vállal árfolyamkockázatot. Ebből következik, hogy árfolyamkockázata viszont csak a kamatösszeg megfizetésére terjedhet ki, és nem a teljes kölcsönösszegre.

Az árfolyamváltozás csak a kamatösszegre lehet hatással, a kölcsönösszeg nagyságára semmiképpen.

Ez törvénytelen lenne, mint ahogy kifejtettük a május 8.-i elemzésünkben. Ha netán még sem lenne törvénytelen, akkor sem lenne lehetséges, mivel az Ügyfél szándéka nem erre irányult.

Ő alacsony kamatláb által biztosított alacsonyabb, számára megfizethető, a családi bevételből kigazdálkodható törlesztő részletet kívánt elérni. Az árfolyamkockázat is csak erre a kamatösszegre irányulhat.

Nem volt olyan szándéka az adósnak, hogy a kölcsönösszeg nagyságát az árfolyamtól tegye függővé. A kapott kölcsönösszeget kívánta visszafizetni. Nem volt olyan elképzelése, hogy kedvezőbb árfolyam esetén kisebb kölcsönösszeget kelljen visszafizetni, pláne nem volt olyan szándéka, hogy többet fizessen vissza mint amennyit kapott. Ha 10 millió forint kölcsönt vett fel, akkor 10 millió forintot kívánt összesen visszafizetni plusz a kamatokat. Se nem 6 millió forintot és a kamatokat, se nem 16 millió forintot és a kamatokat. Pont annyit, amennyit igényelt és kapott, úgy ahogy a Ptk. meghatározza.

Amennyiben a banknak más volt a valódi szándéka, azt szerette volna, ha a teljes kölcsönösszeg függjön az árfolyamtól, akkor igazi devizakölcsönt, valódi CHF kölcsönt kellett volna ajánlani az Ügyfélnek és devizakölcsön szerződést kellett volna kötnie. A bankok azonban általában nem ilyen szerződéseket kötöttek Ügyfeleikkel, hanem deviza elszámolású forintkölcsönöket.

A deviza elszámolású forintkölcsönöknél az adós nem devizában adósodott el. Az alábbi megállapítások egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak:

„Erre csak úgy volt lehetőség, ha devizában adósodik el, ami egyben azt jelenti, hogy vállalja az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható.”

Az árfolyamváltozás hatása teljesen pontosan számolható, ismertethető, bemutatható.

Sőt, be is kellett volna mutatni a törvényileg előírt kockázatismertetés során, ahogy ezt a május 17.-i elemzésünkben bemutattuk.

Ez az egyedüli helyes számítási mód, ha figyelembe vesszük az adós szerződési szándékát: „az adós célja az volt, hogy a forint kölcsönszerződések esetén irányadó kamatnál alacsonyabb kamat mellett jusson kölcsönhöz”. Azzal a számítási móddal, ahogyan a bankok számolnak egyoldalúan előnyhöz

juttatják magukat. A kölcsönösszeget is az árfolyamhoz kötik, sajátosan és törvénytelenül a bankok erre is kiterjesztik az árfolyamkockázat hatását.

Felmerül most az is kérdésként, hogy követelheti-e a bank a „virtuálisan” rendelkezésre bocsátott devizát az adóstól, vagy a kizárólag azt követelheti, amit rendelkezésre bocsátott? Számolhat-e a bank úgy, „mintha” devizát adott volna kölcsön az Ügyfélnek?

A bankok szándékosan keverik össze a deviza kölcsönt a deviza elszámolású forintkölcsönökkel a szerződéseikben, a tanulmányaikban, a velük készült riportokban, állítja a lobbi szervezetük, a Bankszövetség a Parlamenti Bizottságokban és a különféle sajtóban, és hangoztatják folyamatosan az őket kiszolgáló ügyvédek a bíróságokon.

A forint árfolyamának alakulásában nagy szerepe van hazánk gazdasági helyzetének, megítélésének. Ha ez a megítélés romlik, akkor gyengül a forint. A jelenlegi banki gyakorlatok és az elmúlt évek tapasztalati alapján három közvetlen hatása is van ennek forintgyengülésnek az adósra:

1. Emelkedik a havi törlesztő részlet, nagyon-nagyon sok családnál oly mértékben, hogy részletek megfizetése lehetetlenné válik
2. Emelkedik a bank által követelt összeg ahogyan romlik a forint árfolyama. Ha el is adná az adós a fedezetül felajánlott ingatlanát, nagyon sok esetben a saját otthonát, hogy felmondhassa az ő és a családja életét mérgező a kölcsönszerződést és végtörlesszen, nem tudná a kapott összegből rendezni a felgyülemlett tartozását (fizetési elmaradás, pénztartozás) és a fennálló aktuális kölcsönösszegét (fizetési kötelezettség). Hajléktalan maradna és még mindig jelentős összeggel tartozna a banknak.
3. A romló gazdasági helyzetre hivatkozva, vagy minden hivatkozást mellőzve, csak azért mert lehetővé teszi a kölcsönszerződés, a bank megemeli az üzleti kamatlábat. Ez tovább ront az adós helyzetén, mivel ezáltal is emelkedik a havi törlesztő részlet. Egyszerre hat a forint árfolyamromlása és a kamatemelkedés.

Nyilvánvaló hogy aránytalan az a kölcsönszerződés, mely egy kedvezőtlen gazdasági változás hatására, vagy csak egy kedvezőtlen megítélés hatására, többszörösen közvetlen hatással van az adósra.

Van egy közvetett hatás is, egy negyedik hatás. Ez ingatlan buborék (ingatlan lufi) néven ismert a pénzügy területén.

Hogyan alakul ki ingatlan buborék? A hitelkihelyezés időszakában a bankok szándékosan alacsony kamatlábbal értékesítik a kölcsöntermékeket, ennek hatására sokan vesznek fel kölcsönt, így a nagy kereslet miatt jelentősen emelkednek az ingatlanárak. Egy idő után a bankok a szerződéseikben elhelyezett, nem teljesen világosan megfogalmazott szerződési pontokra hivatkozva, megemelik a kamatlábakat. A megemelt magas kamatlábak miatt csökken a kölcsönök iránti lakossági érdeklődés, egyből jelentősen visszaesik az ingatlanok utáni érdeklődés. Ennek következményeként csökkennek az ingatlanárak és csak nagyon nyomott áron lehet értékesíteni az ingatlanokat.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokenek---2014.05.19..html>

A négy májusi levél a fentiekén kívül még több olyan problémát is felsorol, melyekkel a Kúriának foglalkoznia kellene. Többünk meggyőződése szerint kötelessége lenne foglalkozni minden problémával, ami a bankkölcsönökkel kapcsolatban felmerült.

A levelünkre válaszként csak „köszönjük”-öt kaptunk.

Azt, hogy miért törvénytelen a mintha devizahitel, egy filmcskében is feldolgoztuk:

Törvénytelen a deviza alapú... ! - <https://www.youtube.com/watch?v=y9DyiEgmJWk>

A jogegységi határozat miatt benyújtott alkotmányjogi panaszom megismerhető a honlapunkon Összesen négy részben van feltöltve:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/alkotmanyjogi-panasz---kuria-2-2014---1-4.html>

A bankmentő törvénnyel kapcsolatos panaszom is elérhető:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/per/alkotmanyjogi-panasz---38-as-torveny.html>

Az Alkotmánybíróság saját maga szabályozza az Ügyrendjét. Ebben szerepel az is, hogyan kell elbírálni egy beadványt:

Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát az előadó alkotmánybíró késedelem nélkül megvizsgálja. Ha a panasz visszautasításának feltételei nem állapíthatók meg, a panaszt be kell fogadnia az Alkotmánybíróságnak.

Az Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha

- a) az Alkotmánybíróságról szóló törvényben rögzített feltételek nem állnak fenn,*
- b) a felvetett alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság korábban már elbíráltta,*
- c) az indítványozó érintettsége nem állapítható meg, vagy azt nem jogosult terjesztette elő,*
- d) az indítvány elkésztett,*
- e) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit nem merítette ki,*
- f) az indítvány elbírálása nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe,*
- g) a hiánypótlás vagy egyéb nyilatkozat elmaradt, amely az ügy elbírálását ellehetetleníti,*
- h) az indítvány egyéb okból nem felel meg a törvényi feltételeknek.*

<http://www.mkab.hu/jog/ugyrend>

Fenn áll a veszélye annak, hogy az bankok – Magyar Állam perek kapcsán az alkotmánybíróságra került bírói beadványokat megtárgyalják és döntést hoznak. Ezt követően már nem is lesz lehetőség arra, hogy mi, érintettek is elmondjuk a szempontjainkat a megmentésünkre született törvényekről. Ez a cinikus és fogyasztóellenes eljárás minden bizonnyal kiállja az alkotmányosság próbáját, hiszen épp az Alkotmánybíróság eljárásáról van szó....

12 A 2006-os események

A Bankszövetség 2006 elején közleményben nyugtatta a társadalmat:

Budapest, 2006. január 31. - MTI

A hosszabb lejáratú hitelt felvenni szándékozók továbbra is nyugodtan választhatják a devizaalapú konstrukciókat, mert a hitel futamideje alatt valószínűleg nem lesz a törlesztési terhet jelentősen és tartósan megnövelő árfolyammozgás - állítja a Magyar Bankszövetség (MB).

„Mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú (lakás- és gépkocsi-finanszírozási) hitel, az esetleges néhány napos nagyobb árfolyam ingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg. Nem kell tehát attól félni, hogy az árfolyamkockázat miatt a devizában hitelt felvevő háztartásokat súlyos veszteségek érhetik.”

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/alap-informaciok/mti-2006-bankszovetseg--nem-kell-felni-a-devizaalapu-konstrukcioktol.html>

Az Origo cikke a Bankszövetség által kiadott MTI közleményen alapszik - 2006.01.31

A Magyar Bankszövetség szerint az euró árfolyama két éven belül várhatóan nem közelíti meg a 270-275 forintot, ahol a devizahitelek kamatelőnye megszűnik a forintbitelekéhez képest.

A bankszövetség szerint hosszabb távon egyértelműen azzal kell számolni, hogy a forint árfolyama - legalábbis reálértékben - folyamatosan felértékelődik. Egyrészt a világban rendkívül jelentős mennyiségű tőke keresi a befektetési lehetőségeket, ami növeli a nagyobb kockázatú térségek, így a feltörekvő országok pénzügyi piacainak vonzerejét is növeli. Másrészt az euró övezethez történő csatlakozás az azt megelőző időszakban a pénzügyi piacokat is vonzóvá teszi a külföldi befektetők számára, ami folyamatos forintfelértékelődési nyomást jelent, s hasonló hatása van a hazai reál- és nominális konvergenciának is.”

„A bankszövetség szerint nem csak a reálértékben vett tartós forintgyengülést zárhatjuk ki a lehetséges jövőbeni forgatókönyvek közül, hanem a forint jelentős és tartós nominális gyengülését is.

A forintárfolyam az elmúlt években leginkább akkor gyengült meg időlegesen, ha a világgazdaságban vagy a régióban valamilyen jelentős esemény (pl. 1998 őszén az orosz válság) történt. Ma a gazdaság - az államháztartás minden gondjával együtt is – gyorsan fejlődik, s erősebb, mint korábban, a befektetők hozaméhsége pedig tartósan erősnek tűnik - olvasható az MB tájékoztatójában. Mindez azt jelenti, hogy nem kell tartani a devizaalapú hitelkonstrukcióktól.

Nagyon fontos megállapítások is átvész az Origo a cikkében a Bankszövetségtől:

Ha a 2000. évi átlagot 100-nak tekintjük, akkor a forint euróhoz viszonyított - akár a fogyasztói árak, akár az ipari termelői árak alapján számított - reál effektív árfolyamindexe 2005. októberig nagyjából 22 százalékkal erősödött. Ez azt jelenti, hogy a forint árfolyama 22 százalékkal kevésbé gyengült, mint ha a hazai és az euró övezetbeli infláció különbségének megfelelően változott volna.

A fajlagos munkaerőköltség alapján számított reál effektív árfolyamindex 2005. júniusig nagyjából 16 százalékkal erősödött. Vagyis a forint 16 százalékkal kevésbé gyengült, mint ha a forintért vásárolható termelékeny munka mennyiségét vettük volna alapul.

Az erős - reálértelemben folyamatosan felértékelődő - hazai fizetőeszköztől sok gazdaságban azt várják, hogy fékezi a hazai inflációt azon az áron is, hogy rontja a vállalatok exporthajlandóságát. A forint inflációja valóban gyorsan csökkent az elmúlt években (hat év alatt harmadára mérséklődött), egyebek között amiatt, hogy az importcikkék az erős forint mellett kevésbé növelték a hazai árszínvonalat.

<http://www.origo.hu/archivum/20060131nemkell.html>

Mit is állít a bankszektor lobby szervezete 2006 januárjában?

A forint árfolyama kevésbé gyengült mint gazdaságilag kellett volna, de még sem kell számítani forint gyengülésre.

Nem kell attól félni, hogy a háztartásokat súlyos veszteség éri.

Mit tesz a bankszektor?

Olyan kölcsönszerződéseket hirdet és kínál, melyben ha a forint gyengül, akkor a háztartásokat súlyos veszteség éri, a bankszektort viszont hatalmas nyereséget ér el.

A HVG 2006.június 26.-i cikkéből, amikor a CHF árfolyam 180 forint volt:

*„Egy most felvenni tervezett hitel esetében a jelenlegi kamatszinteket és a várható árfolyam-
elmozdulásokat kell figyelembe venni, és nem azt, hogy a forint korábban erősebb volt, mint most -
választották a K&H-nál arra a kérdésre, van-e még előny a forinthitelekhez képest, és milyen
árfolyamnál billen át a mérleg nyelve. Ha nem számítunk a forint további gyengülésére, akkor
egyértelműen kijelenthető, hogy most érdemes csak igazán devizahitelt felvenni, mivel egy gyenge
forintárfolyamban inkább benne van az erősödés lehetősége, mint egy már eleve erős jegyzésben,
illetve az árfolyam jelenlegi gyengélkedése magával hozhatja a forintkamatok emelkedését - vélekedett
a bank illetékese.”*

*"Még mindig jobban megéri devizában felvenni hitelt használt lakásra, mint forintban" -
mondta Németh Imre, az OTP Bank lakáshitelezési főosztályának vezetője, aki szerint a forinthitel
csak az új lakás esetében előnyösebb, de ez a korábbi erősebb forintárfolyamok mellett is így volt.”*

<http://m.hvg.hu/app/gazdasag/20060626devizahitelek/2>

Részletek a Haszon Magazin 2006.december 28.-i cikkéből, amikor a CHF árfolyam 180 forintot követően visszasüllyedt 160 forint alá (visszaerősödött a forint):

Továbbra is svájci frankban lesz érdemes hitelt felvenni magánszemélyeknek és vállalkozóknak egyaránt.

Bár a devizahitelek törlesztő részletei várhatóan drágulnak, mert a forint gyengülhet és az európai kamatok némileg növekedhetnek, még így is jóval kevesebbet kell majd fizetni a frankkölcsön törlesztésekor.

Ha a magyar forint nem gyengül drasztikus mértékben, úgy közel egymillió forinttal kell összeségében kevesebbet visszafizetnie annak, aki például használt lakás vásárlására, tízéves futamidőre, az államilag támogatott, forint alapú hitel helyett svájci frankban vesz fel bankkölcsönt.

Svájci frankban a világ szinte bármely országában lehet olcsón hitelt felvenni; Ausztriában például jellemzően 4,5% százalékos éves kamattal. Nálunk ennél drágábban lehet hitelhez jutni, ám még így is jóval olcsóbban, mintha forintban vennénk fel kölcsönt.

Az előzőekben csupán a kamatkülönbözetről szoltunk. A frank és az euró alapú hitelek esetén a törlesztések nagyságát azonban befolyásolja a forint árfolyama is.

Fontos azonban megjegyezni, hogy csak abban a hónapban lesz drágább a törlesztés, amelyikben a forintárfolyam gyengébb volt. Másrészt pedig a forint árfolyama erősödhet is: euróban 240 forint a hivatalos „határ” (ha ennél erősebb lenne a forintárfolyam, a Magyar Nemzeti Bank közbelép, és eladásokkal gyengíti a kurzust).

A frank és a forint közti kamatkülönbözet a következő években is megmarad, így minden évben további 2,9 százalékkal erősödhet a svájci frank. Öt év múlva legalább 183,1 forintos, a tizedik év végén pedig közel 210 forintos árfolyam szükséges ahhoz, hogy a példahitelben szereplő forintkölcsön a jelenlegi kamatok mellett versenyképes legyen.

A prognózisok szerint az elkövetkező években átlagosan 255 forint/euró és 163 forint/frank árfolyam várható, így reálisan nem várható olyan árfolyamváltozás, ami versenyképessé tenné a forintkölcsönöket a devizahitelekkel.

A forint árfolyamát a tervek szerint 2008-ban az euróhoz kötik. Ez az uniós közös valuta 2012-re prognosztizált magyarországi bevezetése előtt kötelező lépés. A majdani átváltási árfolyamot viszont az Európai Központi Bank nem engedi majd úgy megállapítani, hogy a forint túlságosan gyenge legyen. Ezzel ugyanis versenyelőnyre tennék szert a drágábban termelő nyugat-európai (például osztrák, német, francia) versenytársakkal szemben. A várható átváltási árfolyam ezért 250-260 forint körül valószínű.

http://www.haszon.hu/penzes-otletek/253-hitel-a_svajci_frank_nyeresre_all.html

A 180 forintos CHF 2006-ot megelőzően csak egyszer fordult elő, 2001 nyarán, épp akkor amikor az első Orbán kormány lehetővé tette hazánkban a devizahitelezést, épp akkor amikor döntés született a lakosság eladósításáról. Amikor 2006 nyári 180-as CHF után a forint újra erősödött, akkor kellett volna a közgazdászoknak és a pénzügyi szakembereknek figyelmeztetni a lakosságot: „Nem tartható fenn tartósan a forint felülértékeltisége!” vagy „Nagyobb a valószínűsége a forint gyengülésnek, mint annak hogy a forint árfolyama ezen a szinten marad.” Elég lett volna egy 30-40 éves diagram is az árfolyamról: „látod, a CHF árfolyam nem emelkedett tovább, a forint felülértékelt!”

A 2006 évi PSZÁF fogyasztóvédelmi tájékoztató természetesen foglalkozik az árfolyamkockázattal is:

A forinthiteleknel már megszokhattuk, hogy változik a hitelek törlesztőrészlete, ha nő a kamat vagy a kezelési költség. A devizahitelek törlesztőrészlete azonban más okból is nőhet: ha Ön a devizahitelt forintban törleszti, akkor számolnia kell az árfolyamkockázattal. A törlesztőrészlet ugyanis devizában van meghatározva és azt számolják át forintra. Ezért, ha változik az adott deviza forintban kifejezett árfolyama, akkor változik a törlesztőrészlet is.

Példa: Egy 5 millió forintos, tízéves futamidejű hitel havi törlesztőrészlete 369 svájci frank.

Ugyanez forintban különböző árfolyamok mellett:

<i>Svájci frank árfolyama</i>	<i>Törlesztő részlet</i>
<i>165 Ft</i>	<i>60.885 Ft</i>
<i>175 Ft</i>	<i>64.575 Ft</i>
<i>185 Ft</i>	<i>68.265 Ft</i>

Ez csupán 12%-os forint romlást mutat be, azt is 165 Ft CHF árfolyamhoz képest. A tájékoztató helyesen megállapítja:

A forint jelentős árfolyamgyengülésének kell bekövetkeznie ahhoz, hogy a devizahitel törlesztőrészlete elérje az ugyanolyan összegű forinthal hitel törlesztő részletét.

Azonban olyan példát mutat, ahol a devizahitel a kedvezőbb:

<i>Svájci frank árfolyama</i>	<i>Devizahitel</i>	<i>Forinthitel</i>
165 Ft	60.885 Ft	77.625 Ft
175 Ft	64.575 Ft	77.625 Ft

Hiányzik, hogy 210 Ft az az árfolyam, ahol elvész a deviza elszámolású kölcsön kamatelőnye!

A 210 Ft a 165 Ft-hoz képest 27%-os CHF erősödés. Ez nem is olyan elképzelhetetlen, ha tudjuk, hogy a forint 22%-os felülértékeltségben van. Akkor sem elképzelhetetlen, ha tudjuk hogy volt már a CHF árfolyam 180 forint, 2001-ben is és 2006 nyarán is.

Nem említi a PSZF tájékoztató, hogy a forint felülértékelt állapotban van és várható tartós forint romlás.

A tájékoztató kitér a kamatkockázatra is:

A devizahitelek kamata alacsonyabb a forinthitelekénél, mivel az említett devizák irányadó kamatszintje (az adott ország nemzeti bankjának alapkamata) alacsonyabb a forint irányadó kamatánál (a Magyar Nemzeti Bank alapkamata). Kamatkockázata minden hitelnek van, devizahitelnél ez azt jelenti, hogy ha az adott deviza irányadó kamata emelkedik, akkor emiatt nőhet a devizahitel kamata is. Ennek magyarázata az, hogy a banknak is fizetnie kell azért a devizáért, amit aztán hitelként továbbad. Hogy mennyit kell fizetnie, az elsősorban az adott deviza irányadó kamatától, például a Svájci Nemzeti Bank vagy az Európai Központi Bank alapkamatától függ.

A tájékoztatóban van egy táblázat is, melynek következtetését így foglalja össze a PSZÁF:

Ha a kamatszint változatlan és az árfolyam sem gyengül, akkor a havi törlesztőrészlet sem változik. Ha azonban a kamat 1,5 százalékponttal emelkedik a forintárfolyam pedig 15%-ot esik, akkor a törlesztőrészlet már 26%-kal magasabb lesz, azaz több, mint a negyedével nő.

A tájékoztatóban nincs megmutatva, hogy az elmúlt években a forint árfolyama miként változott. Nincs sem táblázat, nincs grafikon. A tájékoztatóban semmilyen módon nincs megemlítve, még utalás sincs rá, hogy a „CHF hitel” kockázatosabb lenne, mint az „EUR hitel”.

A PSZF 2006-os tájékoztató füzetje teljesen természetesnek veszi, hogy a bankkölcsönrel kapcsolatban a bank mintha venne és mintha eladna devizát.

Mivel tehát a bank a devizában nyilvántartott hitelt forintban folyósítja, azt át kell váltani forintra. Ehhez a bank devizavételi árfolyamot alkalmaz, mintha megvásárolná az ügyféltől azt a devizaösszeget, amelynek ellenértékét forintban kifizeti. A hitel törlesztésekor ugyanez fordítva játszódik le. Amikor Ön a törlesztőrészletet fizeti forintban, a bank azt deviza eladási árfolyamon számítja át devizára, mintha eladta volna Önnek a törlesztéshez szükséges devizaösszeget. Van bank, amelyik ezért az átváltásért külön díjat is felszámol (átváltási vagy konverziós díj).

Teljesen természetes a PSZÁF szerint, hogy a mintha átváltásért díjat kell fizetnie az adósnak. Ez a díj a PSZÁF szerint (2006-ban még) költség:

A vételi és eladási árfolyam különbözik, a vételi árfolyam alacsonyabb az eladásinál. A különbség mértéke változó, de az Ön számára mindenképpen költséget jelent.

Van egy nagyon komoly csúsztatás, valótlan állítás is:

Amennyiben a devizahitelt nem forintban, hanem devizában veszi fel, és devizában is törleszti, akkor nem jelentkezik az árfolyamkockázat.

Az árfolyamkockázat azért van, mert a jövedelem forintban van, a törlesztések pedig követik CHF árfolyam változását. Azért mert a bankkal úgy állapodok meg, hogy a törlesztéseket CHF-ben fizetem és nem forintban, még a kockázat ugyanolyan marad. Hiszen a CHF-t valahol meg kell „vennem”!

Egyetlen egy mondatot kellett volna írni helyette a fogyasztóvédelmi tájékoztatóba: „Annak nincs árfolyamkockázata, akinek a jövedelme CHF-ben van, nem javasoljuk a CHF elszámolású kölcsönt azoknak, akik a fizetésüket forintban kapják!”

A 2006-os PSZÁF kiadvány elérhető:

https://felugyelet.mnb.hu/data/cms57908/fv_kiadv_devizahitelek.pdf

A PSZÁF a fogyasztóvédelmi tájékoztató füzetét kiadta 2008 júliusában is. Ekkor már a MNB-vel közösen készítették. Ekkor volt a forint rekord erős, a CHF 145 Ft alatt volt.

A tájékoztató felépítése ugyanolyan volt mint 2 évvel korábban, az alábbi lényeges eltéréseket tartalmazza:

„Egy 5 millió forintos, húszéves futamidejű svájcifrank-alapú devizahitel havi törlesztőrészlete 278 svájci frank, 8 százalékos kamattal és 150 forintos folyósításkori árfolyammal számolva. A törlesztőrészlet forintban, különböző árfolyamok mellett, a következőképpen alakul:

<i>Svájci frank árfolyama</i>	<i>Törlesztő részlet</i>
<i>150 Ft</i>	<i>41.822 Ft</i>
<i>160 Ft</i>	<i>44.610 Ft</i>
<i>170 Ft</i>	<i>47.398 Ft”</i>

2008 is csupán 13%-os forint romlást mutat be, azt is 150 Ft CHF árfolyamhoz képest. (2006-os tájékoztatóban az induló árfolyam 165 Ft volt). Nem szerepel, mint lehetőség a 185 forintos CHF árfolyam, ez még 2006-ban „realitás” volt. Nem mellesleg nem is olyan rég már volt az árfolyam 180 Ft.

Az árfolyam változásról azonban több információ van, mint 2006-ban volt:

Fontos tudni, hogy egy deviza árfolyamának jövőbeni változása kiszámíthatatlan. Miként a következő ábra is mutatja, az árfolyam nagymértékben ingadozhat. Akár néhány hónapon belül is igen jelentős, akár 10-15 százalékos árfolyammozgás is elképzelhető. Az árfolyammozgástól függően változnak a fizetendő törlesztőrészletek is. Egy hosszú lejáratú – például 10 vagy 20 évre felvett – hitel esetén ezért már önmagában a tartós, kedvezőtlen árfolyam alakulás is jelentős többletterhet képviselhet.

A tájékoztató tartalmaz egy grafikont is, melyen 1996 és 2008 között mutatja a CHF, a JPY és az EUR árfolyamát. A grafikon teljes mértékben jelképes, nem lehet ugyanis megállapítani, hogy mikor mennyi volt az árfolyam, mert 11 vízszintes árfolyam érték vonalhoz, csak 10 érték tartozik!

A grafikonból így nem lehet megállapítani, hogy 2001-ben és 2006-ban a CHF árfolyama vagy 170 forint vagy 190 forint volt.

Az látszik a grafikonból, hogy mind a CHF és mind az EUR stabil 2000 óta, a CHF kevesebbet ingadozást mutat. A japán jen (YPN) árfolyamán látszik, hogy nagyon változik, 1996 és 2001 között 130-ról felment a JPN árfolyama 290-re, majd 2001 és 2008 között csökkent 170-re.

A tájékoztató kiemelten foglalkozik a JPN árfolyam kockázatával:

„A japánjen-alapú hitelekéről külön is érdemes szólni. A japán jegybanki alapkamat a világon az egyik legalacsonyabb, ezért a jenalapú hiteleket csábítóan olcsón nyújtják. Ugyanakkor extra kockázatot jelent, hogy a japán jen sokkal nagyobb árfolyam-ingadozások jellemzik, mint a többi devizát. Az alacsony hitelkamat ugyan előnyt jelent, amit csak egy nagymértékű, körülbelül 15 százalékos forintgyengülés ellentételez.”

Szám példa nincs az „ellentételezésre”. Még olyan példa sincs, mely 2006-ban szerepelt.

Van viszont ebben a tájékoztatóban egy táblázat, melyben a kamatváltozás és a forintgyengülés együttes hatását mutatják meg: A korábbi tájékoztatóhoz képest kétszer akkora, 3%-os kamatemelkedéssel számolnak és 2008-ban is csak 15%-os forintgyengüléssel. Amennyiben mindkettő egyszerre következik be, akkor a törlesztő részlet 47%-kal nő.

A 2008-as tájékoztatóból teljes mértékben kihagyták az alábbi megállapítást: „a devizák irányadó kamatszintje az adott ország nemzeti bankjának alapkamata”.

Megismétlem, mert fontos:

A devizák irányadó kamatszintje az adott ország nemzeti bankjának alapkamata!

Hat év távlatából annak, hogy ez a lényeges tényközlés kimaradt a tájékoztatóból egyetlen oka van. 2007-ben elkezdtek a hazai bankok emelni a kamatokat, mert emelkedett a svájci alapkamat. 2008-ban aztán tovább emelték, annak ellenére, hogy az „adott ország nemzeti bankjának az alapkamata” elkezdett enyhén csökkenni. Aztán 2008 őszén zuhant, szinte nullára csökkent a CHF kamata Svájcban. Itthon meg nem hogy csökkentették volna, tovább emelték a bankok a svájci frank elszámolású kölcsönök kamatát.

Tény adatok a cikkek második felében:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/alap-informaciok/mit-jelent-par-szazalek-kamat-valtozas--nezd-a-chf-libort-.html> és

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/level-a-kuria-elnokeknek---2014.05.19..html>

Egyértelmű, a PSZÁF és az MNB közös tájékoztatásába 2008-ban már nem illett bele, hogy mi az irányadó kamatszint!

Semmi jelzés a 2008-as tájékoztatóban sem arról, hogy a forint felülértékelt. Nem említi, hogy 22%-kal felül volt értékelve már 2006-ban is, azóta ez tovább növekedett, mivel a forint erősödött. Felülértékelt, mivel az erősödésnek nem voltak meg a gazdasági alapjai.

A 2008-as kiadvány itt olvasható:

http://www.akontroll.hu/userfiles/file/ujsag/200905_Devizahitelek.pdf

2008 novemberében a CHF árfolyama meghaladta a 180 forintot. Ez 20%-os forintgyengülés 150-hez képest. 2009 februárjában a CHF árfolyama meghaladta a 2000 forintot. Ez 33%-os forintgyengülés.

Az a forint felülértékeltség, melyet a Bankszövetség 2006-os tájékoztatása tartalmazott, villámgyorsan megszűnt.

A Gazdasági Versenyhivatal 2005-ben a jelzáloghitelekéről átfogó vizsgálatot folytatott, mivel észlelte, hogy komoly problémák vannak:

„A tájékoztató anyagokkal kapcsolatban rögzíthető, hogy a hitelintézetek gondot fordítanak arra, hogy a fogyasztókat tájékoztassák, de mégis a tájékoztató anyagok közös jellemzője a terjedelmük mellett, hogy jellemzően szakzsargonban íródtak, s a kötelező tartalom mellett csak a bank által fontosnak tartott – a banki érdekeket szolgáló – információkat tartalmazzák. Előfordulnak bennük ügyfél nyilatkozatok is, melyben a fogyasztók elismerik, hogy megismerték a feltételeket, azonban a menet közbeni problémák azt jelzik, hogy ez nem mindig helytálló.

A hitellel kapcsolatos kondíciók, költségek és kötelezettségek sokfélesége, sokszínűsége, a tartalmat sokszor nem tükröző elnevezések és a mértékek eltérő meghatározása az átlag fogyasztót nem hozza szerintünk abba a helyzetbe, hogy kellően pontos és egyértelmű képe legyen a hitelről – s azt össze tudja hasonlítani más termékekkel – még akkor sem, ha a szükséges több órát ráfordítja az összes vonatkozó banki dokumentum elolvasására.

Felvetődik, hogy a fogyasztó többszörösen fizet a hitellel kapcsolatos tényleges banki munkáért. Nem tudunk például választ találni arra, hogy egy nagyjából tipikus 2 %-os kezelési költség esetén például egy 5 millió forintos lakáshitel 100.000 forintos és egy 30 millió forintos hitel 600.000 forintos „kezelési költsége” mögött milyen, ezt az eltérést alátámasztó munka és ténylegesen felmerülő költség van (ami egy 15 éves futamidő mellett mindkét hitelnél milliós nagyságrendű, ugyanakkor lényegében a jelzett arányban eltérő kezelési költség bevételt jelent a banknak). Kérdés továbbá, hogy milyen tevékenység költsége nem fér bele a kezelésibe, illetve az mit fedez, s így mi az, amit külön indokolt egyéb díjként (költségként) a fogyasztóval megfizettetni. Ez a helyzet áttekinthetlensége miatt egyrészt a hatásos versenyt akadályozza, másrészt jóléti veszteséget okozhat a fogyasztóknak.

http://www.gvh.hu/data/cms1024053/print_4208_h.pdf

A GVH 2005-ben a kamatmarzsról:

„Az ágazati vizsgálat indítása előtt a banki kamatok és a nagymértékben növekvő nyereség, az EU átlagnál lényegesen magasabb kamatmarzsok utaltak arra, hogy a versenyben a különböző versenyterületek közül az „árverseny”-ben nem mutatkoznak kellően a hatásos versenyszituáció jellemzői.”

Ideje már, hogy elnézést kérjek a hivatalnokok nyakatekert, időnként kifacsart mondatai miatt.

A GVH ajánlásokat is tesz, ezek közül egyet idézek:

Gazdasági Versenyhivatal megfontolásra ajánlja a szabályozási kompetenciával rendelkező szervezeteknek, illetve a szakmai felügyeleti hatóságnak:

A hitelintézetek kötelezését arra, hogy az érdeklődő potenciális hitelfelvevőnek az általános tájékoztatás mellett egyéni, a konkrét, az adott hitel paramétereire igazodó közérthető, írásos tájékoztatást nyújtsanak a hitel költségeiről, fő jellemzőiről, kockázati tényezőiről annak egyidejű korlátozásával, hogy a közzétett és közölt feltételeken túl a kölcsön folyósítását további feltételekhez lehessen kötni. Amennyiben a hitelt felvenni szándékozik ezt a tájékoztatást az általuk választott hitelintézetektől így egyértelműen és közérthetően megkapnák, akkor nagymértékben javulnának döntésük alapjai és a hatásos verseny feltételei, körülményei.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/gvh-a-jelzaloghitelezesrol---2005.html>

Ezek a megállapítások még nem a deviza elszámolási kölcsönökkel kapcsolatban születtek. Sajnálatos módon a „devizahitelekkel” kapcsolatban a GVH nem érezte szükségét átfogó vizsgálat elvégzésére.

Az időszakos különadó, az első bankadó bevezetését 2004-ben az akkori kormányzat azzal indokolta, hogy a pénzügyi szektor extraprofitra tett szert a magas belföldi kamatszint, valamint a lakástámogatási rendszer révén, és illendő, hogy abból visszajuttasson valamennyit a költségvetésbe (Emlékeztek? Csányi Sándor az OTP elnöke azzal fenyegette a Kormányt 2005-ben, hogy külföldre viszi az egész OTP-t).

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/az-allam-tervei/bankado---2004-ben.html>

A kormányhatározattal létrehozott Lakossági Pénzügyi Szolgáltatásokat Vizsgáló Szakértői Bizottság elnöke dr. Várhegyi Éva, az MTA doktora volt, tagjai pedig Dietz Gusztávné dr., dr. Király Júlia, dr. Kovács Sándor és dr. Németh György voltak.

A Bizottság a pénzügyi szolgáltatások területén különösen fontosnak tartja a fogyasztók megfelelő tájékoztatását és a termékek, kamatok, díjak összehasonlíthatóságát. Az előírt hozam- és hiteldíj mutatók alkalmazásának problémái miatt szükségesnek tartja, hogy a vonatkozó kormányrendelet módosítása és/vagy az érintett szolgáltatók önszabályozása egyértelműbbé tegye a mutatók számításának és közzétételének módját.

Az általános szerződési feltételekkel kapcsolatos problémák miatt a Bizottság támogatja a PSZÁF hitelezési ajánlásában a konkrét kamat, illetve díjlehetőséghez kapcsolódó egyoldalú szerződésmódosítási feltételek meghatározására vonatkozó transzparens, követhető igénymegfogalmazását. Mivel az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége jelentős piaci hatalmat teremt a pénzügyi szolgáltatók oldalán, a Bizottság álláspontja szerint érdemes a kérdés jogi szabályozását újragondolni. Megfelelő szabványok hiányában a fogyasztóknak juttatott információk a szolgáltató érdekei szerint befolyásolhatók. Az ügyletek bonyolultsága, a hosszadalmas szerződések, a szokásostól eltérő nyelvezet, az alkupozíció hiánya és gyakran a sürgetettség miatt is az ügyfelek leginkább az ügyintéző előadása alapján ismerik meg a feltételeket. Nem kerül sor a jogok és kötelezettségek szerződési egyensúlyának kialakítása, a fogyasztók választási joga arra terjed ki, hogy megkötik-e a szerződést.

A Bizottság álláspontja szerint az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége jelentős piaci hatalmat teremt a pénzügyi szolgáltatók oldalán, éppen ezért indokolt lehet a szerződésmódosítási lehetőség szabályozási szintű korlátozása. A jelenlegi szabályozás, illetve gyakorlat alapján a pénzügyi szolgáltatók szerződésmódosítási joga indokolatlanul széles körre terjed ki, annak nincsenek megfelelő korlátai, valamint a fogyasztók informálása a változtatásról meglehetősen korlátozott, így gyakorlatilag a fogyasztók teljesen kiszolgáltatottak az ilyen jellegű módosításokkal szemben. A hazai bankrendszer az EU-átlaghoz képest viszonylag magas jövedelmezőség jellemzi az ezredforduló óta, ami mögött az ottaninál lényegesen nagyobb, több mint kétszeres átlagos kamatmarzs figyelhető meg. A bankok még ma is képesek áthárítani viszonylag magas költségeiket a lakossági (és kisvállalkozói) ügyfeleikre.

http://misc.meh.hu/letoltheto/Jelentes_bankibizottsag.pdf

Hosszabb ismertetőnk a bizottsági jelentéséből:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/az-allam-tervei/kormanybizottsag-a-bankok-hatalmarol---2006.html>

2006-ban a PSZÁF két ajánlást tett a bankoknak lakossági hitelezésével kapcsolatban. A tapasztalatok egyaránt azt bizonyítják, hogy a bankokat nem érdekelte, hogy mit ajánl a PSZÁF. Több ezer milliárd forint kölcsönt akartak kihelyezni, leginkább CHF elszámolással. Ez csak úgy volt lehetséges, ha a kockázatokról egyáltalán nem adnak tájékoztatást, figyelmen kívül hagyják, hogy mi a család teherbíró képessége, egyedül csak arra ügyelnek, hogy megfelelően nagy legyen az ingatlan értéke, mely a kölcsön fedezetét adja.

Aggályos az a piaci gyakorlat, hogy a pénzügyi intézmények egyre gyakrabban nem helyeznek kellő hangsúlyt arra, hogy megismerjék ügyfeleik teherviselő képességét, háztartásuk vagyoni és jövedelmi viszonyait, holott ezek a felelős hitelezés alapjai. Mindez nincs összhangban a prudens működés követelményével, sem az ügyfelek megfelelő tájékoztatásának igényével.

A Felügyelet nem tartja követendőnek a kizárólag biztosítékokra alapított hitelezési stratégiát, vagyis a hitel visszafizetésének forrása a képződő jövedelem, cash flow kell, hogy legyen, és nem a fedezetből való megtérülés a cél.

Egyre inkább fennáll a veszélye annak, hogy a pénzügyi intézmények ügyfelei – a megfelelő tájékoztatás hiányában – olyan hosszú távú kötelezettségeket vállalnak, melyek előnyeit, hátrányait, lehetséges hatásait nem ismerik kellően.

A pénzügyi intézmények az ügyfelek érdekeit, kockázatviselési képességét fokozottabban vegyék figyelembe, egyúttal javuljon az ügyfelek tájékozottsága és érdekérvényesítő képessége.

A pénzügyi intézmények felelősen működjenek közre az ügyfelek teherbíró képességét meghaladó eladósodásának elkerülésében.

A pénzügyi intézmény fordítson kiemelt figyelmet azon kockázatok bemutatására, amelyek a hitel törlesztőrészletének növekedését eredményezhetik (például kamatkockázat) és hívja fel ügyfele figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése esetleg megélhetési gondokat is okozhat.

A pénzügyi intézmény az ügyfeleivel kötött szerződéseiben rögzítse azokat az alapos okokat, melyek bekövetkeztakor jogosulttá válik a szerződés meghatározott feltételének egyoldalú módosítására. A pénzügyi intézmény csak akkor éljen az egyoldalú szerződésmódosítás jogával, ha a szerződésben rögzített feltétel ténylegesen bekövetkezett.

A pénzügyi intézmény az egyes konkrét díjelemekhez, kamatokhoz kapcsolva határozza meg azokat az okokat, eseményeket, amelyek bekövetkezésekor él díjváltozást eredményező egyoldalú szerződésmódosítási jogával. A megjelölt ok, esemény szervesen kapcsolódjon az adott szerződési elemek pénzügyi intézményeknél jelentkező költségtartalmához.

Az ok, esemény bekövetkezésének egyértelműen megismerhetőnek kell lennie.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/alap-informaciok/ket-pszaf-ajanlas-2006-bol.html>

2006 októberében az Európai Parlament Zöld könyv néven állásfoglalást adott ki a jelzálog hitelekéről (részletek):

„A jelzáloghitel létfontosságú szerepet tölt be az EU gazdasági és társadalmi szerkezetében, Egyes tagállamok az ingatlanpiacon példátlan növekedést tapasztaltak, amellyel sikerült az építőipart anticiklikus ágazattá tenni, és ez a 2000-2005 közötti időszakban Európában tapasztalt gazdasági recesszió során a növekedés és foglalkoztatás egyik kulcstényezője volt.

A történelmien alacsony kamatlábak a jelzáloghitel-felvételek jelentős növekedését eredményezték, különösen azokban az országokban, amelyekben ezek alapja a gazdasági növekedés által keltett bizalom volt.

A jelzáloghitelek szabályozása során kiemelkedő szerepet kell kapnia az európai fogyasztók védelmének, hiszen a jelzáloghitel az EU legtöbb polgára számára az életszínvonalára és pénzügyi stabilitására nézve hosszú távú következményekkel jár, élete legnagyobb pénzügyi elkötelezettségét jelenti.

A szerződés előtti információknak pontosaknak és érthetőeknek kell lenniük, valamint a lehető legátfogóbb és legteljesebb képet kell nyújtaniuk a fogyasztónak a jelzáloghitel-szerződés alapjául szolgáló fellelhető információkon keresztül.
Az éves teljes hiteldíjmutató tartamát és számítását meghatározó EU normának a hitelező által viselt összes költséget magába kell foglalnia.
Az éves teljes hiteldíj mutatóra vonatkozó pontos információn kívül a hitelfolyósítónak részletes tájékoztatást kell nyújtania minden egyéb olyan díjról vagy költségről, amely tevékenységéből következően valószínűleg felmerül, például a kérelem vizsgálatkor felmerülő költségek, kötelezettségvállalási díj, teljes vagy részbeni előtörlesztés díjai stb.

Az egyre nagyobb lakossági eladósodás, főként a jelzáloghitelek elterjedése az Európai Unió nagy részére jellemző volt. 2006 októberében adott ki egy állásfoglalást az Európai Parlament a jelzáloghitelekkel kapcsolatban. Ez a zöld könyv.

Egyrészt megállapítja, hogy 2000-2005 közti recesszió ideje alatt Európában a jelzáloghiteleknek köszönhetően lehetett növelni a gazdaságot és a foglalkoztatást. Másrészt felhívja arra a figyelmet, hogy az EU legtöbb polgára számára egy jelzáloghitel felvétele élete legnagyobb pénzügyi döntése, ezért kiemelten fontosnak kell a fogyasztóvédelemnek.

Az Európai Parlament határozottan kimondja: „A szerződés előtti információknak pontosaknak és érthetőeknek kell lenniük, és a lehető legátfogóbb és legteljesebb képet kell nyújtaniuk.”

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2006-0370+0+DOC+XML+V0//HU>

A Zöld könyvet előzetesen megtárgyalta a Európai Gazdasági és Szociális Bizottság is:

Az uniós lakásingatlan-jelzáloghitelekkel szembeni zöld könyv a pénzügyi szolgáltatások európai szinten való integrációjának keretében illeszkedik.

A határokon átnyúló ingatlanvásárlások a piac mindössze 1%-át teszik ki, és szinte kizárólag nyaralóingatlanokat, illetve határ menti övezetekben fekvő ingatlanokat érintenek. Így valószínűtlennek tűnik, hogy az Európai Bizottság ezt a parányi részesedést tartaná szem előtt mint a már jelzett stratégiai célt. Más szóval az Európai Bizottság szem előtt olyan integráció lebeg, mely az Unió bármely polgárának lehetővé teszi, hogy saját országában vagy más országban ingatlant vásárolva eldönthesse, saját országában, abban az országban, ahol az ingatlan található, vagy egy harmadik országban keres ehhez megfelelő pénzügyi intézkedést.

Bármilyen téves vagy elhallgatott információ – függetlenül attól, hogy szándékos, vagy hanyagság eredménye – felveti a hitelező felelősségét. Fontos azonban, hogy egyértelműen tisztázzuk az információ tartalmát: nem korlátozódhat a szakkérdések pusztán magyarázatára, hanem olyannak kell – vagy kellene – lennie, hogy a fogyasztó rendelkezésére álljon minden szükséges elem a független és megalapozott végső döntés meghozatalához.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:065:0113:0119:HU:PDF>

Pár gondolat a bizottsági Zöld könyv előterjesztésből:

2004 végén a kinnlevő lakóingatlan-jelzáloghitelek értéke az EU GDP-jének körülbelül 40%-át képviselte.

Sok tagállamban a kinnlevő jelzálogtartozás történelmi magaslatokban szárnyal a GDP-t vagy a háztartásokban rendelkezésre álló jövedelmet tekintve.

A legtöbb EU-s polgár számára a lakás megvásárlása jelenti élete során a legnagyobb vásárlást. A legtöbb (otthon célú) lakásvásárlás esetén az ár egy részére hitelfelvételre van szükség. Az ilyen jellegű hitelek általában jelzáloggal fedezettek. Ez az adósság jelenti a legfontosabb, folyamatos pénzügyi kötelezettségvállalást a legtöbb EU-s háztartás számára.

Az ügyfél hitelképességének felmérése, azaz az ügyfél általi hitelkockázat felmérése kulcsfontosságú aspektusa a jelzáloghitel ügyletnek.

[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com\(2005\)0327_/com_com\(2005\)0327_hu.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com(2005)0327_/com_com(2005)0327_hu.pdf)

13 A lakosság eladósítása

Az Állami Számvevőszék 2009-ben készített egy vizsgálatot. ennek fő célja az volt, hogy az állam által adott támogatás (a kamattámogatás) miként hasznosult.

„A 90-es évek végére a hitel részaránya az új építések finanszírozásában 10%-os szint alá süllyedt, a lakásfinanszírozás döntően készpénz alapú volt. Míg 1991-ben a folyósított lakáshitel 20 Mrd Ft, addig 1997-ben már csak 9 Mrd Ft volt annak ellenére, hogy a Földhitel- és Jelzálogbank (továbbiakban: FHB) jelzálogalapú támogatott hiteleket értékesített. 1999-ben kevesebb, mint 20 ezer új lakás épült. Az FHB által nyújtott változó kamatozású támogatott hitelek induló kamata, ha az ügyfél az évenkénti kamatváltást választotta 19,7%, öt éves kamatperiódusnál 16,5% volt. A nem támogatott, piaci kamatok megközelítették a 25%-ot.

2000 után fordulat következett be a lakástámogatási rendszerben. 2000. február 1-jén lépett hatályba a lakáscélú állami támogatásokat szabályozó 106/1988. (XII. 26.) MT rendelet (továbbiakban: MT rendelet) azon módosítása, amellyel a Kormány kiegészítő kamattámogatást biztosított új lakás építése vagy vásárlása esetén, illetve használt lakás vásárlást jelzáloglevelek kamattámogatásával segítette.”

<http://www.asz.hu/jelentes/0908/jelentes-a-lakastamogatasi-rendszer-hatekonysaganak-ellenorzesrol/0908j000.pdf>

A PSZÁF anyagi támogatásával jelent meg a Privátbankár elemzése 2006 decemberében. Néhány részlet:

A magyar háztartások eladósodottsága a GDP 20%-a közelében van, szemben az eurózóna országaival, ahol a háztartások átlagos eladósodottsága a GDP 55%-ára rúg. A lakáshitelek aránya GDP-arányosan 10 %-ot tesz ki Magyarországon, mely összehasonlítva az eurózóna 45 % körüli értékével további dinamikus lakáshitel felvételt jelez előre.

„A jövőben nem várjuk a devizahitelek arányának visszaesését az új hitelekben belül, tekintettel arra, hogy esetlegesen gyengülő forintárfolyam esetén magasabb forint kamatszintekkel számolunk, azaz továbbra is magas kamatkülönbséget tartunk valószínűnek.

A hazai hitelezési piac profitabilitása az alacsony árverseny következtében viszonylag magas a nyugat-európai piacokhoz viszonyítva.

A lakossági hitelek magasabb kamatfelár elérésére van lehetőség, mivel a verseny gyengébb. A lakossági piacon elérhető magas marzsot a hazai jelzáloghitel támogatási rendszer is elősegítette, amely átlagon felüli marzsot biztosított a bankoknak, eleinte 7-9 %-nyit, később 5-6 %-ot. A támogatott hitelek helyébe lépő devizahitelek szintén az átlagos hitel marzsoknál magasabb, 5-6 % érhető el.

Nemzeti szabályozás tekintetében a német jelzálogpiac tekint vissza a legrégebbi (50 éves) múltra, amelynek során a törvényi előírások minden részre kiterjedtek, jól leszabályozott piac alakult ki, amelynek hátránya, hogy a túlságosan szigorú megkötések és kockázatsökkentő intézkedések korlátozzák a piaci innovációk és fejlődés lehetőségét, valamint Németországban a legalacsonyabb az ágazat jövedelmezősége.

Portugáliában a lakáshitel/GDP arány 54% közelében van, Németországban a GDP 52%-át teszi ki. A görög jelzálogpiacon a lakáshitelek állománya a bruttó hazai termék 25,6%-ára rúg. Az eurózóna országaiban a háztartások átlagos eladósodottsága megközelíti a GDP 58 %-át és a rendelkezésre álló jövedelem 84%-át.

Magyarországon a lakáshitelek aránya a GDP-hez viszonyítva 10,5 %-ot tesz ki, mely európai összehasonlításban viszonylag alacsony.

Tekintve, hogy a magyar háztartások eladósodottsága alig haladja meg a GDP 20%-át és a rendelkezésre álló jövedelem arányában 40 % közelében van, még van tere a magánszektor további dinamikus lakáshitel elvételének.

Trendek, kockázatok és kilátások a hitelezési piacon – Összefoglaló tanulmány a hazai hitelpiacról, ezen belül a jelzáloghitelezés jelenéről és jövőjéről, kiemelve a svájci frank, euró és forint alapú hitelek kapcsolatait

<https://felugyelet.mnb.hu/data/cms1594580/hiteltanulmany.pdf>

2010-ben íródott egy elemzés, melynek címe és alcíme is sokatmondó: (M)értéktelenül – A lakossági hitelek növekedése a válság előtt.

A hitelezés magyarországi felfutásának a kielégíthetetlen éhségű, de korlátozott vásárlóképességű időszakról a hitelekkel irracionális módon felpumpált kereslet beszakadásáig tartó periódusával foglalkozik. Részletek:

„A bankok termékínálatának az alakítását, árazását tekintve két modell különböztethető meg:

- *konzervatív (nyugat-európai) és*
- *akvizíciós (gyorsan iparosodó – délkelet-ázsiai és észak-amerikai – országokból származtatott).*

A magyar piacon körülbelül az ezredfordulóig a konzervatív modell volt a jellemző, amelynek a lényege a következőképpen foglalható össze: nincs ingyenebéd, azaz a bank szolgáltat, minden egyes terméke önállóan árazott, és minden termékért külön-külön nyilvánvalóan fizetnie kell annak, aki igénybe veszi. Az akvizíciós modell központi eleme a verseny az ügyfelekért, jellemzői a rejtett árak, a feltételekhez kötött árkedvezmények, egymáshoz rendelhető termékekre figyelő fejlesztés, vonzóan árazott termékcsomagok.²

A modellváltásnak, az akvizíciós modell felé fordulásnak minimális feltételei voltak. A fordulópont csak akkor következhetett be, amikor

- *a kereskedelmi banki struktúra stabilizálódott,*
- *a bankok integrált számítástechnikai rendszerei kiépültek,*
- *a bankok országos hálózatai elérték a szükséges küszöbértéket.*

Az első két feltétel az ezredforduló tájékán teljesült. Ezt követően ismerték fel a leánybankok, hogy növekedni csak akkor képesek, ha intenzíven a retailbanki üzletág (az anyabanki modellekhez igazodóan a lakosság + kkv) felé fordulnak; és azt is, hogy a hatékony bővüléshez elengedhetetlen a – rendkívül költséges – fiókhálózat megteremtése. Az OTP pedig – aminek a pozícióit statikusan ez a filozófiaváltás veszélyeztette, a verseny maga ugyanakkor elképesztő mértékben dinamizálta a teljesítményét – nagyon gyorsan felvette a kesztyűt. Könnyedén meg is tehette: sem privatizációs hullámokkal, sem hálózatépítési gondokkal nem kellett szembenéznie, és működőképes, saját integrált rendszerét is elsőként hozta létre a belföldön működő bankok közül.

A rendszerváltásig a hazai lakosság kínálat hiányában igazán el sem adósodhatott; egyértelműen megtakarítói pozíció jellemezte. (Az államadósságot nagyrészt a lakossági megtakarítás finanszírozta.)

Az ún. devizahitelekre viszonylag későn szokott rá a lakosság. Európában denominált hitellel ugyan már 2001-ben is találkozhattunk, összesen 6 milliárd forintnak megfelelő összegben, s bár állománya 2008-ra a kilencszeresére emelkedett, csak 1,4%-a volt a teljes lakáshitel-állománynak. Az euró bázisú hitel jelentősége 2009-től némiképp emelkedik, mivel az új hiteleknel gyakorlatilag a svájci frank és japán jen helyére lépett (forrásszerzési, szabályozási és egyéb okok miatt).

Az egyéb devizában denominált lakáshitel karrierje 2004-ben indult, állománya és évről évre gyorsulva növekedett, de igazi lendületet 2007-ben kapott, amikor (az előző évhez képest amúgy is duplázó) 2006-os 32%-kal szemben 45%-ra emelkedett az aránya a teljes hitelállományban. 2008-ra ez az arány még számottevően, 59%-ra növekedett. A devizahitelek felfuttatásának az időszakában a hazai bankok folyamatosan kedvezőnél kedvezőbb, már-már amerikai típusú ajánlatokkal bombázták a lakosságot úgy a lakás-, mint a jelzálog- és gépjárműhitelek, de tipikus forintbitelek esetében is.

A banki gyakorlat a lakossági hitelek két fő csoportját különbözteti meg:

- az ingatlanfedezettel rendelkezőt és
- az ingatlanfedezettel nem rendelkezőt

A svájcifrank-hitelek alacsony kamata és az árfolyamkockázat negligálása, amire az állandósuló és egymással versengő banki kampányok sem hívták fel a figyelmet, az eladósodottsághoz nagyban hozzájárult.”

(M)értéktelenül - A lakossági hitelek növekedése a válság előtt

http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2012/10/349_360_Banfi_HSz4.pdf

A lakosság összes kölcsönének nagyságát és megoszlását az MNB jelentései is tartalmazzák. A könyv írásakor a legfrissebb: Pénzügyi stabilitás jelentés 2014 május

http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Kiadvanyok/mnbhu_stabil/mnbhu_stab_jel_201405/Stabjel_201405.pdf

14 Ezer milliárdok

Az ebben a fejezetben lévő adatokat az MNB honlapjáról és az éves költségvetési tervekből szereztük.

Ahol adósság van, ahol kölcsönök vannak, ott van kamat is. A kamat a kölcsön felvevőjének költség, a kölcsön nyújtójának bevétel. Aranykönyv annak az adatbázisnak a neve, mely tartalmazza az összes bank adatait. Az Aranykönyvet jelenleg az MNB adja ki, korábban a PSZÁF adta ki.

http://felugyelet.mnb.hu/bal_menu/jelentesek_statistikak/statistikak/aranykonyv

2013-ban 43 bank összesen 1.826 milliárd forint kamatot kapott az adós magánszemélyektől és vállalatoktól és 1.004 milliárd forintot fizetett ki a betéteseknek. A kamatkülönbség, a kamatmarzs 822 milliárd forint volt.

A kamatmarzsot a bankok eszközállományával (mérlegfőösszeg) szokták összevetni.

Az eszközállomány a bank összes követelése, lakosságtól, vállalatoktól, államtól és más bankoktól.

Az eszközállomány 27.270 milliárd forint,

A kamatbevétel 6,7%, a kamatkiadás 3,7%, a kamatmarzs 3,0%

Nemzetközi összehasonlításban a 3% kamatmarzs magasnak számít. Nagyon magasnak. Németországban pl. csak 1%.

Ez a kamatmarzs nálunk évek óta nagyon magas, az arányok:

	kamatbevétel	kamatkiadás	kamatmarzs
2004	9,5%,	5,8%,	3,7%
2006	7,2%,	3,9%,	3,3%
2008	7,4%,	5,0%,	2,4%
2010	7,1%,	4,1%,	3,0%

A százalékok nem a betéti- és a hitelkamat lábakat jelentik, mivel az eszközállomány nem egyezik a banknak kamatot hozó kölcsönökkel és kiadást jelentő betétekkel.

Az eszközállomány és a banknál maradó kamatkülönbség alakulása (milliárd forintban):

	eszközállomány	kamatmarzs
2004	15.700	580
2006	22.000	720
2008	30.500	741
2010	29.600	890
2013	27.300	822

Egész szépen éltek a bankok azzal a lehetőséggel, hogy a hitelezéssel előállított pénzt kölcsönadták. 2004 és 2008 közti 4 év alatt majdnem duplájára nőtt a bankok eszközállománya. Nem csak a kamatmarzs bankrendszeré, hanem a bankok által kifizetett kamat jelentős része is, ugyanis a kölcsön nagy részét a hazai bankok az anyabank által „finanszíroztatták”. A hazai lakosság vagyonos része is jól láthatóan gyarapodott a kamatokból. A pénz a szegényektől áramlott a gazdagok felé. A fenti adatokról, összefüggésekről szintén készült egy filmecske 2013 végén. Jelenkép 2013 - <https://www.youtube.com/watch?v=tLZW59z3IKw>

15 Az Ügyészség perei a bankok ellen

Részletek Dr. Fazakes Géza legfőbb ügyészségi sajtószóvivő válaszából:

Az ügyészségre nem telepít a törvény a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletével kapcsolatos hatáskört, ebből következően az ügyészségnek nincs arra lehetősége, hogy pénzintézetek tevékenységét ellenőrizze, vizsgálja.

Az ügyészség hatásköre a beadványban említett ügyek körében arra terjed ki, hogy keresetet indítson a fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltételbe foglalt tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása iránt.

A 2008. január 1-je és 2013. november 27-e közötti időszakban a Főügyészségek 28 darab keresetet indítottak pénzügyi intézmények ellen fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltételbe foglalt tisztességtelen kikötések érvénytelenségének megállapítása iránt.

A perindításra okot adó körülmények, kikötések igen változatosak voltak. 2013. november 27-ig 27 eljárás fejeződött be jogerősen: a befejezett perekben meghozott határozatok a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény keretei között nyilvánosak, illetve azokat a Polgári perrendtartásról szóló törvény szerint lehet megismerni.

Az ügyészségnek nincs hatásköre a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletére, ezért az ügyészség nem végez a pénzintézetek szerződéskötési gyakorlatára irányuló ellenőrzési tevékenységet.

Ha a bíróság a tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségét a feltétel alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal megállapítja, úgy az igény érvényesítőjének kérelmére ítéletében elrendelheti, hogy a kikötés alkalmazója saját költségére a kikötés érvénytelenségének megállapítására vonatkozó közlemény közzétételéről gondoskodjon. A közlemény szövegéről és a közzététel módjáról a bíróság dönt. A közleménynek tartalmaznia kell az érintett kikötés pontos meghatározását, tisztességtelenségének megállapítását, valamint az e jellegét alátámasztó érveket. A jogszabályi rendelkezés szerint közzététel alatt érteni kell különösen az országos napilapban és az internet útján történő nyilvánosságra hozatalt.

A 2008-2013. évi időszakban a bíróságok 7 esetben kötelezték a pénzügyi intézményt közlemény közzétételére.

A közzététel megtörténtét a Főügyészségek ellenőrizték. Az ügyiratok a nyomtatott sajtóban történt közzététel megtörténtével kapcsolatos adatokat tartalmazzák.

Az internet útján történő közzétételre három esetben kötelezték az alpereseket: egy esetben az alperes a honlapjáról kinyomtatott időbélyeggel ellátott közlemény megküldésével igazolta a közzétételt, egy

esetben a közlemény jelenleg is elérhető az alperes honlapján, egy – jogerősen idén bejeződött ügyben – pedig a közzététel ellenőrzése folyamatban van.

Az ügyészség közérdekvédelmi tevékenységét nyilvántartó programban „deviza és forintkölcson ügylet” vagy ezzel egyenértékű ügyszak megjelölés nincs. A Legfőbb Ügyészségre érkezett fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségét kifogásoló és a Főügyészségekre utóbb áttett kérelmeket a Közérdekvédelmi Főosztály Ügykezelő Irodája – a tárgyuaktól függően – „általános szerződési feltétel” vagy „kötelmi jogviszony” ügyszakkal iktatja.

Kizárólag az ilyen tárgyú irattárazott kérelmek egyenkénti áttekintésével lehetne megállapítani azt, hogy a kérelmek közül hány darab kapcsolatos „deviza és forintkölcson” üggyel (azaz forint vagy deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződéssel).

Mindez ugyanakkor meghaladja a közérdekű adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettséget.

Arra a kérdésre, hogy a lakosságtól hány feljelentés érkezett az ügyészségekre, azt a választ kaptuk, hogy ennek a megválaszolása „meghaladja a közérdekű adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettséget”.

A Megyei (Fővárosi) Főügyészségek 2013. november 27-i adatközlése szerint a közérdekvédelmi ügyszakban 24 darab olyan kérelem elbírálása volt folyamatban, amelynek benyújtója bármilyen okból fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségét kifogásolta.

A Megyei (Fővárosi) Főügyészségek 2013. november 27-i adatközlése szerint kilenc esetben vizsgálják a Megyei Főügyészségek pénzügyi intézmény által alkalmazott, fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési kikötés érvénytelenségének megindítására irányuló keresetindítás esetleges indokoltságát.

Milyen terveik vannak a devizahitelezéssel kapcsolatban? Ez a kérdés nem közérdekű adatok átadására, hanem az ügyészség jövőbeli tevékenységére irányul. Erre figyelemmel nem áll módunkban ezzel kapcsolatos tájékoztatást adni.

Fenntartják-e véleményüket, hogy a deviza elszámolású forintkölcsonöknél a vételi-eladási árfolyam alkalmazása (árfolyamrás) a kölcsönvevőnek nem okoz költséget és hogy az árfolyamrást nem a bankok határozzák meg saját maguk? Ez a kérdés sem közérdekű adatok átadására irányul, hanem az ügyészségtől jogkérdésben kér állásfoglalást. Erre figyelemmel nem áll módunkban ezzel kapcsolatos tájékoztatást adni.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynunk--allaspontunk/valaszolt-a-legfobb-ugyeszseg---2013.12.03..html>

A XVIII.-XIX. kerületi Ügyészségnél tettünk feljelentést 2011.09.19.-én hétfőn.

A feljelentésünk így kezdődik:

Feljelentést teszünk ismeretlen tettes ellen:

- elsősorban a Büntető Törvénykönyv 318. § (1) bekezdésébe ütköző csalás büntetnének alapos gyanúja miatt,
- másodsorban a sérelmünkre elkövetésre került a Büntető Törvénykönyv 330/A. § (1) bekezdésébe ütköző uzsora bűncselekmény és a Polgári Törvénykönyv 202 § által meghatározott uzsorás szerződés gyanúja miatt,
- harmadsorban a Polgári Törvénykönyv 209 § által meghatározott tisztességtelen szerződés létrehozásának gyanúja miatt,
- negyedsorban a szerződés megkötésének folyamata és a szerződés egyoldalú módosítása miatt, mely ellentétes a Polgári Törvénykönyv 205 § által meghatározottakkal,
- ötödsorban a Tisztességtelen piaci gyakorlat tilalmáról szóló törvény 6 § által meghatározott megtévesztő kereskedelmi gyakorlat gyanúja miatt

Előadjuk, hogy minket, mint adóst az úgynevezett „deviza alapú” hitelek felvételekor megtévesztettek, a hitel futamideje alatt megkárosítottak és folyamatosan jelenleg is megkárosítanak, véleményünk szerint büntető jogilag is értékelhető módon és jogkövetkezményekkel.

Minden adatot ismertettünk a feljelentésben a szerződésünkkel kapcsolatban. Több kérést megfogalmaztunk:

Kérjük a tisztelt Ügyészséget, nézze meg a Bank belső utasításait, a hiteltermék értékesítési útmutatóját és az ügyintézők képzési anyagát, milyen tájékoztatás volt kiadva a Bankban a várható árfolyamok és várható kamatok tekintetében. Mit kell válaszolni a banki ügyintézőnek az Ügyfélnek ilyen kérdéseire?

Véleményünk szerint a Bank feltűnően aránytalan szerződést kötött, egyoldalúan hátrányos ránk nézve.

A termék ismertető sem és egyik szerződés sem tartalmazza a termék-kombináció kockázatait.

Nincs számpélda a szerződésben arra, hogyan fog alakulni az előtörlesztés különböző árfolyamoknál.

Nincs számpélda arra, hogy miként változik a befizetendő összeg a türelmi időszak letelte után.

A hitelfelvételt megelőző tárgyaláson elfogadtuk a Bank javaslatát, hogy Lakástakarék pénztáros, kombinált szerződést kössünk. A Bank ezt számunkra határozottan előnyösnek mutatta be.

Írásban kértük a banktól hónapokkal ezelőtt, hogy számolja ki, a türelmi idő elteltével mennyi lesz a törlesztő részletünk. A számításához megadtunk kamat és árfolyam adatokat is az előttiünk álló időszakra nézve.

A bank válaszelevelében nem adott tájékoztatást. Nem hajlandó megadni miként fog hamarosan változni kötelezettségünk.

Kérjük a tisztelt Ügyészséget, vizsgálják meg, készült-e a Banknál erre a kombinált hitel-termékre hatástanulmány, megvizsgálta-e a Bank, hogy lehetnek-e olyan esetek, különböző kamat és árfolyam értékeknél, hogy az adós ügyfél anyagilag teljesen ellehetlenül, rendkívül kedvezőtlen helyzetbe kerül, mivel a törlesztése a többszörösére növekszik?

Kérjük vizsgálják meg, ellenőrizte és jóváhagyta-e a PSZÁF ezt a kombinált hitel-terméket?

Véleményünk szerint a Bank jogtalanul emelte a kamatot több alkalommal. A kamatot nem emelnie, hanem csökkentenie kellett volna.

A Bank egyoldalúan felhatalmazza magát a szerződésben, hogy a saját pénzügyi tevékenységével kapcsolatban minden költségemelkedést érvényesítsen velünk szemben. Erről a szerződéskötéskor semmilyen egyeztetés, megállapodás nem történt. A Bank 30 különböző elemet sorol fel.

A 2009.június 15.-én kelt „szerződésmódosítás” további költségemelkedésre okot adó elemeket sorol fel, ugyanis a Bank egyoldalúan módosította a szerződés feltételeit. További 20 indok:

Az Ügyfélre nézve kedvezőtlen... egyoldalú szerződésmódosításra az alábbi feltételek

d) a szolgáltatásnyújtásával kapcsolatban

- *a Bank által igénybe vett technikai eszközök, ingatlanok használatáért, illetve bérletéért fizetett bankköltségek hátrányos változása*
- *dologi, informatika, biztonságtechnikai költségek*
- *számítástechnikai, adatvédelmi alkalmazások*
- *a szolgáltatásokra vonatkozó külső és belső folyamatokban, eljárásokban... történő változás*
- *a Bank működési költségeinek hátrányos változása*
- *postai-, távközlési, internet szolgáltatási változás*
- *külső szolgáltató díjai, jutalékai, költségei*
- *a bankközi elszámolásokhoz kapcsolódó díjak, jutalékok, költségek”*

A szerződés módosításáról szóló levél tartalmát velünk a Bank nem tárgyalta meg, a levél nem hivatkozik szerződés számra, nincs aláírva.

Véleményünk szerint a bank feltűnően aránytalan, hátrányos szerződést kötött. Ezt a szerződést egyoldalúan számunkra hátrányosan módosította.

A szerződésben a bank valótlanul állítja, hogy költséggel járó CHF-HUF és HUF-CHF átváltás történik. Amennyiben kizárólag csak az elszámolás módja a CHF, akkor nyilván nem lehet szó átváltási költségről. A Bank a nem létező átváltásra létező költséget számol fel.

Az árfolyamrés nagysága nem szerepel sem a szerződésekben, sem a tájékoztatókban, sem a banki kondíciók között. Nem található a Bank honlapján. A bank ezt a költséget eltitkolta, ezt a lényeges körülményt elhallgatta.

Van egy teljesen homályos költség elem a szerződésben, mely a pár hónappal későbbi hiteleknél már nem szerepel. Ez a „kezelési költség”.

Hitelfelvételünk után két hónappal később, már nem volt kezelési költség.

Mi célt szolgál a kezelési költség?

A Bank szerint, a számunkra 2007-ben folyósított hitel után, 20 éven keresztül, havonta 1,5 %-os „hitelbírálati díjat” kell fizetnünk.

Jelenleg ez az összeg közel 500.000 Ft évente, a hitel felvételekor még „csak” 260.000 Ft volt. Az emelkedést az árfolyam növekedése okozza.

Véleményünk szerint amennyiben ez valóban egy „szükséges és elengedhetetlen” számítás költsége lenne a szerződésünkkel kapcsolatban, akkor a nagysága nem függne attól, hogy 15.000 CHF vagy 150.000 CHF-en nyilvántartott hitelről van szó. Ha valóban van számolás, akkor miként lehetséges, hogy a Ft hitelekkel kapcsolatos „számítások” dupla annyiba kerülnek, mint a CHF elszámolású hiteleké, ugyanis a Ft hitelnek dupla akkora a kezelési költsége. Ha a „számítást” itthon végzik el a banki alkalmazottak, akkor annak költsége nyilván csak Forint lehet.

Úgy véljük, nincs semmilyen havonta elvégzett számítás szerződésünkkel kapcsolatban. Az egészet a bank a saját hasznának növelésére találta ki. A szerződésben megtévesztett bennünket.

A bank a valóságnak nem megfelelő THM értékeket tesz közzé

Az ismertett adatok egyértelműen bizonyítják, hogy kimondottan a hitelünk folyósításához nem szükséges a Banknak a pénzügyi piacokról CHF-t vásárolnia.

Véleményünk szerint a bank haszonszerzés végett valótlanságot állít.

Magyarországon a bank magas CHF beszerzési költségekre hivatkozik, mely költséget „természetesen” áttérhel a hitelfelvevőkre. Ez a költség az Anyabanknál automatikusan bevételként jelentkezik, így ott növeli a profitot.

A feltételezésünk szerint a hitelkérelem beadását követő jövedelem vizsgálat és kockázatbecslés csak színlelt volt. Az eddigi felsorolásból kiderül, hogy a banknak egyedül az volt fontos, hogy ingatlan fedezet álljon a hitelfelvétel mögött és a megnövekvő hiteltartozás mögött mindig legyen megfelelő nagyságú fedezet.

A jövedelem vizsgálat, a kockázatbecslés nem része a szerződésünknek.

Ezeket a saját szerződésünket jellemző alap információkat írásos kérelmünkre sem adja ki a Bank.

Miért kínált 4%-os kamatozású CHF elszámolású hitelt a Bank? Feltevésünk szerint azért, mert így több hitelszerződést tudott értékesíteni. Tisztában volt azzal, hogy a kamatokat bármikor emelheti, valószínűleg azzal is tisztában volt, hogy a Ft erősen felülértékelt a CHF-hez képest. Ha a nem növekszik a Ft/CHF árfolyam, ha nincs ok kamatemelésre, a Bank jelentős veszteséget szenved.

Kérjük a tisztelt Ügyészségtől szerezze be a Banktól az értékesítési terveket, szerezze be az árfolyam és kamat előrejelzéseket.

A feljelentésünk így fejeződik be:

A szerződéseket a Bank dolgozta ki, megtárgyalására nem volt módunk, megváltoztatására nem volt lehetőségünk, indokolatlan, egyoldalú előnyöket biztosított magának a Bank, ezek nekünk egyoldalúan hátrányosak, vagyis a jogok és kötelezettségek aránytalanok. Szó sincs a Bank és köztünk egyenjogúságról, mellérendeltségről, a Bank Hatóságként jelenik meg a szerződésben és minket alárendelt szerepbe oszt.

A szerződés több pontja kizárólag olyan körülmények megváltozását tartalmazza szerződésmódosítási oknak, amelyek a Bank működési, tevékenységi körébe, kizárólag a Bank üzleti kockázatába

tartoznak. Nekünk ezekre a körülménynek ráhatásunk nincs. Az ilyen kockázatok ránk történő áthárítása véleményünk szerint tisztességtelen.

A Bank a szerződésben valótlán dolgokat létezőnek állít be, és erre hivatkozva jelentős költségeket számít fel. Itt megállapítható a haszonszerzés érdekében elkövetett csalás. Azért, hogy a Bank a lehető legtöbb hitel-terméket el tudja adni, elhallgatta a termék valós kockázatát, megtévesztően a reálisnál alacsonyabb kamattal és THM-mel hirdette, rendkívül intenzív reklámkampánnyal és „akciókkal” támogatta az értékesítést, kihasználta, hogy a Ft erősen felülértékelt a CHF-kal szemben.

Kérjük a tisztelt Ügyészséget a feljelentésünk alapos kivizsgálására, az eljárás lefolytatására, és a felelősök büntető eljárás alá vonására.

3 nap elteltével, szeptember 22.-én csütörtökön írta meg a kerületi ügyészség a válaszát. Teljes képtelenség, hogy ezen pár nap alatt valamelyik állításunkat megvizsgálták volna. A kerületi ügyészség határozata ellen 2011. október 18.-án panasszal értünk:

Nemrég kaptuk kézhez a XVIII. és XIX. Kerületi Ügyészség B.4400/2011/1 számú határozatát, melyben elutasítják feljelentésünket.

A határozat ellen panasszal élünk.

Véleményünk szerint a Kerületi Ügyészség nem vizsgálta a súlyának megfelelő mélységben a feljelentésben leírt jogsértéseket. Kérjük a tisztelt Fővárosi Főügyészséget, hogy tárja fel feljelentésünk alapján a törvény és jogszabálysértéseket.

Szeretnénk megismerni azokat a dokumentumokat, melyek alapján a Kerületi Ügyészség meghozta a Határozatát. Kérjük, tegyék lehetővé, hogy ezekbe a dokumentumokba betekinthessünk, és róluk fénymásolatot készítsünk.

A Fővárosi Főügyészségtől két hónap múlva érkezett válasz, 2011. december 20.-án.

A nyomozás elrendeléséhez az szükséges, hogy a csalás törvényi tényállásának elemei a feljelentés alapján legalább az egyszerű gyanú szintjén megállapíthatóak legyenek.

A feljelentés azonban semmilyen olyan konkrét adatot nem tartalmaz, mely azt támasztaná alá, hogy az Erste Banknak már a szerződés megkötésekor az volt a szándéka, hogy jogtalan haszonszerzésre törekedve tévedésbe ejtse az ügyfeleit, és részükre kárt okozzon.

A kizárólag a pénzpiaci közgazdaság szabályai szerint működő, és így profitorientált banknak sem rövid, sem hosszú távon nem lehet az érdeke, hogy az adósok tömegesen ne tudjanak eleget tenni a fizetési kötelezettségüknek.

A sértettek az adott banki hitelajánlat, az általános szerződési feltételek és egyéb tájékoztatók ismeretében döntöttek el, hogy megkötik a bank által kínált feltételekkel a kölcsönszerződést.

A bank az adott és tervezhető gazdasági körülményekre vonatkozó tájékoztatást az ügyfelek részére kellő mértékben megadta, felhívta a figyelmüket a kamatkockázatokra is.

Amennyiben polgári peres eljárásban megállapítást nyer, hogy a bank által alkalmazott szerződési feltételek tisztességtelenek, illetve jó erkölcsbe ütköznek, önmagában ez sem alapozza meg a csalás miatti felelősségre vonást még abban az esetben sem, ha a jogsértés kirívóan súlyosnak minősül.

Ehhez olyan konkrét többletkörülmény fennállta szükséges, mely azt támasztja alá, hogy a tisztességtelen illetve, jó erkölcsbe ütköző szerződés megkötésekor a bankot a jogtalan haszonszerzési célzat vezette, és emiatt ejtette tévedésbe a vele szerződő felet, mellyel részére kárt okozott.

A rendelkezésre álló adatok alapján egyéb iránt azt sem támasztja alá konkrét körülmény, hogy a banknak már eleve az lett volna a célja, hogy különösen aránytalan mértékű ellenszolgáltatást tartalmazó megállapítást kössön.

Lehetőségünk lett volna pótmagánvádlóként eljárást indítani, azonban ez a hozzáállás azt jelezte, számunkra, hogy teljesen reménytelen lenne a kezdeményezésünk.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/az-ugyeszseg-a----devizahitelem----es-en----2011.html>

A feljelentésünkben szó szerint szerepeltek olyan kifejezések, megállapítások, mint amilyeneket az Ügyészség által indított perek jegyzőkönyvei tartalmaznak. Hiába!

Nem mindegy, hogy ki állítja, mondja ugyanazt a tény. Nem a tény számít, hanem az, hogy ki mondja. Egyre inkább úgy tűnik, hogy ha megfelelően magas szinten lévő személy állít valamit, az már önmagától tényé válik, mivel Ő mondta. Akkor is, ha más a valóság. Akkor is, ha a természet törvényei, az elemi számtan szabályai mást mutatnak. Úgy nőtem fel, hogy a demokrácia az, hogy minden állampolgár egyforma. Egyformák a jogai és a kötelességei. Hivatalnak, Hatóságnak, Bíróságnak, Ügyészségnek pedig egyformán kell kezelnie a beadványokat, akkor is ha egy mezei Állampolgár mondja, akkor is ha a Miniszterelnök. Szeretnék olyan országban élni, ahol ez így működik és szeretném ha a gyermekeim is ilyen országban dolgoznának és nevelnék gyerekeket. Szeretném ha ez az ország Magyarország lenne.

Auer Katalin a Bankszövetség vezető jogtanácsosa. Az állampolgári Jogok Biztosa szervezett egy konferenciát a végrehajtásokkal kapcsolatos visszásságokról.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/rendezveny/meghivo-az-ombudsmantol.html>

Ennek a konferenciának a szünetében volt lehetőségem hosszasan beszélgetni Auer Katalinnal. Részéről az alap az volt, hogy: csak nem gondolják, hogy nyerhetnek a bíróságokon a bankok ellen?

A konferenciát követő napon, 2012 november 30.-án levelet írtam Auer Katalinnak, ebből részletek:

Az egyik megoldás a problémára, hogy bíróságok fognak ítéletet mondani a bankok tevékenységéről.

A másik megoldás, hogy a bankrendszer elkezd felelősen viselkedni, és értékeli eddigi tevékenységét.

Mint említettem tegnap Önnek, a bankrendszernek eddig legalább három lehetősége is lett volna, hogy csökkentse az általa okozott kárt. Háromszor választhatta volna a felelős viselkedést.

1. A pénzügyi válság elterjedését követően

A bankrendszer, mikor észlelte hogy pénzügyi válság van, előszeretettel módosította a szerződéseket.

A vis maiorra való tekintettel nem a kockázat megosztás arányát változtatták, nem a jelentkező költségeket osztották meg. Élték a jog által biztosított hatalmasságukkal, módosították a szerződéseket, hogy most már az „irodászerek áremelkedése” a „telefon és faxköltség emelkedése” is oka lehessen a kamat és költségemelkedéseknek. Fantáziájuk, hogy mi mindenre hivatkozva emelhetik ezentúl majd a kamatokat, korlátlan volt.

2. A végtörlesztés létrehozását követően

A kormány és az országgyűlés, mikor észlelte hogy a bankrendszer megtévesztett és becsapott több mint egymillió embert, létrehozta a végtörlesztés intézményét. Ezzel lehetőséget adott arra, hogy a bankrendszer közreműködésével az érintettek 90-95%-a megszabadulhasson a „devizahiteltől”. A bankrendszer viszont szándékosan lehetetlenné tette a „devizahitelek” forintra váltását a forintkamatok emelésével, a feltételek szigorításával. Így elképesztő módon azok, akik a mérgező „devizahittel” rendelkeznek és nem tudják fizetni a többszörösére emelt törlesztő részletet, nem voltak jogosultak a kisebb törlesztő részletet jelentő forinhitelre.

3. A referencia kamatozású hiteltermékek bevezetését követően

A kormány és az országgyűlés, jelentősen korlátozta a bankok szerződési szabadságát, új szerződések esetén előírta a referencia kamatozást és megtiltotta a kezelési költséget. A „devizahitelek” esetén lehetővé tette, a korábban megkötött, élő szerződések átalakítását az új törvényeknek megfelelően. A bankrendszer most sem élt a lehetőséggel, olyan magasan állapította meg a referencia kamatra rakódó kamatfelárat, hogy a „tisztességes” szerződés kamata magasabb lett mint az élő szerződése.

Egyetért Ön ezekkel a banki ellenlépésekkel? Részt vett mint vezető jogtanácsos ezek kidolgozásában? Tegnap próbáltam utalni rá, hogy az évekig tartó pereskedések egyik félnek sem kedvező. Nem kedvező több ezer per a bankoknak és pláne nem kedvező az ügyfeleknek, a sorstársainknak. Nagyon sokan nem tudják elviselni a tárgyalással járó feszültséget, a felkészülést. A létbizonytalanság, a kilátástalanság miatt családok hullnak szét, ezek vetnek véget életüknek, tízezrek hagyják el hazájukat a bankrendszer gátlástalan, embertelen tevékenysége miatt.

Miért vállalja Ön, hogy egymaga megszemélyesíti a bankrendszert?

Tisztában vagyunk vele, hogy a világunkat uraló pénzügyi rendszert pereljük be. Azt a pénzügyi rendszert, mely szinte korlátlan pénzügyi eszközökkel rendelkezik. A szinte korlátlan vagyoni viszont nem csak azt teszi lehetővé, hogy megvásárolják a legjobb ügyvédeket és ügyvédi irodákat, hanem azt is lehetővé teszi hogy minden károsultat bőkezűen kárpótoljanak az anyagi és lelki sérülésekért, a kisért szemekért, az átvirrasztott éjszakákért, a boldogságra való esély elvételéért.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/level-a-bankszovetseg-vezeto-jogtanacsosanak.html>

A levélre nem érkezett válasz a Bankszövetségtől, pontosabban az volt a válasz, hogy fikarcnyit sem változtattak hozzáállásukon, továbbra is valótlanságokat terjesztenek a sajtóban és a bírósági tárgyalásokon egyaránt.

Egy olyan esetről tudunk (a bankokat már megismerve több is lehet), ahol a bank egész egyszerűen nem hajtja végre a jogerős ítéletet.

2008-ban mondta ki a bíróság, hogy Lombard több szerződési feltétel semmis, azonban a Lombard nem törölte még a mai napig sem mind ezeket a szerződésekből:

„Képtelenségnek tűnhet, mégis igaz. A Lombard Lízing Zrt. következetesen és tudatosan figyelmen kívül hagyja a bíróság 2008-as jogerős ítéletét, s alkalmaz továbbra is általános szerződési feltételei közt érvénytelennek ítélt pontokat. A pénzügyintézetnél is úgy látják, ők maradéktalanul eleget tettek a bíróság 2008-as ítéletének, s törölték a kifogásolt szerződési feltételeket. Miután szembesítettük őket azzal, hogy valójában a ma hatályos üzletszabályzatuk is tartalmazza a már érvénytelen feltételek egy részét, jogászaik segítségével próbálták megmagyarázni, hogy a szinte érintetlenül hagyott kikötések miért jelentenek mást, mint amit a bíróság érvénytelennek talált. Érvelésük azonban nem egyezik a bíróság 2008-as indoklásával, feltételeik egy része mit sem változott, azok ugyanazt jelentik, mint korábban”

http://mno.hu/magyar_nemzet_gazdasagi_hirei/haboritatlanul-sert-torvenyt-a-lombard-1221648

16 Banki bíróságok

Bankkارتell. Részlet a GVH vizsgálati anyag 149 oldalas nyilvános változatából:

2011. szeptember 22-e után egymással közel azonos időpontban jelentős mértékben (0,5-2 százalékponttal) megemelték lakossági jelzáloghitelek kamatát, illetve magasabb kamatú új terméket vezettek be.

A GVH tudomásra jutott információk szerint a bankok egy időben végrehajtott emeléseinek valószínű magyarázata a bankok közötti megállapodás, melynek tartalma szerint a nevezett kereskedelmi bankok a devizahitelek végtörlesztése kapcsán magasabb kamatozású termékeket kínálnak, illetve korlátozzák alacsonyabb kamatozású termékeik elérhetőségét.

A GVH a Fundamenta piaci viselkedése során azt észlelte, hogy a korábbi agresszív növekedési stratégia helyébe egy korlátozottabb, a hitelek folyósítását visszaszorító stratégia lépett.

Valószínűsíthető, hogy a (pénzügyintézetek közti) megállapodás alkalmas arra, hogy a fogyasztók számára jelentős hátrányt okozzon, különös tekintettel arra, hogy a megállapodással potenciálisan érintett hitelintézetek a jelzáloghitelezés zömét adják.

Az információcsere tárgyát valószínűleg – de nem kizárólagosan – olyan információ is képezte, amely a résztvevők a fix árfolyamú devizahitel végtörlesztéssel kapcsolatos jövőbeli magatartására, stratégiájára, várható viselkedésére, akcióira vonatkozott.

A teljes nyilvános anyag a GVH honlapján elérhető

http://www.gvh.hu/data/cms994225/Vj074_2011_m_v.pdf

Mi három részletben dolgoztuk fel a lényegét:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/vizsgalatok/bankkartell-vizsgalat---reszletek-1..html>

Az amerikai és európai bankbírságokról:

Az amerikai igazságügy minisztériummal kötött egyezség része, hogy a hatalmas bírság mellett vád alá helyezik a pénzintézetet. Attól azonban nem kell tartani, hogy a JP Morgan banki engedélyét is bevonnák, ez ugyanis destabilizálná az egész világ pénzügyi rendszerét.

A JP Morgan szekrényéből egyre több csontváz hullik ki, a rengeteg jogi költség miatt több, mint egy évtizede először volt veszteséges az idei harmadik negyedévben.

http://index.hu/gazdasag/2013/10/21/meg_nagyobb_a_legnagyobb_bankbirsag/#

A JP Morgannek lesz a legnagyobb bevétele idén (várhatóan több mint százmilliárd dollár, a teljes amerikai bankszektor bevételeinek 9 százaléka), tavaly csak a nettó nyeresége 21,2 milliárd dollár volt.

A Wall Street Journal cikke szerint 26 szempont alapján 14-ben volt piacvezető az USA-ban.

Foglalkoznak mindennel, amivel egy gigantikus bankcsoport foglalkozhat: hiteleznek vállalatokat és háztartásokat, erős a befektetési banki és a saját számlás kereskedési részlegük, és betétgyűjtésben sem utolsók.

Felsorolni sem könnyű a bank ellen folyamatban lévő vizsgálatokat; feltűnő, hogy ezek egy része korábbi, már lezártak hitt vizsgálatokból indult ki. A gyanú szerint:

Jelzálogpiaci visszaéléseket követtek el.

Nyomozásokat és vizsgálatokat akadályoztattak.

Előnyök reményében álláshoz juttatták kínai politikusok gyerekeit.

Tudhattak a Madoff-féle piramisjátékról, de nem szóltak senkinek.

Sok más bankhoz hasonlóan befolyásolták a Libor kamatlábat.

Bűnügyi vizsgálatok folynak a bank munkatársai ellen a Londoni Bálnával kapcsolatban.

Manipulálhattak vállalati kötvényindexeket.

És ehhez még hozzájönnek azok az ügyek, amikben idén peren kívül állapodott meg az amerikai bank a hatóságokkal. A bank tehát visszaeső bűnözőnek számít, csak ebben az évben kifizetett már közel négymilliárd dollárt.

Londoni Bálna kockázatkezelési hibák: 920 millió dollár

Bankkártya-visszaélések: 389 millió dollár

Arampiacok befolyásolása: 410 millió dollár

Kényszerértékesítési szabálytalanságok: egy nagyobb, az összes bankkal történt megállapodás keretében fizetett a JP Morgan 1,96 milliárd dollárt a véletlenül kilakoltatott adósoknak.

Korábban pedig, 2010-ben, 2011-ben és 2012-ben összesen közel húszmilliárd dollárt fizettek ki bírságokra és az ezekkel kapcsolatos jogi költségekre. És a szekrényben lapuló csontvázaknak még mindig nincs vége.

Nagy a veszély, hogy ha vád alá helyezik, akkor visszavonják a banki engedélyét. Ebben az esetben lehúzhatná a rolót, legalábbis átmenetileg. Egy ilyen, a rendszer egésze számára kulcsfontosságú bank esetében ez hatalmas kockázat lenne.

Éppen ezzel a csődkockázattal érveltek az amerikai hatóságok, amikor a korábbi ügyekben nem helyezték vád alá a nagyüzemben pénzt mosó, csaló és a illegálisan befolyásoló bankokat. Ha viszont mégsem lesz vége a világnak, ha vád alá helyeznének egy nagybankot – ráadásul azok közül is legnagyobbat –, akkor nehéz lesz megmagyarázni, hogy más pénzintézetekkel miért nem csinálták ezt.

Különös szerepet játszik a történetben a JP Morgan vezérigazgatója, Jamie Dimon. Őt tartották az utóbbi években a legnagyobb hatalmú Wall Street-i bankvezetőnek, és mint ilyen, ő kritizálta a nyilvánosság előtt a legerőteljesebben az amerikai pénzügyi reformot. A 2010-ben elfogadott törvény egyik fő célja éppen az lett volna, hogy a JP Morganhez hasonló, átláthatatlanul nagyra nőtt bankokat szabályozza. Többek között előírja, hogy a bankoknak le kell választaniuk a kereskedelmi banki részlegüktől a kockázatosabb tevékenységeiket.

Dimon szerint csak a JP Morganhez hasonló, hatalmasra nőtt integrált bankok tudnak helyt állni a globális versenyben. Sokat beszélt arról is, hogy mennyi pénzt hoz a banknak, hogy ügyfelei számára az összes elképzelhető pénzügyi szolgáltatást meg tudja adni egy helyen. A kritikusok szerint viszont az a baj, hogy az ilyen bankok az egész világ pénzügyi rendszerét veszélyeztetik. Ha néhány rossz döntés miatt csődbe mennének, akkor az adófizetők nem tehetnék meg, hogy ne mentsék ki; a legtöbb nagybank pedig, mint az utóbbi idők botrányai is mutatják, lelkesen visszaél ezzel a helyzettel.

http://index.hu/gazdasag/bankesbiztositas/2013/10/07/jp_morgan/

Minden idők legnagyobb, 16-17 milliárd dolláros, vagyis 3800-4000 milliárd forintnak megfelelő büntetését fizetheti ki peren kívüli megállapodás keretében a Bank of America hamarosan. A már régóta terítéken lévő büntetést jelzálog fedezetű kötvények szabálytalan értékesítése miatt kell kicsengetnie a hitelintézetnek.

9 milliárd dollárt készpénzben, a maradékot pedig ügyfelei terheinek mérsékléseként kell viselnie az amerikai nagybanknak lapértésülések szerint. A peren kívüli egyezség különböző részleteiről még most is tárgyal a bank a hatóságokkal. A megegyezés hiányában per indult volna a bank ellen.

http://www.portfolio.hu/vallalatok/penzugy/gigaszi_bankbirsag_es_penzvisszafizetes_a_lathataron.202273.html

A Barclays a legnagyobb pénzintézet, amelynek szerepére eddig fény derült az ügyben, de már más óriásbankok is vizsgálat alatt állnak, köztük például a Royal Bank of Scotland és az HSBC. A Barclays befektetési ágazatának kereskedői még a 2008-2009-es pénzügyi válság előtt manipulálták a globális, illetve az euróövezeti irányadó bankközi kamatlábakat, a Libort és az Euribort.

A Libor - London interbank offered rate - a naponta megállapított londoni bankközi kamatláb, amelyet a kereskedelmi bankok által saját nagybani hitelköltségükről beterjesztett becslések alapján rögzítenek londoni idő szerint minden kereskedési nap délelőttjén. Ez a globális nagybani likviditás piac legfontosabb irányadó kamatlába.

Pénzügyi szolgáltatói adatok szerint a Libor 360 ezer milliárd dollár összértékű globális pénzügyi tranzakcióhoz szolgál referenciakamatként; ez a világgazdaság teljes évi hazai össztermékének (GDP) több mint az ötszöröse. A Libor közvetlenül befolyásolhatja a bankok és egyéb pénzügyi szolgáltatók közötti pénzügyi tranzakciók értékét, közvetve pedig hatást gyakorolhat például a lakossági jelzálogkamatokra, a hitelkártya-használati díjakra, vagy akár a gépjárműhitelek kamataira.

<http://privatbankar.hu/penzugyek/nem-eleg-a-gigabirsag-bunugyi-eljaras-is-indulhat-az-oriasbank-ellen-248637>

Brit és amerikai hatóságok 610 millió dollára büntették a Royal Bank of Scotlandot (RBS) a Libor-manipulációs botrányban betöltött szerepéért - írja a Wall Street Journal. Az RBS már a harmadik olyan nagybank, melyet a botrány kapcsán megbüntettek. Az amerikai hatóságok szerint az RBS hamis adatokat szolgáltatott a kamatlábakról azért, hogy előnyt tudjon kovácsolni kereskedési pozícióiból.

http://hvg.hu/gazdasag/20130206_Gigabuntetést_kapott_egy_brit_nagybank_k/

Az amerikai energiapiacokat szabályozó hatóság tegnap tett közzé közleményt arról, hogy a Barclays és 4 korábbi alkalmazottja 453 millió dolláros bírságot köteles fizetni az államnak az energiapiacok manipulálásáért. A pénzintézetet arra is kötelezték, hogy további 34,9 millió dollárral finanszírozzon egy programot, amely keretein belül alacsony jövedelmű kaliforniai lakástulajdonosoknak nyújtanak támogatást a rezsizsámlák kifizetéséhez. Az összesen 487,9 millió dolláros büntetés még a Libor botrány miatt kiszabott 450 millió dolláros bírságnál is magasabb - írta meg a Bloomberg.

http://hvg.hu/kkv/20130717_Rekordbirsagot_kapott_a_Barclays/

Joaquín Almunia, versenypolitikáért felelős EU biztos 1,71 milliárd euróra büntetett hat nemzetközi bankot.

A német Deutsche Bank esetében a bírság mértéke kereken 725 millió euró. A Deutsche Bank számított a bírságra és az erre szánt összegeket már korábban elkülönítették. A bizottság indoklása szerint azért a Deutsche Bank fizeti a legmagasabb bírságot, mert ennél a banknál volt a legmagasabb

a piaci részesedés az érintett kamatügyletek kapcsán.

<http://mno.hu/penzpiacok/171-milliard-euros-buntetes-a-libor-botranyban-1198918>

Részlet a MNB elnökének írt kezdeményezésünkből:

Kezdeményezzük a Magyar Nemzeti Banknál az OTP Bank Nyrt. tevékenységi engedélyének visszavonását, mivel működése nem felel meg a prudens működés előírásainak és súlyosan sérti az ügyfelei érdekeit. Éveken keresztül tartó tisztességtelen és törvényeket sértő működése több milliárd forintnyi kárt okozott az ügyfeleinek.

A legnagyobb piaci szereplő tisztességtelen viselkedése a többi szereplőt is a törvények kijátszására ösztönzi, hiszen versenyhátrányba kerülnek, ha a törvényeket pontosan betartják.

Egy munkásokat feketén alkalmazó vállalkozással nehezen tud versenyezni az, aki a munkásokat bejelenti, fizeti utána a közterheket, adókat járulékokat és biztosítja a munkavédelmi előírásokat. A tisztességes hátrányba kerül.

A pénzügy területén is nehéz versenyezni a kockázatokat és költségeket elhallgató, a szerződésekben homályosan fogalmazó OTP-vel egy tisztességes banknak, aki közli a törvényben előírtakat szerződésük előtt.

Addig nem lesz hazánkban tisztességes, a társadalom elvárásainak megfelelő bank és pénzrendszer, amíg a legnagyobb szereplő szinte háborítatlanul, következmények nélkül végezheti éveken, évtizedeken keresztül mesterkedéseit.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/otp-engedely-visszavonas---kezdemenyezve.html>

Az MNB válaszai teljes egészében:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/mnb-valasz--nem-kezdenek-vizsgalatot.html>

és

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/mnb-valasz-2--nem-kezdenek-vizsgalatot.html>

17 termék ellenőrzés, jóváhagyás

A PSZÁF ügyvezető igazgatójának, Dr. Kolozsi Sándornak, 2011. szeptember 21.-i válaszai közül néhány, a kapcsolódó feltett kérdésekkel együtt:

Kellett-e a PSZÁF engedélye ahhoz, hogy egy bank deviza elszámolású hitelt nyújtson?

Pénzügyi intézmény csak a Felügyelet engedélyének birtokában folytathat Magyarországon hitel és pénzkölcsön nyújtásra irányuló szolgáltatási tevékenységet, ugyanakkor a devizakölcsön termék engedélyezése nem tartozott, és nem is tartozik a Felügyelet hatáskörébe. Magyarországon az elmúlt 20 évben a „termékengedélyezés” intézménye nem létezett, nem is létezhetett, hiszen az ellentétes lenne az európai joggal.

Intézmény engedélyezés tehát van, termékengedélyezés nincs.

Szükséges volt-e, hogy a PSZÁF ellenőrizze a bank üzletszabályzatát, az Általános Szerződési Feltételeket?

A felügyelet a pénzügyi intézmény működését engedélyezi, amelynek a feltétele, hogy a pénzügyi intézmény az általa nyújtandó pénzügyi szolgáltatások vonatkozásában rendelkezzen általános szerződési feltételekkel és üzletszabályzattal.

A Felügyelet fogyasztóvédelmi hatáskörrel 2010. január 1.-je óta rendelkezik. Ezen időpontot megelőző időszakban a Felügyeletnek nem volt hatásköre arra, hogy az egyedi szerződések részévé váló általános szerződési feltételeket fogyasztóvédelmi szempontból ellenőrizze.

Feltétel volt-e minden egyes hitelszerződés változat szövegének jóváhagyatása a PSZÁF-nél? A Felügyelet nem rendelkezett és nem is rendelkezik a hitelszerződés bármely változatának előzetes jóváhagyására vonatkozó hatáskörrel, ilyen jogköre a felügyeletnek az OECD országokban nincs és nem is lehet.

Folytatott-e részletes vizsgálatot 2009-2011 között a PSZÁF kamatemeléssel, szerződés felmondással kapcsolatban?

A Felügyeletnek a kamatemelés indokainak a fogyasztóvédelmi vizsgálatára csak 2010. január 1-je után nyílt lehetősége. A Felügyeletnek nem feladata a szerződések pénzügyi intézmények általi felmondása jogszerűtlenségének, avagy jogszerűségének vizsgálata.

Milyen vizsgálatra, vizsgálatokra alapozza a PSZÁF és a MNB, hogy az összes deviza elszámolású hitellel foglalkozó pénzintézet összes szerződése és a bankok eljárási gyakorlata megfelel a hazai és uniós előírásoknak?

Ezzel kapcsolatban tájékoztatom, hogy a Fogyasztóvédelmi Bizottság 2011. szeptember 13. napján tartott ülésén valamennyi szakértő egybehangzóan azon véleményét fejtette ki, hogy a pénzügyi intézmények deviza alapú hitelekre vonatkozó szerződesei általános értelemben nem ellentétesek a hazai, illetőleg a közösségi jogi szabályzással. A szakértők azt is kifejtették, hogy pénzügyi intézmények egyedi esetekben követhettek el olyan hibákat, amelyek véleményük szerint nem összeegyeztethetőek a polgári jogi szabályokkal.

Szükséges-e a MNB szerint akkora CHF, JPY illetve EUR állománnyal rendelkezni (betét+bankközi kölcsön) a bankoknak, amennyi hitelt az adott deviza elszámolásában nyújtottak? Vagyis, ha egy bank 100 milliárd forint hitelt nyújtott CHF elszámolásban, akkor a banknak előtte be kellett-e szereznie 100 milliárd forint értékben CHF-t?

A kérdés nem a Felügyelet tevékenységére vonatkozik, ugyanakkor meg kell jegyezzük, hogy a deviza alapú hitelezést folytató pénzügyi intézmények rendelkeznek az ehhez szükséges deviza forrással.

Volt-e hitel nyújtáskor, illetve most törlesztéskor van-e deviza átváltási kötelezettsége a bankoknak?

A deviza átváltási kötelezettség a szerződések tartalmától függően változik. A szerződés tartalmazza azt, hogy a pénzügyi intézménnyel szerződő fél milyen devizanemben kapja a folyósított hitel összegét, illetőleg a szerződés szabályozza azt is, hogy a szerződő milyen devizanemben köteles eleget tenni törlesztési kötelezettségének.

Megtehetik-e a bankok, hogy üzleti (bank-) titokra hivatkozva megtagadják az Ügyfél kérését a kamatemelés indokára vonatkozóan, vagy a saját korábbi hitel elbírálata és kockázatemelésére vonatkozóan?

Tekintettel arra, hogy Felügyelet nem jogosult a pénzügyi intézmények magatartását általános értelemben jogszabálysértőnek minősíteni, a kérdésben a Felügyelet álláspont megfogalmazására nem látott lehetőséget. Ugyanakkor ezzel együtt a kamatemelést általában indokolni kell.

Kombinált termékeknel, az életbiztosításra és lakástakarék pénztárba fizetett Ft összegek elértéktelenednek, több százezer embert milliók kár fog hamarosan érni. Folyt-e ilyen jellegű vizsgálat a PSZÁF-nél, a Bankszövetségnél vagy a MNB-nél?

Tekintettel arra, hogy a Felügyelet nem rendelkezik hatáskörrel a hiteltermékek engedélyezésére, így az ezen termékek természetéből eredő kár jogalapjának a megítélésre sem rendelkezik a Felügyelet hatáskörrel.

Részlet Dr. Morvai György 2011. szeptember 13.-i hozzászólásából, mely a Parlament Fogyasztóvédelmi bizottságának ülésén hangzott el:

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesületnek az az álláspontja, sajnos, hogy a devizahitelek jogi szabályozása megfelelt az uniós és a hazai jogszabályoknak. Hogy ezek a jogszabályok mennyire fogyasztóbarátok, illetve hogy mennyire kedveznek a fogyasztóknak, mennyire billen az egyensúly a bankok oldalára, ezt nyilván lehet vitatni, azonban a jogszabályi előírásokat megtámadni nem lehet, bíróságon ezzel szemben jogot érvényesíteni nem lehet, tehát sajnos azt kell mondanunk, hogy néhány esetet leszámítva, amikor történhetek különböző jogsértések az egyes szerződések megkötésénél, úgy gondoljuk, hogy főszabály szerint a szerződéskötések megfeleltek az előírásoknak.

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesületen belül a „Pénzügyi Szolgáltatási Bizottság 1998-ben alakult meg, kezdetben budapesti önkéntesekkel működött, 2008 óta azonban szinte valamennyi megyéből vannak delegált tagjai.”

A főbb tevékenységei közül:

- fogyasztói panaszkezelés, érdekképviselet a pénzügyi, biztosítási szolgáltatásoknál (például közreműködik a PSZÁF égisze alatt létrehozott fogyasztói fórum tevékenységében, illetve részt vett az MNB általános pénzügyi ismeretek fejlesztését szolgáló szakmai fórumán", amely konzultatív tanácskozás a pénzügyi kultúra fejlesztésére irányuló akció összehangolására és az általános pénzügyi ismereteknek a középiskolai tananyagba történő bekerülésére/beépítésére irányult),
 - hazai jogszabálytervezetek véleményezése,
 - szakmai továbbképzéseken (MNB, PSZÁF, békéltető testületi rendezvények stb.) való részvétel,
- <http://www.ofe.hu/inet/ofe/hu/top/bemutakozunk/bizottsagok.html>

Az OFE által indított két közérdekű per:

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) közérdekű keresetet indít a jogszabálysértő gyakorlatot folytató legnagyobb magyarországi hitelintézet, az OTP Bank Nyrt. (OTP) ellen. Egyesületünk álláspontja szerint az OTP Bank tisztességtelen általános szerződési feltételt valósít meg, amikor alapos ok nélkül, tisztességtelenül, pusztán üzletpolitikai szempontok alapján teszi saját maga számára lehetővé a szerződés egyoldalú módosítását, mellyel súlyos helyzetbe hozza a fogyasztók széles körét.

http://www.ofe.hu/inet/ofe/hu/menu/archivum/archivum/press/arch_press/otp.html

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) megítélése szerint tisztességtelen a Kereskedelmi és Hitelbank Zrt. (K&H Bank) eljárása, melyben 0 forintról 100.000 forintra emelte a végtörlesztés minimális díját visszamenőleg, a már több éve megkötött szerződésekre vonatkozóan is. Ezért az OFE közérdekű keresetet indít a jogszabálysértő gyakorlatot folytató hitelintézet ellen.

http://www.ofe.hu/inet/ofe/hu/menu/archivum/archivum/press/arch_press/kh.html

A CE jelölés, amely jelenlegi formájában 1993 óta létezik, alapvető jelzése annak, hogy egy termék megfelel az EU jogszabályainak, és lehetővé teszi a termékek szabad áramlását az európai piacon.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/cemarking/downloads/ce_brochure_hu.pdf

Talán valamikor kapunk választ arra a kérdésre, hogy miként alakulhatott úgy, hogy pont a pénzügyi termékek (esetünkben a bankkölcsönök) mentesültek az egységes szabályzás és ellenőrzés alól?

18 Közjegyzők az érdekünkben

A Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapjáról:

A törvény közhitelességgel ruházza fel a közjegyzőket, hogy a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújtsanak.

A közjegyző a jogügyletekről és jogi jelentőségű tényekről közokiratot állít ki, ... a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban - a felek esélyegyenlőségének biztosításával -

tanácsadással segíti jogaik gyakorlásában és kötelezettségeik teljesítésében.

A közjegyző egyik fő feladata bármely szerződés (pl. kölcsön, szerződés stb.) és jognyilatkozat (pl. befogadó- és tartozáselismerő nyilatkozat....) közjegyzői okiratba foglalása. A közjegyző az okiratok eredeti példányát megőrzi, arról hiteles kiadmányt és másolatot ad ki. A közjegyzői okirat nem selejtezhető, nem veszt el. Az őrzés folyamatosságát a közjegyző személyétől függetlenül a közjegyzői irattárak is biztosítják. A közjegyzői okiratnak különleges bizonyító ereje van, arra nézve, hogy a nyilatkozatot az okiratban szereplő személy megtette, mégpedig akkor, ott és olyan módon, ahogyan az a közokiratban szerepel.

A közjegyzői okirat alapján bírósági végrehajtásnak van helye. Amennyiben az Ön szerződő partnere nem teljesíti szerződésben vállalt kötelezettségét, Ön megelőző bírósági eljárás nélkül bírósági végrehajtást kérhet. A közokirattal a per költségét és időt takarít meg, kizárja a per kockázatát.

<http://www.mokk.hu/index.php?action=stat&id=1>

Az Unió Európai Bíróságán lévő ügyről:

Az Erste-ügyként emlegetett per részleteiről Lehoczki Balázs, az uniós bíróság sajtóosztályának munkatársa azt mondta, hogy egy magánszemély 2007 végén vett fel svájcifrank-hitelt a pénzintézettől. Az adós kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, amit közjegyzői okiratba foglaltak. A dokumentum akkor nyert különös jelentőséget, amikor az ügyfél nem tudta fizetni a törlesztőrészleteket. A végrehajtás megindításáért ugyanis - az irat miatt - a hitelintézetnek nem kellett bírósághoz fordulnia: elegendő volt a közjegyzőt megkeresnie, s indítványoznia az úgynevezett végrehajtási záradék kiállítását. A közjegyző eleget is tett a bank kérésének.

A hitelfelvevő azonban úgy véli, a folyamat jogszerűtlen volt, szerinte a közjegyzőnek - az uniós szabályok miatt - kötelessége lett volna megvizsgálni, hogy a deviza-kölcsönszerződés tartalmaz-e tisztességtelen feltételeket.

Az ügyet az év elején a Fővárosi Törvényszék utalta az európai fórum elé, azt tudakolva: megfelel-e az uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak az a magyar szabály, amely lehetővé teszi a végrehajtás megindítását anélkül, hogy a kölcsön megállapodást bármely hazai bíróság felülvizsgálta volna.

Az európai előírások kimondják: a bíróságnak tájékoztatnia kell a fogyasztót arról, ha a szerződésében tisztességtelen kikötésre bukkann. Ezek alapján az Erste-ügyben az Európai Bíróság tulajdonképpen arról dönt majd, hogy - a közösségi rendelkezések szerint - elegendő-e a végrehajtás elrendeléséhez a közjegyző közreműködése.

Akár az is kiderülhet, hogy a közjegyző köteles-e áttekinteni a szerződést, megvizsgálni az egyes kikötéseket.

http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/ujabb_unios_itelet_keszul_devizaugyben.587857.html

19 Bankok és Magyar Állam per

Idézetek két per ítéletéből:

Az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó kikötés attól még minősülhet tisztességtelennek, hogy nem ütközik jogszabályba.

A tisztességtelen kikötésnek nem tényállási eleme, hogy jogszabályba ütközik, a feltétel tisztességtelensége enélkül is megállapítható.

A Hpt. (Hitelintézeti törvény) keretszabályozást ad, melyet a pénzügyi intézmény rendelkezési joga tölt meg tartalommal, utóbbi tisztességtelenségének a vizsgálata a bíróság jogkörébe tartozik.

A fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettséget

A szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a fogyasztó szerződéses terheinek lehetséges alakulását; a szerződésből ki kell tűnnie, hogy az ok-listában felsorolt körülmények milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, a költség, a díj mértékére, az adott változás milyen mértékű emelést tesz - a ténylegesség és arányosság elvének betartása esetén - lehetővé, illetve milyen mértékű csökkenést tesz kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára.

Matematikai képlet megfelelő magyarázat nélkül nem felel meg az átláthatóság követelményének, ugyanígy az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények pusztá felsorolása sem.

Az átláthatóság követelménye ugyanakkor azt is jelenti, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő rendelkezések jogszerű alkalmazását a fogyasztó ellenőrizni is tudja és fel tudjon lépni, ha arra nem a ténylegesség, az arányosság, a szimmetria elvének betartásával került sor.

Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötés akkor felel meg a világos, az érthető megfogalmazás és az átláthatóság elveinek, ha a szerződéskötéskor felmérhetővé, az egyoldalú szerződésmódosítás bekövetkeztekor pedig ellenőrizhetővé teszi a fogyasztó számára a rá nézve hátrányos szerződésmódosítás indokoltságát, arányát, mértékét.

Nem irreális elvárás a gazdasági erőpozícióban lévő pénzintézettel mint professzionális gazdasági szereplővel szemben, hogy mérje fel a szerződéskötéssel együtt járó kockázati tényezőket és azt olyan módon tárja a különleges szakismerettel jellemzően nem rendelkező fogyasztó elé, hogy az abból megfelelően fel tudja mérni az általa szerződéskötéskor vállalt kötelezettségeket, az ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének az indokait, kötelezettségei változásának a mechanizmusát és annak lehetséges mértékét.

Tisztában legyen a terhei lehetséges alakulását befolyásoló körülményekkel, azzal, hogy az ok-listában felsoroltak milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére, azok adott mértékű változása milyen mértékű emelést eredményez vagy csökkenést tesz kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára.

Ahhoz, hogy a pénzügyi intézményt illető szerződésmódosítási jog, mint a fogyasztóval szerződő fél szerződést alakító, egyoldalú hatalmassága megfeleljen a tisztességesség követelményének, olyan magától értetődő, a józan ész diktálta elveket kell betartania, amelyek az elmúlt tíz évben nem változtak.

Az Európai Unió Bírósága már kimondta, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse. Többek között ezen ismeretek alapján dönti el a fogyasztó, hogy az előzetesen megállapított feltételeket elfogadva az azokat meghatározóval szerződéses kapcsolatra lép-e.

Az egyoldalú szerződés módosítás joga nem vezethet oda, hogy a fogyasztóval szerződő pénzügyi intézmény tetszőleges módon, egyoldalúan növelje a fogyasztót terhelő kötelezettségeket, ezáltal növelje saját bevételeit.

Evidenciaként kell azt kezelni külön jogszabályi rendelkezés nélkül is, hogy akkor tisztességes a jog kikötése, ha a szerződés e körben érthetően és egyértelműen fogalmaz, abból a fogyasztó felmérheti, hogy milyen feltételek bekövetkezte esetén, milyen mértékben kerül sor a további terhek rá történő áthárítására, (átláthatóság). A bank csak azokat a költségnövekedéseket és olyan mértékben háríthatja át a fogyasztóra, amelyek őt is sújtják, (ténylegesség és arányosság) a rossz üzletpolitikája következményeit nem fizettetheti meg a vele szerződő fogyasztóval (objektivitás).

Az ítéltábla leszögezi, hogy az időközben lezajlott jogszabály változásoknak a tisztességtelenség szempontjából azért sem lehet jelentősége, mert a semmisséget a szerződés megkötésekor kell vizsgálni, a tisztességtelen feltétel jogszabályváltozással nem válhat tisztességesé.
http://fovarosiitelotabla.birosag.hu/sites/fovarosiitelotabla.birosag.hu/files/field_attachment/21370-14-anonimizalt.pdf

és

http://fovarosiitlotabla.birosag.hu/sites/fovarosiitlotabla.birosag.hu/files/field_attachment/40570-14-anonimizalt.pdf

Az összes elérhető:

<http://fovarosiitlotabla.birosag.hu/20140908/devizaperek>

A Fővárosi Törvényszék sajtótitkára közölt információkat az MTI-vel 2014. július 28.-án:

A törvény arról is rendelkezik, hogy amíg az egyoldalú szerződésmódosítások tisztességtelenségével kapcsolatos eljárások folynak, addig az adósok által a bankok ellen indított összesen mintegy tízezer egyedi ügyet országszerte fel kell függeszteni. Akkor folytatódhatnak majd, ha megszületett a végső döntés az egyoldalú szerződésmódosítások tisztességtelenségéről szóló, a bankok és az állam közötti perekben.

Devizahitelekkel kapcsolatos keresetet jelenleg is be lehet nyújtani a bíróságokhoz, ám az újonnan érkező ügyekben nem indul el az érdemi eljárás, azokat is felfüggesztik.

2014 augusztus 15.-én számol be az MTI a Magyar Közlönyben megjelent kormányzati intézkedésről: A bíróságok „pénzügyi intézmények devizában nyújtott fogyasztói kölcsönszerződéseinek rendezése” címén személyi juttatásokra 251,8 millió, a munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adóra 68,1 millió, dologi kiadásokra 49,5 millió, beruházásokra 330,6 millió jut.

A keresetek feldolgozásában az előzetes tervek szerint mintegy 850 bíró és igazságügyi alkalmazott vesz részt, akik számára az ügyintézéshez informatikai eszközöket kell biztosítani, melyek beszerzése folyamatosan történik.

A támogatást egyrészt informatikai eszközök, másrészt egyéb tárgyi feltételek – mint például tárgyalótermek bérlése, bútorozása – biztosítására fordítják.

A keresetek feldolgozása extrém többletmunkával is jár... amit díjazni kell

20 Két tanulmány a Corvinusról és egy meglepő megoldási javaslat

Dr Asztalos László György pénzügypolitikus, a közgazdaság tudományok kandidátusa, a Budapesti Corvinus Egyetem magántanára. 2012 november 15.-én tartott a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen egy előadást, melynek szerkesztett és írott változata 2013. januárjában jelent meg „A devizahitelek gazdaságot erősítő kezelése” címmel. A szerző 2004 és 2010 között a PSZÁF Felügyelő Bizottságának a tagja volt, ezen kívül több banknak és biztosítónak volt felügyelő bizottsági tagja.

http://www.mkt.hu/docs/2013-10-29-15-47-12-ALGY_Devizahitelezes.pdf

Zádorfalvi-Gazdag Gyula 2014-ben készítette „A hazai lakossági devizahitelezés közgazdasági gyakorlata és annak jogi vonatkozásai” című dolgozatot. A szerző Pénzügy szakirány szakon tanult a Gazdálkodástudományi Karon belül a Corvinuson.

<http://www.scribd.com/doc/238889902/Devizahitelek-problemai-ZGGy>

Próbáltuk megszerezni a bankszövetség elképzeléseit 2013 októberében. Nem jártunk sikerrel.

Nemzetgazdasági Minisztérium válasza:

Álláspontunk szerint a Nemzetgazdasági Minisztérium által a Magyar Bankszövetségtől kapott korábbi anyagok részben már aktualitásukat veszítették, és nem jelenthetnek kiindulási alapot a civil szervezetekkel folytatott tárgyalások során, azokat tiszta lappal érdemes elkezdni mind a két fél részéről.

Úgy gondoljuk, a megállapodás mind a két tárgyalópartnernek érdekében áll, ha azonban mégsem sikerülne a Bankszövetségnek a civil szervezetekkel megegyeznie, a Kormány mindenképpen

megoldást fog találni a problémára. Továbbra is kitartunk amellett, hogy olyan megoldásra érdemes törekedni, amely esetében a hitelek törlesztőrésze kiszámíthatóvá válik és összege csökken, valamint a forinthatelt felvevőkre tekintettel is méltányos.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdeseink-es-a-kapott-valaszok/ngm-valasz---kertuk-a-bankszovetseg-megoldasi-tervezetet.html>

Talán már mondani sem kell, de a minisztérium semmilyen tárgyalást nem folytatott civil szervezetekkel.

Az „Unortodox javaslat a deviza- és forintalapú jelzáloghitelek rendezésére” című tanulmányt Berlinder Edina és Walter György írta. Részletek a kidolgozott javaslatból:

A megnövekedett devizahitel-állománnyal két alapvető probléma van, amelyeket érdemes elkülönülten vizsgálni akkor is, ha a közbeszédben általában összemosódnak.

Az egyik probléma a már felhalmozódott veszteségek újraelosztása. Miközben a nyereségeket az egyes szereplők természetesnek veszik, a veszteségeket nem tudják elfogadni, és igyekeznek azt a többiekre áthárítani, ami növeli a szereplők közötti feszültséget. Ide tartoznak azok a jelenségek, amikor a hiteladósok a szerződések semmisségéért pereskednek; amikor azért nem fizetik a törlesztőrészt, mert arra számítanak, hogy az állam megmenti őket; amikor az állam megengedi a kedvezményes végtörlesztést a bankok rovására; de az is, amikor a bankok a romló portfólió költségeit a jó adósokra terhelik a kamatlábak növelésén keresztül.

A másik, ennél sokkal jelentősebb probléma azonban az, hogy a kockázati pozíciók még mindig nyitva állnak, és így a piaci körülmények kedvezőtlen irányú megváltozása esetén a jövőben még több hiteladós válhat fizetésképtelenné, így a jelenleginél még nagyobb veszteségek keletkezhetnek. Ez nemcsak azért zavaró, mert szűkíti a gazdaságpolitika mozgásterét, hanem főleg azért, mert bármilyen tőlünk független, külső sokkhatás is kiválthat egy kiterjedt gazdasági és társadalmi válsághelyzetet.

Ha az első problémakört, a veszteségek újraelosztását tekintjük, akkor először is le kell szögezni, hogy a már megképződött veszteségeket nem lehet semmilyen pénzügyi „trükkel” meg nem történtté tenni. A veszteségek akkor is ott vannak, ha azokat még nem realizálták (tehát a csökkent értékű ingatlanokat még nem adták el, vagy a devizahiteleket még nem váltották át forintra). Továbbá, a már megképződött veszteségeket nem lehet másra hárítani, mint a devizahitelezésben részt vevő bankokra, az ügyfelekre vagy a magyar államra (illetve ezek alrendszerére). Az újraelosztásnak tehát mindenképpen lesznek vesztesei és nyertesei ebben a hármas viszonyrendszerben.

Első ránézésre vonzó lehetőségnek tűnik a veszteségeket a szerződéses felek között (tehát a bankok és az adósok között) újraosztani az adósok javára úgy, hogy az állam nettó pozíciója semleges maradjon.

Ha azonban az állam kényszeríti ki az újraelosztást (pl. végtörlesztés), akkor az rombolja a szerződéses jogbiztonságot, növeli az erkölcsi kockázatot, ezáltal rontja a növekedési kilátásokat. Vagyis a szerződéses felek közötti kikényszerített (nem önkéntes) újraelosztásnak hosszabb távon óriási a társadalmi költsége. Sőt, feltehetőleg még rövid távon sem nyújt megnyugvást, hiszen egy ilyen beavatkozás hatására a szereplők közötti feszültség inkább nő, mintsem csökkenne. Aki nyer, az kevesli a nyereségét, aki veszít, az pedig más területen próbálja visszaszerezni a pénzét; így a harc tovább folytatódik egyre vérmesebb reményekkel és egyre lehetetlenebb követelésekkel.

A devizahitelek kapcsán általában két markáns, egymással ellentétes vélemény fogalmazódik meg arról, hogy mi lenne az igazságos teherviselés. Az egyik szerint az fizessen, akinek haszna származott az ügyletből, vagyis a teherviselés legyen arányos a nyereséggel („benefit received principle”). A másik vélemény szerint az viselje a terheket, aki elbírja, vagyis legyünk szolidárisak az elesettekkel („ability to pay principle”).

Ez a két elv ütközik például akkor, ha arról kell dönten, hogy mennyire támogassunk egy olyan családot, ahol eladósodtak devizában, az olcsó forrást felelőtlenül felérték, majd az egyik szülő

önhibáján kívül elvesztette az állását, és egyébként három gyereket nevelnek. Vagyis a társadalomnak végső soron arról kell döntenie, hogy kivel és milyen mértékben vállal szolidaritást, illetve, hogy mely esetekben hagyja, hogy az egyes szereplők maguk viseljék a rossz döntéseik következményeit.

A rendszerkockázatot úgy lehet csökkenteni, ha csökkentjük a tömeges nemfizetés valószínűségét, illetve mértékét. Ehhez arra van szükség, hogy egyszerre növekedjen a hiteladósok törlesztési képessége és a törlesztési hajlandósága.

Az a hiteladós, akinek a nettó jövedelmének 50-60%-át kellene a törlesztésre fordítania, nagy valószínűséggel alig tudja kigazdálkodni a törlesztőrészt.

Ha ráadásul még a hiteltartozása nagyobb, mint a lakás értéke, akkor a motivációja is nagyon alacsony lesz a fegyelmezett törlesztésre. A rendszerkockázat mindezek alapján úgy csökkenthető, ha elérjük, hogy a törlesztési teher és a hitel/fedezet mutató az adósok széles köre esetében azonnal csökkenjen, és a jövőben is viszonylag alacsony szinten maradjon.

Javaslatunkban a törlesztési teher csökkentésére helyezzük a hangsúlyt, mivel a törlesztési képesség javítását egyrészt fontosabbnak érezzük a kitűzött cél szempontjából, másrészt nagyobb lehetőségeket látunk ezen a területen.

Megállapíthatjuk, hogy a portfólió minőségét nem lehet érdemlegesen javítani még a devizaárfolyam teljes megszüntetésével és a kamatok drasztikus csökkentésével sem. Az a javaslat, amely nem veszi figyelembe és nem kezeli a jövedelmi kockázatokat, nem alkalmas arra, hogy a devizaalapú (és forintalapú) jelzáloghitelezésből származó rendszerkockázatot érdemben és hosszú távon csökkentse. Valódi áttörést csak a jövedeleminagadozásból származó kockázat megfelelő kezelésével lehet elérni. A devizaárfolyamra és a kamatlábra vonatkozó intézkedések, bár szükségesek, ehhez képest csak kiegészítő jellegűek.

Javaslatunk elemei tehát fontossági sorrendben a következők:

1. Jövedelemarányos törlesztés: csak a jól fizető adósok maradhatnak fix törlesztésű hitelben. A problémás adósoknak kötelező áttérni a jövedelemarányos törlesztésre. A jövedelemarányos törlesztés türelmesen és rugalmasan igazodik az adós mindenkori fizetőképességéhez. Az adós (és adóstárs) az aktuális kötelezettségét jövedelemarányosan törleszti úgy, hogy bruttó bérének adott százalékát köteles havonta törleszteni. Ha az adós nyugdíjba vonul, a törlesztési hányadot a továbbiakban a nyugdíjára számítják. Aki többet keres, hamarabb törleszt; az alacsony keresetűek törlesztése azonban időben elhúzódik akár életük végéig. Az adós(ok) halálával, ha még tartozás áll fenn, a bank eladhatja az ingatlant, de további követelést nem támaszthat az örökösökkel szemben. Az adós ehetséget kap, hogy felneveljen egy újabb generációt, amely érdekelt lehet az adósság rendezésében, hiszen így az ingatlan, az örökség a családon belül marad.

2. Részleges devizakonverzió: csak a jól fizető adósok maradhatnak devizahitelben. A problémás adósoknak kötelező áttérni forintra.

3. Differenciált kamatmarzsok: át kell térni a referenciakamat + marzs jellegű kamat meghatározásra.

A fegyelmezett törlesztés ösztönzése érdekében a jó adósok marzsának alacsonyabbnak kell lennie, mint a rossz adósok marzsa; illetve a devizakonverzió ösztönzése érdekében a forinthitelek marzsának alacsonyabbnak kell lennie, mint a devizahitelek marzsa.

Szociális szempontból pedig nagyon fontos, hogy mindenki, aki vállalja legalább a minimális terhet, az otthonában maradhat még akkor is, ha élete végéig a tartozásához képest keveset keres. A szociálisan leginkább rászorult réteg helyzete ezen intézkedésekkel még nincs megoldva, de ezzel a NET-rendszer foglalkozik. Az ingatlant a NET veszi át, és a vételár lesz az adóssal szembeni új követelés.

<http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2013/05/469-494-berlinger-edina.pdf>

2014 tavaszán a szerzők megjelentették a javaslat részleteit is.

<http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2014/03/2-27ig-berlinger-walter.pdf>

A szerzőpár egy munkahelyen dolgozik, közvetlen munkatársak.

Dr. Berlinger Edina egyetemi docens. A Corvinus Egyetem Befektetések és Vállalati Pénzügy Tanszékének vezetője.

Dr. Walter György ugyanezen a tanszéken egyetemi docens. Korábban Commerzbanknál több vezetői tisztséget töltött be.

21 Bízttatás

Részlet az Erste tájékoztatójából (Terméktájékoztató devizaárfolyamhoz kötött kétdevizás strukturált befektetésről):

„Előny: Rövid távon is elérhető a pénzpiaci kamatszintnél magasabb hozam.

Hátrány: A befektető árfolyam kockázati kitettséget vállal: a befektetett deviza nagymértékű erősödése esetén a lejáratkor visszakapott tőke az eredeti devizában kifejezve elveszítheti értékeinek egy részét.”

Ügyfél kategóriák (Üzletszabályzat 8. melléklet – befektetési és kiegészítő befektetési szolgáltatások)

1. szakmai ügyfél, az az ügyfél, aki rendelkezik a saját befektetési döntései meghozatalához és ezzel járó kockázatok megfelelő felméréséhez szükséges tapasztalattal, ismeretekkel és szakértelemmel

2. elfogadható partner: a bank valamennyi hitelintézeti ügyfelét amelyek számára saját számlás kereskedést, mint befektetési szolgáltatást nyújt, elfogadható partnernek tekint.

3. lakossági ügyfél: minden ügyfél, aki az elvégzett minősítés alapján az előbbi két ügyfél kategória egyikébe sem tartozik

A Bankszövetség kiadványa a Hitelintézeti Szemle. A 2014. évi első számból idézetek:

Lengyelországban a CHF hitelek kamatát eleve LIBOR + marzs formában határozták meg, így amikor a CHF LIBOR csökkent, a CHF-hitelek kamata is automatikusan csökkent. Ezzel szemben

Magyarországon nem volt ilyen algoritmus, sőt, a bankok – élve szerződéses jogaikkal – sokáig szabadon és egyoldalúan emelték a devizahitelek kamatát. Egy Magyarországon kötött devizahitel szerződésből származik az alábbi mondat: „Az adós tudomásul veszi, hogy a Hitelező a kölcsönügylet kamatlábát jogosult egyoldalúan megváltoztatni.” Ezután pedig felsorolják, hogy milyen tényezők megváltozása esetén következhet be egyoldalú kamatemelés.

Ilyenek például:

az állampapírok és jelzáloglevelek hozama,

a tőke- és pénzpiaci kamatlábak,

a jegybanki alapkamat,

a bankközi piaci kamatlábak,

a hitelező forrásköltsége,

Magyarország ország kockázati felára,

a bank hitelezési és működési kockázatai,

az ügyfél besorolása,

a munkanélküliségi ráta,

a biztosíték értéke,

az irodabérleti díjak,

a marketingköltségek,

a bruttó átlagkeresetek a pénzügyi szférában, a

postai és távköltségi díjak,

jogszabályok,

a fogyasztói árindex,

az adó stb.

De semmi sem szerepel a szerződésben arról, hogy pontosan hogyan függ a kamat ezektől a tényezőktől, és arról sem, hogy mi történik, ha esetleg kedvező irányban változnak ezek a tényezők.
<http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2014/03/2-27ig-berlinger-walter.pdf>

A teljesen új polgári törvény (2013 februárjában lépett életbe) úgy tartalmazza a vis maiort, hogy ez a kifejezés így, szó szerint, nem is szerepel benne:

Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

A Legfelsőbb Bíróság (a Kúria elődje) így fogalmaz:

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor mindenfajta tételes vizsgálat nélkül úgy ítélte meg, hogy az ok-listákban foglalt körülmények változásával az alperesnek mint professzionális gazdasági szereplőnek már a szerződéskötéskor számolnia kellett, hogy az alperes érdekkörébe tartozó e változások minden kockázatát az alperesnek kell viselnie. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint ez a kockázatviselési szabály csak akkor tekinthető irányadónak, ha megállapítható, hogy a változás a normálisan előre látható, kiszámítható változás kockázatán belül van. Nyilvánvaló, hogy az előre látható, előre kalkulálható kockázat eltérő lehet rövid, illetve hosszú távú szerződések esetén. A mai gazdasági körülmények között azonban azt egyértelműen kimondani, hogy minden egyes az ok-listában felsorolt körülmény megváltozásával, annak pontos mértékével (a vis maior esetét kivéve) az alperesnek akár több évtizedre előre is számolnia kell, a Legfelsőbb Bíróság meggyőződése szerint nem lehet.

Általános szerződési feltételek megtámadási feltételek iránt indított perben a Legfelsőbb Bíróság 2011. szept. 27 napján kihirdetett részítése (Partiscum IX. Takarékszövetkezet)
<http://www.lb.hu/hu/sajto/altalanos-szerzodesi-feltetelek-megtamadas-feltetelek-irant-inditott-perben-legfelsobb>

A Pénzügyi Szervezetek Lakossági Figyelője Egyesület készített egy összefoglaló elemzést, még 2011-ben. Ez is kitér a vis maiorra is:

Jellemző a bankokra és a pénzintézetekre is, hogy az adós élethelyzetében beállt lényeges változást (munkahely elvesztését, adóstárs halálát, tehát tipikus vis maior helyzetet nem hajlandók a legcsekélyebb mértékben sem tolerálni, profitelvárásaikból (véltetőleg a külföldi tulajdonosok igényeinek megfelelően) nem engednek.

Ez a banki mentalitás mutatkozott meg Kolontár, Devecser esetében is: nem maradt semmi, meghalt egy családtag? Nem baj, de a havi törlesztőrészlet legyen befizetve, és illene gondoskodni az értékét veszített ingatlan után is pótfedezetről...

Orbán Viktor a Kossuth Rádióban 2014. október 31.-én, részlet:

A legfontosabb kérdés szerintem – túl azon, hogy tartani kell az irányt – a bankok elszámoltatása lesz. Ez egy példátlan dolog, habár tegnap Németországból meglepő híreket kaptam, ott is zajlik valami hasonló, de ez most nem tartozik ide. Talán mondhatjuk azt, hogy példátlan az, hogy egy igazságügyi rendszer – ez esetben a magyar bíróság – azt mondja a bankok gyakorlatára, hogy az tisztességtelen volt, a parlament ennek levonja a jogi következményeit, és elszámoltatja a bankokat. Ez több százezer család, vagyis több millió magyar ember számára azt jelenti, hogy jelentősen csökkenni fognak a terhei, a pénzügyi terhei 2015-ben. Ennek a folyamatnak a végig vitele lesz a költségvetéshez is kapcsolódóan a legfontosabb eseménye 2015-nek.

Minden ide tartozik. Nem képzeli, hogy nem kérdezek rá, hogy milyen híreket kapott Németországból? Kaptam egy levelet egy kinti magyartól, amely egy olyan eljárásról szól, bírói ítéletről szól, ahol a kamatokon kívül felszámolt költségeket tíz évre visszamenőlegesen vissza kell fizetni a bankoknak. Ez egy jogerős ítélet?

Azt állítják, hogy precedens értékű az ítélet, ezt egy Münchenben élő honfitársunk küldte nekem valamelyik nap, az ő levelében olvastam.

<http://www.kormany.hu/hu/a-miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/ebben-a-formaban-nem-lehet-bevezetni-az-internetadot>

Érdekes, hogy „Münchenben élő honfitárs” tájékoztatja személyesen a miniszterelnökünket, az ember úgy gondolná, hogy van valamiféle stábj, munkatársi csapata, mely tájékoztatja hivatalból, munkájából kifolyólag a világ dolgairól.

Ugyanezen a napon jelent meg az MTI közleménye:

Németországban a szövetségi legfelsőbb bíróság (BGH) döntései alapján visszaigényelhetik a bankoktól a szabálytalanul megállapított kezelési költséget mindazok, akik fogyasztási hitelt vettek fel az utóbbi tíz évben. A BGH még májusban hozott általános érvényű, valamennyi bankra és a 2011 óta kötött szerződésekre vonatkozó döntést, amely szerint a bankok nem számíthatnak fel kezelési, hitelbírálati díjat a fogyasztási hitelek után, a héten pedig úgy határozott, hogy a szabálytalanul az ügyfélre terhelt kezelési költség visszaigénylésének joga csak a 10 évvel ezelőtt kötött szerződések esetében érvül el.

A BGH májusban a Postbank és az esseni National-Bank egy-egy ügyfelének perében döntött. A felperesek kifogásolták, hogy a bank a fogyasztási hitel után fizetendő kamat mellett kezelési, adminisztrációs díjat is felszámolt a tanácsadás és a hitelképesség vizsgálatának költségére hivatkozva. A bíróság szerint ez a munka kizárólag a bank érdekét szolgálja, ezért a költségét is a banknak kell viselnie, nem pedig az ügyfélnek, vagyis ezt a pénzt vissza kell fizetni az ügyfélnek.

A BGH a héten két újabb ügyben - a Santander Consumer Bank és a CreditPlus Bank egy-egy ügyfelének perében - döntött. A bankok arra hivatkoztak, hogy a májusi döntés értelmében szabálytalanul beszedett kezelési költség visszaigénylésére rendelkezésre álló 3 év már letelt, a BGH viszont úgy határozott, hogy csak a 2004. október 30. előtt kötött kölcsönszerződések esetében érvült ez a visszaigénylési jog.

A BGH egyelőre csak egy sajtóközleményt adott ki a döntésről, részletes indoklás nélkül, ezért még nem tudni, hogy az ingatlanhitelekre is vonatkozik-e a határozat - emelte ki a Süddeutsche Zeitung az online kiadásában közölt összefoglalójában. A lap rámutatott, hogy a BGH fogyasztási hitelt (Verbrauchercredit) említett a közleményben, ami mindenekelőtt a nagyobb beszerzések - például autó- vagy bútortvásárlás - finanszírozására felvett részletfizetési áruhitel-konstrukciót (Ratenkredit) jelenti.

Az ilyen típusú kölcsönöknél a német bankok éveken keresztül követett gyakorlatában a hitelbírálati és adminisztrációs díj a kölcsön összegének 1-4 százaléka volt. Egy másik újság, a Frankfurter Allgemeine Zeitung beszámolója szerint sok hitelintézet ezzel a megoldással a ténylegesnél olcsóbb, alacsonyabb kamatozású hitelként állította be a konstrukciót.

A Stiftung Warentest fogyasztóvédelmi alapítvány becslése szerint a bankok így 13 milliárd euróhoz jutottak szabálytalanul.

Fogyasztóvédelmi szervezetek már készítettek is egy mintalevelet, amelyet felhasználva az ügyfelek visszaigényelhetik a díjat. A sikerhez azonban nagy körültekintés és határozottság szükséges, és a 2004 végén kötött szerződések esetében gyorsaság is, mert a bankok gyakran húzzák az időt és csak akkor fizetnek, amikor már végképp nem találnak kibúvót - írta a Süddeutsche Zeitung.
http://www.galamuscsoport.hu/tartalom/cikk/418778_nemetszagban_a_fogyasztasi_hitelek_utan_a_dij

A hír egyáltalán nem friss, már féléves.

Még májusban beszámoltak róla a hazai lapok, a kormányhoz közelálló média is:

Németországban a bankok nem számíthatnak fel kezelési költséget a fogyasztási hitelek után a szövetségi legfelső bíróság (BGH) kedden hozott döntése szerint. A bíróság a Postbank és az esseni National-Bank egy-egy ügyfelének perében hozott általános érvényű, valamennyi bankra és a 2011

óta kötött szerződésekre vonatkozó döntést. A felperesek azt kifogásolták, hogy a bank a fogyasztási hitel után fizetendő kamat mellett adminisztrációs díjat is felszámolt a tanácsadás és a hitelképesség vizsgálatának költségére hivatkozva. A bíróság szerint ennek a két munkafázisnak az elvégzése kizárólag a bank érdekét szolgálja, ezért a költséget is a banknak kell viselnie, nem pedig az ügyfélnek.

<http://mno.hu/gazdasag/nincsen-kezesi-koltseg-a-fogyasztasi-hitelek-utan-1226358>

A szóban forgó költségek rendszerint a felvett pénzek 1-3 százalékát tették ki, vagyis 10 ezer eurós összegnél 100-300 eurót. Ha ez egyenként nem is jelent túl sokat, a bankok számára megterhelő lehet, ha hirtelen mindenki élni fog a jogával. Idén tavaszig hétezeren nyújtottak be keresetet Németországban, ahol évente mintegy 7,7 millió hitelszerződést kötnek.

<http://www.hirado.hu/2014/11/04/elszamoltatjak-a-nemet-bankokat-a-jogtalan-kezesi-koltsegek-miatt/>

Fél év elég lett volna, hogy Orbán Viktor „kérésére”, az MNB vagy az Ügyészség megvizsgálja, nálunk vannak-e jogtalanul felszámolt kezelési költségek a deviza és forint elszámolású bankkölcsönöknél? Lehet, hogy a „Münchenben élő honfitárs” a hibás, mert csak most szólt Orbán Viktornak és nem májusban... Esetleg a Kúriát is megkérhette volna miniszterelnökünk, tapasztalatból tudjuk, a legfőbb bírák 2-3 hónap alatt „kérésre” összehoznak egy jogegységi határozatot. De akár kettőt is.

A „Münchenben élő honfitárs” helyett Orbán Viktor hallgathatna a témával foglalkozó, hozzáértő civilekre is. Esetleg a minisztériumi vezetőknek sem kizárólag csak a Bankszövetséggel kellene egyeztetni.

22 A rejtélyes negyedik szereplő

Egyes bankok éves beszámolóit tartalmazzák hogy mennyi volt a CHF forrás és mennyi volt a CHF eszköz. Az OTP és a Raiffeisen bankok közli, az Erste például nem közli.

Mivel kíváncsi voltam a bankom adataira, elsőként természetesen az adatokért az Erstéhez fordultam. Nem adtak ki adatot.

Ezt követte a MNB. Kisgergely Kornél ügyvezető igazgató úr félre érthette a kérdésem, mert „mellébeszélt” válaszában, az újabb levelemre egyáltalán nem válaszolt sem Ő sem más. A kérés és a válasz, oda vissza:

Kérem, hogy 2007, 2008, 2009 és 2010 évekre küldjék el az Erste Bank eszközállomány és betétszerkezetét, valamint a devizaszerkezetét, mivel ezeket az adatokat a többi bankkal ellentétben az Erste bank pénzügyi jelentései nem tartalmazzák.

A Bank 2007-2010. évekre vonatkozó pénzügyi jelentéseivel kapcsolatban tájékoztatom, hogy azok nyilvános adatok, így éves bontásban a Bank honlapján megtalálhatók. Az egyes évekre vonatkozó pénzügyi jelentésekben a Bank részletesen rögzítette eszközállományát, betétszerkezetét valamint devizaszerkezetét is, tehát mindazon állományokat, amelyekről Ön Beadványában az MNB-től tájékoztatást kért.

Az hogy az Erste pénzügyi jelentései nem tartalmazzák a kért adatokat az nem az én "álláspontom", hanem tény. Ezért teljesen felesleges felhívni a figyelmemet arra, hogy nézzem meg az Erste honlapján az éves beszámolókat. Ön írja: "a Bank honlapján megtalálhatók". Ez az állítás nem valós, tévedés. A tájékoztató levélen megadott telefonszámon nem érem el Önt, a telefont senki sem veszi fel. Szeretném személyesen megbeszélni Önnel vagy a Jogérvényesítési Főosztály vezetőjével azt, hogy milyen adatokra van szükségem.

Éveken keresztül a PSZÁF vezetett félre (nemcsak engem, hanem sorstársaimat is), úgy vélem ideje már annak, hogy érdemben foglalkozzanak a társadalmi problémákkal.

Kérem, tájékoztasson, hogy mikor tud személyesen fogadni.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdesek-es-a-kapott-valaszok/az-mnb-is-ugyanugy-mellebeszel-mint-korabban-a-pszaf.html>

Részletek a Budapesti Értéktőzsde elemzéséből:

A lakáscélú hitelek esetében azonban az érdeklődés a deviza alapú konstrukciók felé mozdult el. Cikkünkben bemutatjuk a devizahitelek kockázatait, melyek nagyságát, számításaink eredményeinek bemutatásával próbáljuk megfoghatóbbá tenni. Egy példán keresztül pedig bemutatjuk a Budapesti Értéktőzsdén elérhető származékos termékek használatát a devizahitelek kockázatának csökkentésére.

Amikor az ember bemegy a bankba és választ az ott található hitelkonstrukciók közül, implicit fogadást köt arra vonatkozóan, hogy a következő 10-15 évben hogyan alakulnak majd a kamatlábak és az árfolyamok egymáshoz képest, vagy finomabban fogalmazva, választásával bonyolult makrogazdasági összefüggésekre vonatkozóan fejezi ki várakozásait. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a választást leginkább a havi törlesztőrészlet nagysága befolyásolja.

Mit lehet tenni abban az esetben, ha az idő előre haladtával a hitel felvevőjének megváltoznak a várakozásai a jövőbeni makrogazdasági mutatók alakulásával kapcsolatban és ezért az eredeti "fogadásából" ki akar szállni, vagy meg akarja azt változtatni?

A bankok lehetővé teszik ezen hitelek forintosítását, ami természetesen költségekkel jár. Vagy használhatjuk a Tőzsdén kereskedhető származtatott termékeket. Ezeknek a termékeknek az ára más az úgynevezett alaptermékek áralakulásától függ, mint például devizák árfolyama, vagy kamatszintek. Elérhető, hogy ellentétes, úgynevezett fedezeti pozíció nyitásával a hiteladós összesített érzékenysége az árfolyam vagy kamatláb változására kisebb, akár nulla legyen, azaz ettől kezdve nem befolyásolja tényleges anyagi helyzetét az euró vagy svájci frank árfolyam illetve kamatláb változása.

Mint mindennek, a kockázat csökkentésének is ára van, ezért meg kell vizsgálni, hogy érdemes-e a banki hitelből származó kamat és árfolyamkitettségeket a tőzsdén keresztül csökkenteni. Abban az esetben, ha a forint erősödik, a hitelek havi törlesztőrészlete csökken, amit fokozatosan hónapról-hónapra érzékel az adós, ugyanakkor a fedezeti számlára azonnal be kell fizetni a származékos pozíció után a plusz fedezetet.

Ellenkező esetben azonban, ha a forint gyengül a magasabb havi törlesztőrészletek csak fokozatosan jelentenek plusz terhet az adós számára, míg a fedezeti számláján azonnal megjelenik a határidős ügyletből származó bevétel.

A fedezett, árfolyamkockázattól, ha nem is tökéletesen, de megtisztított svájci frank alapú hitel összességében többbe kerül, mint a forint alapú hitel.

(Néhány árfolyam a számításból)

2005. március	158,13
2005. december	167,51
2007. december	189,89
2009. december	210,92
2011. december	230,49
2013. december	247,98
2014. december	256,10

BÉT havi elemzés – 2004. október - A devizahitelezés kockázati tényezői, és ezek csökkentése tőzsdei származékos termékekkel.

https://bet.hu/data/cms76993/BET_elemzes_2004okt.pdf

2007-ben a kalkulált árfolyam 190 Ft volt, míg valójában nem érte el a 150-et. Ez is mutatja, hogy a forint felülértékelt volt.

A forint felülértékeltség, mint tény, megjelenik a PSZÁF éves jelentésében is:

A devizahitelek térnyerésének gyorsulása nagy valószínűséggel összefügg a forintnak a 2006. évi átmeneti instabilitást követő érdemi felértékelődésével.

PSZÁF éves jelentés 2007

https://felugyelet.mnb.hu/data/cms53863/pszafhu_publik_eves_2007.pdf

Az „átmenetei instabilitás” alatt azt kell érteni, hogy a forint gyengült. A gyengülést ebben a könyvben már megnéztük, és azt is, hogy miként nyugtatták a közvéleményt: „nem kell félni a devizahitelektől”.

A forint felülértékeltség, mint tény, megjelenik a Bankszövetség éves jelentésében is:

A forint/euró árfolyam 2000 és 2007 között a 253 forintos átlag körül ingadozott, viszonylag csekély szórás mellett (Egy-egy rövid időszakban az árfolyam nagyobb ingadozást is mutatott.) A forint az euróhoz képest ebben az időszakban mindegyik reál effektív árfolyamindex alapján jelentősen felértékelődött (fogyasztói inflációk különbsége alapján megközelítőleg 30%-kal)

Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2007. évi tevékenységéről – 2008. március

http://www.bankszovetseg.hu/wp-content/uploads/2012/09/Jelentes_2007.pdf

Korábban már megnéztük a 2006-ban készült Bankszövetségi elemzést. Akkor még „csak” 22% volt a felülértékeltség. Látható, a forint 2006 után még jobban felértékelődött, „megközelítőleg 30%-kal”.

Erről a „relatív effektív árfolyamindex felértékelődésről” megkérdeztem a Kovács Leventének, a Bankszövetség főtitkárának a véleményét 2014. szeptemberében. A rendelkezésemre álló adatokból végeztem számításokat, ez alapján a CHF árfolyama 2013-ra 250-ra, 2014-re 260 forintra adódik.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/kerdesek-es-a-kapott-valaszok/level-kovacs-leventenek---bankszovetseg---2014.09.01..html>

A most ismertetett tényeket elküldtük a 2013 nyarán Kúriának. Kiegészítve az MNB adataival, melyek szintén forint felértékeltséget mutatnak.

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/birosag/szakertoi-elemzes-a-kurianak-a-pszaf-valaszairol---2-3.html>

Pontosabban, ismételten elküldtük, mivel 2013 májusában, egy hónappal korábban már ismertettem:

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/rendezveny/harom-pelda-a-bankszektor-valotlan-allitasaibol--felvezeteseibol.html>

A legújabb jogegységi határozat így foglal állást az árfolyamkockázattal kapcsolatban:

1. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszerződés körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.

E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető.

Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

<http://kuria-birosag.hu/hu/joghat/2014-szamu-pje-hatarozat>

Talán el lehet már dönteni azt, hogy tisztességes volt-e az árfolyamkockázatokról a pénzügyi intézmények tájékoztatása. „Nem megfelelő tájékoztatás” volt vagy a „tájékoztatás elmaradásáról” beszélhetünk. Arra is kérdést kell kapni, hogy egy bankkölcsön szerződésben minden lényeges információt fel kell-e tüntetni, avagy a fogyasztó kötelessége kutakodni PSZÁF, MNB, BÉT, Bankszövetség honlapokon, mert ezáltal lesz „általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő”.

Minden banknak saját döntése, hogy létrehoz-e nyitott deviza pozíciót vagy sem. Viszont ha létrehozta zární kell.

Az MNB tanulmánya közli a CHF-forint deviza swap állomány változást. 2009 tavaszán volt a csúc, 5.500 milliárd forint. 2004 tavaszán nem haladta meg az 500 milliárd forintot.

http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Kiadvanyok/mnbhu_mnbtanulmanyok/MT_90.pdf

A zárás a bankoknak nem olyan drága, mint a lakosságnak. A banknak olcsóbb, ha nyitott pozíciót tart fent évekig és zárja őket. A árfolyamromlás miatt növekvő törlesztő részletek a swap partnerekhez, a negyedik szereplőhöz kerülhet. A negyedik szereplő lehet az anyabank, lehet hazai vagy külföldi vállalkozás.

A MNB mindent tud, hiszen a bankok egymás között az MNB-n keresztül utalják a pénzt. Úgy ahogy mi utaljuk a kereskedelmi bankokon keresztül egymásnak. Ez a kétszintű bankrendszer egyik jellemzője. Készítettünk egy filmet a bankok pénzteremtési lehetőségéről az MNB-től kapott információ és egyetemi jegyzetek alapján. Ebben mutatjuk meg a pénz „áramlását” a bankok között.

A pénzünket a bankjaink teremtik! Hogyan? - <http://www.youtube.com/watch?v=3p3uPkZQi8M>

Az MNB-n kívül természetesen a Bankszövetség is tisztában van ezzel. Az Ügyészség lehetne az, aki a végére jár ennek, de ennek most semmi esélye.

23 Forintosítás

Befejeződhet a devizahitelek kivezetése - 2014. november 9. - Nemzetgazdasági Minisztérium)

A kormány korábbi döntésének megfelelően folyik a bankok elszámoltatása és a devizahitelek forintosítása. Ahogy ígérte, a kabinet három lépésben vezeti ki a devizahiteleket a piacról: elsőként a Kúria döntése után rögzítette az elszámoltatás módját. Ezt követően a bankok elszámolnak az ügyfelekkel. Harmadik lépésben megtörténik a devizahitelek kivezetése a piacról.

A kormány a devizahiteles problémakör rendezésénél a Kúria döntésének messzemenő figyelembevételével járt el, biztosítva a folyamat teljes jogszerűségét, ezért a forintosításra is a Kúria döntésének alapul vételével kerülhet sor. A devizahitelek érdekeinek védelméhez és a forint árfolyamának megóvásához szükséges megállapodásokat a kormány, a Nemzeti Bank és a Bankszövetség megkötötte.

Ennek keretében az NGM megállapodást írt alá a Magyar Bankszövetséggel a fogyasztói (deviza alapú és deviza) jelzáloghitelek forintosításánál felmerülő kérdésekről. A megállapodás törvényi átvételét, parlamenti képviseletét a kormány a fair bankokról szóló jogszabállyal együtt külön törvényben fogja végrehajtani.

A megállapodásban a felek egyetértettek abban, hogy a lakossági deviza alapú és deviza jelzáloghitelek kivezetése össztársadalmi érdek. A lakossági hitelek devizaárfolyam-kockázatának megszüntetése elsődlegesen az adósok számára fontos, azonban a magyar bankrendszer hosszú távú, stabil működéséhez is nélkülözhetetlen.

A bankok elszámoltatásának eredményeként az adósok terhei átlagosan 25-30 százalékkal mérséklődnek. Annak érdekében, hogy az így megszerzett előnyt a kormány megvédje és a jövőben se jelentsen kockázatot a külföldi fizetőeszköz árfolyamváltozása a devizahiteleket forintosítani szükséges.

A számítások alapját a Kúria döntésének időpontja óta eltelt időszak átlagárfolyama, vagy a 2014. november 7-én jegyzett napi MNB-árfolyam adja. A két érték közül a devizahiteles számára kedvezőbb árfolyamot köteles a bank alkalmazni.

A forintosítás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges deviza mennyiséget az MNB teljes egészében biztosítja.

A magyar gazdaság 2014-ben a bankok gyenge hitel aktivitása mellett tudott, több mint 3%-os növekedést produkálni. A kormány bízik abban, hogy a devizahitelek kivezetését követően a bankok minden energiájukat és rendelkezésre álló forrásait a magyar gazdasági szereplők hitelezésére, a gazdaság növekedésének további előmozdítására fogják fordítani.

<http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-ministerium/hirek/befejezodhet-a-devizahitelek-kivezetese>

Az MNB honlapjáról az árfolyamok 2014.11.07.-én:

CHF	256,60
EUR	308,97
JPY	2,16

Négy hónapja végeztem egy közelítő számítást, mivel jár az elszámolási törvény és a piaci árfolyamon történő forintosítás. Ez ugyan a pontos összeget nem adja meg, de az arányokat érzékelteti.

A kölcsön összeg 10.000.000 forint. Az egyik esetben az Erste deviza konvertálási árfolyamával és 6% kamattal számoltam, a másik esetben MNB árfolyammal és 4% kamattal. Egyik esetben sem volt kezelési költség. 2007.04.16 volt a példabeli kölcsön felvételének időpontja. A két árfolyam:

Bank vételi:	146,26
MNB:	149,21

A havi törlesztő részlet 76.000 Ft-ról 126.000 Ft-ra emelkedett.

Eltelt 87 hónap, az adós fizetett 9 millió forintot a banknak összesen és az adóssága 13,3 millió forint. Ez az összeg csökken az elszámolás miatt 1,6 millió forinttal, így az adóssága 12,4 millió forint lesz.

Összefoglalva a helyzet az elszámolás után:

Kölcsön összege	10 millió forint
A banknak eddig fizetve	9 millió forint
Adósság	12,4 millió forint

<http://www.hitelesmozgalom.eoldal.hu/cikkek/velemenynuk--allaspontunk/az-első-devizahiteles-törvénycsomag-hatasai.html>

Hátra van még a futamidőből 153 hónap. Az adósságot ennyi idő alatt kell visszafizetni. Amennyiben 6,0% forintos kamattal számolunk, akkor

az új törlesztő részlet:	115.800 Ft
korábbi törlesztő részlet:	126.600 Ft
a csökkenés	8%

Ez jóval kevesebb, mint az NGM közlemény átlagos 25-30%-a. Az eltérés oka lehet, hogy lakáscélú kölcsönöknél már 2010 végétől közép árfolyammal kell a bankoknak számolni. Én ezt figyelembe véve számoltam. Az is lehet, hogy a minisztériumokban nagyobb egyoldalú megtörtént kamatemelésekkel számoltak és kisebb jövőbeni forintkamatokkal mint én.

Mindenki tudjon róla, semmilyen módon nem vonták be az érdekvédőket az egyeztetésekbe, a kormány kizárólag csak a tisztességtelen bankok lobby szervezetével, a Bankszövetséggel tárgyalt.

Amennyiben a törvényalkotók nem erőszakolják meg az igazságot és nem csinálnak „Európában egyedülálló módon” a semmis szerződésből érvényest, az adósnak ebben a példában összesen 1 millió forint adóssága lenne a bankja felé és némi kamat.

Utószó

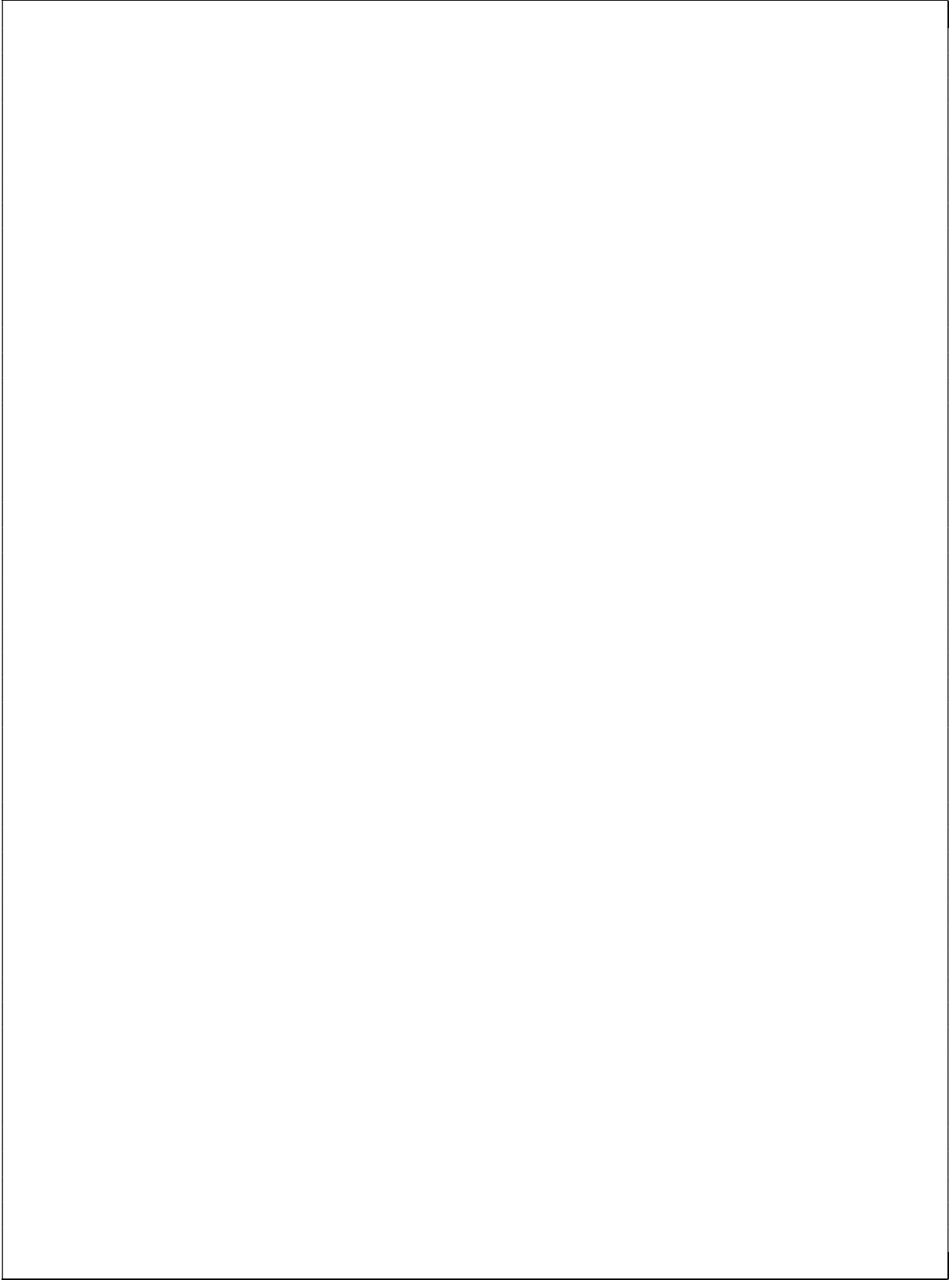
Az elmúlt 4-5 évben (sok-sok sortársamhoz, küzdőtársamhoz hasonlóan én is) szabadidőmben, költségeimet magam állva foglalkoztam ezzel a társadalmi problémával. Ez a könyv is saját kiadásban jelenik meg, elsőként kis példányszámban. Marketing hadjáratra, reklámra várhatóan nem tudok költeni.

Kérlek ajándékozz ebből a könyvből legalább kettőt ismerőseidnek. Így juthat el sorstársainkhoz, küzdőtársainkhoz és bankkölcsönrel nem rendelkező ismerőseidhez.

Az ajándékozás előtt ide írd le a saját történetedet a kölcsönöddel, a bankokkal, a hivatalokkal és a bíróságokkal. Ne szégyelld ami Veled történt. Most már tudod: mi, hogyan és miért....

Nem Neked kell szégyenkezned!

Történetem:

SZABÓ JÓZSEF

DEVIZAHITEL

HOL AZ (I)GAZSÁG?

**HITELES
MOZGALOM**

facebook.com/hitelesmozgalom

A könyv célja, hogy megismertesse a bankkölcsönrel rendelkező sors-társainkat, a sorsunk iránt érdeklődőket a tényekről a valóságról. Fel kell tárni minden lényeges elemet, meg kell ismernünk, hogy mi van a háttérben. Összegeznünk kell és tovább kell adnunk végül a történeteket, mert csak így kerülhetjük el, hogy utódaink, gyermekeink, unokáink hozzánk hasonló sorsra jussanak.

Nyers könyv

Nyersen a tények. Megalkuvás nélkül, mindenféle megfelelési kényszer nélkül, viszont lényegre törően és érthetően.

Nyers könyv

Finomítás, finomkodás nélkül. Benne van minden fontos kérdés és kapott válasz. Öncenzúra nélkül, manipulálás és marketing nélkül.

Nyers könyv

Rágni kell olvasás közben a tényeket, gondolatokat, észlelni az összefüggéseket. Nem lehet csak úgy habzsolni a lapokat.

2.750 Ft

